

Wspomnienie

MONOGRAFIA 1919 – 2019

Opracowano na podstawie materiałów przygotowanych
przez członków Zarządu Głównego,
Przewodniczących Sekcji i Komisji Branżowych
oraz przedstawicieli Oddziałów PZITS.

Zespół redakcyjny: *Jan Pawełek, Tomasz Bergel*

Korekta i skład monografii: *Grzegorz Kaczor, Barbara Mielenz*

Projekt okładki i medalu 100-lecia PZITS: *Cezary Ryl*

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie,
wymaga pisemnej zgody wydawcy.

Wydawca: Zarząd Główny PZITS
ul. T. Czackiego 3/5,
00-043 Warszawa, tel.(22) 826-28-94

1ISBN 978-83-87792-67-1

Druk i oprawa: Drukarnia Mirotki
Druk ukończono w kwietniu 2019 roku
Nakład: 230 egz.

POLSKIE ZRZESZENIE INŻYNIERÓW
I TECHNIKÓW SANITARNYCH

MONOGRAFIA

1919 – 2019

Spis treści / List of contents

SŁOWO WSTĘPNE	6
1. HISTORIA POWSTANIA I DZIAŁALNOŚCI ZRZESZENIA.....	10
1.1. Powołanie Stowarzyszenia	10
1.2. Działalność Stowarzyszenia w okresie międzywojennym.....	12
1.3. Funkcjonowanie Stowarzyszenia po II wojnie światowej do roku 1956	24
1.4. Aktywność w latach 1956–1989	33
1.5. Działalność w okresie po 1990 roku.....	43
2. PREZESI ZRZESZENIA W LATACH 1919–2019.....	50
3. WYBITNE OSOBOWOŚCI PZITS	52
4. ODZNACZENIA HONOROWE NADANE PRZEZ ZRZESZENIE ZASŁUŻONYM OSOBOM	134
4.1. Członkowie Honorowi.....	134
4.2. Osoby odznaczone medalem PZITS im. prof. Zygmunta Rudolfa	136
5. ODDZIAŁY ZRZESZENIA.....	138
5.1. Oddział Bydgoski	138
5.2. Oddział Wielkopolski	142
5.3. Oddział Katowicki.....	147
5.4. Oddział Dolnośląski	152
5.5. Oddział Krakowski.....	157
5.6. Oddział Warszawski	165
5.7. Oddział Łódzki	182
5.8. Oddział Szczeciński.....	184
5.9. Oddział Gdański	188
5.10. Oddział w Lublinie.....	192
5.11. Oddział Częstochowski	198
5.12. Oddział Świętokrzyski.....	202
5.13. Oddział Białostocki.....	209
5.14. Oddział Olsztyński.....	212

5.15. Oddział Koszaliński	215
5.16. Oddział Słupski.....	219
5.17. Oddział Tarnowski.....	224
5.18. Oddział Toruński.....	230
5.19. Oddział Opolski.....	235
5.20. Oddział Podkarpacki.....	241
5.21. Oddział Beskidzki (Bielsko–Biała)	249
6. PZITS – STAN AKTUALNY I PRESPEKTYWY ROZWOJU	255
6.1. Władze Stowarzyszenia.....	255
6.1.1. Zarząd Główny PZITS.....	255
6.1.2. Główna Komisja Rewizyjna	256
6.1.3. Główny Sąd Koleżeński	257
6.2. Główne Sekcje Branżowe.....	258
6.2.1. Główna Sekcja Wodociągów i Kanalizacji.....	258
6.2.2. Główna Sekcja Gospodarki Odpadami.....	261
6.2.3. Główna Sekcja Ciepłownictwa Ogrzewnictwa i Inżynierii Atmosfery	264
6.2.4. Główna Sekcja Techniki Instalacyjnej w Szpitalnictwie i Balneotechniki.....	266
6.2.5. Główna Sekcja Gazownictwa	271
6.3. Główne Komisje PZITS.....	275
6.3.1. Główna Komisja Legislacyjna	275
6.3.2. Główna Komisja Nagród i Odznaczeń Honorowych.....	276
6.3.3. Główna Komisja Kwalifikacyjna	277
6.4. Czasopisma PZITS.....	281
6.5. Współpraca międzynarodowa.....	284
6.6. Współpraca z Polską Izbą Inżynierów Budownictwa.....	287
6.7. Współpraca z administracją państwową i jednostkami gospodarczymi	290
6.8. Perspektywy rozwoju Stowarzyszenia.....	291
7. PODSUMOWANIE.....	295

SŁOWO WSTĘPNE

Krystyna Korniak-Figa

Prezes Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych

President of the Polish Association of Sanitary Engineers and Technicians

„TO CO BYŁO, DLA TYCH CO BĘDĄ”

Monografia niniejsza, obejmująca stułetni okres działalności Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych (1919–2019), jest szczególnego rodzaju dokumentem, dającym okazję do refleksji nad przeszłością i do dokonania podsumowania dotychczasowej działalności w służbie społeczeństwa.

Nie sposób dokładnie przedstawić historię 100 lat Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, tworzoną i jakże odmienną w każdym z trzech okresów historii naszego kraju, w zmiennych warunkach ustrojowych i gospodarczych, a to w okresie 20-lecia międzywojennego – II Rzeczpospolita Polska, po II wojnie światowej (1945–1989) – Polska Rzeczpospolita Ludowa z gospodarką planową, systemu nakazowo-rozdzielczego i po 1989 roku – III Rzeczpospolita Polska z gospodarką wolnorynkową w warunkach liberalnej polityki ekonomicznej.

Aby odpowiedzieć na pytanie, w jakim celu Zrzeszenie powstało, trzeba sięgnąć pamięcią do początku XX wieku, okresu niezwykle burzliwego światowego rozwoju techniki, przemysłu, energetyki, komunikacji i budownictwa, co spowodowało wzrost liczby ludności miejskiej, a co wymagało odpowiedniego wyposażenia miast także pod względem nowoczesnej techniki w aspekcie wymogów higieny budynków mieszkalnych, administracyjnych i użyteczności publicznej, ochrony środowiska przyrodniczego, jak również sposobów zapobiegania chorobom zakaźnym.

W tym historycznym czasie, w okresie zaborów, niewielka grupa Polaków gazowników, związana węzłami patriotyzmu i myślą o odzyskaniu niepodległości, realizując idee zrzeszenia się gazowników polskich w jednej organizacji, w 1912 roku wpłynęła na decyzję Wszechświatowego Zjazdu Techników Polskich w Krakowie, który powołał do życia Polski Związek Techników Gazowników – był to początek tworzenia się naszego Zrzeszenia.

Bezpośrednio po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku ogólny stan gazownictwa, kanalizacji i zaopatrzenia w wodę oraz urządzeń techniczno-sanitarnych naszych miast i osiedli był niezmiernie niski, a perspektywy szybkiej poprawy niewielkie. W ówczesnej sytuacji usunięcie braków i zaniedbań, w tych dziedzinach, wymagało dużego wysiłku nielicznej kadry specjalistów. Budowa nowych zakładów gazowniczych lub wodociągowych, uwarunkowana opłacalnością oraz dochodowością, zależała od kapitału zagranicznego. Zadania polskich inżynierów i techników sprowadzały się wówczas do zagadnień eksploatacyjnych.

Działalność władz państwowych w dziedzinie techniki sanitarnej, zarówno w zakresie dydaktyki, jak i organizacji komórek administracji państwowej zajmujących się problemami techniki sanitarnej, nie zaspokajała rosnących potrzeb. Toteż poważną rolę w tym zakresie zaczynały odgrywać organizacje społeczne. Na tym tle, zwołany 23–25 kwietnia 1919 roku w Warszawie,

I Ogólnokrajowy Zjazd Gazowników Polskich utworzył samodzielną organizację techniczną pod nazwą Zrzeszenie Gazowników Polskich, dającą początek obecnemu Polskiemu Zrzeszeniu Inżynierów i Techników Sanitarnych (PZITS).

PZITS jest kontynuatorem tradycji wielu pokoleń inżynierów i techników, skupionych początkowo w powstałym w 1919 roku Zrzeszeniu Gazowników Polskich. Od tego czasu organizacja obejmowała swym zasięgiem coraz szersze grono specjalistów branży sanitarnej, przechodząc liczne przeobrażenia i przyjmując kolejno nazwy: od 1922 roku – Zrzeszenie Gazowników i Wodociągowców Polskich, od 1938 roku – Polskie Zrzeszenie Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, od 1952 – Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Sanitarnych, Ogrzewnictwa i Gazownictwa, a od 1957 roku – Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych. Celem Stowarzyszenia jest rozwijanie techniki i myśli technicznej, szerzenie wiedzy i postępu technicznego, podnoszenie kwalifikacji zawodowych swych członków i innych osób oraz stała troska o przestrzeganie zasad etyki zawodowej. O wysokiej randze Stowarzyszenia, a także uznaniu jego fachowości i wpływu na rozwój nauki i techniki świadczy przynależność do tej organizacji, związków i stowarzyszeń naukowo-technicznych, krajowych i międzynarodowych.

Stowarzyszenie, o 100-letniej tradycji, od 1957 roku postępujące się nazwą Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych. Swoją działalność prowadzi w oparciu o Statut, w którym zapisane są cele i sposoby ich realizacji. W okresie 100 lat istnienia PZITS zmieniały się w nim formy pracy. Zrzeszenie przeszło wiele prób, przeżywało wzloty i okresy trudności, ale zawsze starało się kształtować opinie i oceny na temat techniki sanitarnej i jej prawidłowego rozwoju w kraju. O sile i użyteczności Zrzeszenia decydowali jego członkowie. Społeczna działalność kilku tysięcy członków w ciągu minionych lat, w różnych ogniwach organizacyjnych, wyznaczała rytm życia Zrzeszenia.

Na łamach trzech wydawnictw, wydanych z okazji poprzednich jubileuszy, została omówiona działalność PZITS w okresie jego czterdziestolecia 1919–1959, pięćdziesięciolecia 1919–1969 oraz w latach 1970–1984. Obecna Monografia Jubileuszowa obejmuje najważniejsze wydarzenia, które kształtowały nasze Zrzeszenie oraz wytyczały drogi jego rozwoju na przestrzeni 100 lat z uwzględnieniem tradycji ruchu stowarzyszeniowego (część I). W części II monografii przedstawiono efekty pracy całego środowiska PZITS w okresie stulecia, ze szczególnym uwzględnieniem dziesiątków działaczy tego stowarzyszenia. Ostatnia, III część monografii, ma charakter dokumentacyjny, którego celem jest utrwalenie pamięci o Koleżankach i Kolegach, którzy aktywnie działali w PZITS.

Z okazji Jubileuszu przekazuję wyrazy głębokiego szacunku Koleżankom i Kolegom, którzy z pełnym oddaniem, nie szczędząc sił i czasu dla pracy społecznej na rzecz rozwoju polskiej techniki sanitarnej i swojego środowiska zawodowego, wnieśli swój wkład w 100-letni dorobek Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych. Życzę, aby przynależność do PZITS nobilitowała zawodowo, a praca społeczna w naszym Zrzeszeniu w dalszym ciągu stanowiła źródło satysfakcji i zadowolenia. Niech ta monografia, pokazująca historię i dzień dzisiejszy PZITS, zachęci naszych młodych kolegów do wstępowania w szeregi Zrzeszenia i kontynuowania dzieła rozpoczętego przed 100 laty.

Warszawa, 2019 r.

“WHAT WAS THERE, FOR THOSE WHO WILL BE THERE”

This monograph, covering a whole century of the history and activities of the Polish Association of Sanitary Engineers and Technicians (1919–2019), is a special document: it provides an opportunity to reflect over the past and to summarize earlier activities in the service of the society.

It is impossible to present faithfully a whole century of the Polish Association of Sanitary Engineers and Technicians. Its history was made in so different ways in each of the three more recent periods in the history of Poland, in quite dissimilar political and economic systems: during the two decades immediately before WWII (2nd Republic of Poland); the years 1945-1989 (Polish People’s Republic), with its command-and-quota system and planned economy, and after 1989 (3rd Republic of Poland) with free market and liberal economy.

To answer the question why the Association was established at all, one must go back to the beginning of 20th century – the eventful era of global technological progress in various industries, including power engineering, transportation, and building industry: it resulted in higher urban population which, in turn, required appropriate measures to provide city dwellers with a suitable standard of living, including latest technology to satisfy sanitary requirements for residential, administration and public buildings, protection of natural environment, as well as suitable measures to prevent transmittable diseases.

In those historical times when Poland was partitioned, a small group of Polish gas industry professionals, who were inspired by the patriotic ideas and dreams of Poland regaining its independence, decided to take action and establish an organization of Polish professionals, representing the gas industry. They appealed to the International Convention of Polish Technicians in Cracow which, in 1912, established The Polish Union of Gas Industry Technicians: this was the starting point of the existence of our Association.

Right after Poland’s regaining independence in 1918, the general condition of the infrastructure of Polish cities and towns was very poor as regards the supply of gas and water, sewerage systems, sanitary facilities, and prospects for improvement in the near future were rather dim. In those times, development in those areas required much effort from the few available professionals. Building new gas plants or waterworks depended on the availability of capital from foreign investors, whose involvement depended on the expected return on the investment. The responsibilities of Polish engineers and technicians were then limited to the operating issues.

The policy of the state authorities in the field of sanitary engineering, both in the aspect of didactics and the organization of administrative bodies intended to deal with sanitary engineering problems, was inadequate to the growing requirements. Under the circumstances, the importance of social organizations concerned with sanitary engineering was beginning to grow. When the 1st All-Poland Convention of Polish Gas Industry Specialists was held in Warsaw on 23-25 April 1919, a self-sufficient technical organization was established: its name was the Association of Polish Gas-Industry Specialists and it gave rise to the currently existing Polish Association of Sanitary Engineers and Technicians.

The Association continues the tradition of many generations of engineers and technicians, initially assembled in the Association of Polish Gas Industry Specialists which was established in 1919. Since then, the organization has brought together a wider and growing circle of sanitary specialists and has experienced numerous transformations, having been renamed several times:

in 1922 to the Association of Polish Gas and Water Specialists; in 1938 to the Polish Association of Gas, Water and Sanitary Engineers and Technicians; in 1952 to the Scientific and Technical Association of Water and Sanitary, Heating and Gas Engineers and Technicians, in 1957 to the Polish Association of Sanitary Engineers and Technicians.

The objectives of the Association include the development of technology and engineering solutions, dissemination of knowledge and technological progress, raising the professional qualifications of its members and other persons, and constant control of compliance with the rules of professional ethics. The Association is highly renowned, its professionalism and influence on the development of technology and science are widely acclaimed: it is a member of other Polish and international organizations, associations, and unions of sci-tech associations. The Association, which has existed for a century and has used the name Polish Association of Sanitary Engineers and Technicians since 1957, functions based on its Statutes in which its objectives and ways to achieve them are formulated.

During the 100 years of its existence, work in the Association has been carried out in various forms. Although the Association has experienced many a hardship and had its better or worse times, it has always attempted to have an influence on opinions and evaluations related to the sanitary engineering and its proper development in Poland. Its strength and usefulness relied on its members. Community work of its several thousand members at various levels of organization within the Association, has since long determined its pace of work.

The three publications issued on the occasion of the previous anniversaries, discussed the functioning of the Association during the four decades 1919-1959, the five decades 1919-1969, and in the years 1970-1984. This Anniversary Monograph is related to the most important events, which have shaped our Association and marked out the paths of its success over the 100 years, taking into consideration the history and tradition of the association movement before that time (Part I of the Monograph). Part II of the Monograph shows the outcome of 100 years of work of the whole community, especially that of the numerous active members of the Association. Part III of the Monograph is a documentary to the memory of our Colleagues – men and women – who have worked for the Association.

On the occasion of this Anniversary, I wish to express my greatest respect to all my Colleagues for their commitment and dedication to community work for the benefit of Polish sanitary engineering and of their professional environment, for their contribution to the achievements of the Polish Association of Sanitary Engineers and Technicians over the 100 years of its existence.

It is my wish that membership in the Polish Association of Sanitary Engineers and Technicians be a kind of professional nobility, and that community work in our Association continue to be a source of contentment and satisfaction. May this Monograph – showing the past and the present of the Association – encourage our young colleagues to join the community of our members and continue the work that was initiated 100 years ago.

Warsaw 2019

1. HISTORIA POWSTANIA I DZIAŁALNOŚCI ZRZESZENIA

1.1. Powołanie Stowarzyszenia

Jubileusz, to świętowanie rocznicy początku działalności człowieka, społeczności ludzkiej, organizacji lub instytucji. Każdy jubileusz oraz każda rocznica wyzwała dwie odmienne postawy: postawę fascynacji przeszłością oraz postawę pragmatycznej analizy teraźniejszości i przyszłości. Stuletnia historia naszego stowarzyszenia pokazuje, iż chęć zrzeszania się inżynierów i techników w organizacjach technicznych miała już miejsce, co warto ją przypomnieć, już w okresie zaborów.

Druga połowa XIX w to budowa przez zaborców gazowni. Powstają one w listopadzie 1856 roku w Poznaniu, w grudniu 1856 roku w Warszawie, w 1857 roku w Krakowie, w 1858 roku w Lwowie, w 1859 roku w Toruniu oraz w 1860 roku w Bydgoszczy. Jest to okres polityki zaborców mającej na celu walkę z językiem polskim, tradycją i kulturą. W byłym zaborze pruskim nowo budowane gazownie, obsadzone przez personel niemiecki, stają się ośrodkami germanizacyjnymi. Polityka pruska kieruje się przekonaniem, że tereny te zostały na zawsze złączone z Rzeszą. Stąd intensywność budowy gazowni jest niemal taka sama, jak w innych dzielnicach Niemiec. W byłym Królestwie Kongresowym i byłej Galicji zaborcy natomiast nie troszczyli się o rozwój tych dzielnic, tylko mocno je eksploatowali. W nielicznych gazowniach byłego zaboru rosyjskiego pracował wyłącznie kapitał niemiecki (jedyne wyjątek to Lublin), decydując o obsadzie technicznej tych zakładów.

W tym układzie stosunków w połowie 1912 roku odbywa się w Krakowie „Wszechświatowy Zjazd Techników Polskich”. W zjeździe tym bierze udział nieliczna grupa Polaków z gazowni byłej Kongresówki i byłej Galicji, dyskutując na temat problemów technicznych i gospodarczych polskiego gazownictwa. Tu podjęta zostaje decyzja o powołaniu Polskiego Związku Techników Gazownictwa. Wybuch I wojny światowej nie pozwolił na realizację tej idei, która wciąż żyła w umysłach polskich inżynierów i techników zatrudnionych w gazowniach wszystkich trzech zaborów.

Pięć lat później, w połowie 1917 roku, na terenie byłej Kongresówki objętej wówczas okupacją niemiecką kiełkuje nowa myśl zorganizowania związku. W dniu 14 kwietnia 1917 roku na Nadzwyczajnym Zjeździe Techników Polskich w Warszawie przyjęto uchwałę, w której zawarto między innymi zalecenie utworzenia stałego biura gazowniczego przy Stowarzyszeniu Techników w Warszawie. Ówczesne warunki polityczno-wojenne i wynikające z tego trudności porozumienia się z kolegami z Małopolski spowodowały, iż postanowiono do chwili ogólnego zjazdu gazowników polskich, utworzyć „Koło Gazowników Polskich” przy stowarzyszeniu samodzielnego związku. Jednocześnie powołano Tymczasowy Zarząd Koła, którego zadaniem było przygotowanie odpowiedniego gruntu pod przyszłą działalność ogólnopolskiego

związku. W skład Zarządu Koła weszli: inż. Czesław Świerczewski (Łódź), inż. Konrad Billewicz (Tomaszów), inż. Stefan Torzewski (Warszawa) oraz Stanisław Grabowski (Warszawa). W wyniku porozumienia z gazownikami Małopolski w dniu 1 lutego 1918 roku w Warszawie odbyło się poszerzone posiedzenie Zarządu Koła, na którym delegacja z Małopolski zgłosiła przystąpienie do organizacji gazowniczej w Warszawie. Prezesem Koła liczącego 56 członków, reprezentujących prawie wszystkie gazownie Małopolski i Królewca, został wybrany inż. Adam Teodorowicz, dyrektor gazowni lwowskiej. Koło pod przewodnictwem pierwszego Prezesa rozwija w krótkim czasie niezwykle ożywioną działalność poprzez popularyzację gazownictwa wśród społeczeństwa. W urzędach państwowych i innych instytucjach w Warszawie oraz na prowincji wygłoszono szereg odczytów, występując z odezwaniami do społeczeństwa i memoriałami do władz. Dla wzmocnienia akcji popularyzacyjnej Zarząd Koła zapoczątkował wydawanie literatury gazowniczej. Nakładem Koła wyszły 2 broszury: „Gazownictwo jako jeden z czynników niezależności gospodarczej” autorstwa inż. Czesława Świerczewskiego oraz „Użyteczność i znaczenie gospodarcze produktów suchej destylacji węgla” autorstwa inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego.

Dzięki zabiegom prezesa Koła powstaje przy gazowni Łódzkiej pierwsze laboratorium i stacja doświadczalna, jako naukowa placówka gazownictwa polskiego. Wśród kilkunastu osób organizatorów i założycieli Zrzeszenia należy wymienić tych o największych zasługach: inż. Władysława Szaynoka z Lwowa, inż. Mieczysława Seiferta z Krakowa oraz inż. Czesława Świerczewskiego z Warszawy.

Za formalny początek PZITS przyjęto datę 23–25 kwietnia 1919 roku, kiedy w Warszawie odbył się wówczas I Ogólnokrajowy Zjazd Gazowników Polskich. Na zjeździe tym utworzono samodzielną organizację techniczną pod nazwą Zrzeszenie Gazowników Polskich. W Zjeździe brali udział gazownicy z terenów trzech byłych zaborów, tworząc organizację dającą formalny początek obecnemu PZITS. Dotychczasowe organizacje: Polski Związek Techników Gazowych w Krakowie i Koło Gazowników Polskich w Warszawie zostały rozwiązane i przekazały swój dorobek utworzonemu na Zrzeszeniu Gazowników Polskich.

1.2. Działalność Stowarzyszenia w okresie międzywojennym

W okresie dwudziestolecia międzywojennego Zrzeszenie, co roku, organizowało zjazdy naukowo-techniczne. Do wybuchu wojny odbyło się ich łącznie 21.

I Zjazd Zrzeszenia Gazowników Polskich,

23–25 kwietnia 1919 roku, w Warszawie.

Prezes Zrzeszenia: inż. A. Teodorowicz

Wiceprezes: inż. Cz. Świerczewski, inż. W. Szaynok

Członek: inż. P. Januszewski, inż. E. Kwiatkowski, inż. M. Seifert,

inż. S. Torżewski

Zarząd zainicjował szereg ogólnych zebrań odczytowych, na których wygłoszono 5 referatów. Dla opracowania specjalnych zadań utworzono 5 komisji, z których, 3 przygotowały memoriały złożone właściwym władzom. Członkowie Zarządu brali udział w naradach zorganizowanych przez Państwową Radę Chemiczną w sprawie przemysłu gazowniczego, na których przedstawiali postulaty Zrzeszenia.

II Zjazd Zrzeszenia Gazowników Polskich,

26–27 listopada 1920 roku, w Warszawie.

Prezes Zrzeszenia: inż. A. Teodorowicz

Wiceprezes: inż. Cz. Świerczewski, inż. W. Szaynok

Członek: inż. P. Januszewski, inż. E. Kwiatkowski, inż. M. Seifert,

inż. S. Torżewski

To okres bardzo ciężki dla życia gospodarczego kraju. Brak uświadomienia wśród społeczeństwa o potrzebie istnienia przemysłu gazowniczego dla celów gospodarczych i przemysłowych uzupełnia obraz braku norm, przepisów i jednolitego ustawodawstwa.

III Zjazd Zrzeszenia Gazowników Polskich,

3–5 czerwca 1921 roku, w Poznaniu.

Prezes Zrzeszenia: inż. Cz. Świerczewski

Wiceprezes: inż. A. Dziurzyński, inż. W. Szaynok

Członek: inż. K. Bielewicz, inż. M. Seifert, inż. S. Torżewski, inż. P. Januszewski,

inż. K. Żardecki, inż. K. Hirschberg, inż. E. Kwiatkowski, inż. R. Wowkonowicz,

inż. P. Dażwański, L. Bethge

Na zjeździe powołano Związek Gospodarczy Gazowni w Państwie Polskim, który później przekształcił się w Związek Gospodarczy Gazowni i Wodociągów. Zadaniem Związku, przy ścisłej współpracy ze Zrzeszeniem, było zajmowanie się sprawami techniczno-

ekonomicznymi gazowni. W styczniu 1921 roku ukazuje się pierwszy zeszyt „Przeglądu Gazowniczego”. Siedem pierwszych numerów w Warszawie pod redakcją inż. S. Torzewskiego, następne we Lwowie pod redakcją inż. W. Szaynoka. W Przeglądzie Gazowniczym opublikowano słowniczek terminologii gazowniczej, zawierający 484 nazw używanych w gazownictwie. Dzięki staraniom Zrzeszenia została utworzona docentura gazownictwa na Politechnice Warszawskiej, którą objął inż. E. Kwiatkowski oraz na Politechnice Lwowskiej, którą po inż. A. Teodorowiczu objął inż. E. Piwoński. Zrzeszenie w połowie 1921 roku liczyło już 114 członków.

IV Zjazd Zrzeszenia Gazowników Polskich,

29–31 maja 1922 roku, we Lwowie.

Prezes Zrzeszenia: inż. Cz. Świerczewski

Wiceprezes: inż. St. Aleksandrowicz, inż. A. Dziurzyński, inż. L. Gembarzewski, inż. Wł. Szaynok, Sekretarz: inż. inż. E. Kwiatkowski, inż. Z. Wendrowski.

Zastępca sekretarza: inż. S. Nowicki

Skarbnik: inż. K. Hirschberg

Członek: inż. S. Barcz, inż. B. Benedyktowicz, inż. L. Bethge, inż. A. Brzostowski, inż. S. Daźwański, inż. T. Jaszczurowski, inż. A. Kotowicz, inż. E. Piwoński, inż. R. Rosłoński, inż. S. Torzewski, inż. R. Wowkonowicz, inż. K. Żardecki

Do Zrzeszenia wstępują wodociągowcy i następuje zmiana nazwy na Zrzeszenie Gazowników i Wodociągowców Polskich, a organ Zrzeszenia ukazuje się pod nazwą „Przegląd Gazowniczy i Wodociągowy”. Na Zjeździe we Lwowie wygłoszono 14 referatów z dziedziny gazownictwa i wodociągarstwa. Zjazd powołał Komisję dla opracowania norm chemicznych i technicznych dla przemysłu gazowniczego i wodociągów w składzie: inż. S. Torzewski, dr J. Doliński oraz inż. Cz. Kłobukowski. W Dziale wodociągowym Komisja wystąpiła o upoważnienie jej do ukończenia prac, rozpoczętych przez Zjazd Techników w 1919 roku nad normalizacją rur i przewodów wodociągowych oraz kooptacji inż. Buzka, inż. B. Benedyktowicza, inż. Wendrowskiego i innych do prac w Komisji. Wystosowano memoriał do Ministerstwa Przemysłu i Handlu w sprawie dostawy węgla górnośląskiego dla gazowni, wyłoniono Komisję dla arbitrażu przedsiębiorstw, opracowano nowy statut Zrzeszenia. Powołano Komisję Biblioteczną i Komisję Gazomierzową. Złożono memoriał w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie poparcia finansowego organizowanego kursu dla gazomistrzów w Poznaniu. Liczba członków Zrzeszenia osiąga 149 osób, a członków wspierających 21.

V Zjazd Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich,

1–4 lipca 1923 roku, w Bydgoszczy.

Prezes Zrzeszenia: inż. Czesław Świerczewski

Wiceprezes: inż. St. Aleksandrowicz, inż. A. Dziurzyński, inż. L. Gembarzewski,
inż. Wł. Szaynok

Sekretarz: inż. E. Kwiatkowski, inż. Z. Wendrowski

Zastępca sekretarza: inż. S. Nowicki

Skarbnik: inż. K. Hirschberg

Członek: inż. S. Barcz, inż. B. Benedyktowicz, inż. L. Bethge,

inż. A. Brzostowski, inż. S. Dażwański, inż. T. Jaszczurowski, inż. A. Kotowicz,
inż. E. Piwoński, inż. R. Rosłoński, inż. S. Torzewski, inż. R. Wowkonowicz,
inż. K. Żardecki

Na Zjeździe wygłoszono 8 referatów oraz zorganizowano kilka wycieczek technicznych. Przy wsparciu finansowym skarbu państwa Zrzeszenie zorganizowało w listopadzie 1923 roku państwowy kurs dla gazomistrzów. Zrzeszenie podjęło skuteczną interwencję w sprawie zamykania gazowni na skutek gwałtownej inflacji i braku środków finansowych na ich prowadzenie. Minister Spraw Wewnętrznych wydał na zasadzie dekretu zarządzenie, aby przed zamknięciem gazowni sprawa ta była przedstawiona Ministerstwu, celem przedsięwzięcia środków zaradczych. Zrzeszenie opracowało i złożyło władzom memoriał w sprawie ulg dla gazowni w opłacaniu podatku od węgla. Uzyskano zatwierdzenie nowego statutu Zrzeszenia.

Cele Zrzeszenia określone w pierwszym Statucie z 1922 r. były następujące:

- popieranie rozwoju przemysłu gazowniczego i gospodarstwa wodociągowego w Polsce przez zakładanie i prowadzenie stacji doświadczalnych,
- udzielanie porad fachowych,
- występowanie z inicjatywą tworzenia nowych placówek gazownictwa i gospodarstwa wodociągowego,
- wydawanie czasopism i dzieł z tej dziedziny gazownictwa i wodociągów,
- odbywanie wspólnych narad, odczytów i zjazdów,
- popieranie zrzeszeń lub jednostek działających w tym samym kierunku,
- wykonywanie wszystkich czynności mających poprzec rozwój gazownictwa i wodociągów.

VI Zjazd Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich,

29–31 maja 1924 roku, w Krakowie.

Prezes Zrzeszenia: inż. Czesław Świerczewski

Wiceprezes: inż. St. Aleksandrowicz, inż. A. Dziurzyński, inż. E. Szenfeld,
inż. Wł. Szaynok

Sekretarz: inż. E. Kwiatkowski, inż. Z. Wendrowski

Zastępca sekretarza: inż. S. Nowicki

Skarbnik: inż. K. Hirschberg

Członek: inż. S. Barcz, inż. B. Benedyktowicz, inż. L. Bethge, inż. A. Kotowicz,
inż. A. Brzostowski, inż. S. Dażwański, inż. T. Jaszczurowski, inż. E. Piwoński,
inż. R. Rosłoński, inż. S. Torzewski, inż. R. Wowkonowicz, inż. K. Żardecki

Zrzeszenie zorganizowało szereg odczytów. Opracowano normalizację rur i łączników. Zorganizowano rozszerzone zebranie Zarządu Zrzeszenia, na którym kol. P. Januszewski wygłosił referat „Naukowa organizacja pracy na Kongresie Pracy w Pradze”, po którym w dyskusji poruszono sprawy braku sił fachowych, kwestie podniesienia wydajności pracy, oszczędności, nowoczesnych metod pracy oraz modernizacji urządzeń. Uchwalono powołanie sekcji organizacji pracy w 7-mio osobowym składzie.

VII Zjazd Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich,

4–7 maja 1925 roku, w Warszawie.

Prezes Zrzeszenia: inż. Cz. Świerczewski

Wiceprezes: inż. St. Aleksandrowicz, inż. A. Dziurzyński, inż. E. Szenfeld,
inż. Wł. Szaynok

Sekretarz: inż. E. Kwiatkowski, inż. Z. Wendrowski

Zastępca sekretarza inż. S. Nowicki

Skarbnik: inż. K. Hirschberg

Członek: inż. S. Barcz, inż. B. Benedyktowicz, inż. L. Bethge,
inż. A. Brzostowski, inż. S. Dażwański, inż. T. Jaszczurowski, inż. A. Kotowicz,
inż. E. Piwoński, inż. R. Rosłoński, inż. S. Torzewski, inż. R. Wowkonowicz,
inż. K. Żardecki

Na Zjeździe wygłoszono 24 referaty oraz zorganizowano szereg wycieczek. W dniu otwarcia spotkania po raz pierwszy ukazuje się, jako nowość, pierwszy numer „Dziennika VII Zjazdu Gazowników i Wodociągowców Polskich”, zawierający między innymi powitanie uczestników, program pierwszego dnia zjazdu, informacje, rys historyczny zjazdów organizacji gazowniczych i wodociągowych w Polsce, kronikę zjazdową oraz listę uczestników zjazdu. Podczas VII Zjazdu mianowano pierwszym Honorowym członkiem Zrzeszenia, prezesa gazowników francuskich, inż. R. d'Estape. Zgodnie z uchwałą Zarządu Zrzeszenia odbyło się pierwsze zebranie Komisji w celu powołania instytucji naukowej o nazwie Polski Instytut Wodociągowo-Kanalizacyjny. Na zebraniu Komisji Szkolnej dyskutowano sprawy szkolnictwa zawodowego i kursów szkoleniowych, a także Komisji dla ustalenia norm technicznych i chemicznych. Zrzeszenie opracowało zmiany do ustawy o wzorcowaniu gazomierzy, zwołano zjazd propagandzistów gazu, poparto sprawę zakładania krajowych wytwórni gazomierzy

i wodomierzy, opracowano program szkolenia monterów instalacyjnych, pośredniczono w poszukiwaniach pracy, opiniowano ustawodawstwo gazowe oraz powołano komisję dla ustalenia metod badania wody.

VIII Walne Zebranie Zrzeszenia (wobec ciężkiego położenia gospodarczego kraju nie odbył się Ogólny Zjazd Gazowników i Wodociągowców), 7–8 maja 1926 roku, w Poznaniu.

Prezes Zrzeszenia: inż. Czesław Świerczewski

Wiceprezes: inż. St. Aleksandrowicz, inż. A. Dziurzyński, inż. E. Szenfeld,
inż. Wł. Szaynok

Sekretarz: inż. E. Kwiatkowski, inż. Z. Wendrowski

Zastępca sekretarza: inż. S. Nowicki

Skarbnik: inż. K. Hirschberg

Członek: inż. S. Barcz, inż. B. Benedyktowicz, inż. L. Bethge,

inż. A. Brzostowski, inż. S. Dażwański, inż. T. Jaszczurowski, inż. A. Kotowicz,

inż. E. Piwoński, inż. R. Rosłoński, inż. S. Torzewski, inż. R. Wowkonowicz,

inż. K. Żardecki, inż. Br. Klimczak

Podczas VIII Walnego Zebrania mianowano członkiem Honorowym Zrzeszenia prezesa inż. Cz. Świerczewskiego. Zrzeszenie opiniowało sprawy kontroli państwowej nad instytucjami komunalnymi, omawiano sprawy rewizji budżetów gazowni i wodociągów przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, wybrano delegację dla złożenia wizyty w Ministerstwie Skarbu w sprawie podatku od instalacji, opracowano projekt zmian do statutu, a dla uczczenia 10-lecia Zrzeszenia utworzono stypendium dla studenta technika studiującego gazownictwo. Opracowano wnioski w sprawie wprowadzenia w gazowniach obowiązkowej kontroli fizykalnej i chemicznej. Wprowadzono na posiedzeniach Zarządu wygłaszanie referatów i komunikatów z odpowiednimi demonstracjami i pokazami o uprawnieniach w gazowniach, wodociągach i kanalizacji. Do prowadzenia badań i studiów w dziedzinie wodociągów i kanalizacji Zrzeszenie powołało w kwietniu 1926 roku Polski Instytut Wodociągowo–Kanalizacyjny, który wydawał zeszyty „Technik Sanitarny”, przekształcone później na „Biuletyn Wodociągowo–Kanalizacyjny”. Liczba członków zwyczajnych na koniec grudnia 1926 roku wynosiła 202 osoby.

IX Zjazd Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich,

10–12 maja 1927 roku, w Toruniu.

Prezes Zrzeszenia: inż. Czesław Świerczewski

Wiceprezes: inż. St. Aleksandrowicz, inż. A. Dziurzyński, inż. E. Szenfeld,
inż. Wł. Szaynok

Sekretarz: inż. E. Kwiatkowski, inż. Z. Wendrowski

Zastępca sekretarza: inż. S. Nowicki

Skarbnik: inż. K. Hirschberg

Członek: inż. S. Barcz, inż. B. Benedyktowicz, inż. L. Bethge,
inż. A. Brzostowski, inż. S. Dażwański, inż. T. Jaszczurowski, inż. A. Kotowicz,
inż. E. Piwoński, inż. R. Rosłoński, inż. S. Torżewski, inż. R. Wowkonowicz,
inż. K. Żardecki, inż. Br. Klimczak, inż. I. Piotrowski

Na zjeździe ogłoszono 3 referaty plenarne i 13 sekcyjnych oraz zorganizowano 4 wycieczki naukowo-techniczne. Zjazd wybrał Zarząd Zrzeszenia, przyjął szereg wniosków i memoriałów do skierowania i przedstawienia ich właściwym władzom. Wybrano 3 komisje, które wykonały następujące prace:

- Komisja dla spraw legalizowania gazomierzy opracowała opinię o przepisach i warunkach legalizowania gazomierzy do gazu miejskiego,
- Komisja dla przepisów rządowych opracowała dla Ministerstwa Przemysłu i Handlu przepisy dot. gazowni, wytwarzania koksu, wytwarzania smoły itd.,
- Komisja dla zaopiniowania projektu Głównego Urzędu Miar dot. przepisów dla przepływomierzy wodociągowych.

Zrzeszenie przedstawiło przepisy wzorcowania i rejestracji gazomierzy i wodomierzy Głównemu i Okręgowemu Urzędowi Miar. Wybrano komitet do prowadzenia sprawy przygotowania przepisów dla zakładów użyteczności publicznej. Udzielono subwencji na wydanie statystyki gazowni, wypłacono stypendium polskiemu studentowi Politechniki w Tuluzie. Zalegalizowano nowy statut.

X Zjazd Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich,

17–20 maja 1928 roku, w Katowicach.

Prezes Zrzeszenia: inż. Cz. Świerczewski

Wiceprezes: inż. St. Aleksandrowicz, inż. A. Dziurzyński, inż. E. Szenfeld,
inż. Wł. Szaynok

Sekretarz: inż. E. Kwiatkowski, inż. Z. Wendrowski

Zastępca sekretarza: inż. S. Nowicki

Skarbnik: inż. K. Hirschberg

Członek: inż. S. Barcz, inż. B. Benedyktowicz, inż. L. Bethge,
inż. A. Brzostowski, inż. S. Dażwański, inż. T. Jaszczurowski, inż. A. Kotowicz,
inż. E. Piwoński, inż. R. Rosłoński, inż. S. Torżewski, inż. R. Wowkonowicz,
inż. K. Żardecki, inż. Br. Klimczak, inż. I. Piotrowski

Zjazd nadał godność członka Honorowego Zrzeszenia inż. E. Szenfeldowi. Zrzeszenie opracowało Regulamin Komitetów Zjazdowych, nawiązało współpracę z Głównym Urzędem Statystycznym, podjęto uchwałę w sprawie wynagrodzenia dla sekretarza, opracowało regulamin dla rzeczoznawców (doradców) dla gazowni, podjęto uchwałę w sprawie nieuczestniczenia w zjazdach niemieckich do czasu otrzymania satysfakcji w związku z listem organizacji niemieckiej na X Zjazd w Katowicach. Przedstawiciele Zrzeszenia brali udział w Kongresie paliwowym w Londynie oraz w zjeździe Zrzeszenia Czechosłowackiego.

Zgodnie z Regulaminem Rzeczoznawstwa wszelkie czynności rzeczoznawców jak również protokoły sporządzone dla instytucji podlegają opinii Zrzeszenia. Rzeczoznawca wskazujący dostawców winien wymienić wszystkich bez wyjątku, a wyjątkowo, obok firm polskich, firmy zagraniczne mogą być wskazywane wyłącznie za zgodą Zrzeszenia. Delegacja Zrzeszenia złożyła memoriał prezesowi Związku Miast na postępowanie zarządów gmin lekceważące znaczenie gazownictwa, paraliżujące jego rozwój i realnego spełnienia przez nie zadań, a przez to przysparzając coraz większe szkody miastom i całemu społeczeństwu, mając nadzieję, że Związek Miast zdoła wyprowadzić zarządy gmin z ich błędnego stanowiska. Akcja Zrzeszenia spotkała się z pełnym poparciem.

XI Zjazd Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich,

22-25 czerwca 1929 roku, w Poznaniu.

Prezes Zrzeszenia: inż. Czesław Świerczewski

Wiceprezes: inż. St. Aleksandrowicz, inż. A. Dziurzyński, inż. E. Szenfeld,
inż. Wł. Szaynok

Sekretarz: inż. E. Kwiatkowski, inż. Z. Wendrowski

Zastępca sekretarza: inż. S. Nowicki

Skarbnik: inż. K. Hirschberg

Członek: inż. S. Barcz, inż. B. Benedyktowicz, inż. L. Bethge,
inż. A. Brzostowski, inż. S. Daźwański, inż. T. Jaszczurowski, inż. A. Kotowicz,
inż. E. Piwoński, inż. R. Rosłoński, inż. S. Torzewski, inż. R. Wowkonowicz,
inż. K. Żardecki, inż. Br. Klimczak, inż. I. Piotrowski

Zrzeszenie wystąpiło z inicjatywą utworzenia wydziału i kursów dla pracowników technicznych w przemyśle gazowniczym i koksowym przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Bydgoszczy i opracowało program nauki. Zorganizowano kursy dla małych gazowni. Zjazd uchwalił powołanie trzech sekcji branżowych w Zrzeszeniu: gazownictwa, wodociągów i kanalizacji oraz higieniczno-sanitarnej. Dla powołanych sekcji opracowano regulaminy. Opracowano i złożono memoriał w sprawie węglowej Ministrowi Przemysłu i Handlu domagając się zapewnienia dostawy odpowiednich

dla gazownictwa gatunków i sortymentów węgla oraz pobierania za węgiel tych cen, jakie płać hurtownicy od sprzedawcy. Omówiono powołanie specjalnego Wydziału w Zrzeszeniu dla spraw popularyzacji gazu. Zaopiniowano projekt nowego pieca destylacyjnego pomysłu prof. Kropiwnickiego.

XII Zjazd Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich,

8–11 maja 1930 roku, w Drohobyczu.

Prezes Zrzeszenia: inż. Czesław Świerczewski

Wiceprezes: inż. St. Aleksandrowicz, inż. A. Dziurzyński, inż. E. Szenfeld,
inż. Wł. Szaynok

Sekretarz: inż. E. Kwiatkowski, inż. Z. Wendrowski

Zastępca sekretarza: inż. S. Nowicki

Skarbnik: inż. K. Hirschberg

Członek: inż. S. Barcz, inż. B. Benedyktowicz, inż. L. Bethge,
inż. A. Brzostowski, inż. S. Dażwański, inż. T. Jaszczurowski, inż. A. Kotowicz,
inż. E. Piwoński, inż. R. Rosłoński, inż. S. Torzewski, inż. R. Wowkonowicz,
inż. K. Żardecki, inż. Br. Klimczak, inż. I. Piotrowski

Na Zjeździe wygłoszono 23 referaty. Liczba uczestników przekroczyła 200 osób. Zrzeszenie złożyło w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia memoriał w sprawie kształcenia pracowników dla przemysłu gazowniczego, postulując założenie stałego oddziału gazowniczego przy jednej z Państwowych Szkół Zawodowych. Opracowano przepisy wykonawcze urzędzeń wewnętrznych, opiniowano stosowanie smół gazowych do dróg bitych, rozpoczęto lustrację małych gazowni przez członków Zrzeszenia w celu udzielania im pomocy.

XIII Zjazd Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich,

10–13 maja 1931 roku, w Warszawie.

Prezes Zrzeszenia: inż. Włodzimierz Rabczewski

Wiceprezes: inż. St. Aleksandrowicz, inż. A. Dziurzyński, inż. E. Szenfeld,
inż. Wł. Szaynok

Sekretarz: inż. E. Kwiatkowski, inż. Z. Wendrowski

Zastępca sekretarza: inż. S. Nowicki

Skarbnik: inż. K. Hirschberg

Członek: inż. S. Barcz, inż. B. Benedyktowicz, inż. L. Bethge,
inż. A. Brzostowski, inż. S. Dażwański, inż. T. Jaszczurowski, inż. A. Kotowicz,
inż. E. Piwoński, inż. R. Rosłoński, inż. S. Torzewski, inż. R. Wowkonowicz,
inż. K. Żardecki, inż. Br. Klimczak, inż. I. Piotrowski

Rozwinęły działalność sekcje branżowe Zrzeszenia, wydano broszurę dla pedagogów zawierającą wzorcowe lekcje o węglu kamiennym i gazie wraz z doświadczeniami oraz ogłoszono konkurs z 4 nagrodami. Uzgodniono projekt normalizacji kuchenek gazowych i przesłano go do Komisji Normalizacyjnej. Zaopiniowano projekt Ministerstwa Robót Publicznych o przepisach miejscowych, o zaopatrzeniu w wodę oraz o odwodnieniu nieruchomości w osiedlach. Podzielono otrzymane fundusze zakładów na kształcenie młodzieży i na wyjazdy członków Zrzeszenia na zagraniczne zjazdy. Uchwalono, że referaty wygłaszane za granicą winny być zaopiniowane przez specjalną Komisję Zrzeszenia. Przesłano memoriał do wojewody poznańskiego w sprawie obsadzania stanowisk kierowniczych w gazowniach byłego zaboru niemieckiego. Z inicjatywy i na wystąpienie Zrzeszenia otwarto Oddział Gazowniczy na Wydziale Chemicznym Państwowej Szkoły Przemysłowej w Bydgoszczy. Zrzeszenie przystąpiło do Międzynarodowego Związku Przemysłu Gazowniczego

XIV Zjazd Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich,

1–4 czerwca maja 1932 roku, w Wilnie.

Prezes Zrzeszenia: inż. Włodzimierz Rabczewski

Wiceprezes: inż. St. Aleksandrowicz, inż. A. Dziurzyński, inż. E. Szenfeld,
inż. Wł. Szaynok

Sekretarz: inż. E. Kwiatkowski, inż. Z. Wendrowski

Zastępca sekretarza: inż. S. Nowicki

Skarbnik: inż. K. Hirschberg

Członek: inż. S. Barcz, inż. B. Benedyktowicz, inż. L. Bethge,
inż. A. Brzostowski, inż. S. Dażwański, inż. T. Jaszczurowski, inż. A. Kotowicz,
inż. E. Piwoński, inż. R. Rosłoński, inż. S. Torzewski, inż. R. Wowkonowicz,
inż. K. Żardecki, inż. Br. Klimczak, inż. I. Piotrowski

Zrzeszenie wydaje „Przepisy techniczne wykonywania urządzeń gazowych” nakładem „Gaz i Woda”, opiniuje nowelizację ustawy budowlanej, opracowuje projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy o nadzorze nad zbiornikami pracującymi pod ciśnieniem. Powołano przy Zrzeszeniu Komisję Techniczną dla Oddymiania Miast oraz Polski Komitet Techniki Sanitarnej i Higieny Miast oraz wspólnie Związek Zrzeszeń Gazowników i Wodociągowców Polskich, Czechosłowackich i Jugosłowiańskich. Którego prezesem na 2 letnią kadencję został prezes Zrzeszenia Polskiego. W marcu 1933 roku Zrzeszenie organizuje w Warszawie II Zjazd Wodomierzowy, a także kurs wodomierzowy.

XV Zjazd Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich,

29 czerwca – 2 lipca 1933 roku, w Gdyni.

Prezes Zrzeszenia: inż. Włodzimierz Rabczewski

Wiceprezes: inż. St. Aleksandrowicz, inż. A. Dziurzyński, inż. E. Szenfeld,
inż. Wł. Szaynok

Sekretarz: inż. E. Kwiatkowski, inż. Z. Wendrowski

Zastępca sekretarza: inż. S. Nowicki

Skarbnik: inż. K. Hirschberg

Członek: inż. S. Barcz, inż. B. Benedyktowicz, inż. L. Bethge,
inż. A. Brzostowski, inż. S. Dażwański, inż. T. Jaszczurowski, inż. A. Kotowicz,
inż. E. Piwoński, inż. R. Rosłoński, inż. S. Torżewski, inż. R. Wowkonowicz,
inż. K. Żardecki, inż. Br. Klimczak, inż. I. Piotrowski

Na Zjeździe powołano sekcję gazu ziemnego, przyjęto i ustalono stały znaczek Zrzeszenia. W konkursie Zrzeszenia na opracowanie ćwiczeń z dziedziny węgla kamiennego i gazownictwa przyznano I nagrodę dr inż. J. Dolińskiemu. Opracowano program wykładów dla szkolenia zawodowego, wystąpiono z memoriałem do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o utworzenie katedry techniki sanitarnej na Politechnice Warszawskiej, prowadzono prace przy ustalaniu słownictwa i opracowywaniu bibliografii. Współpracowano także z władzami przy opracowaniu statutów dla przedsiębiorstw komunalnych oraz regulaminu dostawy gazu. Opracowano projekty norm dotyczące paliw stałych.

XVI Zjazd Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich,

25–28 czerwca 1934 roku, w Łodzi.

Prezes Zrzeszenia: inż. Włodzimierz Rabczewski

Wiceprezes: inż. St. Aleksandrowicz, inż. A. Dziurzyński, inż. E. Szenfeld,
inż. Wł. Szaynok

Sekretarz: inż. E. Kwiatkowski, inż. Z. Wendrowski

Zastępca sekretarza: prof. Z. Rudolf

Skarbnik: inż. K. Hirschberg

Członek: inż. S. Barcz, inż. B. Benedyktowicz, inż. L. Bethge,
inż. A. Brzostowski, inż. S. Dażwański, inż. T. Jaszczurowski, inż. A. Kotowicz,
inż. E. Piwoński, inż. R. Rosłoński, inż. S. Torżewski, inż. R. Wowkonowicz,
inż. K. Żardecki, inż. Br. Klimczak, inż. I. Piotrowski

Był to jednocześnie I Zjazd Związku Zrzeszeń Gazowników i Wodociągowców Polskich, Czechosłowackich i Jugosłowiańskich. W organizacji Zjazdu brał po raz pierwszy współudział Polski Komitet Techniki Sanitarnej i Higieny Miast (sekretarz generalny – inż. Z. Rudolf), który obradował odtąd corocznie wspólnie z Sekcją Techniczno-Sanitarną

Zrzeszenia. Powołano Komisje: Szkolnictwa Zawodowego, Gazyfikacyjną, Przepisów Instalacyjnych, Słownictwa dla opracowania przepisów o oddymianiu miast, przepisów o budowie, eksploatacji i kontroli sieci przewodów podziemnych, zasad taryfikacji gazu. Powołano Komisję Opiniodawczą w sprawach przepisów instalacyjnych.

XVII Zjazd Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich,

25–28 czerwca 1935 roku, w Bydgoszczy i Inowrocławiu.

Prezes Zrzeszenia: inż. B. Klimczak

Wiceprezes: inż. M. Seifert, inż. M. Wieleżyński, inż. Wł. Rabczewski, inż. Z. Rudolf

Członek: inż. Dziurzyński, inż. S. Downarowicz, inż. St. Giegel, inż. J. Kłosiński,
inż. I. Piotrowski, inż. T. Piotrowski, inż. S. Sulimirski

Ustalono składy wszystkich komisji Zrzeszenia, powołano nowe komisje: statutowo-regulaminową, szkolną, uposażeń oraz doradztwa. Na Zjeździe wygłoszono 39 referatów. Opracowano nowy statut Zrzeszenia, regulaminy Zarządu i Komisji. Zorganizowano akcję ubezpieczeniową dla członków Zrzeszenia. Rozpoczęto organizację zebrań dyskusyjnych, odczytów, ogłoszono konkurs na broszurę o urządzeniach gazowych dla architektów, wydano broszurę inż. Banaszka „Vademecum pracownika gazowni”, inż. J. Wyżnikiewicza „Co każdy palacz o c.o. wiedzieć powinien”, inż. Troskolańskiego „O marnotrawstwie wody”. Opracowano wzorcowe warunki dostawy gazu, opracowano projekt uposażeń pracowników w gazowniach i wodociągach. W programie zjazdu Zrzeszenia uwzględniono zagadnienia Związku Uzdrowisk Polskich. Uznano za konieczne i celowe nawiązanie ścisłej współpracy architektów i urbanistów z inżynierami gazownikami, wodociągowcami i sanitarnymi.

XVIII Zjazd Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich,

25–28 czerwca 1936 roku, we Lwowie.

Prezes Zrzeszenia: inż. B. Klimczak

Wiceprezes: inż. J. Doliński, inż. Wł. Rabczewski, prof. Z. Rudolf,
inż. M. Wieleżyński

Skarbnik: inż. J. Wyżnikiewicz

Członek: inż. Dziurzyński, inż. S. Downarowicz, inż. St. Giegel, inż. J. Kłosiński,
inż. I. Piotrowski, inż. T. Piotrowski, inż. M. Seifert, inż. S. Sulimirski

Na zjeździe zaprezentowano bogaty dorobek naukowy i organizacyjny Zrzeszenia, zorganizowano wystawę „Gaz i Woda”. Zjazd nadał godność członka honorowego inż. M. Seifertowi. Zatwierdzono nowy statut Zrzeszenia ze zmienioną nazwą: „Polskie Zrzeszenie Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych”. Zrzeszenie zorganizowało wspólnie z P.T.H wieczór dyskusyjny w sprawie walki z dymem. Zorganizowano również szereg odczytów, opracowano szereg wydawnictw i wynalazków. Prowadzono prace nad przepisami dot. instalacji wod-kan, udzielono szeregu porad gazownikom. Rozpoczęto akcję pozyskiwania członków wspierających.

XIX Zjazd Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 21–23 czerwca 1937 roku, w Grudziądzu.

Prezes Zrzeszenia: inż. Wł. Rabczewski

Wiceprezes: inż. J. Doliński, prof. Z. Rudolf, inż. M. Wieleżyński

Skarbnik: inż. J. Wyżnikiewicz

Członek: inż. Dziurzyński, inż. S. Downarowicz, inż. St. Gigiel, inż. J. Kłosiński, inż. I. Piotrowski, inż. T. Piotrowski, inż. M. Seifert, inż. S. Sulimirski

W ramach Zjazdu zorganizowano wystawę urządzeń gazowniczych i wodociągowych. Delegacja Zrzeszenia złożyła wizytę dwóm Ministrom Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie utworzenia katedr gazownictwa na wyższych uczelniach. Z uwagi na brak środków ministerialnych, uchwalono, że Zrzeszenie przyczyni się do finansowania katedr gazownictwa przy uwzględnieniu takich postulatów jak: katedry i laboratoria będą mieć możliwość przeprowadzenia prac badawczych, zaliczenie gazownictwa do przedmiotów obowiązkowych dla chemików i mechaników ruchowych, gazownictwo powinno być przedmiotem obowiązkowym przy egzaminach dyplomowych. Zrzeszenie wzięło czynny udział w I Polskim Kongresie Inżynierów. Pozytywnie rozpatrzono prośbę o umieszczaniu artykułów z dziedziny ogrzewnictwa w organie Zrzeszenia.

XX Zjazd Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 23–26 czerwca 1938 roku, w Katowicach i Chorzowie.

Prezes Zrzeszenia: inż. Wł. Rabczewski

Wiceprezes: inż. St. S. Downarowicz, inż. J. Kłosiński, prof. Z. Rudolf, inż. M. Wieleżyński

Skarbnik: inż. T. Jankowski.

Członek: inż. Dziurzyński, inż. S. Downarowicz, inż. St. Gigiel, inż. T. Piotrowski, inż. M. Seifert, inż. S. Sulimirski

Na Zjeździe wygłoszono 31 referatów. Nadano godność członków honorowych Zrzeszenia: inż. A. Dziurzyńskiemu, inż. I. Piotrowskiemu, inż. W. Rabczewskiemu. Utworzono Oddziały Zrzeszenia: Śląsko-Krakowski, Poznański i Pomorski. Zrzeszenie liczyło 247 członków zwyczajnych i 31 wspierających. Na wniosek Zrzeszenia, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało okólnik do wojewodów w sprawie delegowania pracowników gazowni i wodociągów na zjazdy organizowane przez Zrzeszenie. Na posiedzeniach Zarządu Zrzeszenia omawiano sprawy: przepisów instalacyjnych wod-kan, oczyszczania ścieków, taryf opłat za wodę i kanały, praktyk zagranicznych, delegacje na kongresy zagraniczne, współpracę przy wydawaniu słownika gazowniczego w 6 językach, regulaminu sekcji. W Bydgoszczy odbył się kurs z zakresu gazownictwa, który ukończyło 83 osoby.

XXI Zjazd Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 26–28 czerwca 1939 roku, w Częstochowie.

Prezes Zrzeszenia: inż. Wł. Rabczewski

Wiceprezes: inż. St. S. Downarowicz, inż. J. Kłosiński, prof. Z. Rudolf,
inż. M. Wieleżyński

Sekretarz inż. J. Kozłowski

Skarbnik: inż. T. Jankowski

Członek: inż. Dziurzyński, inż. S. Downarowicz, inż. St. Gigiel,

inż. I. Piotrowski, inż. T. Piotrowski, inż. M. Seifert, inż. S. Sulimirski

Był to ostatni Zjazd przed II wojną światową. Z wybuchem wojny Zrzeszenie przerwało działalność. Akta i archiwum Zrzeszenia przechowano do końca wojny, początkowo w Dyrekcji Wodociągów i Kanalizacji m. st. Warszawy, a później na Stacji Filtrów w Warszawie.

1.3. Funkcjonowanie Stowarzyszenia po II wojnie światowej do roku 1956

Po wojnie Zrzeszenie wznowiło działalność w 1945 roku na zasadzie pełnej kontynuacji swego istnienia w okresie przedwojennym. Kolejne coroczne zjazdy naukowo-techniczne odbywały się do 1962 roku. Zgodnie z ustaleniami nowego statutu od 1948 roku organizowano zjazdy delegatów równoległe ze zjazdami naukowo-technicznymi. Zjazdy Zrzeszenia kontynuowały swą numerację rozpoczętą w 1919 roku, a zjazdy delegatów zaczęto numerować od początku. W 1962 roku w Augustowie odbył się XXXII Zjazd naukowo-techniczny Zrzeszenia, po tym roku organizowano już tylko zjazdy delegatów.

XXII Zjazd Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 8–9 listopada 1945 roku, w Katowicach i Gliwicach

Prezes Zrzeszenia: inż. A. Dziurzyński

Wiceprezes: inż. J. Piotrowski

Sekretarz Generalny: inż. H. Janczewski

Zjazd rozpoczął się apelem dla uczczenia zmarłych członków w latach 1939–1945. Lista zmarłych, którzy zginęli także w obozach koncentracyjnych, liczyła 61 osób. Zjazd mianował członkiem honorowym Zrzeszenia prof. Zygmunta Rudolfa. Na Zjeździe ogłoszono 12 referatów, podjęto uchwałę o wznowieniu działalności Zrzeszenia i przystosowaniu go do nowej rzeczywistości. Zrzeszenie staje do współpracy w dziele odbudowy kraju, dając ważki wkład fachowy dla uruchomienia i do podniesienia z ruin zakładów gazowniczych, wodociągowych i techniczno-sanitarnych. Wystąpiono

z inicjatywą uruchomienia nieczynnych urządzeń w gazowniach do wyrobu benzolu oraz wykonanie takich instalacji w tych gazowniach, które jej nie posiadały. Z uwagi na dotkliwy brak sił fachowych w dziale gazownictwa powołano do życia komisję dla zorganizowania kursów dla kierowników mniejszych gazowni, gazomistrzów i instalatorów gazowych. Kolejną inicjatywą Zrzeszenia skierowaną do władz i jej konsekwencją jest utworzenie Oddziału Budownictwa Sanitarnego, a następnie Wydziału Inżynierii Sanitarnej na Politechnice Warszawskiej, następnie Wrocławskiej i Śląskiej w Gliwicach, którego absolwenci otrzymują dyplomy magistrów inżynierów budownictwa sanitarnego. Zrozumienia władz i realizacji doczekała się inicjatywa Zrzeszenia utworzenia na Wydziałach Chemicznych Politechnik katedr technologii wody i ścieków. Dużym osiągnięciem Zrzeszenia było powołanie do życia w ramach Zrzeszenia Biura Studiów Wodociągowo-Kanalizacyjnych pod kierownictwem inż. Józefa Liebfelda, które to wykonywało studia, opiniowało projekty z dziedziny wodociągów, kanalizacji, oczyszczania miast – udzielając wielu porad i ekspertyz na miejscu i w terenie. Biuro działało do 1950 roku, to jest do czasu powołania przez władze Biur Projektowych i Komisji Ocen Projektów Inwestycji. Wznowiono wydawanie czasopisma technicznego „Gaz, Woda i Technika Sanitarna”. Numer 1 ukazał się w kwietniu 1946 roku. Znowelizowano statut. W tym okresie Zrzeszenie liczyło 206 członków zwyczajnych, 3 honorowych i 5 Oddziałów terenowych.

XXIII Zjazd Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 26–28 czerwca 1946 roku, w Bydgoszczy.

Prezes Zrzeszenia: inż. St. Wojnarowicz

Wiceprezes: inż. A. Dobrowolski, inż. J. Drzewiecki, inż. Cz. Kłobukowski, inż. Z. Stefańczyk, inż. J. Wilk, inż. J. Wyżnikiewicz

Sekretarz Generalny: inż. A. Taff

Zastępca sekretarza: inż. J. Liebfeld

Skarbnik: inż. E. Filipowski

Zastępca skarbnika: inż. St. Kowalski

Członek: inż. J. Kłosiński, inż. H. Janczewski, inż. I. Piotrowski, inż. B. Roga

Na dyrektora Zrzeszenia powołano w dniu 27 maja 1946 roku inż. I. Piotrowskiego. Zrzeszenie przystąpiło do NOT. Zjazd zaakceptował przystąpienie do NOT. Zgłoszono 30 referatów. Wystawę „Gaz i Woda” otworzył prezes NOT, wiceminister inż. B. Rumiński. Zrzeszenie wydało opinię o możliwości zastosowania rur azbesto-cementowych, o kilku projektach wzorowych i kosztorysach, na roboty wodociągowe i kanalizacyjne, w sprawie racjonalnego rozdziału urządzeń i materiałów przydzielonych dla zakładów gazowniczych, wodociągowych i kanalizacyjnych. Przedstawiciele Zrzeszenia brali udział w opracowaniu programu kursu doształcającego

w zakresie kierownictwa zakładami wod-kan. Brano udział w pracach komisji Ministerstwa. Wystąpiono z szeregiem memoriałów do władz: w sprawie powołania Komitetu Opiniodawczego Gazowniczego w celu skoordynowania prac nad rozbudową i należytym funkcjonowaniem przemysłu gazowniczego, w sprawie potrzeb techniczno-sanitarnych w uzdrowiskach polskich, w sprawie normalizacji urządzeń do oczyszczania ścieków. Uchwalono dezyderaty w sprawie zabezpieczenia terenu przemysłowego w dostawę wody i uruchomienia odpowiednich kredytów na ten cel, w sprawie wydania zakazu stosowania rur ołowianych w instalacjach wodociągowych.

XXIV Zjazd Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 27–29 czerwca 1947 roku, we Wrocławiu.

Prezes Zrzeszenia: prof. Z. Rudolf

Wiceprezes: inż. A. Dobrowolski, inż. J. Drzewiecki, inż. Cz. Kłobukowski, inż. Z. Stefańczyk, inż. J. Wilk, inż. J. Wyżnikiewicz

Sekretarz Generalny: inż. A. Taff

Zastępca sekretarza: inż. J. Liebfeld

Skarbnik: inż. E. Filipowski

Zastępca skarbnika: inż. St. Kowalski

Członek: inż. J. Kłosiński, inż. H. Janczewski, inż. I. Piotrowski, inż. B. Roga

Dyrektor Zrzeszenia: inż. I. Piotrowski

Zjazd przyjął nowy statut Zrzeszenia, powołał nowy Oddział Zrzeszenia w Łodzi. Liczba członków zwyczajnych Zrzeszenia wynosiła 726 a wspierających 121. Złożono memoriały do władz w sprawie ustalenia podstaw racjonalnej gospodarki w Zakładach Użyteczności Publicznej, w sprawie uruchomienia kredytów dla gazowni komunalnych. Złożono również wnioski w Ministerstwie Przemysłu o przyznanie odpowiednich kredytów na rozbudowę gazociągów gazu koksowniczego dla górnośląskiego przemysłu hutniczego i chemicznego. W odniesieniu do zaopatrzenia w wodę ludności na tle stanu sanitarnego Polski Zrzeszenie stawia trzy tezy:

- przeznaczenie odpowiednich kredytów, dających możliwość odbudowy, rozbudowy i częściowo budowy wodociągów miejskich, wiejskich i grupowych,
- gminy wiejskie i miejskie winny we własnym interesie ściśle zastosować się do przepisów dotyczących kontroli wody, osiągając w ten sposób nie tylko podniesienie stanu sanitarnego osiedli, ale i całego kraju,
- zabezpieczenie terenów, na których znajdują się ujęcia wody, terenów wodonośnych dla wodociągów grupowych oraz sieci wodociągowej od wszelkich zanieczyszczeń, mogących wpłynąć na właściwości wody pod względem fizycznym, chemicznym, bakteriologicznym w sposób szkodliwy także dla zdrowia.

Zrzeszenie z uwagi na fakt konieczności przeprowadzenia większych inwestycji w zdrojownictwie polskim występuje do władz o szybkie zaopatrzenie uzdrowisk w słodką wodę, skanalizowania ich gazyfikacji w celu uniknięcia zadymiania oraz wymianę zniszczonych urządzeń technicznych i balneotechnicznych.

XXV Jubileuszowy Zjazd Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 23–25 czerwca 1948 roku, w Gdańsku, Gdyni i Sopocie.

Prezes Zrzeszenia: prof. Z. Rudolf

Zjazd uchwalił powołanie przy Zarządzie Głównym Sekcji Ogrzewnictwa i Wietrzenia, oraz przy oddziałach odpowiednie referaty. Na Zjeździe 19 działaczom Zrzeszenia wręczono wysokie odznaczenia państwowe. Staraniem Oddziału Bydgoskiego odbył się kurs Higieny Wody i Urządzeń Wodnych dla kierowników zakładów wod-kan woj. pomorskiego. W kursie wzięło udział ponad 50 uczestników.

I Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 24 czerwca 1948 roku, w Sopocie.

Prezes Zrzeszenia: prof. Z. Rudolf

Członek: inż. E. Bartlel, inż. H. Janczewski, inż. J. Kłosiński, inż. W. Nowicki, inż. B. Pałasiński, inż. W. Petrozolin, inż. St. Wojnarowicz, inż. J. Wyżnikiewicz

Dyrektor Zrzeszenia: inż. E. Górecki, a od 1 sierpnia 1948 roku inż. W. Nowicki

Na Zjeździe nadano godność członka honorowego Zrzeszenia prezesowi bratniej organizacji w Czechosłowacji. Zrzeszenie przystępuje do opracowania programów szkolenia i doształcania pracowników technicznych branż i organizowania kursów. Zorganizowany w Warszawie 3 miesięczny kurs dla kierowników zakładów wodociągowych i gazowniczych otrzymał wsparcie finansowe Ministerstwa Ziem Odzyskanych. Zrzeszenie współpracowało przy reorganizacji szkolnictwa zawodowego. W związku z ustawą o stopniu inżyniera, której twórcą było NOT, Zrzeszenie zorganizowało prace przy oddziałach i Zarządzie Głównym dla poświadczenia praktyk fachowych kandydatów na stopień inżyniera. Złożono szereg memoriałów do władz centralnych w sprawie produkcji sprzętu i osprzętu gazowniczego, zbiorników na odpady „Es-em”, projektów rozdzielników (siatki żarowe), w sprawie stopni naukowych (o tytuł zawodowego inżyniera budownictwa sanitarnego) o rozgraniczenie uprawnień budowlanych. Zrzeszenie brało udział w opracowywaniu instrukcji norm dokumentacji techniczno-budowlanej dla projektantów, ujednoczenia metod walki z gryzoniami, zagadnień szczuroszczelności budynków, zagadnień kosztów eksploatacji budynków, podręczników fachowych. Złożono wnioski o konieczności rozwiązania zagadnienia ogrzewań dzielnicowych zdalaczych, o koncepcji rozwiązania problemów zaopatrzenia warszawskiego zespołu miejskiego w wodę i usuwania nieczystości.

Zrzeszenie nawiązało i utrzymywało bliski kontakt z bratnią organizacją czechosłowacką „Plynarensky, Vodarensky a Zdravotne Technicky Skaz v Praze”, ponadto z: Association Technique de l'Industrie du Gaz en France, Association des Gaziers Belges, Association General de Hygienistes et Techniciens Munieipeaux, otrzymując bibliografię zagraniczną, różne wydawnictwa i czasopisma naukowo-techniczne. Zrzeszenie otrzymało szereg zaproszeń na zjazdy i kongresy zagraniczne. W omawianym okresie zorganizowano bibliotekę fachową, licząca ok. 400 pozycji inwentarzowych. Od 1 września 1948 roku Biuro Zarządu Głównego zostało przeniesione do własnego lokalu w „Domu Technika” w Warszawie, co w znacznym stopniu usprawniło pracę Zrzeszenia.

XXVI Zjazd Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 3–5 lipca 1949 roku, w Łodzi.

Prezes Zrzeszenia: inż. E. Filipowski

Obrady Zjazdu odbyły się w 4 sekcjach, między innymi w Sekcji Oczyszczania Miast oraz Sekcji Ogrzewnictwa i Wietrzenia. Zjazd uchwalił szereg wniosków i dezyderatów.

II Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 5 lipca 1949 roku, w Łodzi.

Prezes Zrzeszenia: inż. E. Filipowski

Członek: inż. I. Piotrowski, prof. Z. Rudolf, inż. B. Pałasiński,
inż. A. Taff, inż. W. Petrozolin. Liczba członków wynosiła 1448.

Zrzeszenie organizuje 14 kursów szkoleniowych i 169 odczytów, w tym około 90 o technice radzieckiej. Do Politechnik przesłano z poparciem 38 wniosków członków kandydatów na stopień inżyniera. Założono poradnię techniczną i klub racjonalizatorów z zakresu gazownictwa i wodociągarstwa. Opracowano projekt wydawnictw technicznych do planu 6-letniego, udzielono wsparcia przy wydawaniu pierwszej pracy w języku polskim z dziedziny gazownictwa oraz zaopiniowano 3 prace członków do wydania.

Członkowie Oddziału Pomorsko-Mazurskiego odbyli 22 inspekcje terenowe do 30 zakładów wodociągowych woj. pomorskiego. Zebrany materiał podczas inspekcji i wypełnienie stosownych ankiet oraz w następstwie stosownych wystąpień, pozwoliły na uzyskanie przez te zakłady znacznej pomocy finansowej, dzięki czemu mogły wykonać najpilniejsze inwestycje i remonty. Wszczęto starania o utworzenie Politechniki Wieczorowej z Wydziałem Budownictwa Sanitarnego. Zarząd Główny wspólnie z Redakcją „Gaz, Woda i Technika Sanitarna” ogłosił konkurs na artykuł popularny. W wyniku konkursu I nagrodę otrzymał dr inż. J. Doliński, II nagrodę inż. Wł. Pietrasiewicz oraz wyróżniono prace W. Rybaka, mgr F. Plucińskiej i inż. B. Siłki.

W 1950 roku Zjazd naukowy Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych nie odbył się

III Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 25 maja 1950 roku, w Warszawie.

Prezes Zrzeszenia: inż. E. Filipowski (po złożonej rezygnacji przez inż. St. Wojnarowicza). Liczba członków wynosiła 1775.

Oddział Poznański Zrzeszenia uzyskał tytuł „przodującego” Oddziału. Zrzeszenie zorganizowało 20 kursów, 317 referatów i odczytów oraz I konferencję naukowo-techniczną z dziedziny gazownictwa pt. „Gazyfikacja miast z gazociągów dalekosiężnych”. Opracowano wytyczne akcji odczytowo-szkoleniowej i programy szkolenia pracowników technicznych naszych dziedzin, program nauczania dla wydziału budownictwa sanitarnego (Sekcja Instalacyjna i Sekcja Urządzeń Komunalnych) dla szkół inżynierskich NOT. Opracowano wytyczne do projektowania ogrzewań przez promieniowanie, a także ogrzewań wodnych i parowych. Zgłoszono uwagi do norm „Naczynia zbiorcze ogrzewań centralnych” i „Obliczanie strat ciepła” Wydano dwa skrypty: „Nowości w dziedzinie wodociągów i kanalizacji”, „Higiena wody”. Opracowano „Nomogramy do obliczenia wydajności otworów wiertniczych (studni) wraz z opisem technicznym.

XXVII Zjazd Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 1–3 czerwca 1951 roku, w Szczecinie.

Prezes Zrzeszenia: inż. St. Wojnarowicz

Zjazd odbył się pod hasłem „Polepszenie warunków sanitarnych miast i osiedli przyspieszy realizację Planu 6-letniego”. Przyjęto szereg wniosków między innymi w sprawie walki z marnotrawstwem wody, powołania instytutów badawczych, produkcji sprzętu i urządzeń, a także opracowania norm. W zjeździe po raz pierwszy udział wzięła Sekcja Terenów Zielonych, która na prawach samodzielności przystąpiła do Zrzeszenia.

IV Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 2 czerwca 1951 roku, w Szczecinie.

Prezes Zrzeszenia: inż. St. Wojnarowicz

Wiceprezes: prof. Z. Rudolf, inż. J. Wyżnikiewicz, inż. Z. Brzywczy-Kunińska.

W Krakowie zorganizowano II Konferencję naukowo-techniczną pt. „Zadania przemysłu gazowniczego w związku z oszczędnością paliw”, w Warszawie III Konferencję pt. „Zagadnienie oszczędności w wodociągach i kanalizacji”. Zorganizowano 10 kursów oraz 542 odczyty i inne imprezy.

XXVIII Zjazd Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 4–6 lipca 1952 roku, w Opolu.

Prezes Zrzeszenia: inż. St. Wojnarowicz

Zjazd odbył się pod hasłem „Normalizacja w technice sanitarnej”.

V Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, 5 lipca 1952 roku, w Opolu.

Prezes Zrzeszenia: inż. St. Wojnarowicz

Zjazd uchwalił zmianę nazwy Zrzeszenia na „Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Sanitarnych, Ogrzewnictwa i Gazownictwa”. Powołano następujące komisje: Postępu Technicznego, Odczytowo-Szkoleniową do spraw ustawy o stopniu inżyniera, Programową, Kursu przygotowawczego do egzaminu na stopień inżyniera, Weryfikacyjną na rzeczoznawców. Liczba członków wynosiła 3102. Stowarzyszenie posiadało 12 Oddziałów terenowych: Warszawa, Łódź, Olsztyn, Bydgoszcz, Gdańsk, Szczecin, Poznań, Wrocław, Opole, Katowice, Kraków, Lublin. W Warszawie zorganizowano I Zjazd Ogrzewników Polskich, połączonych z IV konferencją naukowo-techniczną pt. „Zagadnienie ogrzewań zdalaczynnych”. Zorganizowano roczny kurs przygotowawczy do egzaminu na stopień inżyniera i 3 kursy krótkoterminowe. Odbyło się 686 odczytów.

XXIX Zjazd Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Sanitarnych, Ogrzewnictwa i Gazownictwa, 6–7 czerwca 1953 roku, w Krakowie.

Prezes Zrzeszenia: inż. St. Wojnarowicz

Zjazd odbył się pod hasłem postępu technicznego w technice sanitarnej.

VI Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Sanitarnych, Ogrzewnictwa i Gazownictwa, 6 czerwca 1953 roku, w Krakowie.

Prezes Zrzeszenia: inż. St. Wojnarowicz

W 1952 roku Zjazd wręczył dyplomy 3 najlepszym Oddziałom w roku 1952: Poznań (I miejsce) Bydgoszcz (II miejsce) Szczecin (III miejsce). Wydano skrypt pt. „Eksploatacja Wodociągów i Kanalizacji” cz. I i II. W ogłoszonym konkursie racjonalizatorskim dla gazowników wspólnie z CZGaz I miejsce i nagrodę zdobyło Koło Zakładowe przy ZGO Poznań. W Warszawie odbyła się konferencja naukowo-techniczna zorganizowana wspólnie ze Stowarzyszeniem Wodno-Melioracyjnym pt. „Zagadnienie wykorzystywania ścieków w rolnictwie”. Zorganizowano we Wrocławiu konferencję naukowo-techniczną pt. „Techniczne usprawnienia i normalizacja w wodociągach i kanalizacji” połączonej

z wystawą pomysłów racjonalizatorskich i wynalazków w dziedzinie wod-kan. Oddział w Katowicach zorganizował konferencję pt. „Zagadnienia techniczno-sanitarne na terenie GOP. W Gliwicach wspólnie z resortami zorganizowano konferencję pt. „O właściwą gospodarkę gazem w przemyśle”, natomiast w Gdańsku pt. „Organizacja prac projektowych przy budowie osiedli robotniczych”. Zorganizowano 38 kursów krótkoterminowych i 1 kurs korespondencyjno-słuchowy, na którym wydano 12 skryptów. W terenie Oddziały zorganizowały 819 odczytów i wyświetliły 55 filmów technicznych.

W 1954 roku Zjazd naukowy Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Sanitarnych, Ogrzewnictwa i Gazownictwa nie odbył się.

VII Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Sanitarnych, Ogrzewnictwa i Gazownictwa, 10 lipca 1954 roku, w Olsztynie.

Prezes Zrzeszenia: inż. A. Epsztein

Liczba członków wynosiła 4970. Zorganizowano 937 odczytów, 2 kursy korespondencyjne przygotowawcze do egzaminu inżynierskiego, 10 kursów krótkoterminowych, 157 porad technicznych w terenie, 64 wycieczki techniczne.

W Olsztynie odbyła się X konferencja techniczna pt. „Eksplatacja jako podstawa oszczędnej gospodarki w zakresie ruchu zakładów”. Na konferencji wygłoszono 13 referatów. W Grudziądzu odbyła się XI konferencja pt. „Potrzeby woj. bydgoskiego w zakresie techniki sanitarnej gazownictwa”. Wygłoszono 4 referaty, uchwalono 12 wniosków. Zorganizowano II turnus rocznego kursu przygotowawczego do egzaminu na stopień inżyniera w zakresie instalacji sanitarnych. Wykłady odbywały się w Warszawie i Krakowie, natomiast konsultacje w Poznaniu i Gdańsku. Prowadzono równolegle drugi podobny kurs dla gazowników z ośrodkami konsultacyjnymi w Warszawie i Zabrze. W Katowicach odbyły się dwa turnusy instruktazu dla energetyków w zakładach przemysłowych zużywających gaz, w zakresie racjonalnej gospodarki gazem. W instruktazu wzięło udział 64 energetyków z resortu górnictwa, hutnictwa, przemysłu maszynowego, materiałów budowlanych. Zorganizowano 4 międzywojewódzkie narady techniczne kierowników zakładów wod-kan w sprawie oszczędności energii elektrycznej: w Opolu, Olsztynie, Krakowie i Szczecinie. W Krakowie odbyła się XII konferencja naukowo-techniczna pt. „Zagadnienia eksploatacji gazu ziemnego”, w Katowicach XIII konferencja pt. „Gospodarka wodą w GOP”. W Łodzi na naradzie dyskutowano o złej jakości materiałów instalacyjnych.

W 1955 roku ogólnego Zjazdu SNITSOG nie organizowano.

VIII Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Sanitarnych, Ogrzewnictwa i Gazownictwa, 24 listopada 1955 roku, w Warszawie.

Prezes Zrzeszenia: inż. A. Epsztein

Liczba członków wynosiła 5416. Zorganizowano ogółem 236 narad i konferencji, 44 kursy krótkoterminowe, 968 odczytów, wydano 6 skryptów. W 13 Oddziałach zgrupowanych było 159 Kół Zakładowych. Zorganizowano 40 wycieczek. Dyplomy honorowe otrzymały najlepsze 3 Oddziały (Poznań – I miejsce, Gdańsk – II i Łódź – III).

XXX Jubileuszowy Zjazd Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Sanitarnych, Ogrzewnictwa i Gazownictwa, 3–6 czerwca 1956 roku, w Sopocie.

Prezes Zrzeszenia: prof. J. Just

W ramach tego Zjazdu wygłoszono 19 referatów.

IX Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Sanitarnych, Ogrzewnictwa i Gazownictwa, 6 czerwca 1956 roku, w Sopocie.

Prezes Zrzeszenia: prof. J. Just (po rezygnacji mgr inż. T. Groszkowski, a po jego śmierci, mgr inż. H. Janczewski)

Wiceprezes: inż. A. Epsztein, inż. H. Janczewski (do 18.02.1957 roku),
inż. B. Chybowski (od 18.02.1957 roku)

Dekretarz Generalny: inż. W. Nowicki

Członek Prezydium: prof. J. Just

Członek: inż. P. Goldkraut, inż. W. Herniczek, inż. J. Kajrunajtis,
inż. J. Kłosiński, inż. J. Kłossowski, inż. T. Kowalczyk, inż. W. Petrozolin,
inż. J. Szpakowska, inż. J. Wyżnikiewicz, inż. J. Zwoliński, inż. A. Zielonko

Rozpoczęto rekrutację członków zbiorowych, których liczba wynosiła 94. Najlepsze Oddziały otrzymały dyplomy honorowe (Poznań – I miejsce, Łódź – II i Opole – III). 15 wybitnych działaczy Stowarzyszenia otrzymało odznaczenia państwowe. Od 1.01.1956 roku Zarząd Główny rozpoczął wydawanie, jako kwartalnika z nakładem 800 egzemplarzy, Biuletynu Informacyjnego. Nawiązano współpracę z radami narodowymi, zweryfikowano listę rzeczoznawców, ogłoszono wspólnie z redakcją „Gaz, Woda i Technika Sanitarna” konkurs na artykuł popularny. W Krakowie odbyła się XIV konferencja pt. „Problemy gazownictwa w świetle ostatnich konferencji międzynarodowych”. W ramach III Kongresu Inżynierów i Techników Polskich zorganizowano obrady Sekcji XI pt. „Gospodarka komunalna i usługi bytowe”. Wydano książkę pt. „Problemy techniki sanitarnej – materiały XXX zjazdu w Sopocie, materiały pokonferencyjne pt. „Problemy gazownictwa w świetle ostatnich konferencji międzynarodowych”.

1.4. Aktywność w latach 1956–1989

X Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Sanitarnych, Ogrzewnictwa, Gazownictwa, 9–10 grudnia 1957 roku, w Toruniu.

Prezes Zrzeszenia: mgr inż. H. Janczewski

Zjazd uchwalił nowy statut i nową nazwę Stowarzyszenia, jako Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych (PZITS). Utworzono Fundusz pośmiertny członków PZITS, zorganizowano kilka kursów na uprawnienia budowlane, opracowano projekt struktury organizacyjnej pionów technicznych w radach narodowych różnych szczebli, udzielono poważnych dotacji dla oddziałów ramach udzielonej im samodzielności organizacyjnej i finansowej, wydano książkę pt. „Gospodarka komunalna i usługi bytowe na III Kongresie Inżynierów i Techników Polskich”. Zorganizowano 280 odczytów, 9 kursów krótkoterminowych, 21 narad w terenie, wydano 4 biuletyny. Staraniem Zrzeszenia odbył się w Warszawie w 1958 roku II Zjazd Ogrzewników Polskich, połączony z XVI konferencją naukowo-techniczną pt. „Ogrzewanie zdalaczynne”.

XI Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, 9 grudnia 1958 roku, w Warszawie.

Prezes Zrzeszenia: mgr inż. H. Janczewski

Wiceprezes: inż. B. Chybowski, inż. J. Kłosiński

Sekretarz Generalny: inż. W. Nowicki

Skarbnik: inż. J. Szpakowska

Członek: inż. K. Bajer, inż. S. Freliszka, inż. J. Kłossowski, St. inż. Michalik,
inż. Z. Piechocki, inż. L. Paluchowski, inż. J. Wyźnikiewicz

Zjazd wytyczył nowe kierunki działalności Zrzeszenia. Nadano godność członków honorowych Zrzeszenia prof. dr inż. J. Dolińskiemu oraz mgr inż. J. Tokarskiemu. Zorganizowano w Oddziale Katowickim I Konferencję Naukowo-techniczną z dziedziny gospodarki ściekowej pt. „Postęp techniczny w dziedzinie oczyszczania ścieków”. Liczba członków indywidualnych wynosiła 5752, członków zbiorowych – 193 oraz kół zakładowych – 192. Dziewięciu działaczy PZITS otrzymało wysokie odznaczenia państwowe. Wprowadzono nowe legitymacje członkowskie.

XXXI Zjazd Jubileuszowy z okazji 40-lecia działalności Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, 24–28 maja 1959 roku, w Krakowie.

Prezes Zrzeszenia: mgr inż. H. Janczewski

W Zjeździe wzięło udział 1200 uczestników, w tym goście zagraniczni z Czechosłowacji, Danii, Węgier i Francji. Zjazd obradował w 5 sekcjach: gazownictwa,

wodociągów i kanalizacji, techniki sanitarnej, ogrzewnictwa i wentylacji oraz wiertnictwa. Podczas sekcji wygłoszono 47 referatów. Zjazdowi towarzyszyła Wystawa Techniki Sanitarnej i Gazownictwa. Zaprezentowano dokumenty i akta pamiątkowe PZITS z okresu 1919–1949. Z okazji Jubileuszu wydano „Historię Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych (1919–1959)”. Ponadto zorganizowano 5 konferencji naukowo-technicznych, na których wygłoszono 39 referatów, przy udziale 950 uczestników. Zorganizowano 174 narady techniczne, 16 kursów szkoleniowych oraz wydano 16 książek i biuletynów.

XII Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, 21 października 1960 roku, w Zielonej Górze.

Prezes Zrzeszenia: mgr inż. Henryk Janczewski
Członek: inż. B. Chybowski, inż. W. Serniczek, inż. J. Kłosiński,
inż. J. Kłossowski, inż. B. Kosiorowski, inż. L. Paluchowski, inż. Z. Piechocki,
inż. J. Szpakowska, inż. J. Wyżnikiewicz

Na zorganizowanych w 1960 roku 7 konferencjach naukowo-technicznych wygłoszono 47 referatów, przy udziale blisko 1000 uczestników. Prezes PZITS otrzymał członkostwo honorowe „Association Technique de l’Industrie du Gaz en France”. Zjazd mianował członkami honorowymi PZITS prezesów Stowarzyszenia Francuskiego oraz Węgierskiego Stowarzyszenia ETE. Zorganizowano 321 odczytów, 43 wycieczki techniczne, 19 kursów szkoleniowych, 21 porad technicznych 7 pokazów technicznych, 9 konferencji naukowo-technicznych. Wydano 14 pozycji wydawniczych. W 1961 roku liczba członków wynosiła 6215, członków zbiorowych – 215 oraz 226 kół zakładowych. Zorganizowano 326 odczytów, 53 wycieczki, 20 kursów szkoleniowych, 250 porad, 7 konferencji naukowo-technicznych. W 5-ciu z nich wzięło udział ok. 1300 uczestników. Wysłuchało 53 referaty. W okresie tym opublikowano 11 pozycji wydawniczych.

XIII Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, w 1962 roku, w Warszawie.

Prezes Zrzeszenia – mgr inż. H. Janczewski
Wiceprezes: inż. B. Chybowski, inż. J. Kłosiński
Sekretarz Generalny: inż. W. Nowicki
Skarbnik: inż. L. Paluchowski
Członek: inż. J. Goliszewski, inż. W. Serniczek, inż. B. Kosiorowski,
inż. A. Madeyski, inż. Z. Piechucki, inż. J. Rosada, inż. J. Szpakowski,
inż. J. Wyżnikiewicz.
Główna Komisja Rewizyjna: kol. E. Maszczyński, kol. B. Łatowski, kol. A. Epsztein,
kol. B. Pawłowski, kol. G. Wasylszyn

XXXII Zjazd Naukowy Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych,
28–30 czerwca 1962 roku, w Augustowie (ostatni Zjazd Zrzeszenia)

Prezes Zrzeszenia: mgr inż. H. Janczewski

Zjazd połączono z konferencją pt. „Przyspieszenie realizacji postępu technicznego w gazownictwie i inżynierii sanitarnej”. W Zjeździe, w którym wzięło udział 400 uczestników, wygłoszono 2 referaty plenarne oraz 32 referaty w sekcjach branżowych. Ogółem w 1962 roku zorganizowano 8 konferencji naukowo-technicznych, w których udział wzięło ok. 1200 uczestników. Odbyły się 24 narady techniczne, 34 kursy szkoleniowe, 25 wystaw i pokazów, 341 odczytów, 111 wycieczek technicznych oraz wydano 10 pozycji książkowych. Liczba członków w 1962 roku wynosiła 6331 oraz 229 zbiorowych. Funkcjonowało 237 kół zakładowych. W 1963 roku zorganizowano 47 kursów szkoleniowych, 62 narady, 21 wystaw oraz 10 konferencji naukowo-technicznych w tym III Zjazd Ogrzewników Polskich, który odbył się w Warszawie 27–29 września 1963 roku. Liczba członków wzrosła do 7302.

XIV Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych,
20 kwietnia 1964 roku, w Szczecinie.

Prezes Zrzeszenia: mgr inż. H. Janczewski

Wiceprezes: inż. B. Chybowski, inż. A. Heyda, inż. J. Kłosiński.

Sekretarz Generalny: inż. W. Nowicki

Skarbnik: inż. J. Szpakowska

Członek: inż. A. Czaplicki, inż. L. Lijowski, inż. Z. Piechucki, inż. J. Rosada,
inż. J. Wyżnikiewicz, inż. F. Zygmantowski

Główna Komisja Rewizyjna: kol. E. Maszczyński, kol. A. Epsztein,
kol. B. Pawłowski, kol. G. Wasylszyn

Zorganizowano 7 konferencji naukowo-technicznych o charakterze branżowym, 107 porad, 22 kursy, 388 odczytów, 44 wystawy, 174 wycieczki techniczne. Wydano 20 tytułów wydawniczych. W okresie 20 lat (1945–1964) zorganizowano ogółem 36 zjazdów naukowych, 100 konferencji naukowo-technicznych z 600 referatami, 316 kursów szkoleniowych, 7324 odczyty, 140 wystaw, 23 konkursy oraz 697 wycieczek technicznych. Zrzeszenie wydało w tym czasie 164 tytuły wydawnicze o łącznym nakładzie 70 000 egz. W 1965 roku zorganizowano 7 konferencji naukowo-techniczno-branżowych, w tym Zjazd Gazowników w dniach 21–22 czerwca 1965 roku, na którym wygłoszono 34 referaty. Ponadto zorganizowano 136 porad technicznych, 34 kursy szkoleniowe, 297 odczytów, 18 wystaw, 10 konkursów oraz przeprowadzono 154 wycieczki techniczne. Wydano 18 pozycji wydawniczych. Działająca przy Zarządzie Głównym od 1958 roku Komisja Kwalifikacyjna na rzeczoznawców nadała do końca 1965 roku 311 osobom tytuły rzeczoznawców. Stan liczbowy członków w 1965 roku wynosił 7572 osoby.

XV Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych,

28 czerwca 1966 roku, w Gorzowie Wielkopolskim.

Prezes Zrzeszenia: mgr inż. Henryk Janczewski

Wiceprezes: St. Nawara, inż. J. Rosada, inż. J. Wyżnikiewicz

Sekretarz Generalny: W. Nowicki

Skarbnik: Z. Piechurski

Członkowie prezydium: J. Dylewski, M. Roman

Członek: J. Rutkiewicz, J. Szpakowska, M. Stopa

Główna Komisja Rewizyjna: przewodniczący B. Pawłowski,

Członek: K. Dohnalik, F. Głogowiec, J. Kłossowski

Liczba członków w 1966 roku wynosiła 8282, 297 członków zbiorowych oraz 327 kół zakładowych. Zjazd Delegatów mianował nowych członków honorowych PZITS: B. Chybowskiego, J. Justa, H. Janczewskiego, J. Kłosińskiego oraz J. Wyżnikiewicza. W dniach 15–17 grudnia 1966 roku w Poznaniu zorganizowano naradę Kół Zakładowych PZITS pt. „Zadania Koła Zakładowego PZITS w realizacji zadań produkcyjnych oraz wprowadzaniu nowej techniki w zakładzie”. Wygłoszono 5 referatów. Ponadto zorganizowano 7 konferencji branżowych, 116 narad, 43 kursy, 328 odczytów, 37 wystaw, 196 wycieczek technicznych, wydano 38 pozycji wydawniczych. We współzawodnictwie o najlepsze wyniki na polu działalności naukowo-technicznej w 1966 roku przyznano I miejsce – Kołu Zakładowemu PZITS przy MPWiK w Bydgoszczy, II miejsce – Kołu Zakładowemu przy SPEC w Warszawie, natomiast III miejsce – Kołu Zakładowemu przy WPRDiWK w Częstochowie. Przy udziale najwyższych władz partyjnych i państwowych 27–29 listopada 1967 roku w Warszawie odbył się IV Zjazd Ogrzewników Polskich, połączony z konferencją naukowo-techniczną, na której wygłoszono 14 referatów. Zjazdowi towarzyszyła zorganizowana w Muzeum Techniki wystawa pt. „Rozwój techniki w ogrzewnictwie i ciepłownictwie”. W 1967 roku zorganizowano: 10 konferencji naukowo-technicznych, 196 narad, 431 odczytów, 54 wystawy oraz 300 wycieczek technicznych. Wydano 29 pozycji wydawniczych, w tym 1 broszurę popularyzującą pt. „Niedomagania w działaniu wentylacji” autorstwa inż. J. Piotrowskiego. W 1967 roku liczba członków zwyczajnych wynosiła 8741, członków zbiorowych – 321, kół zakładowych – 365. Na koniec 1967 roku liczba zweryfikowanych rzeczoznawców wynosiła 358.

XVI Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych,

22–26 listopada 1968 roku, w Kielcach.

Prezes Zrzeszenia: mgr inż. H. Janczewski

Wiceprezes: St. Nawara, J. Rosada, J. Wyżnikiewicz

Sekretarz Generalny: W. Nowicki

Skarbnik: Z. Piechurski

Zastępca skarbnika: J. Szpakowska

Członkowie prezydium: J. Dylewski, M. Roman

Merytoryczną działalność naukowo-techniczną w kadencji 1969–1971 prowadziły Główne sekcje: Gazownictwa (przewodniczący Waław Kijewski), Zaopatrzenia w wodę (przewodniczący Stanisław Nawara), Odprowadzania i Unieszkodliwiania Wód Zużytych (przewodniczący Jarosław Rutkiewicz), Ogrzewnictwa i Wentylacji (przewodniczący Janusz Rosada), Techniki Sanitarnej (przewodniczący Jerzy Zwoliński), Techniki Sanitarnej Wsi (przewodniczący Franciszek Zygmantowski) oraz Balneotechniki (przewodniczący Andrzej Madeyski). W okresie kadencji w 1970 roku została zakończona działalność Głównej Sekcji Techniki Sanitarnej, a na jej miejsce powołano z podsekcji w niej działających następujące Główne Sekcje: Usuwania i Unieszkodliwiania Odpadów i Ochrony Gleby (przewodniczący Janusz Pacel), Ochrony Powietrza przed Zanieczyszczeniem (przewodniczący Ludwik Pawlak) oraz Pralnictwa (przewodniczący Zdzisław Chodorowski).

W kadencji tej zorganizowano w Krakowie w dniach 19–22 maja 1969 roku uroczystości jubileuszowe 50-lecia działalności Zrzeszenia. Protektorat nad Zjazdem Jubileuszowym objął prezes Rady Ministrów PRL Józef Cyrankiewicz. W skład protektoratu, Komitetu Honorowego, Komitetu obchodu 50-lecia PZITS weszli przedstawiciele władz centralnych PZPR i rządu, resortów, świata nauki, członkowie honorowi PZITS, przewodniczący zarządów oddziałów PZITS. W Zjeździe wzięło udział ponad 1200 uczestników, w tym 40 gości zagranicznych z Bułgarii, Czechosłowacji, Francji, NRD, RFN, Węgier, ZSRR. 19 działaczy PZITS otrzymało wysokie odznaczenia państwowe. Zjazdowi towarzyszyła sesja naukowa pt. „Kierunki rozwoju techniki sanitarnej w Polsce”. Na obrady w 7 sekcjach tematycznych przygotowano 71 referatów. W wyniku obrad plenarnych i sekcyjnych przygotowano strategię rozwoju techniki sanitarnej i gazownictwa do roku 1985. Zjazdowi towarzyszyła wystawa osiągnięć z zakresu specjalności reprezentowanych przez PZITS na temat „Inżynieria sanitarna w służbie człowieka i gospodarki narodowej”. Wzięło w niej udział 83 wystawców. Zorganizowano VI Kongres Techników Polskich w Poznaniu w dniach 2–4 września 1971 roku. W generalnej uchwale VI Kongresu, obok jasnego sformułowania zagadnienia wyprzedzania inżynieryjnego urządzenia terenu przed budownictwem kubaturowym, zaproponowano uregulowanie rangi budownictwa w szczególności inżynieryjnego, łącznie z regulacją systemu i struktury płac. Zakład Szkoleń i Wydawnictw PZITS wydał 47 drukowanych materiałów konferencyjnych. Rozpoczęto wydawanie miesięcznika COW. PZITS współdziałało z Międzynarodową Unią Przemysłu Gazowniczego, Międzynarodowym Stowarzyszeniem zaopatrzenia w Wodę, Reprezentacją Europejskich Stowarzyszeń Ogrzewnictwa i Wentylacji.

Uchwalono statut PZITS, który został zatwierdzony 22 stycznia 1971 roku przez Urząd Spraw Wewnętrznych Prezydium Rady Narodowej m. st. Warszawy. Liczba członków indywidualnych wynosiła 11 711, członków zbiorowych – 155, kół zakładowych i terenowych – 436, oddziałów – 19.

XVII Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych,
11–13 stycznia 1972 roku, w Opolu.

Prezes Zrzeszenia: prof. W. Wasilewski

Wiceprezes: St. Nawara, J. Rosada, W. Kijewski, J. Rutkiewicz

Sekretarz Generalny: R. Paruszewski

Skarbnik: W. Bołdaniuk

Zastępca skarbnika: B. Hirsza

Członkowie prezydium: A. Grunwald, A. Madeyski

Kadencja 1972–1974 przebiegała w okresie głębokich przemian społeczno-gospodarczych kraju. Uchwały VI Zjazdu PZPR oraz zadania postawione na XVII Zjeździe Delegatów PZITS, wyznaczyły dla Zrzeszenia kierunek podniesienia poziomu warunków sanitarnych miast i wsi w strefach przebywania ludzi, jak i ochrony środowiska naturalnego w zakresie problemów inżynierii sanitarnej. PZITS delegowało swoich przedstawicieli do szeregu komisji, działających przy poszczególnych resortach. Zrzeszenie współpracowało również z Sejmową Komisją Budownictwa i Gospodarki Komunalnej. Opiniowano projekty Prawa Budowlanego i Prawa Wodnego oraz szereg rozporządzeń resortowych. Liczba członków indywidualnych wynosiła 14 944, członków zbiorowych – 455, kół zakładowych – 512, oddziałów – 19. Ogółem w kadencji zorganizowano 43 ogólnopolskie konferencje naukowo-techniczne, a w 14 z nich uczestniczyli goście z zagranicy. Nastąpiło znaczne ożywienie współpracy i kontaktów PZITS z zagranicą, w tym z Międzynarodową Unią Przemysłu Gazowniczego (UIG przynależność od 1960 roku), Międzynarodowym Stowarzyszeniem Zaopatrzenia w Wodę (IWSA przynależność od 1974 roku), Reprezentacją Europejskich Stowarzyszeń Ogrzewnictwa i Wentylacji (REHVA przynależność od 1966 roku), Międzynarodowym Stowarzyszeniem Techniki Uzdrawiskowej (SITH przynależność od 1971 roku). Ponadto ZG PZITS podpisał w 1973 roku porozumienie o współpracy z: Francuskim Stowarzyszeniem Techniki Uzdrawiskowej, Włoskim Stowarzyszeniem Techników Klimatyzacji, Ogrzewnictwa i Wentylacji, Węgierskim Stowarzyszeniem Energetycznym. Otwarcie konta dewizowego przez NOT i możliwość organizowania przez Zrzeszenie imprez na zlecenie kontrahentów zagranicznych wpłynęło na ożywienie kontaktów z zagranicą i poprawę sytuacji finansowo-dewizowej PZITS. Organizowane imprezy stanowiły przegląd wybranych osiągnięć technicznych. W dniach 9–10 maja 1972 roku w Poznaniu zorganizowano ogólnopolską konferencję naukowo-techniczną pt. "Współczesne

tendencje kształcenia inżynierów sanitarnych”. Celem konferencji była „Ocena dotychczasowego stanu kształcenia i dotychczasowych programów i metod kształcenia inżynierów sanitarnych pod kątem właściwego przygotowania ich do pracy zawodowej w zakresie projektowania, wykonawstwa i eksploatacji urządzeń sanitarnych z punktu widzenia inżynierów pracujących zawodowo i przedstawicieli szkół wyższych kształcących inżynierów sanitarnych”. Konferencja zakończyła się przyjęciem 2 wniosków:

1. Postuluje się zmianę nazwy kierunku studiów z Inżynieria Sanitarna na Inżynierię Sanitarną Środowiska.
2. Poddaje się pod szeroką dyskusję następujący projekt definicji: inżynieria sanitarna środowiska jest to nauka o metodach i środkach technicznych zapewniających odpowiednie warunki bytowania szerokich warstw ludności za pomocą rozwiązania wszelkich form budownictwa sanitarnego oraz ochrony zasobów wody i powietrza”.

W dniach 26–29 czerwca 1973 roku odbył się w Warszawie III Kongres Nauki. Dzięki usilnym staraniom PZITS powołano w ramach VIII sekcji nauk inżynieryjno-budowlanych podsekcję inżynierii sanitarnej. Problem ochrony środowiska stał się problemem światowym, zwłaszcza z chwilą ogłoszenia 26 maja 1969 roku przez Sekretarza Generalnego ONZ U' Thanta raportu „Człowiek i jego środowisko”. W końcu 1973 roku w ZG powołano Komitet Inżynierii Ochrony Środowiska w skład, którego weszli przedstawiciele wszystkich głównych i branżowych sekcji PZITS.

XVIII Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych,
21–23 marca 1975 roku, w Łodzi.

Prezes Zrzeszenia: prof. W. Wasilewski

Wiceprezes: J. Pacelt, J. Rosada, J. Rutkiewicz

Sekretarz Generalny: R. Paruszewski

Skarbnik: Z. Piechucki

Zastępca skarbnika: A. Madeyski

Członkowie prezydium: K. Dera, W. Kijewski, St. Nawara

W okresie kadencji powołano 2 nowe Główne Sekcje: Badań i Kontroli Środowiska oraz Technologii, Organizacji i Wykonawstwa. Decyzjami ZG utworzono dwa nowe oddziały: 20 września 1975 roku – Oddział Słupski, w marcu 1977 roku – Oddział Tarnowski. Działalność Zrzeszenia zmierzała w kierunku dalszej intensyfikacji i doskonalenia gospodarki narodowej oraz podnoszenia jej efektywności. W szczególności działania PZITS skierowane były na: rozwój budownictwa mieszkaniowego i usług komunalnych, jakość wykonawstwa i nowych technologii w instalacjach w budownictwie, przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe, rozwój infrastruktury, ochronę i kształtowanie środowiska naturalnego człowieka, ograniczenie zanieczyszczeń

atmosfery i wód, zmniejszenie uciążliwości odpadów przemysłowych, przyspieszenie rekultywacji terenów zdewastowanych, racjonalizacje zużycia wody i gospodarki wodnej, racjonalizację gospodarki paliwami i energią oraz surowcami i materiałami, rozwój techniki sanitarnej, w tym również techniki sanitarnej wsi, ucieplnienie miast, gazyfikację, zaopatrzenia miast i wsi w wodę, rozwój usług (np. w pralnictwie) oraz nowych technologii w zakresie doskonalenie metod planowania, kierowania i zarządzania. W okresie kadencji zostały podpisane dwustronne porozumienia o współpracy: z Francuskim Stowarzyszeniem Higienistów i Techników Komunalnych oraz z Uniwersytetem w Stuttgardzie. Wśród wielu imprez o charakterze naukowo-technicznym na podkreślenie zasługują: Międzynarodowy Salon Urządzeń Komunalnych i Ochrony Środowiska „KOMEX 75” w Poznaniu, Międzynarodowa Konferencja Ciepłownictwa, która odbyła się w dniach 6–9 kwietnia 1976 roku w Warszawie, XXX Jubileuszowy Naukowy Zjazd Gazowników w Kaliszu w dniach 14–16 października 1977 roku oraz VII Kongres Techników Polskich w dniach 22–24 marca 1977 roku w Warszawie. Liczba członków indywidualnych wynosiła 19 606, członków zbiorowych – 416, kół zakładowych – 680.

XIX Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych,
15–16 kwietnia 1978 roku, w Lublinie.

Prezes Zrzeszenia: prof. W. Wasilewski

Wiceprezes: A. Madeyski, J. Rosada, J. Rutkiewicz

Sekretarz Generalny: R. Paruszewski

Skarbnik: Z. Piechucki

Zastępca skarbnika: Z. Piłatowicz

Członkowie prezydium: K. Derda, J. Pacelt, St. Nawara

Na początku Zjazdu odbyła się uroczystość wręczenia Zrzeszeniu sztandaru ufundowanego przez członków zbiorowych PZITS. Sztandar został wręczony prezesowi ZG prof. W. Wasilewskiemu przez wiceministra L. Ochockiego z MAGTiOŚ. Do obowiązującego statutu PZITS wprowadzono kilka niezbędnych zmian i uzupełnień, między innymi wydłużenie kadencji władz PZITS do 5 lat (zamiast dotychczasowych 3). Nowa wersja statutu zatwierdzona została 6 grudnia 1980 roku przez Urząd Spraw Wewnętrznych Prezydium Rady Narodowej m. st. Warszawy. Kadencję 1978–1982 charakteryzowały 3 okresy odmienne i skomplikowane: pierwszy – tradycyjnie ustalony tryb pracy stabilnej i pomyślnej sytuacji finansowej Zrzeszenia, drugi – okres odradzania się autentyzmów życia społecznego, przewartościowania głoszonych haseł i celów, trzeci – ograniczenia wynikłe z wprowadzenia stanu wojennego, zawieszenie działalności wydawniczej i szkoleniowej, pogorszenie sytuacji finansowej Zrzeszenia. Wśród imprez o charakterze naukowo-technicznym na specjalne podkreślenie zasługują: VII Zjazd Ogrzewników Polskich „Klimapol”, który odbył się w listopadzie 1978 roku w Warszawie,

I Zjazd Wodociągowców Polskich „Polwod”, który odbył się w dniach 5–7 grudnia 1978 roku w Łodzi, II Kongres Oczyszczania Miast, który odbył się w dniach 12–14 kwietnia 1979 roku w Szczecinie, XV Międzynarodowy Kongres Techniki Uzdrowiskowej odbyty w dniach 4–8 października 1979 roku w Cieplicach, Międzynarodowy Kongres Pralnictwa „Polclean”, w dniach 12–14 października 1980 roku w Łodzi, I Zjazd Kanalizatorów Polskich „Polkan” w dniach 19–21 listopada 1981 roku w Łodzi, Jubileusz 60-lecia działalności PZITS (1919–1979) w Warszawie, sesja naukowa pt. „Węzłowe problemy rozwoju techniki sanitarnej w Polsce”, sesja naukowa z okazji jubileuszu 85-lecia urodzin i 60-lecia pracy zawodowej prof. Zygmunta Rudolfa w Warszawie nt. „Aktualne zadania inżynierii sanitarnej”, VIII/XX Kongres Techników Polskich w dniach 8–10 października 1982 roku w Łodzi pod hasłem „Być narodowi użytecznym”. PZITS zostało odznaczone Orderem Sztandaru Pracy I klasy, nadanym przez Państwo za szczególny wkład w rozwój polskiej inżynierii sanitarnej oraz wybitne osiągnięcia w doskonaleniu kadry technicznej.

XX Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych,

6–7 maja 1983 roku, w Warszawie.

Prezes Zrzeszenia: prof. W. Wasilewski

Wiceprezes: T. Biernat, J. Lemański, M. Roman

Sekretarz Generalny: R. Paruszewski

Skarbnik: Z. Piechucki

Zastępca skarbnika: K. Skalmowski

Członkowie prezydium: A. Madeyski, W. Olechnowicz, J. Rutkiewicz

Godność członka Honorowego otrzymali: prof. Witold Wasilewski, inż. Roman Wilczyński, mgr inż. Włodzimierz Urbański, dr inż. Franciszek Zygmantowski. W 1985 roku powołano przy PZITS Radę Konsultacyjną Rozlewni Gazu Płynnego. Zrzeszenie zorganizowało i przeprowadziło w roku 1986 i 1988 w Warszawie polsko-francuskie sympozjum nt. „Racjonalnej gospodarki odpadami”. Na zlecenie Ministerstwa Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska kontynuowano poszerzoną akcję w zakresie cyklicznego doskonalenia wiedzy fachowej inżynierów sanitarnych, obejmującego stosowanie „Wytycznych byłego MGTiOŚ, dotyczących obliczeń stanu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego – monitoringu atmosfery”. Przeprowadzono 28 kursów specjalistycznych, w tym dla około 3600 projektantów, pracowników Instytutów Naukowo-Badawczych, Ośrodków Badań i Kontroli Środowiska, Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych, Urzędów Wojewódzkich oraz służb ochrony środowiska w zakładach przemysłowych. Wytyczne te zostały wdrożone do stosowania w kraju, dzięki podjętej przez PZITS akcji szkoleniowo-wydawniczej. W porozumieniu z Ministerstwem Zdrowia i Opieki Społecznej i Państwową Inspekcją Sanitarną znacznie zwiększono liczbę seminariów specjalistycznych dla projektantów dotyczących

opiniowania dokumentacji inwestycji w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych (dla rzeczoznawców sanitarno-higienicznych i kandydatów na rzeczoznawców). W 1985 roku odbyło się w Polsce, przy znaczącym udziale PZITS, posiedzenie Rady Międzynarodowej Unii Przemysłu Gazowniczego. W czerwcu 1985 roku odbyło się uroczyste zebranie ZG, połączone z Jubileuszową Sesją z okazji 65-lecia działalności PZITS. Z tej okazji wydana została publikacja „Działalność PZITS w latach 1970–1984”. Liczba członków indywidualnych wynosiła 23 643, członków zbiorowych – 740, oddziałów – 23.

XXI Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych,
10–11 listopada 1988 roku, w Poznaniu.

Prezes Zrzeszenia – prof. M. Roman

Sekretarz Generalny: R. Paruszewski

Godność Członka Honorowego otrzymali: Sergiusz Antoniuk, Alfred Kołakowski, Czesław Lewiński, Stanisław Murzyn, Erazm Prinke, Jarosław Rutkiewicz, Ryszard Stępniewski, Gustaw Szeller, Jerzy Zwoliński, Jerzy Żołędziowski.

W dniach 9–10 listopada 1989 roku we Wrocławiu odbyła się sesja z okazji 70-lecia działalności PZITS, zorganizowana przez Oddział Dolnośląski PZITS we Wrocławiu. W dniu 2 grudnia 1991 roku w Warszawie miał miejsce Nadzwyczajny Zjazd Delegatów PZITS w celu przyjęcia nowego statutu Zrzeszenia. W dniach 24–25 września 1992 roku odbyła się międzynarodowa narada robocza zorganizowana przez PZITS i IWSA (Międzynarodowe Stowarzyszenie Zaopatrzenia w Wodę) nt. „Wodomierze w komunalnych systemach wodociągowych”, połączona z wystawą urządzeń. W dniach 5–7 października 1992 roku odbyło się IX Seminarium polsko-niemiecko-tureckie „Stambuł 92” (PZITS, Uniwersytet Stuttgart, Uniwersytet Bosforski) nt. „Inżynieria środowiska”. W dniach 9–10 marca 1993 roku odbył się w Warszawie X Zjazd Ogrzewników Polskich. W dniu 19 kwietnia 1993 roku PZITS powołał Krajową Radę Oczyszczania Miast i Gospodarki Odpadami. W dniu 12 października 1993 roku podpisano porozumienie o współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej z Bundesverband der Deutschen Gas und Wasser-Wirtschaft (BGW) – Niemcy. W dniach 22–24 października 1993 roku w Opolu odbył się XXXIII Zjazd Naukowy Gazowników polskich połączony z wystawą. W dniu 14 marca 1994 roku odbyło się w Warszawie Seminarium panelowe PZITS – AGHTM (Francuskie Stowarzyszenie Higienistów i Techników Komunalnych) nt. „Wybrane problemy rozwoju gospodarki komunalnej w Polsce i we Francji”. Liczba członków indywidualnych wynosiła 8 978.

1.5. Działalność w okresie po 1990 roku

XXII Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, 20–21 maja 1994 roku, w Szczawnicy.

Prezes Zrzeszenia: prof. M. Roman

Sekretarz Generalny: R. Paruszewski

W ramach współpracy międzynarodowej zostały podpisane dwustronne porozumienia o wymianie doświadczeń z: Kanadyjskim Stowarzyszeniem Inżynierii Lądowej – w 1995 roku, Niemieckim Stowarzyszeniem Kontroli Zanieczyszczeń Wód (ATV) – w 1997 roku oraz Stowarzyszeniem Techników i Inżynierów Polskich na Litwie (STIP) – w 1999 roku. W 1994 roku podpisano porozumienie o współpracy z Polską Korporacją Techniki Sanitarnej, Grzewczej, Gazowej i Klimatyzacji, a w 1995 roku z Instytutem Zaopatrzenia w Wodę i Budownictwa Wodnego Politechniki Warszawskiej o wspólnej organizacji konferencji, seminariów i kursów. W wyniku podpisanej umowy ze Światową Organizacją Zdrowia (WHO) PZITS otrzymało prawo przekładu i publikacji „Wytycznych w sprawie jakości wody do picia” w nakładzie 1200 egzemplarzy. W 1999 roku podpisano porozumienie z firmą SEEN o przyznawaniu nagrody „AQUARINA” za najlepsze referaty na konferencje organizowane przez PZITS. W 1996 roku w Zielonej Górze odbyło się X Seminarium polsko – niemiecko – tureckie.

Prezydium XXII Zebrania Delegatów w Szczawnicy w 1994 roku

(od lewej: J. Pawełek, L. Reguła, M. Menżyński)

Spotkanie przy ognisku uczestników XXII Zebrania delegatów w Szczawnicy w 1994 roku

Zorganizowano prestiżowe dla Zrzeszenia imprezy naukowo-techniczne: V Kongres Oczyszczania Miast – w 1994 roku w Szczecinie, XI Zjazd Ogrzewników Polskich – w 1996 roku w Warszawie, XXXIV Zjazd Gazowników Polskich – w 1996 roku w Mikołajkach, Kongresy Uzdrowisk Polskich (Izba Gospodarcza Uzdrowiska Polskie wraz z Główną Sekcją Balneotechniki PZITS) w 1994 roku w Kołobrzegu, w 1995 roku w Iwoniczu Zdrój, w 1996 roku w Ciechocinku, w 1997 roku w Polańczyku, w 1998 roku w Cieplicach Zdrój oraz w 1999 roku w Połczynie Zdrój. Rozpoczęto wydawanie Monografii „Wodociągi i Kanalizacja” w liczbie 6 tytułów. Ustanowiono w 1999 roku medal im. prof. Zygmunta Rudolfa za wybitne zasługi dla PZITS.

XXIII Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych,
9–12 września 1999 roku w Supraślu.

Prezes Zrzeszenia – prof. M. Roman (zm. 20.09.2003 r.)

p.o. B. Nawrocka – Fuchs (zm. 27.05.2007 r.)

Sekretarz Generalny: R. Paruszewski

Po raz pierwszy wręczono medale im. prof. Zygmunta Rudolfa. Otrzymali je: prof. Witold Wasilewski, prof. Andrzej Madeyski, Bogumiła Nawrocka-Fuchs. Godność Członka Honorowego nadano 24 osobom. Uchwalono zmiany do statutu PZITS. Zorganizowano następujące imprezy naukowo-techniczne: Kongres Wodociągowców Polskich (Izba Gospodarcza „Wodociągi Polskie” przy współpracy PZITS) – w 1999 roku w Bydgoszczy, XXXV Zjazd Gazowników Polskich – w 1999 roku w Mikołajkach,

VI Kongres Oczyszczania Miast – w 1999 roku w Szczecinie, IV Zjazd Kanalizatorów Polskich – w 1999 roku w Łodzi, Sesja Jubileuszowa z okazji 90-lecia PZITS – w 1999 roku w Warszawie. Liczba członków indywidualnych wynosiła 5150.

XXIV Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych,
7–9 października 2004 roku, w Toruniu.

Prezes Zrzeszenia: prof. A. Królikowski

Sekretarz Generalny: R. Paruszewski

Godność Członka Honorowego nadano 25 osobom. Zorganizowano następujące imprezy naukowo-techniczne: IV Zjazd Wodociągowców POLWOD – w 2001 roku w Łodzi, XII Zjazd Ogrzewników Polskich – w 2002 roku w Warszawie, XXXVI Zjazd Gazowników Polskich – w 2003 roku w Warszawie oraz V Zjazd Kanalizatorów Polskich POLKAN – w 2003 roku w Łodzi. Na podstawie porozumienia między PZITS oraz STIP na Litwie zorganizowano w Wilnie 5 konferencji naukowo-technicznych poświęconych gospodarce komunalnej Polski i Litwy. Zgodnie z uchwałą ZG PZITS w 2003 roku rozwiązany został Oddział PZITS w Radomiu. W ramach działalności wydawniczej opracowano i wydano „Historię Gazownictwa Polskiego” nakład 1500 egzemplarzy. W 2003 roku podpisano porozumienie o współpracy między ZG PZITS a Radą Izby Gospodarczej Gazownictwa. Uchwałą XXIV Zjazdu Delegatów ustanowiono nagrody im. prof. M. Romana za najlepszy artykuł opublikowany w czasopiśmie „Gaz, Woda i Technika Sanitarna”. Liczba członków indywidualnych wynosiła 5545.

XXV Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych,
23–25 października 2008 roku, w Warszawie.

Prezes Zrzeszenia: prof. A. Królikowski

Sekretarz Generalny: R. Paruszewski (zm. 20.04.2009 r.), uchwałą nr 5/ZG/10 na funkcję Sekretarza Generalnego został powołany P. Jasiński, którą pełnił do 28.03.2011 r., kiedy złożył rezygnację. Uchwałą nr 12/ZG/11 28.03.2011 r. na funkcję Sekretarza Generalnego ZG powołał W. Olechnowicza

Godność Członka Honorowego nadano 31 osobom. Zorganizowano następujące imprezy naukowo-techniczne: VII Kongres Oczyszczania Miast – w 2004 roku w Szczecinie, XXXVII Zjazd Gazowników Polskich – w 2006 roku w Warszawie, XXXVIII Zjazd Gazowników Polskich – w 2009 roku w Tarnowie, I Zjazd Kanalizatorów Polskich POLKAN – w 2006 roku w Łodzi, Posiedzenie Prezydium Międzynarodowej Unii Gazowniczej – w 2005 roku w Warszawie, obchody Jubileuszu 10 rocznicy podpisania porozumienia między PZITS i STIP na Litwie – w 2009 roku w Wilnie. 17 Komisji Kwalifikacyjnych działających w PZITS przeprowadziło egzaminy na uprawnienia energetyczne i wydało świadectwa potwierdzające kwalifikacje ok. 32000 osób.

Przedstawiciel PZITS uczestniczył w posiedzeniach Federacji Europejskich Stowarzyszeń Ogrzewnictwa i Wentylacji (REHVA): w 2005 roku w Lozannie, w 2006 roku w Moskwie, w 2007 roku w Helsinkach, w 2008 roku w Berlinie. Trwa współpraca PZITS z Polską Izbą Inżynierów Budownictwa w zakresie organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe członków izby. Na mocy uchwały ZG PZITS w 2007 roku powołany został Oddział PZITS w Elblągu. W 2007 roku ZG zdecydował o wprowadzeniu nowego wzoru legitymacji członkowskiej. Z inicjatywy ZG został wybity medal upamiętniający 90 lat działalności PZITS. Liczba członków indywidualnych wynosiła 4872 a oddziałów 22.

XXVI Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych,
10–12 października 2012 roku, w Częstochowie.

Prezes Zrzeszenia: mgr inż. K. Korniak-Figa

Wiceprezes: prof. J. Pawełek, M. Menżyński, A. Pieniążek

Sekretarz Generalny: W. Olechnowicz (od 12.11.2012 r. do 31.01.2013 r.,
kiedy złożył rezygnację), M. Więcaszek (od 11.03.2013 r. do 31.12.2013 r.,
kiedy złożył rezygnację), A. Pieniążek (od 15.04.2014 r.)

Skarbnik: W. Majchrzak

Zastępca skarbnika: Z. Kilanowski

Członkowie Prezydium: P. Piotrowiak, J. Siwecki

Główna Komisja Rewizyjna: Przewodnicząca K. Janicka-Mazur,

Wiceprzewodniczący M. Długosz, Sekretarz A. Krymska, Członek D. Brymerska,
Z. Mieruszyński, Z-ca Członka K. Grybowicz, M. Lewandowski

Godność Członka Honorowego nadano 24 osobom. Liczba członków indywidualnych wynosiła 4872, a oddziałów 21. Uchwałą nr 6/ZG/13 zatwierdzono i przyjęto do stosowania: Regulamin Pracy Biura ZG, Regulamin wynagradzania i Regulamin Sekretarza Generalnego, Zasady prowadzenia rachunkowości, instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych w biurze ZG PZITS oraz powołano Główne Komisje Problemowe przy ZG PZITS na kadencję 2012–2016. Uchwałą nr 9/ZG/13 utworzono następujące Główne Sekcje: Gazownictwa, Wodociągów i Kanalizacji, Gospodarki Odpadami, Techniki Instalacyjnej w Szpitalnictwie i Balneotechniki, Ciepłownictwa, Ogrzewnictwa, Wentylacji i Inżynierii Atmosfery. W dniu 3 października 2014 roku z okazji 95-lecia działalności PZITS odbyła się w Iwkowej jubileuszowa sesja połączona z posiedzeniem Zarządu Głównego. W 2014 roku zorganizowano imprezy naukowo-techniczne: XX Jubileuszową Konferencję pt. „Aktualne zagrożenia komunalnych ujęć wód podziemnych” w Częstochowie, V Ogólnopolską Konferencję z cyklu „Ochrona jakości i zasobów wód – Znaczenie wody dla rozwoju gospodarczego” w Krynicy, XX Jubileuszowa Konferencja pt. „Remediacja, rekultywacja i rewitalizacja” w Kołobrzegu (konferencja organizowana od roku 1992, jej uczestnikami byli Norwegowie, Francuzi

i Anglicy), XXIII Międzynarodowa Konferencja z cyklu „Zaopatrzenie w wodę, jakość i ochrona wód” w Toruniu, VII Międzynarodowy Festiwal Fotografii Przyrodniczej „Sztuka Natury” w Toruniu, GIS modelowanie i monitoring w zarządzaniu systemami wodociagowymi i kanalizacyjnymi (ZG PZITS oraz Politechnika Warszawska), VIII Zjazd Kanalizatorów Polskich w Łodzi, XI Międzynarodowe Waste Forum pt. „Kompleksowe zarządzanie gospodarką odpadami” w Poznaniu. Ogólnie w latach 2012–2015 zorganizowano:

82 konferencje, narady, sympozja ogólnokrajowe, regionalne lub międzynarodowe,
299 kursów (zawodowych, języków obcych lub innych),
568 poza kursowych form szkolenia (seminaria, kursokonferencje, inne formy),
175 pozostałych imprez (wystawy, odczyty, konkursy).

Uczestnicy sesji jubileuszowej połączonej z posiedzeniem Zarządu Głównego zorganizowanej w Iwkowej z okazji Jubileuszu 95-lecia działalności PZITS

Kontynuowano współpracę z Polską Izbą Inżynierów Budownictwa na podstawie porozumienia o współpracy pomiędzy PIIB i Stowarzyszeniami. Powołano Komisję Statutową, pod przewodnictwem prof. Jana Pawełka, do przygotowania propozycji nowelizacji Statutu. Na mocy uchwały Zarządu Głównego z dnia 21 września 2015 roku powołano Beskidzki Oddział PZITS z siedzibą w Bielsku Białej. Na mocy uchwały Zarządu Głównego z dnia 14 marca 2016 roku rozwiązano Oddział PZITS w Elblągu. Kontynuowano działalność wydawniczą materiałów naukowo-technicznych i czasopism PZITS „Ciepłownictwo, Ogrzewnictwo, Wentylacja”, „Gaz Woda i Technika Sanitarna”, „Ochrona Środowiska”. W ramach Biura Studiów i Rzecznostwa PZITS opracowano ekspertyzy, opinie techniczne oraz prowadzono doradztwo i konsultacje techniczne. Liczba opracowań w poszczególnych latach kształtowała się następująco: w 2012 roku

– 30; w 2013 roku – 27; w 2014 roku – 19; w 2015 roku – 10. Działających 15 Komisji kwalifikacyjnych przeprowadziło egzaminy na uprawnienia energetyczne. Ogółem przeegzaminowano 19 212 osoby. W dniu 7 listopada 2015 roku zmarł prof. Andrzej Królikowski prezes dwóch poprzednich kadencji, a w dniu 23 grudnia 2015 roku zmarł prof. Witold Wasilewski prezes PZITS w latach 1972–1988 oraz Prezes Honorowy Zrzeszenia. Liczba członków indywidualnych wynosiła 3293, członków wspierających – 43, oddziałów – 21.

XXVII Zjazd Delegatów Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, 20–22 października 2016 roku, w Ustroniu.

Prezes Zrzeszenia: mgr inż. K. Korniak-Figa

Wiceprezes: prof. J. Pawełek, A. Bogdan prof. PW, P. Stańczak

Sekretarz Generalny: A. Pieniążek

Skarbnik: W. Majchrzak

Zastępca Skarbnika: P. Frysztak

Członkowie Prezydium: K. Szelażowski, F. Piechurski

Główna Komisja Rewizyjna: Przewodnicząca K. Janicka-Mazur,

Wiceprzewodnicząca D. Brymerska, Sekretarz A. Krymska, Członek J. Jagucka,

M. Duma, Z-ca Członka: M. Lewandowski, K. Kudlik

Medal im. Prof. Zygmunta Rudolfa otrzymali: Sławomir Sieńczyło, Tadeusz Bruzda, Bogusław Brochmann, prof. Sławczo Denczew, Zdzisław Grzymała, Krystyna Janicka-Mazur, Zenon Mieruszyński, prof. Jan Pawełek, Andrzej Pieniążek, Janusz Roźniakowski, Adam Skardowski, Krzysztof Stelażowski, prof. Władysław Szaflik, Władysław Szymański, Jolanta Walczak-Sielicka. Nadano godność Członka Honorowego 12 osobom, wyróżniono 20 osób Złotymi Odznakami Honorowymi oraz 20 osób Srebrnymi Odznakami Honorowymi. Uchwalono nowy statut PZITS. W okresie kadencji odbyło się kilka ważnych imprez. Do najważniejszych można zaliczyć pierwszą edycję Warsztatów pracy projektanta i rzeczoznawcy instalacji i sieci sanitarnych, zorganizowaną w październiku 2016 roku. W wydarzeniu tym uczestniczyło ponad 430 osób, które wysłuchały 37 prelekcji tematycznych, prowadzonych przez 43 prelegentów. Patronat honorowy nad „Warsztatami 2016” objął Minister Infrastruktury i Budownictwa, a także Polska Izba Inżynierów Budownictwa, Izba Gospodarcza Gazownictwa, Izba Gospodarcza Wodociągi Polskie oraz Izba Projektowania Budowlanego. Podczas sesji tematycznych omawiano zagadnienia dotyczące m.in. przeglądu obowiązującego ustawodawstwa (unijnego i krajowego) oraz norm z zakresu projektowania instalacji z użyciem technologii BIM, wspomaganie komputerowego, zastosowania nowoczesnych materiałów i technologii w projektowaniu sieci i instalacji, charakterystyki energetycznej budynków. Szerokie zainteresowanie uczestnictwem w „Warsztatach 2016”, jak również pozytywne oceny wystawione przez uczestników, stały się podstawą do organizacji drugiego

spotkania będącego platformą wymiany wiedzy pomiędzy branżystami, które odbędzie się w październiku 2019 roku. Zorganizowano VII Konferencję z cyklu „GIS, modelowanie i monitoring w zarządzaniu systemami wodociagowymi i kanalizacyjnymi”. Organizatorzy konferencji to Zarząd Główny PZITS oraz Zakład Zaopatrzenia w Wodę i Odprowadzania Ścieków Politechniki Warszawskiej, którym kieruje prof. Marian Kwietniewski. Uczestniczyło w niej ponad 140 osób. Podczas konferencji Złotą Honorową Odznaką PZITS został odznaczony Prezes PIIB A. R. Dobrucki. W kwietniu wiceprezes kol. A. Bogdan uczestniczyła w Londynie w posiedzeniu REHVA, na którym PZITS ponownie został włączony w strukturę tej Federacji. PZITS jest jedynym Członkiem Wspierającym REHVA z Polski od roku 1966. Rozpoczęto przygotowania do organizacji obchodów Jubileuszu 100-lecia PZITS. Zdecydowano o organizacji 39 Zjazdu Gazowników, II edycji Warsztatów pracy projektanta i rzeczoznawcy instalacji i sieci sanitarnych oraz Konferencji GIS w Jubileuszowym 2019 roku. Do grona Członków Wspierających Zarząd Główny włączeni zostali: Promat, Jeven, Armacell, Wilo. Wallraven, Systemair, Fläkt Bovent, Lindab, Swegon oraz LG Electronics Polska. PZITS nawiązał współpracę z firmą Rockwool oraz z Europejskim Instytutem Miedzi. Przyznano 29 Złotych Odznak Honorowych oraz 54 Srebrnych Odznak Honorowych. Medal im. Prof. Rudolfa otrzymał kol. B. Hillebrand. Odznaczeni Złotą Odznaką Honorową z diamentem zostali: E. Ryl, J. Pisowicz, A. Piekarska, E. Kowalczyk, J. Lemański, I. Żywuszek, I. Hoppe, J. Gliński, Z. Graczyk oraz W. Szymański. 18 członków otrzymało Godność Zasłużonego Seniora. Liczba członków indywidualnych na koniec 2017 roku wynosiła 3266, członków wspierających – 48, oddziałów – 21.

**Warsztaty Pracy Projektanta i Rzeczoznawcy Instalacji i Sieci Sanitarnych
Warszawa 2016**

2. PREZESI ZRZESZENIA W LATACH 1919–2019

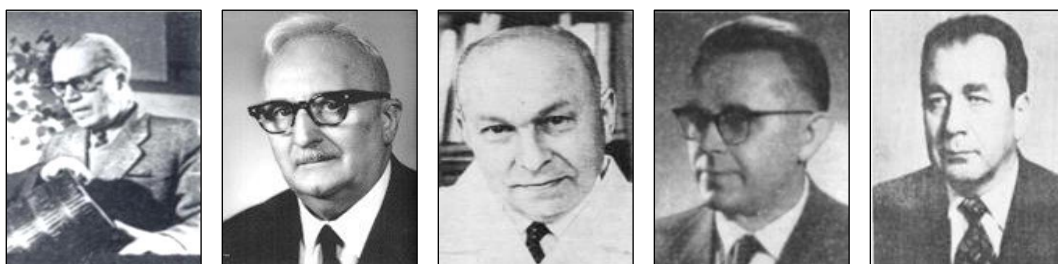
Powołanie do życia, rozwój i funkcjonowanie Stowarzyszenie zawdzięcza wielu osobom. Jednak do szczególnej grupy należy zaliczyć jego Prezesów, bowiem to dzięki ich szczególnemu zaangażowaniu, kreatywności i aktywności funkcjonowało ono przez 100 lat i nadal odgrywa ważną rolę w rozwoju branży objętej jego aktywnością. W okresie 100 lat Zrzeszeniem kierowało 17 prezesów:

Inż. Adam Teodorowicz	1919 – 1921
Inż. Czesław Świerczewski	1921 – 1931
Inż. Włodzimierz Rabczewski	1931 – 1935, 1937 – 1939
Inż. Bronisław Klimczak	1935 – 1937
Inż. Antoni Dziurzyński	1945 – 1946
Inż. Stanisław Wojnarowicz	1946 – 1947, 1950 – 1954
Prof. mgr inż. Zygmunt Rudolf	1947 – 1949
Inż. Edward Filipowski	1949 – 1950
Inż. Adam Epsztein	1954 – 1956
Prof. zw. dr inż. Jan Just	1956
Mgr inż. Tadeusz Groszkowski	1956 – 1957
Dr inż. Henryk Janczewski	1957 – 1972
Prof. dr hab. inż. Witold Wasilewski	1972 – 1988
Prof. dr inż. Marek Roman	1988 – 2003
Inż. Bogumiła Nawrocka – Fuchs	2003 – 2004
Prof. dr hab. inż. Andrzej Królikowski dr hc.	2004 – 2012
Mgr inż. Krystyna Korniak – Figa	2012 – obecnie

Prezesi Zrzeszenia w latach 1919–1948

(od lewej: inż. Adam Teodorowicz, inż. Czesław Świerczewski, inż. Włodzimierz Rabczewski, inż. Bronisław Klimczak, inż. Antoni Dziurzyński)

Prezesi Zrzeszenia w latach 1946–1988

(od lewej: inż. Stanisław Wojnarowicz, prof. Zygmunt Rudolf, prof. Jan Just,
dr inż. Henryk Janczewski, prof. Witold Wasilewski)

Prezesi Zrzeszenia od roku 1988

(od lewej: prof. Marek Roman, inż. Bogumiła Nawrocka-Fuchs,
prof. Andrzej Królikowski, mgr inż. Krystyna Korniak-Figa)

W okresie 100 lat zmieniały się możliwości i warunki działalności PZITS, bowiem występowały okresy łatwiejsze, o lepszych uwarunkowaniach dla działalności, ale także bardzo trudne lub wręcz tragiczne, jak w okresie II wojny światowej. W latach 1939–1945 Stowarzyszenie zawiesiło działalność i nie miało swojego Prezesa. Wznowiło aktywność w 1945 roku, kiedy na XXII Zjeździe Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych zorganizowanym w Katowicach i Gliwicach w dniach 8–9 listopada Prezesem został wybrany inż. Antoni Dziurzyński.

W okresie pierwszych pięćdziesięciu lat Stowarzyszeniem kierowało 12 Prezesów. W tym okresie dr inż. Henryk Janczewski piastował tę funkcję przez 12 lat i dodatkowo przez 3 lata w drugim pięćdziesięcioleciu. W drugim pięćdziesięcioleciu, oprócz dr Janczewskiego, Stowarzyszeniem kierowało tylko pięciu Prezesów. Prezesem, który najdłużej pełnił tę funkcję, bo aż przez 16 lat, był prof. Witold Wasilewski. Przez 15 lat Prezesami byli dr inż. Henryk Janczewski i prof. Marek Roman, natomiast przez 10 lat funkcję Prezesa pełnił inż. Czesław Świerczewski (drugi w chronologicznej kolejności Prezes Stowarzyszenia). Należy dodać, że w okresie 100 lat zmieniały się statutowe czasy trwania kadencji, bowiem wynosiły one od 1 roku w latach 1919–1960, do 5 lat, w okresie 1978–2004.

3. WYBITNE OSOBOWOŚCI PZITS

Mgr inż. Jerzy Adamski (1939–2018)

Urodził się w Śremie. W 1963 roku ukończył studia na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera w specjalności „wodociągi i kanalizacja”. Bezpośrednio po ukończeniu studiów rozpoczął pracę w Miejskim Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej w Kłodzku w Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji, gdzie zajmował się zagadnieniami eksploatacji sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie o dużym zagrożeniu szkodami górnictwami (Starówka miasta Kłodzka). Dalsze doświadczenie zawodowe zdobywał od 1973 roku w kieleckim „INSTALU”, gdzie na stanowisku naczelnego inżyniera uczestniczył w budowie infrastruktury podziemnej takich zakładów jak: Huta Ostrowiec, STAR Starachowice, Cementownie Nowiny, Małogoszcz i Ożarów, Zakłady Wapiennicze w Trzuskawicy, Huta Katowice i wiele innych. Od 1992 roku dotychczasowe doświadczenie zawodowe wykorzystuje na stanowisku Dyrektora Naczelnego Związku Komunalnego Wodociągów i Kanalizacji, a po przekształceniu – w Wodociągach Kieleckich sp. z o.o. Pełniąc funkcję członka Prezydium Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie”, podejmuje w 1998 roku inicjatywę powołania organizacji skupiającej osoby fizyczne i prawne zainteresowane stosowaniem technologii i technik bezwykopowych. Zostaje wybrany na przewodniczącego zespołu organizacyjnego, a po uzyskaniu osobowości prawnej przez Fundację na Prezesa Polskiej Fundacji Technik Bezwykopowych – funkcję tą pełnił do 16.12.2003 r. W październiku 1999 roku w Budapeszcie podpisuje deklarację członkowską International Society for Trenchless Technology, wprowadzając tym samym Polskę do grona 24 narodowych organizacji zrzeszonych w ISTT. W PZITS przez cały okres członkostwa tj. od 1975 roku był aktywnym działaczem. W latach 1996–2003 pełnił funkcję Prezesa Zarządu Oddziału PZITS w Kielcach, będąc tym samym członkiem Zarządu Głównego. W ramach działalności stowarzyszeniowej był współorganizatorem ogólnopolskich konferencji i sympozjów o tematyce eksploatacji sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków. Był Vice Prezydentem Staropolskiej Izby Przemysłowo-Handlowej w Kielcach (do 28.03.2003 r.), Radnym Rady Miejskiej w Kielcach w latach 1990–1998, pełnił funkcję Przewodniczącego Komisji Ładu Przestrzennego i Ochrony Środowiska. Był współzałożycielem Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Budownictwa, gdzie w kadencji 2010–2014 był okręgowym Rzecznikiem Odpowiedzialności Zawodowej, natomiast

w kadencji 2014–2018 Przewodniczącym Zespołu Ustawicznego Doskonalenia Zawodowego. Za dokonania w życiu zawodowym i społecznym był wielokrotnie odznaczany m.in.: Srebrną i Złotą Odznaką Honorową PZITS, Srebrną Odznaką Honorową NOT, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Brązową, Srebrną i Złotą odznaką Zasłużony dla Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, odznaczeniem za Zasługi dla Kielecczyzny, Srebrną i Złotą Odznaką Honorową Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. Kol. Jerzy Adamski od 2012 roku był Honorowym Członkiem PZITS. Zmarł w Kielcach i został pochowany na Cmentarzu Komunalnym w Cedzynie k/Kielc.

Inż. Sergiusz Antoniuk (1911-1991)

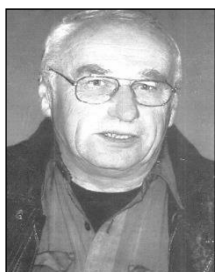
Absolwent Szkoły Technicznej w Wilnie. Pracę zawodową rozpoczął w 1934 roku w Białostockich Wodociągach, w których przepracował 40 lat. Pod koniec okupacji w 1944 roku uczestniczył w ratowaniu dokumentów przedsiębiorstwa oraz instalacji przepompowni ścieków. Bardzo aktywnie uczestniczył w powstawaniu pierwszych planów rozbudowy firmy. W latach 1950–1954 był dyrektorem Wodociągów i Kanalizacji w ramach Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej. Po usamodzielnieniu się przedsiębiorstwa został wicedyrektorem i głównym Inżynierem pełniąc tę funkcję aż do przejścia na emeryturę w 1974 roku. Miał wysokie osiągnięcia w sferze postępu technologicznego i wynalazczości. Był autorem dziesięciu patentów, z których najważniejszym, w 1957 roku, był patent na filtr odżelaziacz kontaktowy o oddolnym przepływie wody, opracowany wspólnie z inżynierem Anatolem Gutkiewiczem. Przez wiele lat był członkiem Komisji Doradczej ministra Gospodarki Komunalnej współpracując ściśle z Katedrą Wodociągów i Kanalizacji Politechniki Warszawskiej. Był współorganizatorem Zarządu Oddziału PZITS w Białymstoku i członkiem władz Oddziału w pierwszych kadencjach. Wspierał działalność Koła Zakładowego PZITS i uczestniczył aktywnie w działalności stowarzyszenia.

Dr hab. inż. Krzysztof Bartoszewski (1944–2002)

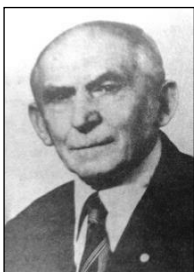
Dr hab. inż. Krzysztof Bartoszewski urodził się w Krakowie, skąd wkrótce z rodziną przeprowadził się do Wrocławia. Studia na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej ukończył w 1968 roku. W roku 1976 na podstawie rozprawy doktorskiej,

obronionej w Instytucie Inżynierii Ochrony Środowiska Politechniki Wrocławskiej, uzyskał stopień naukowy doktora nauk technicznych, a w 1990 roku Rada Wydziału Inżynierii Sanitarnej tej uczelni nadała mu stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych. Od 1993 roku pracował na stanowisku profesora nadzwyczajnego. W kadencji 1993–1999 był prodziekanem ds. dydaktyki, a w kadencji 1999–2002 dziekanem Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Wrocławskiej. Był wieloletnim członkiem Sekcji Inżynierii Sanitarnej Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN. Od roku 1991 pełnił funkcję konsultanta w Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego we Wrocławiu oraz w Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział we Wrocławiu. Specjalizował się w procesach oczyszczania ścieków oraz przeróbki osadów ściekowych. Wypromował trzech doktorów. W swoim dorobku pozostawił m.in. kilka monografii i skryptów, a także około 120 publikacji krajowych i zagranicznych oraz referatów prezentowanych na licznych konferencjach. Dr hab. inż. Krzysztof Bartoszewski był bardzo aktywnym członkiem Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych. W latach 1988–2002 pełnił funkcję Członka Zarządu Oddziału, a w kadencji 1988–1993 był Wiceprezesem Oddziału Dolnośląskiego PZITS. Był także bardzo cenionym Rzecznikiem PZITS oraz rzeczoznawcą z listy Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Za swoje osiągnięcia zawodowe i społeczne został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1990), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2000), Nagrodą Senatu Politechniki Wrocławskiej (1992), Srebrną Odznaką Honorową PZITS (1990), Złotą Odznaką Honorową PZITS (1995) oraz Złotą Odznaką Politechniki Wrocławskiej. Dr hab. inż. K. Bartoszewski zmarł nagle w 2002 roku i został pochowany na cmentarzu św. Rodziny we Wrocławiu.

Mgr inż. Marian Bielenda (1943–2007)

Absolwent Politechniki Wrocławskiej o specjalności energetycznej. Od roku 1969 do 1971 był pracownikiem MPEC Rzeszów w dziale projektowym. Od 1972 roku został powołany na stanowisko dyrektora ds. technicznych. W roku 1973 został dyrektorem naczelnym w MPEC Rzeszów. Był twórcą planu ucieplnienia miasta Rzeszowa oraz układu pierścieniowego sieci ciepłej z dwóch źródeł ciepła: EC WSK i EC ZAŁĘŻE. Był prekursorem wprowadzania do systemów ciepłowniczych w Rzeszowie rur preizolowanych. Dyrektorem naczelnym MPEC Rzeszów był do 13.02.1991 r. Przez dwie kadencje pełnił funkcję Prezesa Oddziału PZITS w Rzeszowie.

Mgr inż. Stefan Bilewski (1901- 1985)

Urodzony w Opalenicy. Absolwent Politechniki Poznańskiej oraz Wyższej Szkoły Handlowej (obecnie Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu). Organizator Oddziału Poznańskiego Zrzeszenia w 1938 roku. Przewodniczył Komisji Rewizyjnej O. Poznańskiego w latach 1960– 1980, był członkiem Głównej Komisji Rewizyjnej w latach 1978–1984, organizator Wystawy Gaz i Woda na Powszechnej Wystawie Krajowej w 1929 roku w Poznaniu z okazji 10-lecia Niepodległości. W 1978 roku, podczas XIX Zjazdu Delegatów w Lublinie, otrzymał godność Członka Honorowego.

Prof. dr inż. Waław Błaszczuk (1904–1986)

Po zdaniu w 1923 roku matury w Gimnazjum im. Króla Władysława IV, wstąpił na Wydział Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej, który ukończył w 1931 roku z dyplomem inżyniera dróg i mostów. Od roku 1931 przez 32 lata pracował w Wodociągach Warszawskich. Od listopada 1939 do września 1944 działał w ruchu oporu, był uczestnikiem Powstania Warszawskiego w Batalionie Harcerskim „Wigry” i Warszawskiej Służbie Ochrony Powstania. W 1945 roku został naczelnikiem Wydziału Technicznego i aż do 1951 roku zajmował się uruchomieniem wodociągu praskiego wraz z odbudową urządzeń centralnych oraz sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W 1952 roku został wicedyrektorem ds. inwestycyjnych – naczelnym inżynierem MPWiK m.st. Warszawy i pełnił tę funkcję do roku 1963. Pracę naukową w Politechnice Warszawskiej rozpoczął w 1946 roku na Wydziale Inżynierii Sanitarnej, gdzie pełnił funkcję st. asystenta w Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji, zastępcy profesora Katedry i Zakładu Wodociągów i Kanalizacji, p.o. kierownika Katedry Wodociągów i Kanalizacji (1960–1961), kierownika Zakładu Sieci i Instalacji Wodociągowych i Kanalizacyjnych w Katedrze oraz prodziekana Wydziału ISiW. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał w 1962 roku na Wydz. ISiW, broniąc rozprawy pt. "Określenie natężeń deszczów miarodajnych do obliczania sieci kanalizacyjnej na podstawie obserwacji deszczów

warszawskich. Tytuł profesora nadzwyczajnego uzyskał w 1963 roku, a zwyczajnego w roku 1974. Od 1970 roku do przejścia na emeryturę w 1974 roku pracował w Instytucie Zaopatrzenia w Wodę i Budownictwa Wodnego Wydziału ISiW. Opracował samodzielnie lub ze współautorami 3 podręczniki: „Projektowanie sieci kanalizacyjnych”, „Budowa miejskich sieci kanalizacyjnych”, „Kanalizacja”. Jako ceniony specjalista i autorytet w zakresie systemów kanalizacyjnych, a zarazem niezwykle przyjazna osobowość przysłużył się wychowaniu wielu inżynierów sanitarnych i kadry naukowej. Stworzył podstawy projektowania sieci kanalizacyjnych w Polsce, w tym metody obliczania odpływu wód opadowych do wymiarowania kanalizacji deszczowych i ogólnospławnych, był twórcą inżynierskich ekspertyz. Profesor Waław Błaszczuk był niezwykle aktywny w organizacjach naukowych oraz technicznych (m.in. członkostwo Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej, Komitetu Urbanistyki PZiTb). Odznaczony Krzyżem Komandorskim i Oficerskim OOP, Srebrnym, a następnie Złotym Krzyżem Zasługi, Warszawskim Krzyżem Powstańcym, Medalem 10-lecia i 40-lecia Polski Ludowej oraz licznymi innymi odznakami, m.in. złotymi honorowymi: Odbudowy Warszawy, m.st. Warszawy, PZITS, NOT. Był członkiem Honorowym PZITS.

Mgr inż. Jakub Błaszczuk (1942–2011)

Urodził się na Nowogrodzieńszczyźnie (obecnie Białoruś). Był absolwentem Wydziału Inżynierii Sanitarnej i Wodnej Politechniki Warszawskiej. Studia ukończył w 1969 roku. Był człowiekiem niezwykle oddanym działalności na rzecz środowiska. Brał udział w założeniu Oddziału Lubelskiego Korporacji Techniki Sanitarnej Grzewczej Gazowej i Klimatyzacji, którą prowadził, jako jej prezes, przez dwie kadencje, oddając w początkowej fazie organizacji, nie tylko swój czas, ale również prywatny dom. Aktywnie działał również w Radzie Krajowej tej organizacji. Przez ponad 30 lat był nieprzerwanie we władzach Oddziału PZITS, prowadząc jednocześnie, jako przewodniczący, Lubelskie Koło Terenowe stowarzyszenia. Był współzałożycielem i dyrektorem biura LOIIB od początku jej powstania. Jako dyrektor LPEC współtworzył program budowy EC Wrotków, aktywnie działał w Towarzystwie Energetycznym, a następnie, jako przedsiębiorca, wdrażał i promował nowoczesne rozwiązania w technice grzewczej. Przez ostatnie 9 lat bardzo sprawnie kierował biurem LOIIB aż do swoich ostatnich dni. Znajdował również czas na działanie w Klubie Oficera Rezerwy. Za swoje zasługi otrzymał liczne wyróżnienia i odznaczenia, takie jak: Srebrny i Złoty Krzyż

Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złota Odznaka Honorowa zasłużony dla budownictwa, Złota Odznaka zasłużony dla NOT, Złota Honorowa Odznaka PZITS.

Dr inż. Kazimierz Bonetyński (1944–2015)

Ukończył studia na Wydziale Budownictwa Lądowego i Wodno-Melioracyjnego Politechniki Szczecińskiej. Był pracownikiem Miastoprojektu Lublin, Politechniki Lubelskiej Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej oraz Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Podczas pracy na Politechnice Lubelskiej, w latach 2005–2012, pełnił m.in. funkcję prodziekana ds. studenckich Wydziału Inżynierii Środowiska. W pracy zawodowej zajmował się badaniem przepływu płynów w ośrodkach porowatych, jak również w przewodach zamkniętych oraz otwartych. Był promotorem wielu prac dyplomowych, a także kilkudziesięciu publikacji. Opracował wiele opinii i ekspertyz inżynierskich z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Aktywnie uczestniczył w propagowaniu i rozwoju Politechniki Lubelskiej, był członkiem Komitetu Problemowego przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym oraz członkiem Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. W Lubelskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa aktywnie i merytorycznie uczestniczył w pracach Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej. Za swoją działalność społeczną i zawodową otrzymał wiele wyróżnień i odznaczeń, m.in. Złotą Odznakę Honorową Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa.

Inż. Aleksander Bronowski (1931–2017)

Urodził się w Rzęzawach, w powiecie Muława. Po ukończeniu gimnazjum w Tczewie i technikum w Elblągu w 1953 roku podjął studia na Wydziale Technologii Maszyn na Politechnice Gdańskiej i uzyskał tytuł inż. mechanika. Pracę zawodową rozpoczął w Biurze Konstrukcyjnym Stoczni Gdańskiej, w charakterze konstruktora hydraulika

(1957–1958). Od stycznia 1959 roku pracował w Biurze Projektów Budownictwa Ogólnego „Miastoprojekt Częstochowa” na stanowisku starszego projektanta do lutego 1996 roku. W pracy zawodowej zajmował się projektowaniem: sieci ciepłych, węzłów ciepłych, kotłowni, instalacji c.o. i centralnej wody użytkowej oraz klimatyzacji, wodociągów, kanalizacji i instalacji wodno-kanalizacyjnych, sieci i instalacji gazowych dla budownictwa przemysłowego, budownictwa ogólnego, budownictwa mieszkaniowego na terenie Częstochowy i regionu, Zawiercia, Myszkowa, Kłobucka, Lublińca, Tarnowskich Gór, Radomska i w wielu innych miejscowościach. Był autorem około 1000 opracowań projektowych w zakresie miejskich sieci sanitarnych i instalacji sanitarnych budownictwa. Od 1959 roku był aktywnym działaczem PZITS w Częstochowie. W latach 1965–1969 pełnił funkcje skarbnika, w latach 1978–1986 członka Zarządu Oddziału, Przewodniczącego Koła Zakładowego PZITS przy Biurze Projektów Budownictwa Ogólnego „Miastoprojekt Częstochowa” (1978–1996). W roku 1974 został rzeczoznawcą i weryfikatorem PZITS i NOT. W PZITS otrzymał godność Zasłużonego Seniora. Za osiągnięcia w pracy zawodowej i społecznej został wyróżniony Srebrnym Krzyżem Zasługi, Srebrnymi Odznakami Honorowymi PZITS i NOT, Srebrną Odznaką Zasłużonego dla Budownictwa, Medalami 30-lecia i 40-lecia NOT.

Prof. mgr inż. Tadeusz Chlipalski (1904–1997)

Urodzony w Delatynie, w województwie Stanisławów. Szkołę Powszechną ukończył we Lwowie. W latach 1914–1922 uczęszczał do gimnazjum, z przerwą w 1920 roku, gdy jako ochotnik walczył w szeregach armii polskiej o niepodległość kraju. Gimnazjum ukończył we Lwowie i w 1922 roku rozpoczął studia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lwowskiej. Studia ukończył w 1928 roku, uzyskując dyplom inżyniera mechanika. Pracę zawodową podjął początkowo we Lwowie, specjalizując się w projektowaniu i wykonawstwie instalacji ogrzewczych i wentylacyjnych (w pracowni projektowej prof. E. Zielskiego). Po przeniesieniu się do Bielska, w 1931 roku, pracował jako wykładowca w Państwowej Szkole Przemysłowej oraz prowadził samodzielnie projektowanie z zakresu instalacji ogrzewczych i wentylacyjnych. Od 1935 roku zajął się konstrukcją szybowców i początkowo prowadził jako kierownik Warsztaty Szybowcowe w Bielsku, a potem w latach 1938–1939 Warsztaty Lotnicze we Lwowie. W 1935 roku prof. Tadeusz Chlipalski uzyskał dyplom pilota szybowcowego, a w 1937 roku pilota motorowego. W okresie II-giej wojny światowej, w 1939 roku, prof. Tadeusz

Chlipalski, jako pracownik przemysłu lotniczego, udał się do Francji i pracował w Zakładach Lotniczych „Devoitine” w Tuluzie, a następnie w okresie 1941–1947 w zakładach Aero-Mechano Ltd. w Londynie. Do kraju powrócił w 1947 roku i zamieszkał w Krakowie kierując swoje zainteresowania do pierwszego zawodu, tj. ogrzewnictwa i wentylacji. W 1953 roku prof. Tadeusz Chlipalski podjął pracę w Politechnice Śląskiej na stanowisku zastępcy profesora, kierownika Katedry Ogrzewnictwa i Wentylacji na Wydziale Inżynierii Sanitarnej. W latach 1969–1971 pełnił obowiązki Dziekana Wydziału. W latach 1961–1964 zorganizował i prowadził Zakład Urządzeń Ogrzewnictwa i Wentylacji Instytutu Techniki Budowlanej w Krakowie, wprowadzając do techniki ogrzewniczej nowe systemy i metody oparte na własnych koncepcjach i patentach, za co otrzymał w 1964 roku nagrodę Ministra Budownictwa. Prof. Tadeusz Chlipalski w latach 1956–1958 pełnił funkcję przewodniczącego Rady Ogrzewnictwa i Wentylacji przy Ministrze Budownictwa. Był długoletnim członkiem stowarzyszenia PZITS oraz Członkiem Sekcji Ogrzewnictwa i Wentylacji Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej i PAN. Za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną prof. Tadeusz Chlipalski otrzymał szereg odznaczeń, m.in. Krzyż Kawalerski OOP, Złoty Krzyż Zasługi, Złotą Odznakę Honorową PZITS, Odznakę Zasłużonego dla Politechniki Śląskiej. Po przejściu na emeryturę w 1974 roku prof. Tadeusz Chlipalski, mieszkając w Krakowie na Wawelu, utrzymywał przez wiele lat stały kontakt ze swoimi współpracownikami. Zmarł w 1997 roku i został pochowany w rodzinnym grobowcu na cmentarzu w Wieliczce.

Dr inż. Lucjan Cholewa (1946–2006)

Absolwent Politechniki Wrocławskiej. Pracę doktorską obronił na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Warszawskiej. Przez prawie 40 lat był pracownikiem naukowo-dydaktycznym Politechniki Lubelskiej. Wychowawca i przyjaciel wielu pokoleń studentów. Prowadził na wysokim poziomie zajęcia dydaktyczne dla studentów studiów dziennych i zaocznych. Był autorem ponad 60 publikacji, dotyczących wentylacji, systemów ciepłowniczych oraz zagadnień związanych z zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego. Był między innymi współautorem książki „Centralne ogrzewanie – pomoce projektanta”. Samodzielnie lub z zespołem wykonał wiele opracowań z zakresu oddziaływania inwestycji na środowisko oraz ekspertyz technicznych i projektów dotyczących branży sanitarnej. Uzyskał następujące uprawnienia zawodowe: Rzeczoznawca Budowlany, uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania

robotami budowlanymi bez ograniczeń w zakresie sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych, Biegły w zakresie sporządzania ocen oddziaływania na środowisko. Działał społecznie w wielu organizacjach i stowarzyszeniach naukowych oraz zawodowych między innymi: Polska Akademia Nauk, Wydział IV Nauk technicznych, Komitet Inżynierii Lądowej i Wodnej Sekcja Ogrzewnictwa i Wentylacji, Rada Naukowa Centralnego Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Techniki Instalacyjnej Instal, Wojewódzka Komisja do Spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko (kadencja 2003–2006), Lubelska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa – członek Rady Okręgowej, przewodniczący Zespołu ds. Doskonalenia Zawodowego i Szkoleń LOIIB, przewodniczący Prezydium i Rady Programowej Biuletynu specjalistyczno-informacyjnego budownictwa, członek zespołu egzaminacyjnego na uprawnienia budowlane w specjalności instalacji sanitarnych, przewodniczący Komisji Kwalifikacyjnej, Towarzystwo Gospodarki Energetycznej – Zarząd Główny w Lublinie. Był praktykiem, cenionym ekspertem oraz konsultantem w środowisku inżynierów sanitarnych. Współpracował z przemysłem, biurami projektowymi oraz przedsiębiorstwami branżowymi. Za swoją aktywną działalność naukową, dydaktyczną i zawodową otrzymał między innymi: Srebrny Krzyż Zasługi, Złotą Odznakę Zasłużony dla Rolnictwa, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Srebrną Honorową Odznakę „Zasłużony dla Lublina”, Honorową Odznakę Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, Złotą Odznakę Związku Nauczycielstwa Polskiego. W Polskim Zrzeszeniu Inżynierów i Techników Sanitarnych pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu Oddziału w Lublinie. Był uhonorowany Srebrną Oznaką Honorową Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych.

Doc. dr inż. Zbigniew Cierpisz (1929–2006)

Urodził się w Toruniu. Świadectwo dojrzałości uzyskał w 1948 roku, kończąc Liceum im. Mikołaja Kopernika. W latach 1948–1951 studiował na Politechnice Gdańskiej, pracując jednocześnie jako asystent w katedrze fundamentowania. Tytuł inżyniera mechanika uzyskał w 1951 roku, a magistra w roku 1955. W 1960 roku przeniósł się do Koszalina i podjął pracę w Wojewódzkiej Pracowni Urbanistycznej na kierowniczym stanowisku. Pełnił funkcję zastępcy Głównego Architekta Wojewódzkiego. Równocześnie był członkiem zespołu orzekającego w Biurze Projektów „Miastoprojekt” oraz konsultantem sprawdzającym w Biurze Projektów Urbanistycznych i Komunalnych. W 1970 roku podjął pracę w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Koszalinie, początkowo jako starszy wykładowca,

a następnie jako docent kontraktowy. W 1976 roku uzyskał tytuł doktora nauk technicznych. W latach 1983–1985 pracował na stanowisku projektanta w firmie „Swatek” w Wiedniu. Po powrocie do kraju ponownie współpracował, do ostatnich chwil życia, z uczelnią koszalińską. Z Polskim Zrzeszeniem Inżynierów i Techników Sanitarnych związał się w latach 60. W 1963 roku był jednym z organizatorów Oddziału Koszalińskiego PZITS. Na Walnym Zgromadzeniu Członków został wybrany prezesem. Funkcję tę pełnił z przerwami przez ponad 40 lat. Był długoletnim członkiem Głównej Sekcji Ogrzewnictwa i Wentylacji oraz Balneotechniki przy Zarządzie Głównym PZITS, a równocześnie cenionym rzeczoznawcą i ekspertem koszalińskiego oddziału Zrzeszenia. Aktywnie działał w Towarzystwie Urbanistów Polskich. Był Członkiem Honorowym PZITS. Odznaczony Medalem im. Prof. Zygmunta Rudolfa, Złotą i Srebrną Odznaką Honorową PZITS oraz Złotą i Srebrną Odznaką NOT.

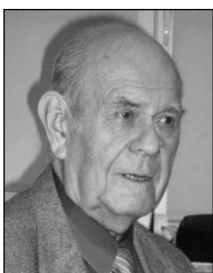
Prof. dr inż. Marian Czerwiński (1893–1973)

Prof. dr inż. Marian Czerwiński, absolwent Wydziału Inżynierii Wodnej Politechniki Lwowskiej. Asystent w Katedrze Wodociągów i Kanalizacji Politechniki Lwowskiej, starszy asystent w Katedrze Melioracji Studium Rolniczego Uniwersytetu Jagiellońskiego. W latach 1925–1932 kierownik referatu melioracyjnego w Małopolskim Towarzystwie Rolniczym. W roku 1930 organizuje w Państwowej Szkole Przemysłowej Wydział Melioracyjny i zostaje jego Kierownikiem, a od roku 1945 zostaje Dyrektorem Liceum Wodno-Melioracyjnego. W latach 1958–1963 Dziekan Wydziału Melioracji Wodnych Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie. Był zasłużonym współorganizatorem Wydziału Melioracji Wodnych z Oddziałem Geodezji i Urzędzeń Rolnych WSR w Krakowie. Współorganizował powojenne szkolnictwo średnie zawodowe. Członek Komitetu Zagospodarowania Ziem Górskich PAN, członek Rady Nauki i Techniki przy Komitecie Nauki i Techniki, komitetu Melioracji, Łąkarstwa i Torfoznawstwa PAN, członek honorowy Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodno-Melioracyjnych, długoletni prezes Oddziału Krakowskiego Towarzystwa Geofizycznego oraz prezes Oddziału Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych oddział w Krakowie w latach 1966–1969. Wyróżniony nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Odznaką Tysiąclecia Państwa Polskiego, Złotą Odznaką za zasługi dla Ziemi Krakowskiej.

Prof. zw. dr inż. Ferdynand Dembecki (1927–2013)

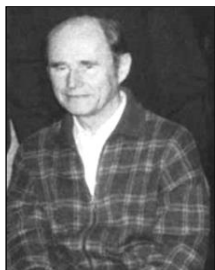
Prof. Dembecki wstąpił do PZITS w 1950 roku. Został Członkiem Honorowym Stowarzyszenia w roku 1994. Przez wiele lat przewodniczył Sekcji Ciepłownictwa, Ogrzewnictwa i Wentylacji. Był Członkiem Komisji ds. specjalizacji zawodowej inżynierów, Przewodniczącym Sądu Koleżeńskiego oraz Rzecznikiem PZITS. W 1971 roku zainicjował organizowanie cyklicznej konferencji pt. „Postęp techniczny w ciepłownictwie”. Jest współautorem opracowania dotyczącego zmian w kształceniu inżynierów sanitarnych. W 1961 roku wstąpił do Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich, gdzie współorganizował Sekcję Chłodnictwa i Klimatyzacji, której przewodniczył. Profesor zwyczajny Politechniki Poznańskiej. Autor kilkudziesięciu zrealizowanych projektów w zakresie instalacji przemysłowych, ogrzewczych, wentylacyjnych, urządzeń chłodniczych, klimatyzacyjnych, suszarniczych i gospodarki energetycznej. Autor ponad 100 ekspertyz, opinii i ocen rozwiązań technicznych. W okresie ponad 50 lat pracy dydaktycznej prowadził zajęcia na ówczesnych Wydziałach Budowy Maszyn, Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Poznańskiej oraz na Akademii Rolniczej (obecny Uniwersytet Przyrodniczy).

Inż. Jerzy Drażkiewicz (1932–2017)

W 1956 roku ukończył Wydział Włókienniczy na Politechnice Łódzkiej. Uzyskał uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami bez ograniczeń. Był doświadczonym inżynierem o dużej wiedzy. Ceniony specjalista i rzeczoznawca budowlany. Organizator wielu cyklicznych Konferencji i Zjazdów, między innymi wodociągowców Polskich „POLWOD”, a także kanalizatorów Polskich „POLKAN”. Wszystkie te Konferencje i Zjazdy były organizowane wspólnie z Wydziałem Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej. Członek honorowy PZITS. Od 1972 roku przez kilka kadencji Prezes oraz Wiceprezes Zarządu Oddziału Łódzkiego PZITS. Członek Między Stowarzyszeniowego Komitetu

Założycielskiego Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. W 1983 roku V-ce Przewodniczący Rady Wojewódzkiej NOT. Za swoją działalność odznaczony: Srebrną i Złotą Odznaką Honorową, tytułem Członka Honorowego PZITS (1994), Medalem prof. Rudolfa, Srebrną i Złotą Odznaką Honorową Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Inż. Henryk Drewnicki (1922–2008)

Urodził się w Łodzi. Rok przed wybuchem wojny rodzina Drewnickich przeniósła się do Kolbuszowej w województwie lwowskim (obecnie rzeszowskie). W okresie drugiej wojny światowej pracował jako robotnik. Odbył także przymusową służbę w Baudienst (służba budowlana). Od roku 1942 był czynnym członkiem Armii Krajowej, za co, po przyjsciu armii radzieckiej w listopadzie 1944 roku, został aresztowany i wywieziony do łagru w miejscowości Borowiczi, województwo nowogrodzkie, w którym przebywał do marca 1946 roku. Warunki pobytu i przymusowej pracy w łagrze były bardzo ciężkie. Wrócił z niego schorowany. Wkrótce uzyskał kwalifikacje pierwszej grupy inwalidzkiej oraz Inwalidy Wojennego. W 1954 roku ukończył Politechnikę Śląską w Gliwicach. Pracował w Katowicach, Bielsku Białej, a od 1958 roku w Częstochowie w MPWiK, Miejskiej Rozdzielni Gazu, Spółce Wodnej „Warta”, „Biprorud”, a najdłużej w Biurze Projektów „Miastoprojekt Częstochowa”. W 1962 roku z inicjatywy koła przy Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji, powołano w Częstochowie oddział PZITS, który zrzeszał 60 członków. Pierwszym Prezesem Oddziału został Henryk Drewnicki i pozostał nim na trzy kolejne kadencje (do roku 1977). Pod przewodnictwem Henryka Drewnickiego częstochowski oddział zdecydowanie się rozwinął. W roku 1977 Oddział obejmował 10 kół liczących łącznie 294 członków. Na emeryturę przeszedł w roku 1987. Za pracę w PZITS otrzymał odznaczenia: Srebrną i Złotą Odznakę PZITS, Srebrną i Złotą Odznakę NOT, Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, odznaczenia okolicznościowe, medale: Czterdziestolecia PRL, Trzydziestolecia Polski Ludowej, Jubileuszowy 35-lecia OR NOT i 50-lecia NOT, odznaki Zasłużony dla woj. katowickiego i woj. częstochowskiego. Za działalność w AK w czasie okupacji otrzymał: Medal Wojska, Krzyż Partyzancki, Medal Zwycięstwa i Wolności 1945 roku, Odznakę Weterana Walk o Niepodległość.

Inż. Mieczysław Drobotowicz (1910–1980)

Członek PZITS od 1952 roku i przewodniczący koła PZITS przy Grudziądzkich Wodociągach. Wieloletni dyrektor naczelny tej firmy, inicjator budowy w roku 1977 Domu Technika w Grudziądzu, prezes Komitetu Miejskiego NOT. Już, jako emeryt, z wielkim zaangażowaniem zainicjował działania zmierzające do powstania Toruńskiego Oddziału PZITS. Wraz z grupą inicjatywną, w roku 1980 doprowadził do podjęcia stosownej uchwały przez Zarząd Główny PZITS. Będąc dyrektorem grudziądzkich wodociągów, wprowadził zwyczaj uroczystego wręczania deklaracji członkowskiej PZITS każdemu nowo przyjmowanemu pracownikowi. W latach 60., kiedy był przewodniczącym Koła Zakładowego przy grudziądzkich wodociągach, Koło uzyskało m.in. tytuł najlepszego w kraju. Pełnego rozkwitu oddziału toruńskiego nie doczekał. Zmarł pół roku po założycielskim Walnym Zgromadzeniu Delegatów PZITS województwa toruńskiego, w grudniu 1980 roku.

Mgr inż. Jan Duda (1942–2010)

Urodził się w Milówce, w woj. małopolskim. Technikum Mechaniczne ukończył w Tarnowie w 1961 roku, a następnie podjął studia na Politechnice Krakowskiej, na Wydziale Mechanicznym o specjalności budowy aparatury chemicznej, które ukończył w 1967 roku. W tym samym roku podjął pracę w Zakładach Azotowych w Tarnowie, gdzie pracował do roku 1972. Następnie za porozumieniem stron przeszedł do pracy w Tarnowskim Okręgowym Zakładzie Gazownictwa. Początkowo pracował na stanowisku specjalisty ds. eksploatacji tłoczni gazu w dziale Energo - Mechanicznym. W latach 1978–1999 pełnił funkcję kierownika Działu Energo - Mechanicznego. Od roku 2000 pełnił funkcję Kierownika Wydziału Eksploatacji Obiektów Systemu Regionalnego Oddziału Przesyłu w Tarnowie. Zajmował się eksploatacją i utrzymaniem stanu technicznego tłoczni gazu, stacji gazowych i gazociągów wysokiego ciśnienia

oraz obiektów i urzędzeń towarzyszących. W roku 2007 przeszedł na emeryturę. Od roku 1977 należał do PZITS, pełniąc funkcję Członka Zarządu i Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Oddziału Tarnowskiego PZITS. Za działalność stowarzyszeniową otrzymał Srebrną i Złotą Odznakę Honorową PZITS. Za całokształt pracy zawodowej został uhonorowany odznaczeniami państwowymi i branżowymi: Srebrnym Krzyżem Zasługi, Złotym Krzyżem Zasługi, Odznaką Zasłużony dla Górnictwa Naftowego i Gazownictwa, Srebrną Odznaką Zasłużony dla Górnictwa RP.

Mgr inż. Mieczysław Duma (1913–1980)

Mgr inż. Mieczysław Duma urodził się we Lwowie. Był absolwentem przedwojennej Szkoły Przemysłowej w Krakowie. Po wojnie ukończył studia na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Katedrze Melioracji. W latach 1933–1951 był zatrudniony w Zarządzie Miejskim Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Wodociągi i Kanalizacja. W latach 1951–1970 był pracownikiem Biura Projektów Budownictwa Komunalnego w Krakowie na stanowisku Głównego Projektanta Sieci i Zakładów Wodociągowych. Był głównym projektantem między innymi Zakładu Uzdatniania Wody Rudawa oraz Dłubnia, autorem projektu wstępnego Zakładu Uzdatniania Wody Raba I oraz autorem wielu koncepcji w zakresie zaopatrzenia Krakowa i innych miast w wodę. W latach 1970–1980 ponownie zatrudniony w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w Krakowie na stanowisku Głównego Specjalisty ds. Rozwoju Wodociągu. Równolegle współpracował z Politechniką Krakowską w zakresie promotorstwa prac magisterskich oraz odbywania przez studentów tejże uczelni stażów doktoranckich w Wodociągach Krakowskich. W roku 1950 pełnił funkcję Prezesa Oddziału Krakowskiego PZITS, a przez kilka kadencji był Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej działającej przy Oddziale. Został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi za zaprojektowanie Zakładu Uzdatniania Wody Rudawa oraz Złotymi i Srebrnymi Honorowymi Odznakami PZITS i NOT.

Inż. Antoni Dziurzyński (1873–1948)

Urodził się w Poznaniu. Z wykształcenia inżynier; długoletni pracownik i dyrektor gazowni miejskiej w Poznaniu. W 1927 roku przedstawił na łamach czasopisma „Gaz i woda. Przegląd gazowniczy i wodociagowy” artykuł pt. „Budowa zbiornika w Gazowni poznańskiej”, w którym omówił własny projekt budowy nowego zbiornika gazu, w miejsce zniszczonego przez wybuch w dniu 26.02.1926 r. pierwszego w Polsce zbiornika bezwodnego. Prezes komitetu budowy elektrowni w Poznaniu. Współzałożyciel, uchwałą Zarządu Głównego Zrzeszenia z marca 1938 roku, Wielkopolskiego (Poznańskiego) Oddziału PZITS oraz jego Prezes w latach 1945–48. Wyróżniony w 1938 roku godnością Członka Honorowego PZITS. Członek Towarzystwa Miłośników Miasta Poznania. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

Doc. dr inż. Józef Fiszer (1925–2015)

Doc. dr inż. Józef Fiszer urodził się w Krakowie. Był absolwentem Szkoły Budownictwa w Krakowie. W trakcie II Wojny Światowej, mając 17 lat, wstąpił do Armii Krajowej i brał udział w wielu akcjach zbrojnych, m.in. pod Sielcem, Zarzysynem, Moczydłą i w okolicach Kazimierzy Wielkiej, jako żołnierz Samodzielnego Batalionu Partyzanckiego „Skala” AK. Po wojnie studiował na Wydziale Politechnicznym Akademii Górniczo-Hutniczej, który ukończył w 1949 roku. Następnie w roku 1963 uzyskał stopień doktora nauk technicznych w Wyższej Szkole Rolniczej we Wrocławiu na Wydziale Melioracji. Po ukończeniu studiów pracował jako młodszy asystent w Katedrze Budownictwa Wodnego na Wydziale Politechnicznym AGH, a następnie w latach 1955–1956 jako wykładowca na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Krakowskiej. Jako kierownik zespołów, w krakowskich biurach projektowych, współtworzył wiele projektów, m.in.: zaopatrzenia w wodę i kanalizacji Zakładów Wapienniczych w Czatkowicach, wodociągu i kanalizacji dla Łańcuta, Rzeszowa, Jarosławia i Mielca, rozbudowy wodociągu w Poznaniu, kanalizacji Krakowa i rozbudowy przelewów

burzowych na kolektorach wzdłuż Wisły w Krakowie, a także ochrony sanitarnej ujęcia wody dla Krakowa na Rabie. W latach 1959–1969 pełnił funkcję kierownika Wydziału Gospodarki Wodnej i Ochrony Powietrza w Wojewódzkiej Radzie Narodowej. W roku 1969 został powołany na stanowisko docenta w Politechnice Krakowskiej, gdzie pełnił funkcję prodziekana Wydziału Inżynierii Sanitarnej i Wodnej oraz dyrektora Instytutu Inżynierii i Gospodarki Wodnej. Poza prowadzeniem pracy naukowej i dydaktycznej, działał też m.in. w Sekcji Inżynierii Sanitarnej Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN, a także Polskim Zrzeszeniu Inżynierów i Techników Sanitarnych, gdzie pełnił funkcję Zastępcy Prezesa Oddziału Krakowskiego w latach 1958–1962, a od roku 1994 był Przewodniczącym Sekcji Balneologicznej Oddziału Krakowskiego PZITS. Za swoją działalność w różnych dziedzinach został odznaczony m.in. Krzyżem Partyzanckim, Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Srebrną i Złotą Honorową Odznaką PZITS. W roku 2008 uzyskał tytuł Honorowego Członka PZITS.

Prof. mgr inż. Tadeusz Gabryszewski (1906–1995)

Profesor zwyczajny mgr inż. Tadeusz Gabryszewski urodził się w Jaśle. W 1933 roku uzyskał dyplom magistra inżyniera hydrotechniki na Wydziale Inżynierii Lądowej i Wodnej Politechniki Lwowskiej. Zaraz po wyzwoleniu, wraz z grupą pionierów Bolesława Drobnera, przybył do Wrocławia i podjął pracę w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji we Wrocławiu, gdzie w latach 1945–1950, pełniąc m.in. funkcję zastępcy dyrektora ds. technicznych, zajmował się odbudową i uruchamianiem zniszczonych podczas wojny urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. Jednocześnie organizował Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego we Wrocławiu, którego w latach 1952–1964 był pierwszym dyrektorem i wieloletnim konsultantem naukowym. Od roku 1947 rozpoczął równoległe pracę naukową i dydaktyczną w Politechnice Wrocławskiej, będąc trzykrotnie, łącznie przez 10 lat, dziekanem Wydziału Inżynierii Sanitarnej, którego gmach (D2) nosi dziś jego imię. W 1968 roku przeniósł się do Krakowa, gdzie zorganizował Instytut Inżynierii Sanitarnej i gdzie pracował aż do przejścia na emeryturę w roku 1977. W 1969 roku podjął pracę w Rzeszowie, gdzie zorganizował Zakład Urządzeń Sanitarnych Politechniki Rzeszowskiej i pracował tam również aż do przejścia na emeryturę. Przepracował łącznie 58 lat, w tym 45 lat w szkolnictwie wyższym. Profesor Tadeusz Gabryszewski już przed wojną był aktywnym członkiem

Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych oraz Polskiego Zrzeszenia Inżynierów Wodociągowców i Gazowników (późniejszego PZITS). Był jednym z organizatorów i członkiem założycielem Oddziału Wrocławskiego NOT oraz wielce zasłużonym Członkiem i wielkim przyjacielem Oddziału Dolnośląskiego PZITS. Za wybitne zasługi otrzymał na XIX Zjeździe Delegatów w 1978 roku godność Członka Honorowego PZITS. Za swoje osiągnięcia w pracy naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej i społecznej był wielokrotnie nagradzany i wyróżniany. Otrzymał m.in. Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski oraz Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Medal X-lecia Polski Ludowej, Medal Edukacji Narodowej, Odznakę Tysiąclecia Państwa Polskiego, Odznakę Budowniczego Wrocławia, Złote Odznaki Honorowe PZITS i NOT, Złotą Odznakę Politechniki Wrocławskiej i wiele innych. Prof. Tadeusz Gabryszewski zmarł w Krakowie przeżywszy 88 lat. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

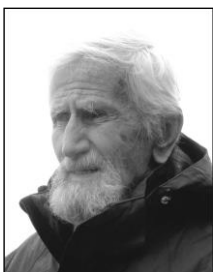
Dr inż. Julian Gołębiowski (1929–1981)

Urodził się w Dasanowie. Po wojnie, mieszkał w Krasnem, niedaleko Rzeszowa, gdzie ukończył wieczorową szkołę podstawową. W 1948 roku ukończył szkołę zawodową w Ludwikowicach, a następnie Technikum Górnicze w Zabrze. W latach 50 studiował na Wydziale Górnictwa AGH w Krakowie. Studia ukończył w 1959 roku, jako magister inżynier o specjalności: eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. W 1959 roku podjął pracę w KOZG w Tarnowie na stanowisku kierownika Tłoczni gazu w Żurawicy. W latach 1963–1970 był Głównym Dyspozytorem Gazu. W latach 1959–1975 pełnił funkcję z-cy Dyrektora ds. Produkcji KOZG w Tarnowie, zaś w latach 1976–1981 był Kierownikiem Działu Produkcyjno-Technicznego. Jeden ze współzałożycieli Oddziału tarnowskiego PZITS. W środowisku zawodowym cieszył się wielkim uznaniem i autorytetem. Odznaczony szeregiem odznaczeń państwowych i resortowych. Zmarł nagle podczas pracy 19 stycznia 1981 roku.

Mgr inż. Jan Gucki (1930–2005)

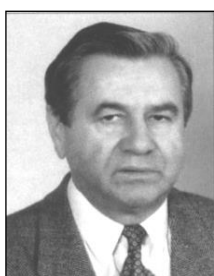
Do PZITS wstąpił w roku 1950. Od roku 1994 był Członkiem Honorowym. Pełnił m.in. funkcje przewodniczącego Koła, członka Zarządu Oddziału, wiceprezesa Oddziału i przez dwie kadencje członka Zarządu Głównego. Kierował także, do 2004 roku, Biurem Studiów i Rzecznictwa oraz komisją egzaminacyjną ds. uprawnień energetycznych. Społecznie działał także w spółdzielczości mieszkaniowej. Rzecznictwa w zakresie instalacji i sieci centralnego ogrzewania. Autor i współautor wielu założeń i koncepcji zaopatrzenia w ciepło m.in. Poznania, Zielonej Góry oraz Stargardu Szczecińskiego.

Mgr inż. Bolesław Hebrowski (1921–2014)

Mgr inż. Bolesław Hebrowski urodził się w Słonimie. W Wilnie ukończył szkołę podstawową i gimnazjum, które zakończył tajną polską maturą w roku 1940. W czasie okupacji walczył w partyzantce oraz w Armii Krajowej. Po powrocie z zesłania osiedlił się we Wrocławiu, gdzie podjął studia na Wydziale Budownictwa Politechniki Wrocławskiej, którą ukończył w 1951 roku. W zawodzie inżyniera przepracował 55 lat, w tym 36 lat we Wrocławskim Biurze Projektowo-Badawczym Budownictwa Przemysłowego na stanowisku głównego projektanta i kierownika pracowni. W 1953 roku wstąpił do Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych. Przez 41 lat pracował w Zarządzie Oddziału Dolnośląskiego PZITS, w tym 21 lat był przewodniczącym sekcji branżowych, 10 lat wiceprezesem i kolejne 10 lat prezesem Oddziału. W 1966 roku zainicjował ogólnopolskie konferencje z cyklu „Postęp Techniczny w Wodociągach” i „Postęp Techniczny w Kanalizacji”, pełniąc przez 12 lat funkcję sekretarza naukowego tych konferencji, a przez kolejne 30 lat pracował w Radzie Programowej konferencji „Postęp Techniczny w Wodociągach”. Pełnił także funkcję kierownika Biura Studiów i Rzecznictwa PZITS we Wrocławiu w latach jego największej świetności. W uznaniu zasług Bolesław Hebrowski został odznaczony Srebrną i Złotą Odznaką Honorową PZITS oraz Srebrną, Złotą i Diamentową Odznaką Honorową

NOT. Podczas Walnego Zebrania Oddziału w 2004 roku otrzymał godność Honorowego Prezesa Oddziału Dolnośląskiego PZITS, natomiast za wybitne zasługi w całej działalności społecznej otrzymał najwyższe odznaczenia PZITS, tj. godność Członka Honorowego PZITS oraz Medal im. prof. Zygmunta Rudolfa. Za niezwykle bogate osiągnięcia zawodowe i społeczne otrzymał również odznaczenia państwowe: Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski oraz Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej odznaczył go także, wraz z małżonką, Medalem za Długoletnie Pożycie Małżeńskie. Mgr inż. Bolesław Hebrowski, przeżywszy 93 lata, został pochowany na cmentarzu komunalnym przy ul. Grabiszyńskiej we Wrocławiu.

Mgr inż. Benon Hirsa (1934–2018)

Urodził się w Katowicach. Studia techniczne ukończył na Politechnice Śląskiej w Gliwicach, uzyskując dyplom magistra inżyniera urządzeń sanitarnych. W ramach pracy zawodowej zajmował się budową oraz eksploatacją wodociągów, kanalizacji oraz oczyszczalni ścieków. Przez następne 21 lat pracował w Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego w Katowicach jako Starszy Projektant oraz Generalny Projektant zaopatrzenia w wodę przemysłową Huty Katowice. Przez 4 lata pracował w eksporcie, jako Asistent Resident Engineer budowy Stacji Uzdatniania Wody dla Bagdadu w Iraku. Po powrocie do kraju pracował jako Rzecznik w „Stalexporcie” oraz jako przedstawiciel firm austriackich na Polskę. Następnie prowadził własną działalność gospodarczą z dziedziny budownictwa sanitarnego. Od 1956 roku był nieprzerwanie członkiem Katowickiego Oddziału Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, w którym kolejno pełnił funkcje: Członka Zarządu Oddziału, Wiceprezesa Zarządu oraz Członka Oddziałowej Komisji Rewizyjnej. Przez 30 lat był Członkiem Zarządu Głównego PZITS w Warszawie, pełniąc funkcje Zastępcy Skarbnika, a następnie Członka Komisji Rewizyjnej. Jest Członkiem Honorowym PZITS. Uzyskał status Rzecznika Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, nadany przez Zarząd Główny w Warszawie. Za swoją działalność społeczno-zawodową został uhonorowany: Srebrną i Złotą Odznaką Honorową PZITS oraz NOT; Srebrną i Złotą Odznaką „Zasłużony dla Rozwoju Województwa Śląskiego”, Odznaką „Budowniczego Huty Katowice”, Srebrnym i Złotym Krzyżem Orderu Odrodzenia Polski oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Członek honorowy PZITS.

Dr inż. Henryk Janczewski (1905–1984)

Mgr inż. dróg i mostów, dr architektury, specjalista w zakresie inżynierii miejskiej, wieloletni prezes Zrzeszenia, redaktor naczelny czasopisma „Gaz, Woda i Technika Sanitarna”. W roku 1924 ukończył gimnazjum, a w roku 1932 Wydział Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej. W 1935 roku został zatrudniony, jako młodszy technik Działu Budowy w Dyrekcji Wodociągów i Kanalizacji m. St. Warszawy. Od sierpnia do października 1939 roku na skutek mobilizacji został członkiem 2 Batalionu Mostów Kolejowych w Legionowie. Po powrocie do pracy w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w Warszawie, czynił starania o zapatrzenie ludności w wodę w czasie Powstania oraz stosownie do możliwości o ratowanie wyposażenia technicznego Stacji Filtrów przed niszczeniem i grabieżą. Po zakończeniu wojny dr inż. Janczewski kierował odbudową infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej w Warszawie. W 1949 roku został mianowany na stanowisko dyrektora technicznego Przedsiębiorstwa „Beton-Stal”, zaś w 1951 roku na dyrektora technicznego Budownictwa Przemysłowego Płn–Wsch. W 1959 roku został powołany na stanowisko dyrektora Wydziału Inżynierii Miejskiej i Gospodarki Wodnej. Dr inż. Henryk Janczewski był wybitnym działaczem PZITS. Prezes Stowarzyszenia w latach 1956–1972. Począwszy od lat 50. do śmierci był redaktorem naczelnym czasopisma „Gaz, Woda i Technika Sanitarna”, przez ten czas przyczynił się do spopularyzowania czasopisma oraz zwiększenia jego nakładu. Był przewodniczącym Komitetu Naukowo-Technicznego NOT ds. Kształtowania i Ochrony Środowiska, funkcję tę pełnił do końca życia. W uznaniu zasług w 1955 roku został odznaczony Sztandarem Pracy II klasy, dwukrotnie Złotym Krzyżem Zasługi (w 1949 i 1960 roku), Krzyżem Komandorskim i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (w 1951 roku). Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką Honorową PZITS oraz Złotym Medalem za zasługi w Zwalczeniu Powodzi (w 1962 roku). Był autorem wielu publikacji z zakresu inżynierii sanitarnej i inżynierii miejskiej. W 1965 roku na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej obronił pracę doktorską. Przez szereg lat prowadził wykłady z inżynierii miejskiej na PW oraz PP.

Mgr inż. Zbigniew Janota (1933–2018)

Urodził się w Katowicach, gdzie w 1950 roku ukończył Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika. W latach 1950–1954 studiował na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach, uzyskując tytuł inżyniera mechanika. W latach 1972–1973 ukończył Studium Podyplomowe w zakresie ciepłownictwa na Wydziale Inżynierii Sanitarnej i Wodnej Politechniki Warszawskiej. Od 1965 roku uzyskał uprawnienia budowlane do projektowania w zakresie instalacji i urządzeń sanitarnych, a od 1970 był rzeczoznawcą PZITS w zakresie instalacji centralnego ogrzewania, wentylacji, wod-kan, ciepłej wody i sieci zdalaczynnych. W latach 1957–1991 pracował w Biurze Projektów Budownictwa Ogólnego „Miastoprojekt” Katowice. W latach 1991–1993 pracował w TWD „ESO” Sp. z o.o. Sosnowiec, jako główny specjalista ds. energetycznych, a następnie w latach 1993–1996 na stanowisku wiceprezesa zarządu w Thermess sp. z o.o. Katowice. Od 1960 roku był członkiem PZITS. W latach 1974–1987 pełnił funkcję Członka Zarządu Katowickiego Oddziału PZITS. W kadencji 1988–1993 był Prezesem Zarządu Oddziału, a w kadencji 1993–1998 Członkiem Zarządu Oddziału. Od roku 1999 roku pełnił funkcję Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Zarządu Oddziału. Od roku 1999 jest także Członkiem Honorowym PZITS. Za działalność zawodową i społeczną został odznaczony: Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Srebrną i Złotą Odznaką „Zasłużony w Rozwoju Województwa Katowickiego”, Srebrną i Złotą Odznaką Honorową PZITS, Srebrną, Złotą i Diamentową Odznaką Honorową NOT oraz Srebrną Odznaką „Zasłużony dla Budownictwa”.

Mgr inż. Bolesław Jurkiewicz (1931–2018)

Urodził w miejscowości Seretec, w województwie tarnopolskim. Po wojnie rodzina Jurkiewiczów podzieliła los ludzi wypędzonych z własnych domostw. Po 1945 roku wraz z całą rodziną został osiedlony w miejscowości Pilszcz, na Opolszczyźnie. Edukację rozpoczął w gimnazjum w Kietrze, a potem w Raciborzu (obecnie I Liceum

Ogólnokształcąca im. Jana Kasprowicza), gdzie zdał maturę. W latach 1955–58 studiował na Politechnice Śląskiej. Studia zakończył tytułem magistra inżyniera urządzeń sanitarnych. Pierwszą pracę rozpoczął jako asystent u profesora Tadeusza Chlipalskiego w Katedrze Ogrzewnictwa na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Śląskiej. W 1958 roku rozpoczął pracę w Wojewódzkim Biurze Projektów. W latach 1990–1993 pracował w Biurze Projektowym Ekspert Projekt w Zabrze. Równocześnie z pracą zawodową wiele czasu poświęcił działaniom w Polskim Zrzeszeniu Inżynierów i Techników Sanitarnych, Oddział Katowice, a po przejściu na emeryturę w powstałej Śląskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa. Do PZITS wstąpił w roku 1964. Od roku 1988 do 1998 pełnił funkcję Członka Zarządu Oddziału w Katowicach, a w latach 1999–2000 Wiceprezesa Zarządu. W okresie 2003–2015 zajmował stanowisko Sekretarza Zarządu. Za osiągnięcia zawodowe oraz działalność społeczną otrzymał wiele odznaczeń państwowych i branżowych takich jak: Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi, Srebrną i Złotą Odznakę Zasłużony dla Energetyki, Odznakę Zasłużony Pracownik Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska, Honorową Odznakę za Zasługi Dla Budownictwa, Złotą Odznakę Zasłużony dla Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Srebrną i Złotą Odznakę Zasłużony w Rozwoju Województwa Katowickiego. Ponadto otrzymał Srebrną i Złotą Honorową Odznakę PZITS, Medal PZITS im. Prof. Zygmunta Rudolfa, Medal 90-lecia PZITS, Srebrną i Złotą Honorową Odznakę NOT, Medal Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Był Członkiem Honorowym PZITS od 2008 roku.

Prof. zw. dr inż. Jan Just (1901–1987)

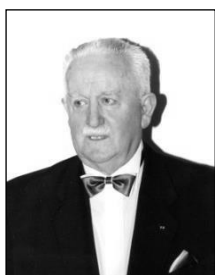
Dr inż. chemik, profesor zwyczajny w Państwowym Zakładzie Higieny, specjalista w zakresie higieny środowiska naturalnego. Urodził się w Majkowie Średnim. Absolwent Wydziału Chemicznego Politechniki Warszawskiej (1923) oraz Uniwersytetu Harwarda w USA (1938). W 1948 roku uzyskał stopień doktora nauk technicznych na Wydziale Chemii Politechniki Warszawskiej, w 1954 roku uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego w Akademii Medycznej w Warszawie, a w roku 1963 tytuł profesora zwyczajnego w Państwowym Zakładzie Higieny. Działalność naukową i dydaktyczną rozpoczął w roku 1927, która obejmowała głównie: higienę komunalną, sanitarną ochronę wód, higienę środowiska, sanitarną ochronę powietrza atmosferycznego, sanitarną ochronę gleb oraz toksykologiczne zanieczyszczenia środowiska. Prof. Jan Just był aktywnym działaczem PZITS. W roku 1956 został wybrany na stanowisko Prezesa Stowarzyszenia.

Był również Przewodniczącym Rady Biura Studiów i Rzecznictwa PZITS. Przez wiele lat był Redaktorem Działu Techniki Sanitarnej czasopisma „Gaz, Woda i Technika Sanitarna”. Jest autorem ponad 150 prac naukowych, w tym skryptów i książek. Za pracę naukową, dydaktyczną i społeczną został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Komandorskim z gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką Zasłużony dla Zdrowia Narodu. W uznaniu osiągnięć naukowych otrzymał tytuł Członka Honorowego PZITS, Polskiego Towarzystwa Higienicznego, Gesellschaft für Allgemeine und Kommunale Hygiene. Zmarł 24 stycznia 1987 roku w Warszawie.

Dr inż. Jerzy Maria Karnowski (1931–2016)

Dr inż. Jerzy Maria Karnowski wstąpił do PZITS w 1956 roku. Od roku 1999 został Członkiem Honorowym. Przez kilka kadencji pełnił funkcję Wiceprezesa Oddziału i przewodniczył Sekcji Wodociągowo-Kanalizacyjnej. Był jednym z twórców i przez wiele lat organizatorów cyklicznej konferencji pt. „Zaopatrzenie w wodę miast, wsi i osiedli”. Pracował w Urzędzie Miejskim w Poznaniu w Wydziale Ogrodów i Lasów Miejskich, następnie w Wydziale Planowania i Rozbudowy Miasta Poznania, w biurze „Nowe Budowle Wodne”. Od 1950 roku wieloletni pracownik Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Poznaniu (obecnie Aquanet S.A.) oraz wykładowca akademicki w Instytucie Inżynierii Środowiska Politechniki Poznańskiej.

Prof. zw. dr hab. inż. Edward Stanisław Kempa (1927–2006)

Profesor zwyczajny dr hab. inż. Edward S. Kempa, doktor honoris causa Politechniki Częstochowskiej, urodził w 1927 roku w Rudzie Śląskiej. W 1950 roku rozpoczął studia inżynierskie na wówczas nowo utworzonym Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej, które ukończył w 1954 roku. Kontynuował naukę na studiach

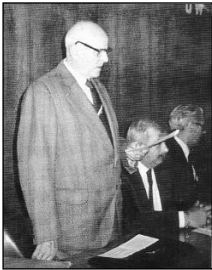
magisterskich, które ukończył na tym samym wydziale w 1956 roku. W 1963 roku przed Radą Wydziału Inżynierii Sanitarnej i Wodnej Politechniki Warszawskiej obronił rozprawę doktorską, a w roku 1976, już na macierzystym wydziale, uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego. W 1979 roku otrzymał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, a w 1986 roku profesora zwyczajnego. Do PZITS wstąpił w 1955 roku. Zbudował od podstaw Sekcję Gospodarki Odpadami przy Oddziale Dolnośląskim. W latach 1983–2003 był Przewodniczącym Głównej Sekcji Gospodarki Odpadami. Był jednym z inicjatorów powstania kwartalnika naukowego Ochrona Środowiska, w którym, oprócz wielu artykułów, opublikował także kilkadziesiąt recenzji książek. Przez wiele lat był przedstawicielem PZITS w organizacjach międzynarodowych (ISWA, DWA, wcześniej ATV). W uznaniu jego społecznego zaangażowania, społeczność inżynierów i techników sanitarnych wybrała go na Zastępcę Członka Zarządu Głównego PZITS w kadencji 1999–2004. Był także niezwykle cenionym Opiniodawcą i Rzecznikiem PZITS. Za niezwykle zaangażowanie i pracę społeczną w Polskim Zrzeszeniu Inżynierów i Techników Sanitarnych prof. E. S. Kempa otrzymał Srebrną i Złotą Odznakę Honorową PZITS oraz Srebrną i Złotą Odznakę Honorową NOT, a także został odznaczony Medalem im. prof. Zygmunta Rudolfa oraz godnością Członka Honorowego PZITS. Profesor Edward S. Kempa zmarł w wieku 79 lat i został pochowany na cmentarzu Świętej Rodziny przy ul. Smętnej we Wrocławiu.

Inż. Bronisław Leon Klimczak (1884–1945)

Studiował na Uniwersytecie i Politechnice we Lwowie, gdzie uzyskał dyplom inżyniera. W roku 1925 inż. Bronisław Klimczak został dyrektorem Gazowni Bydgoskiej. Był zaprzysiężonym biegłym sądowym, rzeczoznawcą w dziedzinie gazowni. B. Klimczak był inicjatorem organizowania w Bydgoszczy różnego rodzaju szkoleń doszkalających dla pracowników gazowni. Pierwsze takie kursy dla kierowników gazowni i instalatorów zorganizowano we współpracy z Towarzystwem Kursów Technicznych. Był inicjatorem zorganizowania w 1932 roku, jedyne w ówczesnej Polsce, Oddziału Gazowniczego na Wydziale Chemicznym Państwowej Szkoły Przemysłowej w Bydgoszczy. Działał w Polskim Zrzeszeniu Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych. Uczestniczył w pracach sądu koleżeńkiego w Stowarzyszeniu Techników Polskich w Bydgoszczy. W 1935 roku, na XVII zjeździe tej organizacji w Bydgoszczy, został wybrany prezesem władz ogólnopolskich. Od roku 1937 przewodniczył także nowo

zorganizowanemu Oddziałowi Pomorskiemu Zrzeszenia z siedzibą w Bydgoszczy. W roku 1938 był członkiem komitetu organizacyjnego czasopisma branżowego „Gaz, Woda i Technika Sanitarna” oraz „Pomorskich Wiadomości Technicznych”. Należał także do szeregu innych organizacji, w tym Związku Strzeleckiego, Koła Seniorów Legionu Młodych, Koła Przyjaciół ZHP. Na początku lat czterdziestych został dyrektorem gazowni w Tarnowie.

Inż. Alfred Kołakowski (1911–2003)

Alfred Kołakowski urodził się w Ciechanowie. W latach 1929–1934 odbył studia w Politechnice Warszawskiej, a po ich ukończeniu jednoroczną służbę wojskową, kończąc w 1935 roku Szkołę Podchorążych Rezerwy Saperów w Modlinie. Od 1935 do 1937 roku był zastępcą kierownika budowy elektrowni „Gródek” w Gdyni. Następne 44 lata pracy zawodowej poświęcił Miejskiemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji m. st. Warszawy, w którym specjalizował się w problematyce projektowania kanalizacji. Ranny, w toku działań wojennych, w 1939 roku dostaje się do niewoli i spędza okupację jako jeńiec Oflagu IIC Woldenberg. Po wyzwoleniu, w roku 1945, powrócił do pracy zawodowej, którą zakończył w czerwcu 1981 roku, odchodząc na emeryturę. Do PZITS wstąpił w 1945 roku, a od 1946 roku był aktywistą NOT. Głównym miejscem Jego aktywności był Oddział Warszawski PZITS oraz Stołeczna Rada NOT. Od roku 1946 był członkiem Zarządu Oddziału Warszawskiego PZITS, a od 1953 roku jego Wiceprezesem. Działalność społeczną, kol. A. Kołakowskiego na terenie PZITS, cechuje równoległa aktywność na kilku polach. Jednym z nich jest problematyka praworządności inżynierskiej. Na tym polu kol. A. Kołakowski działał jako członek i Przewodniczący Sądu Koleżeńckiego Oddziału, a w latach 1985–1988 równoległe w Głównym Sądzie Koleżeńskim. Trwałym wyrazem zainteresowania problematyką praworządności jest opracowanie przez kol. A. Kołakowskiego „Zasad etyki zawodowej środowiska technicznego” wydanych drukiem w 1972 roku. W roku 1958 był współzałożycielem Komisji Samopomocy Koleżeńckiej. Jeszcze innym polem Jego działalności było zainteresowanie problemami naszych Seniorów. W roku 1964 był współzałożycielem Koła Seniorów Oddziału Warszawskiego PZITS, a od roku 1966 pełnił rolę jego Przewodniczącego. Od roku 1980 zajmował się problemami Seniorów na forum Oddziału Warszawskiego i Rady Głównej NOT. Od stycznia 1988 roku był Przewodniczącym Komisji Seniorów i Tradycji Ruchu Stowarzyszeniowego Rady Stołecznej NOT.

Opracował monografie poświęcone 25 i 40-leciu Oddziału Warszawskiego PZITS. Należy także przypomnieć Jego działalność w Kołach Zakładowych PZITS. W roku 1952 utworzył w MPWiK w m. st. Warszawie koło „Wodociągowców”. W latach 1968–1985 był Wiceprzewodniczącym, a w latach 1985–1988 Przewodniczącym Komisji Współpracy z Kołami, w Oddziale Warszawskim PZITS. Działalność społeczna inż. Alfreda Kołakowskiego została uhonorowana tytułami: Zasłużonego Seniora PZITS w 1979 roku oraz Członka Honorowego PZITS w 1988 roku, a także szeregiem odznaczeń państwowych i stowarzyszeniowych. Są one wyrazem wdzięczności środowiska inżynierów sanitarnych za długoletnią, aktywną społeczną działalność w naszym Zrzeszeniu.

Mgr inż. Kazimierz Kosiński (1914–2003)

Mgr inż. Kazimierz Kosiński urodził się we Lwowie. Był absolwentem Politechniki Lwowskiej. W swej pracy zawodowej był związany z MPWiK we Lwowie, a następnie od 1945 roku z MPWiK w Krakowie, gdzie pracował jako naczelnik Wydziału Sieci Wodociągowo-Kanalizacyjnych, a następnie z-ca dyrektora d/s inwestycji. W 1952 roku stanął na czele utworzonego przez siebie Przedsiębiorstwa Robót Wodociagowych i Kanalizacyjnych, obejmującego swoją działalnością obszar przedwojennego województwa krakowskiego. W latach 1956–1979 był kierownikiem Zespołu Sprawdzającego w Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego w Krakowie. Równoległe z pracą zawodową działał w Oddziale Krakowskim Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych pełniąc takie funkcje jak: Członek Zarządu, Sekretarz Komisji Rzecznawców PZITS, Samopomocy Koleżeńskiej, Przewodniczący Koła Seniorów. W uznaniu zasług za swoją pracę zawodową i społeczną otrzymał wiele odznaczeń państwowych, branżowych i stowarzyszeniowych, a także Złotą Honorową Odznakę PZITS. W 2000 roku na krajowym zjeździe Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych otrzymał godność Członka Honorowego Stowarzyszenia. Na szczególną uwagę zasługuje Jego działalność w Krakowskim Towarzystwie Technicznym, które zostało założone w 1877 roku i dzięki Jego inicjatywie, po przerwie w działalności, wznowiło ją w 1991 roku. Będąc Prezesem KTT wykazał szczególne starania dla rozwijania działalności Towarzystwa i odzyskania jego majątku.

Prof. zw. dr hab. inż. Apolinary Leszek Kowal (1925–2013)

Profesor zwyczajny dr hab. inż. Apolinary Leszek Kowal urodził się w 1925 roku w Równem na Wołyniu. W czasie wojny został zmobilizowany do Wojska Polskiego, ukończył Oficerską Szkołę Artylerii w Riazaniu i brał udział w forsowaniu Nysy oraz w walkach na kierunku Drezno–Berlin. Absolwent Politechniki Wrocławskiej. Pracę naukowo-dydaktyczną rozpoczął w Politechnice Wrocławskiej w 1953 roku, będąc jeszcze studentem, pod kierunkiem prof. A. Szniolisa. W 1960 roku uzyskał stopień naukowy doktora na Wydziale Budownictwa Politechniki Wrocławskiej, po czym otrzymał stypendium Departamentu Stanu USA i wyjechał na ponadroczne studia i praktykę zawodową w Johns Hopkins University w Baltimore, uzyskując tam dyplom Master of Science. W 1970 roku uzyskał stopień doktora habilitowanego na Wydziale Inżynierii Sanitarnej i Wodnej Politechniki Warszawskiej. W 1977 roku otrzymał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, a w 1990 roku – profesora zwyczajnego. W latach 1990–1993 był dziekanem Wydziału Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej. Oprócz ogromnych osiągnięć w dziedzinie nauki, prof. Apolinary Leszek Kowal miał także wybitne zasługi w pracy społecznej. Tuż po ukończeniu studiów w 1956 roku wstąpił do Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych i należał do grona najwybitniejszych członków PZITS w kraju. W latach 1983–1993 był członkiem Zarządu Oddziału Dolnośląskiego, przez wiele lat pełniąc w nim funkcję Przewodniczącego Sekcji Wodociągów i Kanalizacji. Był także Przewodniczącym Głównej Sekcji Wodociągów i Kanalizacji działającej przy Zarządzie Głównym PZITS, jak również Członkiem Zarządu Głównego PZITS. Przez wiele lat pełnił funkcję redaktora naczelnego kwartalnika Ochrona Środowiska. Za wybitne zasługi w pracy społecznej oraz za integrację środowiska inżynierów sanitarnych prof. A. L. Kowal otrzymał godność Członka Honorowego PZITS, a ponadto był odznaczony Srebrną i Złotą Odznaką Honorową PZITS oraz Srebrną i Złotą Odznaką Honorową NOT, prestiżową nagrodą AQUARINA, a także medalem im. prof. Zygmunta Rudolfa. Profesor A. L. Kowal zmarł w wieku 88 lat.

Inż. Wiesław Kowieski (1939–2007)

Wiesław Kowieski urodził się w Brześciu. Ukończył Wyższą Szkołę Inżynierską w Koszalinie w 1980 roku. Pracę zawodową rozpoczął roku 1958 w Spółdzielni Pracy „Technopomoc” w Słupsku. W latach 1963–1975 pracował w PRIMBRol w Słupsku, a następnie w latach 1976–1978 w Wojewódzkim Zarządzie Inwestycji Rolniczych. Od 1979 roku, przez 28 lat, był Prezesem Wojewódzkiego Zakładu Usług Wodnych dla Potrzeb Rolnictwa. Od 1963 roku był członkiem PZITS. W roku 1976 był współorganizatorem Wojewódzkiego Oddziału PZITS w Słupsku, w którym pełnił przez lata wiele funkcji. W 1984 roku został Wiceprezesem Zarządu Oddziału PZITS, a w 1988 roku Prezesem. Funkcję prezesa pełnił przez ostatnie 18 lat. Był członkiem Rady Wojewódzkiej FSNT-NOT, a od 1990 roku został Wiceprezesem Rady. W 2002 roku został Prezesem RR FSNT-NOT w Słupsku. Działał w Pomorskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa w Gdańsku. Za swoją pełną zaangażowania pracę zawodową i działalność stowarzyszeniową otrzymał wiele odznaczeń i medali: Złoty i Srebrny Krzyż Zasługi, Medal 40-lecia PRL, tytuł „Zasłużony dla Województwa Słupskiego”, tytuł „Zasłużony dla Miasta Słupska”, Złotą i Srebrną Odznakę NOT, Złotą i Srebrną Odznakę PZITS. W 1988 roku został wpisany do Księgi Zasłużonych dla Federacji SNT- NOT w Słupsku. Wiesław Kowieski zmarł w 2007 roku.

Inż. Mieczysław Królik (1911-1994)

Był absolwentem Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. Wawelberga i Rotwenda w Warszawie. Od 1935 roku do 1945 pracował w Elektrowni Białostockiej. W lipcu 1944 roku, po wyzwoleniu z okupacji niemieckiej, kierował uruchomieniem Elektrowni, z której popłynął pierwszy raz prąd w dniu 10 października 1945 roku. W 1957 roku obejmuje kierownictwo Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Białymstoku, a następnie w Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku. W tym czasie z Jego inspiracji zrealizowano: pierwsze nawierzchnie asfaltowe

w Białymstoku, budowę Parku Centralnego w Białymstoku, budowę gazowni i gazyfikację miasta, rozpoczęto budowę oczyszczalni ścieków i oczyszczanie rzeki Białej, budowę Alei 1 Maja (obecnie Józefa Piłsudskiego), uporządkowanie gospodarki komunalnej w mieście Białystok i w województwie, powołanie Biura Projektów Budownictwa Komunalnego. Był inicjatorem utworzenia oddziału Białostockiego PZITS i członkiem pierwszych Zarządów Oddziału. Za swoją pracę był wielokrotnie odznaczany i nagradzany min.: Zasłużony Białostoczczyźnie (brąz, srebro, złoto), Brązowy i Srebrny Krzyż Zasługi, Krzyż Zasługi dla ZHP ze złotym wieńcem, Krzyż Kawalerski POLONIA RESTITUTA, a także Order Sztandaru Pracy.

Inż. Edmund Król (1916–2012)

Urodził się w Warszawie. W 1938 roku uzyskał dyplom technika budowlanego, a po ukończeniu Politechniki Gdańskiej, w 1955 roku, otrzymał tytuł inż. budownictwa wodnego w zakresie instalacji sanitarnych. Po ukończeniu szkoły pracował w firmie „Contractor”, pełniąc obowiązki kierownika budowy. Jego pracę przerwało powołanie do służby w Junackich Hufcach Pracy. Tego samego roku został powołany do służby wojskowej, którą odbył w Dywizyjnym Kursie Podchorążych Rezerwy VII Dywizji Piechoty. Po promocji został przydzielony do 2 Kompanii KM-27 Piechoty w Częstochowie. Tam też zastały do działania wojenne. W październiku 1939 roku powrócił z kampanii wrześniowej. W latach 1940–1941 pracował w biurze technicznym w Oddziale Drogowym w Częstochowie. W latach 1942–1943 przyjął pracę w Przedsiębiorstwie Budowlanym, jako kierownik budowy we Lwowie. Następnie podjął pracę w Przedsiębiorstwie Budowlanym „M. Mirski” w charakterze kierownika budowy, pracując aż do wyzwolenia. Bezpośrednio po wyzwoleniu zatrudnił się do odbudowy węzła PKP Częstochowa. W 1945 roku rozpoczął pracę w PKP Oddziale Elektrotechnicznym w Częstochowie, jako technik. W latach 1948–1951 pracował na stanowisku inspektora robót w Oddziale Wykonawstwa Inwestycyjnego w Biurze Projektów Kopalnictwa Ród Żelaza „Biprorud” w Częstochowie. W latach 1951–1969 pracował jako projektant, kierownik oddziału budowlanego i starszy projektant, zajmując się projektowaniem oraz pełnił nadzory autorskie i inwestorskie. Był specjalistą w projektowaniu likwidacji szkód górniczych na terenach rolniczych Zagłębia Łęczyckiego. W okresie od roku 1969 do roku 1978 pracował w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w Częstochowie na stanowisku kierownika

wydziału projektowo-konstrukcyjnego. W pracowni projektowo konstrukcyjnej Zakładów Remontowo – Montażowych w Koniecpolu pracował w latach 1972–1990 w wymiarze 0,5 etatu w charakterze Weryfikatora i Prowadzącego projekty. Był autorem wielu opracowań projektowych z zakresu wodociągów, kanalizacji, sieci ciepłych, oczyszczalni ścieków, stacji uzdatniania wody oczyszczalni ścieków, kotłowni i innych. Angażował się w działalność PZITS i NOT Oddział Częstochowa. Był członkiem Zarządu Powiatowego M. LOK Częstochowa, członkiem PCK, PZK i Związku Zawodowego Górników. Za wydajną pracę zawodową, osiągnięcia w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej, szczególnie w realizacji przedsięwzięć dotyczących zaopatrzenia miasta w wodę oraz za aktywną pracę społeczną otrzymał wiele odznaczeń: Srebrną i Złotą Odznakę PZITS i NOT, Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Armii Krajowej, Brązowy i Srebrny Medal za Zasługi dla Obronności Kraju, medale okolicznościowe, Odznaki Zasłużony dla woj. katowickiego i woj. częstochowskiego. W 1994 roku otrzymał godność Członka Honorowego PZITS.

Prof. dr hab. inż. Andrzej Królikowski, dr hc. (1933–2015)

Prezes Zarządu Oddziału Białostockiego PZITS w latach 1997–2002. Prezes Zarządu Głównego Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych w kadencji 2004–2008 i ponownie wybrany na kadencję 2008–2012. Studia wyższe ukończył na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Warszawskiej, gdzie uzyskał tytuł magistra inżyniera urządzeń sanitarnych specjalności wodociągi i kanalizacja. Stopień naukowy doktora otrzymał w 1971 roku, a doktora habilitowanego w roku 1983. Tytuł profesora został mu nadany w 1991 roku przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Działalność zawodową rozpoczął w 1955 roku w Biurze Projektów Przemysłu Materiałów Budowlanych w Warszawie. Przeszedł tam całą ścieżkę kariery od stanowiska starszego asystenta do kierownika pracowni instalacyjnej. W latach 1976–1991 pracował w Biurze Studiów i Projektów Służby Zdrowia w Warszawie, na stanowisku głównego specjalisty, a następnie kierownika zespołu badawczo-studialnego. W latach 1992–1996 pracował również jako główny specjalista ds. rozwoju w Białostockim Przedsiębiorstwie Robót Inżynierskich w Białymstoku. Od roku 1976 był rzeczoznawcą Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych. Był także rzeczoznawcą Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w zakresie ochrony wód, a także biegłym Wojewody Podlaskiego w zakresie ocen oddziaływania na środowisko. Równolegle

z pracą zawodową prowadził działalność naukowo-dydaktyczną. Jego specjalizacją naukową była inżynieria i ochrona środowiska. Pomiędzy 1968 a 1975 rokiem był zatrudniony jako pracownik naukowo-badawczy w Instytucie Zaopatrzenia w Wodę i Budownictwa Wodnego Politechniki Warszawskiej, a w latach 1976–1983 jako docent kontraktowy w Instytucie Inżynierii Komunalnej Politechniki Łódzkiej. Od roku 1983 był docentem etatowym, profesorem nadzwyczajnym (1990), a następnie profesorem zwyczajnym (1995) w Instytucie Inżynierii i Ochrony Środowiska Politechniki Białostockiej. Od 2008 roku pracował na stanowisku profesora na Wydziale Inżynierii Środowiska Politechniki Krakowskiej. Od 2002 r. był członkiem Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Jest autorem około 220 publikacji, w tym 95 indywidualnych i 115 współautorskich, 60 prac oryginalnych, w tym 6 książek i monografii oraz około 70 prac badawczo-studialnych i wdrożeniowych, a także około 100 ekspertyz, opinii i ocen, 2 patentów i 1 wzoru użytkowego. Napisał około 110 recenzji podręczników, monografii i rozpraw naukowych oraz 70 recenzji wniosków na projekty badawcze i raportów z badań dla byłego KBN. Za swoją wieloletnią pracę został odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką Zasłużony dla Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrną i Złotą Odznaką Honorową PZITS, Złotą Odznaką Honorową NOT, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Medalem PZITS im. prof. Zygmunta Rudolfa.

Eugeniusz Kwiatkowski (1888–1974)

Urodził się i zmarł w Krakowie. Studiował na wydziale chemii technicznej Politechniki Lwowskiej, studia ukończył w Monachium. W latach 1916–1919 służył w Legionach Polskich, potem do roku 1920 w Wojsku Polskim. Eugeniusz Kwiatkowski był Członkiem Prezydium Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich w latach 1919–1921 i Sekretarzem Generalnym w latach 1926–1927 oraz współorganizatorem Koła Gazowników Polskich przy Stowarzyszeniu Techników w Krakowie. W latach 1926–1930 był ministrem przemysłu i handlu. W latach 1931–1935 był dyrektorem Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie i Mościcach, a w latach 1935–1939 wicepremierem i ministrem skarbu. Z działalnością Kwiatkowskiego powiązane są wszystkie wielkie osiągnięcia II RP: związanie Śląska z Wybrzeżem Morskim, magistrala kolejowa Katowice–Gdynia, rozbudowa Warszawskiego Okręgu

Przemysłowego, Stalowa Wola, Mościce, Centralny Okręg Przemysłowy. Już jako minister przemysłu i handlu wykazał cechy wielkiego stratega. W ciągu pierwszych 10 dni swojego urzędowania zapowiedział wznowienie, zaniedbanej, budowy portu, w ciągu trzech tygodni podpisał nową umowę z francuskim konsorcjum, w ciągu trzech miesięcy zamówił we Francji pierwsze pięć statków handlowych, a w ciągu dwóch lat zdobył na budowę portu fundusze sześć razy większe od tych, które Skarb Państwa wydał w ciągu pięciu poprzednich lat. Dzięki takim działaniom Gdynia szybko mogła stać się jednym z największych i najnowocześniejszych portów na Bałtyku. Powstała flota handlowa, która uwolniła Polskę od opłacania obcych armatorów, oraz Dalekomorska Flota Rybacka. Wojna obróciła w ruinę dzieło życia Kwiatkowskiego i przekreśliła wielki i niezwykle perspektywiczny plan rozwoju gospodarczego, sięgający aż po rok 1954. Wojnę przeżył, będąc internowany w Rumunii. Po klęsce Niemiec zdecydował się wrócić do kraju uznając, że nawet w najgorszych warunkach nie wolno odrzucać szansy zrobienia czegoś dla Polski. Do odbudowy przystąpił z takim samym entuzjazmem, z jakim budował Gdynię. Od 1948 roku do 1956 był poddany prześladowaniom. Pozbawiony środków do egzystencji, ratował się pisaniem podręczników chemii. Pięć dni przed śmiercią Kwiatkowski, jako pierwszy, otrzymał tytuł Doktora Honoris Uniwersytetu Gdańskiego. Uroczystości żałobne odbyły się 28 sierpnia 1974 roku. Prowadził je metropolita krakowski Karol Wojtyła.

Prof. dr hab. inż. Janusz Kwiatkowski (1923–2010)

Studia wyższe ukończył na Wydziale Inżynierii Środowiska Politechniki Warszawskiej. Z Politechniką Profesor związany był aż do zakończenia pracy zawodowej. Po ukończeniu studiów pracował w Miastoprojekcie Lublin. Dał się poznać jako wspaniały projektant, współpracownik i organizator. W latach 60. brał udział w tworzeniu kierunku Inżynierii Sanitarnej na Politechnice Lubelskiej, a od 1 lutego 1968 roku podjął pracę na pełnym etacie. Podczas pracy na Politechnice Lubelskiej pełnił wiele funkcje kierownika katedry, prodziekana, dziekana oraz prorektora. Za swą działalność był wiele razy odznaczany i nagradzany. Podczas pracy dydaktycznej wykształcił tysiące inżynierów, setki dyplomantów i dziesiątki doktorantów. Był autorem i współautorem licznych prac, które są aktualne mimo upływu czasu i wykorzystywane przez projektantów.

Inż. Józef Liebfeld (1897–1979)

Józef Liebfeld urodził się w Warszawie, gdzie ukończył szkołę średnią, a następnie kolejno Szkołę Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda oraz Politechnikę Warszawską z tytułem inżyniera dróg i mostów. Pracę zawodową rozpoczął, jeszcze w okresie nauki, od stanowiska robotnika w Fabryce Konstrukcji Żelaznych. Do wojny i w jej czasie zajmował się projektowaniem i budową urządzeń wodociagowych i kanalizacyjnych. Prace te kontynuował w różnej formie po 1945 roku jako pracownik Ministerstwa Odbudowy, Biur Projektów, Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych. Był także wykładowcą Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. W latach 1957–1964 pracował w Urzędzie Miasta Stołecznego Warszawy, dochodząc do stanowiska Zastępcy Głównego Inżyniera Miejskiego. W pracowitym życiu Józefa Liebfelda istniało miejsce na pracę społeczną realizowaną w PZITS i NOT. W latach 1957–1959 był Prezesem Oddziału Warszawskiego. Przez wiele późniejszych lat był Członkiem Zarządu Głównego PZITS. Przewodniczył Komisji Seniorów PZITS i był Wice Przewodniczącym Głównej Komisji Seniorów NOT. Ważnym polem jego aktywności była praca w charakterze redaktora działowego wodociągów i kanalizacji w czasopiśmie „Gaz, Woda i Technika Sanitarna”. To czasopismo, zasłużone dla naszego Zrzeszenia, wiele zawdzięcza Józefowi Liebfeldowi. W 1978 roku otrzymał godność Członka Honorowego PZITS.

Prof. dr inż. Andrzej Madeyski (1924–2006)

Profesor, wybitny specjalista w dziedzinie balneotechniki, wieloletni działacz PZITS oraz Międzynarodowego Stowarzyszenia Techniki Uzdrowiskowej (SITH). Studiował na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach, uzyskując w 1951 roku dyplom mgr inż. mechanika. W 1965 roku uzyskuje stopień naukowy doktora nauk technicznych, a w 1978 roku tytuł profesora nadzwyczajnego. Pracę zawodową rozpoczął w 1952 roku w Szczawnie Zdroju w Zakładzie Naukowo Badawczym. Od tamtej pory pozostał wierny tematyce zdrojownictwa i zagadnieniom bliskim uzdrowiskom. Od roku

1964 do 1990 pracuje w Instytucie Balneoklimatycznym, w Zakładzie Techniki i Geologii Uzdrowiskowej (potem Oddział Balneotechniki Instytutu Medycyny Uzdrowiskowej). Jest twórcą tej placówki (1980) i kieruje jej pracami. Zajmuje się działalnością naukową, pisze publikacje, jest niezwykle czynny w działalności społecznej. Po likwidacji Instytutu, profesor wraz z dr Mieczysławem Kucharskim, dzięki inicjatywie członków GSB i Sekretarza Generalnego PZITS zakładają Izbę Gospodarczą „Uzdrowiska Polskie”. Profesor pełni w niej funkcję Prezesa do 2001 roku. Od roku 1962 profesor Madeyski działa czynnie w PZITS. Przewodniczy Głównej Sekcji Balneotechniki do 2004 roku. Sekcja zorganizowała wiele konferencji, sympozjów, szkoleń oraz zagranicznych wyjazdów studialnych. W PZITS profesor pełnił funkcję Członka Zarządu Głównego oraz przez 2 kadencje funkcję Wiceprezesa ZG PZITS. W 1968 roku po organizowanych kongresach utworzone zostaje Międzynarodowe Stowarzyszenie Techniki Uzdrowiskowej (SITH), którego Komitet Krajowy działa przy PZITS. Prawie przez 3 kadencje, w latach 1968–1980, prof. A. Madeyski sprawuje zaszczytną funkcję Sekretarza Generalnego SITH. PZITS ściśle współpracuje z SITH, organizacją ważną w światowym zdrojownictwie. Profesor Madeyski nie zapominał o znanych osobistościach, specjalistach uzdrowiskowych. Opracował biogramy m.in. dr inż. Ignacego Potockiego, prof. Otto Nadolskiego, mgr inż. Leona Nowotarskiego, dr inż. Henryka Janczewskiego oraz dr Anny Jarockiej. Zaszczepiał innym swoją pasją do uzdrowisk. Mottem Profesora było: „w interesie narodowym jest utrzymanie uzdrowisk polskich oraz zapewnienie im rozwoju, posiadamy olbrzymi potencjał, który odgrywa ważną rolę w leczeniu zwłaszcza chorób przewlekłych i profilaktyce zdrowotnej”. Odznaczony został m.in. Srebrną i Złotą Odznaką Honorową PZITS, Srebrną oraz Złotą odznaką NOT, Złotym Medalem Termalizmu. Godność Członka Honorowego PZITS otrzymał w 1994 roku.

Inż. Józef Małachowicz (1924–1980)

Józef Małachowicz urodził się we wsi Muraniec na Podlasiu. Wojna i okupacja, w trakcie której walczył także w Powstaniu Warszawskim spowodowały, że dopiero w 1946 roku ukończył szkołę średnią, a w 1952 roku studia w Politechnice Warszawskiej. Pracę zawodową rozpoczął jeszcze w trakcie studiów, w 1949 roku, w Centralnym Biurze Projektów Architektonicznych i Budowlanych. Pracy projektanta pozostał wierny do końca życia, pracując kolejno w Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego, Wojskowym Biurze Projektów, Biurze Projektów Urządzeń Wodnych, BIPRODEX-ie

i BPCWiK „CEWOK”, w których wykonywał głównie projekty z dziedziny wodociągów i kanalizacji. Od 1960 roku był członkiem PZITS, zaś od 1965 roku aktywistą Oddziału Warszawskiego. Pełnił kolejno funkcje: Skarbnika (1965–1968) i Prezesa Oddziału (1968–1980). Był członkiem Rady Stołecznej NOT, brał udział w pracach sekcji Wodociągów i Kanalizacji Oddziału i Zarządu Głównego, jako ich Członek. Doceniano jego pracę społeczną odznaczając Go zarówno odznaczeniami Stowarzyszeniowymi jak i Państwowymi. W okresie aktywności Józefa Małachowicza w Oddziale Warszawskim PZITS, i w dużej mierze dzięki Jego zasługom, nastąpił intensywny rozwój Oddziału, wzrost liczby członków, powstawały tradycyjne obecnie konferencje i cykliczne imprezy.

Prof. dr hab. Henryk Mańczak (1921–1982)

Prof. dr hab. inż. Henryk Mańczak urodził się w Szamotułach. W 1939 roku został wywieziony na przymusowe roboty do Niemiec, a później do Nowogrodu Wołyńskiego na Ukrainie. Po wyzwoleniu w 1945 roku przyjechał do Wrocławia, gdzie podjął pracę w Okręgowej Dyrekcji Dróg Wodnych i jednocześnie rozpoczął studia na Wydziale Budownictwa Politechniki Wrocławskiej, które ukończył 1951 roku, uzyskując stopień magistra inżyniera budownictwa wodnego. W tym samym roku rozpoczął pracę naukowo-dydaktyczną na Wydziale Inżynierii Sanitarnej w Katedrze Technologii Wody i Ścieków, kierowanej przez prof. dr. inż. Aleksandra Szniolisa. W 1974 roku otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego. W latach 1961–1972 prof. Mańczak pracował w resortowym Instytucie Gospodarki Wodnej, zaś po powołaniu w 1974 roku Instytutu Kształtowania Środowiska, objął stanowisko dyrektora Oddziału Wrocławskiego. Przez wiele lat był przewodniczącym Komitetu Gospodarki Wodnej PAN, członkiem Komitetu Naukowego PAN „Człowiek i Środowisko” oraz członkiem Komisji Nauk o Ziemi PAN Oddział we Wrocławiu. Był również ekspertem Światowej Organizacji Zdrowia oraz członkiem grupy roboczej RWPG. Działalność naukowa prof. H. Mańczaka koncentrowała się na zagadnieniach ochrony wód przed zanieczyszczeniem i technologii oczyszczania ścieków. Brał także udział, wspólnie z prof. A.L. Kowalem i prof. E.S. Kempą, w tłumaczeniu na język polski wielu wydań tzw. Poradnika Imhoffa. Prof. Mańczak był zasłużonym działaczem Oddziału Dolnośląskiego PZITS, a także współtworzył pierwszy skład Rady Programowej kwartalnika Ochrona Środowiska. Jego artykuł, dotyczący ochrony wód i kompleksowego wykorzystania zasobów wodnych Wisły, otwierał w 1979 roku pierwszy historyczny numer tego czasopisma. W uznaniu

zasług i osiągnięć w zakresie nauki, dydaktyki oraz działalności społecznej prof. Henryk Mańczak został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Złotym Krzyżem Zasługi, a także otrzymał wiele innych odznaczeń i wyróżnień.

Mgr inż. Marian Marliński (1932–1990)

Urodził się we Wronkach. Studiował na Politechnice Częstochowskiej. Studia ukończył w 1956 roku. Zatrudnił się w 1956 roku w Wodociągach Częstochowskich, gdzie w latach 1967–1975 pełnił funkcję Z-cy Dyrektora ds. Technicznych, a od roku 1975 – Dyrektora MPWiK. Jak informują źródła wodociągowcem został z wyboru dyrektora Stanisława Nawary, który poprosił zwierzchnictwo Politechniki Częstochowskiej o skierowanie młodego zdolnego studenta do pracy w Wodociągach. W ciągu jedenastu lat współpracy z Dyrektorem Nawarą, szeroką wiedzę teoretyczną uzupełnił doświadczeniem. Dyktor Marliński objął zarząd nad przedsiębiorstwem w czasie jego przekształceń z Wojewódzkiego na Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, co nastąpiło w dniu 1 stycznia 1976 roku. Był człowiekiem całym sercem oddanym Wodociągom Częstochowskim i ludziom tam pracującym. Przygotował Przedsiębiorstwo do funkcjonowania w nowej strukturze administracyjnej. W 1973 roku dodatkowo pracował w Ośrodku Badawczo-Doświadczalnym, a także od 1974 roku w Instytucie Gospodarki Komunalnej w Krakowie. Zyskał liczne odznaki i wyróżnienia, między innymi: Zasłużony Przewodnik Pracy Socjalistycznej, Złoty Krzyż Zasługi, Srebrny Medal Zasługi za Pożarnictwo. W Wodociągach Częstochowskich wspominany jest do dziś. W latach 1977–1982 był Przewodniczącym Oddziału PZITS w Częstochowie.

Inż. Zbigniew Matuszyk (1949–2010)

Urodził się w Stroniu, koło Wadowic, w Beskidzie Małym. W roku 1963 wyjechał do Zabrze. W 1968 roku ukończył Technikum Chemiczne w Gliwicach, następnie rozpoczął pracę w Wojewódzkim Biurze Projektów w Zabrzu oraz studia wieczorowe na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym, a później na Wydziale Sanitarnym Politechniki Śląskiej w Gliwicach, które ukończył w 1977 roku uzyskując tytuł inżyniera inżynierii środowiska. W Wojewódzkim Biurze Projektów w Zabrzu przepracował 20 lat, przechodząc wszystkie szczeble hierarchii zawodowej. Przez 10 kolejnych lat był laureatem Nagród Roku, przyznawanych za najlepsze opracowania projektowe oraz odznaczony Brązowym i Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz Odznaką „Zasłużony dla Województwa Katowickiego. Od 1990 roku prowadził spółkę „Buwamat”, której działalnością było projektowanie obiektów kubaturowych i liniowych szeroko rozumianej branży sanitarnej. Z PZITS związał się od roku 1980. Przez 10 lat był Przewodniczącym Koła Zakładowego PZITS w Wojewódzkim Biurze Projektów w Zabrzu. W latach 1993–1998 pełnił funkcję Członka Zarządu Oddziału Katowickiego, a na XXII Zjeździe - Zebraniu Delegatów PZITS w Szczawnicy, w maju 1994 roku, został wybrany Członkiem Zarządu Głównego. Przez 13 lat, w kadencjach: 1999–2002, 2003–2006, 2007–2011 pełnił funkcję Prezesa Zarządu Oddziału Katowickiego PZITS. Od 2000 roku reprezentował Oddział Katowicki w Śląskiej Radzie NOT w Katowicach, będąc jej członkiem. Od roku 2002 pełnił funkcję Wiceprzewodniczącego Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa oraz Członka Rady Krajowej Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. W obu organach Izby wybrany został na kolejną kadencję 2006–2010. Za swoje ogromne zaangażowanie w pracę społeczną i zawodową był odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Honorową Odznaką za Zasługi dla Budownictwa, Złotą Odznaką Honorową PIIB, Złotą Odznaką za Zasługi dla Województwa Śląskiego, Złotą Odznaką Zasłużony dla Gospodarki Komunalnej, Medalem im. profesora Zygmunta Rudolfa, Złotą i Srebrną Honorową Odznaką PZITS.

Prof. zw. dr hab. inż.

Edward Włodzimierz Mielcarzewicz (1924–2013)

Profesor zwyczajny dr hab. inż. Edward Włodzimierz Mielcarzewicz urodził się w 1924 roku w Starym Sączu. Studia w zakresie inżynierii wodnej ukończył w 1950 roku na Wydziale Budownictwa Politechniki Wrocławskiej. Był wybitnym naukowcem i specjalistą między innymi w zakresie podstaw i metod kompleksowego projektowania i optymalizacji systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków z aglomeracji miejsko-przemysłowych, identyfikacji i prognozowania sprawności hydraulicznej czynnych sieci wodociągowych, badania i prognozowania niezawodności działania sieci wodociągowych, w tym na terenie szkód górniczych, podstaw projektowania i eksploatacji infiltracyjnych ujęć sztucznej wody podziemnej. Stworzył podstawy naukowe w dziedzinach odwadniania terenów zurbanizowanych, gospodarki wodno-ściekowej w przemyśle i hydrauliki sieci wodociągowych. Za swoje osiągnięcia uzyskał wiele nagród Ministra, a także JM Rektora Politechniki Wrocławskiej, Dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska oraz Dyrektora Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska. W latach 1984–1990 był Dziekanem Wydziału Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej. Z pasją i zaangażowaniem od 1956 roku działał społecznie na rzecz Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, angażując się zwłaszcza w organizację ogólnopolskich konferencji naukowo-technicznych z cyklu „Postęp Techniczny w Kanalizacji”. Był także członkiem rad programowych wielu czasopism naukowych, w tym kwartalnika Ochrona Środowiska, wydawanego przez Oddział Dolnośląski PZITS. W latach 1975–1990 był członkiem Prezydium Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN oraz przewodniczącym Sekcji Inżynierii Sanitarnej KILiW PAN. Za wieloletnią pracę zawodową i społeczną prof. Mielcarzewicz został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Brązowym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Krzyżem Armii Krajowej, Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz otrzymał Srebrną (1969) i Złotą (1975) Odznaką Honorową PZITS oraz Srebrną Odznaką Honorową NOT (1978), a także medal 40-lecia NOT i Złotą Odznakę za Zasługi dla Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Profesor Mielcarzewicz zmarł w wieku 89 lat w dniu 12 października 2013 roku i został pochowany na cmentarzu parafialnym św. Wawrzyńca przy ul. Odon Bujwida we Wrocławiu.

Inż. Stanisław Murzyn (1911–2002)

Urodził się w Krzesławicach, koło Myślenic. Po wojnie ukończył studia na Politechnice w Gliwicach, uzyskując tytuł inżyniera mechanika. Pracę zawodową rozpoczął w 1945 roku w Miejskich Zakładach Gazowych i Wodociągowych w Bielsku jako kierownik techniczny. W latach 1946–1953 obejmował stanowisko kierownika technicznego, a później kierownika w gazowni Świętochłowicach. Zajmował się odbudową urządzeń produkcyjnych gazowni i zakładu uzdatniania wody dla Katowic, Świętochłowic, Chorzowa-Batorego, Siemianowic, Rudy Śląskiej i Łagiewnik. W latach 1953–1955 pracował w Zjednoczeniu Instalacji Sanitarnych w Katowicach na stanowisku dyrektora zjednoczenia i tworząc trzy przedsiębiorstwa robót instalacyjnych w Katowicach, Gliwicach i Bielsku Białej. W okresie 1955–1964 pracował w biurze projektów „Miastoprojekt” Katowice w charakterze kierownika pracowni i starszego projektanta. Przy jego udziale powstała pokaźna liczba projektów gazyfikacji miast i osiedli na terenie Górnego Śląska. W latach 60-tych pracował w Okręgowym Inspektoracie Gospodarki Paliwowo-Energetycznej w Katowicach, w zespole uzgadniania dokumentacji, jako specjalista do spraw gospodarki gazowej i olejowej. Oprócz absorbującej pracy zawodowej w latach 1946–1973 pracował jako nauczyciel dochodzący w Zespole Szkół Zawodowych Nr 1 w Chorzowie. Prowadził liczne kursy w zakresie gazownictwa. Miał także wykłady i ćwiczenia z zakresu gazownictwa na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Katowicach. Do PZITS wstąpił w kwietniu 1945 roku. W Katowickim Oddziale PZITS pełnił szereg funkcji. W latach czterdziestych był Prezesem i Wiceprezesem Oddziału. Przez 6 lat był Przewodniczącym Sekcji Gazowniczej oraz Zastępcą Przewodniczącego Oddziałowej Komisji Rewizyjnej. Za pracę zawodową oraz społeczną został wyróżniony wieloma odznaczeniami państwowymi i resortowymi w tym: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką „Zasłużony w Rozwoju Województwa Katowickiego”, Srebrną i Złotą Odznaką Honorową PZITS, Odznaką Tysiąclecia. Otrzymał też niezliczoną liczbę dyplomów uznania za pracę zawodową i społeczną, w tym dyplom uznania nadany przez Zarząd Główny PZITS za ofiarną i długoletnią pracę w Zrzeszeniu. Był Honorowym Członkiem PZITS od 1988 roku.

Mgr inż. Stanisław Nawara (1918–2012)

Stanisław Nawara urodził się w Będzinie. W czasie wojny pracował, jako robotnik, w Hucie Stali w Myszkowie. W 1952 roku Ukończył Politechnikę Warszawską na Wydziale Budownictwa i otrzymał nakaz pracy do Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Częstochowie. W roku 1954 został Dyrektorem Przedsiębiorstwa. Na nowym stanowisku musiał zająć się przede wszystkim deficytem wody do picia dla miasta i przemysłu, poprawą jej jakości oraz budową ujęcia wody w Mirowie i modernizacją ujęcia wody w Wierzchowiskach. To pod jego kierownictwem wdrożono w Częstochowie pierwszą w kraju metodę ozonowania wody, a zespół którym kierował opracował w Przedsiębiorstwie koncepcję oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych, tworząc program realizacji wspólnej centralnej oczyszczalni ścieków komunalnych poprzez stworzenie w tym celu Przemysłowej Spółki Wodnej „Warta”, która działała do 2007 roku (później przekształcona w Częstochowską Oczyszczalnię Ścieków Warta S.A.). Jako dyrektor, wizjoner, wysokiej klasy specjalista, człowiek o niezwyklej aktywności i energii wprowadził w podległej firmie szereg inicjatyw i nowatorskich rozwiązań. W tym czasie opracowano również w Przedsiębiorstwie założenia do projektu i budowy nowoczesnego zaplecza warsztatowo-gospodarczego i administracyjnego MPWiK. Decyzją Ministra Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 1967 roku został służbowo przeniesiony do Ministerstwa na stanowisko Dyrektora Departamentu Wodociągów i Kanalizacji w Warszawie. W Ministerstwie pełnił kolejne funkcje: dyrektora Departamentu Wodociągów i Kanalizacji, dyrektora Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska, Wicedyrektora Departamentu Ochrony Środowiska oraz naczelnego dyrektora Centrum Techniki Komunalnej i Biura Eksportowego Urbimex w Warszawie. W tym czasie był pomysłodawcą powstania i współtwórcą zupełnie nowych jednostek: Ośrodków Badań i Kontroli Środowiska oraz samodzielnych pracowni we wszystkich województwach. Jednostki te działają obecnie jako Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska. Departament Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska pod jego kierownictwem, w 1976 roku, opracował m.in. bardzo ważny, prawie 100 stronicowy, dokument: „Wytyczne ramowe budowy Ośrodków Badań i Kontroli Środowiska (samodzielnych pracowni)”. Wraz z zespołem polskich ekspertów brał udział, jako przewodniczący delegacji rządowej, w międzynarodowej Komisji Państw Bałtyckich ds. Ochrony Środowiska Obszaru Morza Bałtyckiego w Helsinkach, uwieńczony podpisaniem przez siedem państw nadbałtyckich (Dania, Szwecja, Finlandia, NRD, RFN, Polska i Rosja), tzw. Konwencji Helsińskiej, otrzymując za tę działalność

wyróżnienie. Przez wiele lat pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu Głównego PZITS oraz Przewodniczącego Sekcji Zarządu Głównego Jakości i Kontroli Środowiska oraz Członka Zarządu Głównego. Był członkiem międzynarodowej organizacji IWSA z siedzibą w Londynie i członkiem IOA (Międzynarodowe Stowarzyszenie OZON) z siedzibą w Paryżu. Jest autorem wielu specjalistycznych artykułów i pozycji książkowych, w których dzielił się swoją bogatą wiedzą i doświadczeniem na tematy branżowe. Był też wykładowcą na Politechnice Częstochowskiej, Politechnice Gliwickiej oraz Akademii Rolniczo – Technicznej w Olsztynie, gdzie otrzymał honorową odznakę Uczelni „Zasłużony do Akademii Rolniczo Technicznej w Olsztynie”. Wśród wielu odznak i wyróżnień otrzymał m.in.: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złote Odznaki NOT i PZITS, liczne odznaki „Zasłużony dla Województwa”, m.in.: Kielce, Częstochowa, Kraków, Poznań, Warszawa, Gdańsk, Kołobrzeg.

Inż. Bogumiła Nawrocka-Fuchs (1930–2007)

Urodziła się w Krotoszynie. Szkołę średnią skończyła w 1950 r. w Wałbrzychu. W latach 1950–1954 studiowała na Wydziale Chemii Politechniki Wrocławskiej. Pierwszą pracę zawodową rozpoczęła w 1954 roku na stanowisku asystenta kierownika działu produkcji. W latach 1957–1962 była kierownikiem oddziału produkcji, nadzorując część technologiczną budowanej przez firmę VIAG z Wiednia stacji generatorów dwugazu. W latach 1962–1972 była szefem produkcji gazu. Ukoronowaniem Jej wieloletniej działalności jest praca, w latach 1990–1999, na stanowisku dyrektora naczelnego Mazowieckich Okręgowych Zakładów Gazownictwa w Warszawie. Była inicjatorem utworzenia Muzeum Gazowni Warszawskiej. Całe swoje dorosłe życie związała z Polskim Zrzeszeniem Inżynierów i Techników Sanitarnych. Do PZITS wstąpiła w 1955 roku. Na historycznym Zjeździe w Toruniu, w 1957 roku, była już delegatem. W Gazowni Warszawskiej organizowała Koło Zakładowe PZITS. W latach 1983–1993 pełniła funkcję Zastępcy Przewodniczącego Głównej Komisji Rewizyjnej PZITS, a w latach 1994–2008 była Wiceprezesem Zarządu Głównego PZITS ds. Gazownictwa. Przez 20 lat pełniła funkcję Przewodniczącej Głównej Sekcji Gazownictwa. Była organizatorem wielu Zjazdów Gazowników Polskich oraz konferencji, seminariów i sympozjów. Była Członkiem Kapituły Medalu PZITS im. prof. Zygmunta Rudolfa. Reprezentowała Zrzeszenie w Radzie Krajowej Naczelnej Organizacji Technicznej. Brała aktywny udział w pracach Międzynarodowej Unii Przemysłu Gazowniczego. Jest współtwórcą polskiej wersji

10-języcznego międzynarodowego Słownika Przemysłu Gazowniczego. Pod jej kierownictwem wydane zostało unikatowe opracowanie "Historia Gazownictwa Polskiego". Przez wiele lat była członkiem Rady Programowej czasopisma "Gaz, Woda i Technika Sanitarna". W 1994 roku otrzymała Godność Członka Honorowego PZITS . Odznaczona Złotą Honorową Odznaką NOT i PZITS oraz Medalem PZITS im. prof. Zygmunta Rudolfa. Wybitna specjalistka gazownictwa, zaangażowana działaczka Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych oraz Naczelnej Organizacji Technicznej. Człowiek wielkiego serca, niezwykle ceniona i lubiana przez rzeszę gazowników.

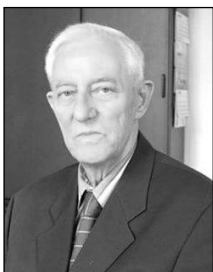
Inż. Waldemar Nawrocki (1928–2018)

Urodził się w Sosnowcu. W 1950 roku został przyjęty na Wydział Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej, którą ukończył w roku 1954 z dyplomem inżyniera. Po ukończeniu studiów otrzymał nakaz pracy w Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego w Katowicach, w którym przepracował nieprzerwanie 28 lat, pełniąc funkcje: projektanta, kierownika pracowni, a następnie dyrektora technicznego. W roku 1967, za projekt Kąpieliska „Fala”, w Wojewódzkim Parku Kultury i Wypoczynku w Katowicach otrzymał Nagrodę I Stopnia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, a w roku 1972, za projekt Bazy MPO w Szczecinie, Nagrodę III Stopnia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych. Od 1952 roku był nieprzerwanie członkiem Katowickiego Oddziału Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, w którym pełnił funkcje: Kierownika Zespołu Ekspertów (lata 1984–1993), Prezesa Zarządu Oddziału (lata 1993–1998), Wiceprezesa Zarządu Oddziału (lata 1998–2000). Za pracę zawodową i społeczną został wyróżniony wieloma odznaczeniami państwowymi resortowymi m.in.: Srebrnym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrną i Złotą Odznaką „Zasłużony w Rozwoju Województwa Katowickiego”, Odznaką „Zasłużony Pracownik Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska”, Srebrną i Złotą Honorową Odznaką PZITS. Godność Członka Honorowego PZITS otrzymał w 2008 roku.

Inż. Zbigniew Niedziela (1948–2014)

Absolwent Politechniki Częstochowskiej Wydziału Budowy Maszyn, którą ukończył w 1975 roku. Pracę zawodową rozpoczął w Miejskim Przedsiębiorstwie Ciepłowniczym, obejmując kolejne stanowiska: referenta d/s eksploatacji, zastępcy kierownika Działu Inwestycji i Koordynacji, kierownika Zakładu Remontowego, a następnie kierownika Działu Koordynacji. W lipcu 1994 roku objął stanowisko zastępcy dyrektora d/s eksploatacji, a w 2000 roku w PESC S.A. funkcję zastępcy dyrektora d/s produkcji i utrzymania ruchu. W 2002 roku zostaje członkiem Zarządu PESC S.A. jako dyrektor eksploatacji. Od początku przynależności do PZITS (1974) był czynnym działaczem Stowarzyszenia, pełniąc wiele funkcji. Był wieloletnim Przewodniczącym Zakładowego Koła PZITS. W latach 1995–1999 był Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej Oddziału Częstochowskiego. Od roku 1999 był Prezesem Oddziału Częstochowskiego PZITS. Odznaczony Srebrną i Złotą Honorową Odznaką PZITS, Srebrną i Złotą Odznaką Honorową NOT, Brązowym i Złotym Krzyżem Zasługi, Odznaką Zasłużonego Racjonalizatora Produkcji, Zasłużonego dla województwa częstochowskiego. Wpisany do Księgi Zasłużonych Działaczy NOT. Od 2008 roku został Członkiem Honorowym PZITS. Członek Komitetu Energetycznego przy Zarządzie Głównym NOT. W latach 2005–2009 zastępca prezesa Oddziału Częstochowskiego FSNT NOT. Był rzeczoznawcą PZITS w zakresie ciepłownictwa i ogrzewnictwa. Jest autorem wielu wniosków racjonalizatorskich i współautorem koncepcji rozwoju sieci ciepłowniczej miasta Częstochowy. Od 2011 Vice Przewodniczący Komisji Kwalifikacyjnej na uprawnienia energetyczne. W pracy zawodowej i stowarzyszeniowej wykazywał dużą pasję, zaangażowanie, profesjonalizm inżyniera oraz działacza społecznego. Jego doświadczenie zawodowe i stałe podnoszenie kwalifikacji były przykładem i wzorem do naśladowania dla wielu młodych ludzi.

Inż. Edward Nosowicz (1930–2011)

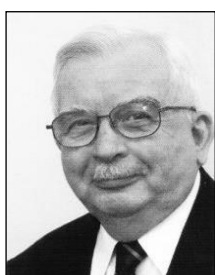
Inżynier elektryk energetyk, absolwent Politechniki Poznańskiej i studiów podyplomowych w zakresie energetyki cieplnej na Politechnice Gdańskiej. W latach 60. zatrudniony w inspekcji energetycznej, a potem w Okręgowej Inspekcji Gospodarki Paliwowo-Energetycznej w Bydgoszczy. W roku 1976, po reformie administracyjnej, był współorganizatorem Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, zastępcą dyrektora WPEC ds. eksploatacji. W roku 1982, po przejściu na emeryturę, jeden z inicjatorów i współorganizatorów Toruńskiego Oddziału PZITS, organizator Koła Zakładowego przy WPEC, inicjator powstania komisji egzaminacyjnej ds. uprawnień energetycznych, a potem szkoleń przygotowujących do egzaminów na uprawnienia. Komisja pod Jego kierownictwem wydawała przeciętnie ok. tysiąca świadectw kwalifikacyjnych w roku, dzięki czemu Oddział dość szybko uzyskał samodzielność finansową. Inż. Edward Nosowicz był przez wiele lat członkiem władz oddziału PZITS w Toruniu. Za swoje zaangażowanie wyróżniany najwyższymi honorowymi odznakami PZITS.

Prof. dr hab. inż. Piotr Okoń (1922–2003)

Piotr Okoń urodził się w Chełmie. Po ukończeniu, w 1941 roku, Liceum Drogowo-Budowlanego w Warszawie rozpoczął studia na Wydziale Budownictwa Lądowego i Wodnego Państwowej Wyższej Szkoły Technicznej w Warszawie. Studia te kontynuował do wybuchu Powstania Warszawskiego, będąc jednocześnie żołnierzem Narodowych Sił Zbrojnych. W 1944 roku, po wyzwoleniu prawobrzeżnej Warszawy, wstępuje jako ochotnik do Wojska Polskiego, biorąc udział w wyzwoleniu Pomorza. Równocześnie kończy Oficerską Szkołę Artylerii, uzyskując stopień podporucznika. W 1946 roku zostaje zwolniony z wojska w celu dokończenia studiów. W roku 1947 kończy Wydział Inżynierii Politechniki Warszawskiej. Również w 1947 roku rozpoczął studia w Akademii Nauk Politycznych w Warszawie, które ukończył w 1951 roku. Pracę w Politechnice Warszawskiej rozpoczął 1 lipca 1948 roku. Początkowo był asystentem w Katedrze

Ogrzewania i Wietrzenia, a od 1970 roku w Instytucie Ogrzewania i Wentylacji na Wydziale Inżynierii Sanitarnej i Wodnej. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał w 1962 roku, a w 1968 roku został powołany na stanowiska docenta etatowego. W 1977 roku uzyskuje stopień doktora habilitowanego, a w 1989 roku – tytuł profesora. Głównym miejscem pracy prof. Okonia była Politechnika Warszawska, ale pracował również w przedsiębiorstwach instalacyjnych, jako specjalista i weryfikator. Przez pięć lat był kierownikiem Pracowni Centralnego Ogrzewania w Instytucie Techniki Budowlanej. Przez kilka lat wykładał także w Wojskowej Akademii Technicznej. Przez dwie kadencje pełnił obowiązki Prodziekana Wydziału Inżynierii Sanitarnej i Wodnej, był kierownikiem Studiów Doktoranckich, a w latach 1967–1968 pełnił obowiązki kierownika Zawodowego Studium Wieczorowego. Za szczególne osiągnięcia w pracy dydaktyczno-wychowawczej i naukowej był wielokrotnie wyróżniany nagrodami Ministra Szkolnictwa Wyższego i Techniki, a także JM Rektora Politechniki Warszawskiej. Został też odznaczony Krzyżem Kawalerskim OOP, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem 40-lecia PRL, Złotą i Srebrną Odznaką PZITS i wieloma innymi odznaczeniami resortowymi. Prof. Okoń był aktywnym działaczem PZITS. Pełnił przez wiele lat obowiązki Przewodniczącego Komisji Kwalifikacyjnej Oddziału Warszawskiego, Sądu Koleżeńkiego, a także był Członkiem Komisji Weryfikacji Ekspertyz oraz Głównej Sekcji Ogrzewnictwa i Wentylacji. Czynn timer uczestniczył w organizacji wielu imprez naukowych i zawodowych jak np. Zjazd Ogrzewników Polskich, Forum Ciepłownictwa w Międzyzdrojach, Konferencja Ciepłowników w Solinie, Konferencja „EKOMILITARIS” w Zakopanem i wielu innych.

Mgr inż. Wiesław Olechnowicz (1935–2013)

Urodził się w 1935 roku w Wilnie. Tytuł inżyniera budownictwa sanitarnego w specjalizacji ogrzewnictwa i wentylacji uzyskał na Politechnice Warszawskiej w 1956 roku, a w roku 1961 tytuł magistra inżyniera urządzeń sanitarnych w zakresie urządzeń cieplnych i zdrowotnych. W kolejnych latach pogłębiał i rozwijał swoją wiedzę w praktyce, zdobywając uprawnienia budowlane bez ograniczeń. W 1972 roku ukończył studia podyplomowe w zakresie ciepłownictwa na Politechnice Warszawskiej. W Biurze Projektów Instalacji Przemysłowych INSTALPROJEKT pracował jako starszy asystent, projektant, starszy projektant, kierownik pracowni, a następnie zastępca dyrektora. W Centralnym Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Techniki Instalacyjnej INSTAL pełnił funkcję zastępcy dyrektora ds. badawczo-wdrożeniowych. W Przedsiębiorstwie Urządzeń

Wentylacyjnych KLIMAT był kierownikiem zespołu, zaś w Przedsiębiorstwie Instalacji i Eksploatacji Systemów Ogrzewania i Klimatyzacji TERMO-KLIM SA – dyrektorem naczelnym. Był twórcą i koordynatorem wielu dużych projektów instalacyjnych m.in. wentylacji i klimatyzacji w Filharmonii Warszawskiej, w Zakładach WEDEL i Teatrze Komedia w Warszawie oraz w Ratuszu Miejskim i Muzeum Narodowym w Gdańsku, a także w studiach Polskiej Telewizji, w Pałacu Kultury, hotelu Holiday Inn, oraz w budynkach Petrolotu. Dopelnieniem Jego pracy zawodowej była działalność społeczna. Od roku 1978 pełnił kolejno funkcje: Sekretarza, Wiceprezesa, a następnie przez 21 lat Prezesa Oddziału Warszawskiego PZITS, a od roku 2011 Sekretarza Generalnego ZG PZITS. Od 1994 roku był rzeczoznawcą PZITS. Angażował się także w prace Rady Stołecznej NOT oraz Pierwszej Warszawskiej Agendy 21, czyli Stowarzyszenia na rzecz zrównoważonego rozwoju Warszawy, gdzie był skarbnikiem, a później i wiceprezesem. Zasiadał w komisjach branżowych PZITS, Komisji Egzaminacyjnej na Uprawnienia Budowlane oraz był przewodniczącym Komisji Kwalifikacyjnej przy PZITS związanej z dozorem oraz eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci ciepłych i gazowych. Członek PIIB, w tym Przewodniczący Rady Mazowieckiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w latach 2006–2010, a następnie członek Komisji Kwalifikacyjnej MOIIB. Od 1999 roku był Honorowym Członkiem PZITS. W 2007 roku, w uznaniu wybitnych zasług na rzecz PZITS, kapituła nadała mu Medal im. prof. Zygmunta Rudolfa. Za wieloletnią pracę nagrodzono go także m.in. Srebrnym Krzyżem Zasługi, Srebrnymi i Złotymi odznakami NOT, PIIB, PZITS oraz wyróżnieniami za Zasługi dla Warszawy i dla Budownictwa.

Mgr inż. Stefan Opaliński (1931–2002)

Studiował na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej, uzyskując tytuł inżyniera, a następnie na Wydziale Inżynierii Środowiska Politechniki Warszawskiej na poziomie magisterskim. Początkowo pracował jako nauczyciel przedmiotów zawodowych w Państwowych Szkołach Budownictwa w Rzeszowie. W 1969 roku rozpoczął pracę na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Rzeszowskiej, z którą związał swoje dalsze życie zawodowe. Był cenionym w środowisku inżynierskim za wiedzę w całym zakresie inżynierii sanitarnej. Pozostawał inżynierem praktykiem przez całe swoje życie, traktując to, jako warunek konieczny w pracy dydaktycznej na uczelni. Z tego względu, a również ze względu na zapotrzebowanie

na jego wiedzę, był zatrudniony przez wiele lat w biurze projektowym „Inwestprojekt”, a następnie w Dziale Nadzoru Zapobiegawczego Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie. Doświadczenie inżynierskie zdobywał wcześniej w Biurze Projektów Budownictwa Hutniczego „Biprohut” w Gliwicach i w biurze projektowym Wojewódzkiego Związku Gminnych Spółdzielni Samopomoc Chłopska w Rzeszowie. Za swoją działalność zawodową był wielokrotnie nagradzany i odznaczany. Lista odznaczeń jest długa, a oto niektóre z nich: Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Medal „Zasłużony dla Politechniki Rzeszowskiej” Medal 40-lecia Polski Ludowej, Złota Odznaka Honorowa NOT, Odznaka Honorowa za Zasługi dla Województwa Krośnieńskiego, Odznaka Honorowa za Zasługi dla Ochrony Zdrowia, Srebrna Odznaka Honorowa Centralnego Związku Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego, Odznaka za Zasługi dla ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Oprócz pracy zawodowej zawsze był zaangażowany w działalność społeczną, z której najważniejszą było pełnienie przez wiele lat funkcji Prezesa Rzeszowskiego Oddziału Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych. Przy pełnieniu tej funkcji wykazywał szczególną aktywność. Z Jego inicjatywy i z wykorzystaniem osobistych kontaktów zorganizowanych zostało zorganizowanych wiele seminariów i spotkań szkoleniowych dla inżynierów branży sanitarnej. Także z Jego pomysłu zrodziła się idea organizacji cyklicznych regionalnych konferencji ciepłowników, które przerodziły się w poważne konferencje krajowe. Za aktywną pracę w Stowarzyszeniu, oprócz Srebrnej i Złotej Odznaki PZITS, otrzymał godność Członka Honorowego PZITS w 1994 roku i najwyższe wyróżnienie – Medal Prof. Rudolfa w roku 2001.

Dr Tadeusz Orzelski (1894–1953)

Dr Tadeusz Orzelski urodził się we Lwowie. Był absolwentem Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uniwersytetu w Oxfordzie. Podczas I wojny światowej walczył w Legionach Polskich. Z zawodu i wykształcenia chemik, który przez całe lata był związany z krakowskimi Wodociągami, najpierw jako pracownik, a później dyrektor. Był inicjatorem i pierwszym kierownikiem laboratorium chemicznego utworzonego w Zakładzie Wodociagowym na Bielanych. W 1935 roku został dyrektorem Wodociągów, po odejściu na emeryturę pierwszego dyrektora Wodociągu Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Tadeusza Jaszczurowskiego. W 1938 roku został wybrany na funkcję

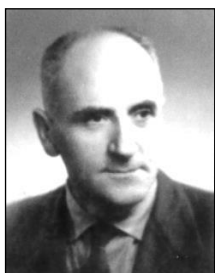
wiceprzewodniczącego Oddziału Śląsko-Krakowskiego Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, a następnie w latach 1945–1946 był pierwszym Prezesem nowo utworzonego Oddziału Krakowskiego. Był człowiekiem wielu pasji i zainteresowań, urodzonym społecznikiem, działaczem sportowym i piłkarzem klubu sportowego Wisła, a w latach 1932–1949 prezesem Towarzystwa Sportowego Wisła. W czasie okupacji niemieckiej prowadził działalność konspiracyjną, związany z PPS i ze Związkiem Walki Zbrojnej, więzień obozu koncentracyjnego Auschwitz. Po wojnie objął ponownie stanowisko dyrektora krakowskich Wodociągów, a także kontynuował działalność sportową w TS Wisła.

Inż. Ryszard Paruszewski (1934–2009)

Urodził się w Warszawie. Lata dziecięce i szkolne spędził w Złotowie, gdzie Jego Ojciec był Starostą. W kolejnych latach cała rodzina przeprowadziła się do Koszalina. W latach 1951–1956 studiował w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, na Wydziale Leśnictwa i Technologii Drewna, a następnie w latach 1960–1965 na Politechnice Warszawskiej, na Wydziale Budownictwa - specjalność ogrzewnictwo. Pierwsze doświadczenia zawodowe zdobywał w Stołecznym Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej, w którym pracował w latach 1959–1972, szybko przechodząc kolejne etapy kariery począwszy od spedytora, poprzez mistrza, inżyniera ruchu, głównego specjalisty i w efekcie dyrektora technicznego. W 1972 roku obejmuje funkcję Sekretarza Generalnego Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych. Aktywna i pełna poświęcenia praca owocuje pasmem sukcesów i osiągnięć. W sprawowaniu ważnej funkcji Sekretarza Generalnego PZITS wyróżnił się talentem organizacyjnym i negocjacyjnym w rozwijaniu działalności Stowarzyszenia. Poprzez aktywną działalność międzynarodową nawiązał współpracę Stowarzyszenia z Międzynarodową Unią Przemysłu Gazowniczego i Federacją Europejskich Stowarzyszeń Ogrzewnictwa i Wentylacji (REHVA) oraz wspomagał rozwój współpracy międzynarodowej w dziedzinie uzdrowisk, zwłaszcza z Międzynarodowym Stowarzyszeniem Techniki Uzdrowiskowej. Współorganizował wiele zebrań delegatów PZITS oraz zjazdów naukowych ogrzewników, gazowników, wodociągowców, balneotechników, a także kongresów oczyszczania miast oraz konferencji jubileuszowych. W roku 1985 Państwowa Inspekcja Gospodarki Energetycznej przyznała Ryszardowi Paruszewskiemu nagrodę II stopnia w konkursie „Oszczędność Paliw i Energii”. Był współautorem koncepcji ucieplownienia między innymi Augustowa, Ciechanowa,

Elbląga, Lublina, Koszalina. Dbał o dobry wizerunek Zrzeszenia oraz integrację członków wszystkich Oddziałów PZITS. Jego wysiłki odniosły sukces, Zrzeszenie zdobyło wysoką rangę w środowisku zawodowym. Realizacja tych i wielu innych zadań stała się możliwa dzięki harmonijnemu współdziałaniu z prezesami PZITS profesorami Witoldem Wasilewskim, Markiem Romanem oraz Andrzejem Królikowskim. Od maja 1975 roku z ogromnym zaangażowaniem pełnił funkcję zastępcy redaktora naczelnego czasopisma PZITS „Ciepłownictwo, Ogrzewnictwo, Wentylacja”, którego był jednym z założycieli. Był przewodniczącym Rady Konsultacyjno-Programowej czasopisma „Przegląd Techniczny” oraz członkiem Rady Nadzorczej Wydawnictwa SIGMA-NOT. Był autorem wielu publikacji w czasopismach fachowych Wydawnictwa SIGMA-NOT i innych. Ryszard Paruszewski był Członkiem Honorowym PZITS, otrzymał wiele odznaczeń państwowych, resortowych i stowarzyszeniowych.

Inż. Rudolf Fryderyk Peschel (1907–1991)

Urodził się we Lwowie. W 1933 roku uzyskał dyplom inżyniera mechanika Politechniki Lwowskiej. Pracę zawodową rozpoczął w 1934 roku w Zarządzie Starachowickich Zakładów Górniczo-Hutniczych S.A. w Warszawie. Równocześnie wstąpił do Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich (SIMP). Wojnę spędził na zesłaniu w Kazachstanie. Po powrocie do kraju w 1946 roku, pracował w wielu zakładach na terenie Polski; m.in. w Hucie Stalowa Wola, Myszkowskich Zakładach Metalurgicznych, Zakładach Mechanicznych Tarnów, Zakładach Budowy Armatur w Kielcach, Biurze Projektów „Biprohut” w Gliwicach, Zakładach Azotowych w Tarnowie, Hucie „Florian” w Świętochłowicach oraz Fabryce Maszyn do szycia „Polna” w Przemysłu. W 1960 roku Rudolf Peschel rozpoczął pracę w Zakładach Gazu Ziarnego w Tarnowie na stanowisku Kierownika Sekcji Dokumentacji Technicznej, a następnie na stanowisku starszego inspektora BHP Tarnowskich Okręgowych Zakładów Gazownictwa w Tarnowie. Był inicjatorem odrodzenia Koła Zakładowego PZITS przy Tarnowskich Okręgowych Zakładach Gazownictwa. W ciągu 10 lat pełnił funkcję Przewodniczącego Zarządu tego koła.

Mgr inż. Henryk Pęczek (1925-2018)

Henryk Pęczek ukończył WSI, a następnie studia podyplomowe ekonomiczne na UŁ. Pracę zawodową rozpoczął w Biurze Studiów i Projektów Przemysłu Włókienniczego, w 1949 roku przekształconego później w Biprowłók sp. z o.o., gdzie pracował nieprzerwanie do 1990 roku. Swoją karierę zawodową zakończył, jako generalny projektant. Ale był nie tylko projektantem, ale również rzeczoznawcą ds. sanitarnych. Aktywnie pracował społecznie w Zarządzie Oddziału Łódzkiego PZITS. Przez jedną kadencję był Prezesem Zarządu Oddziału oraz był także wieloletnim Sekretarzem Zarządu Oddziału. Udzielał się również w NOT. Za swoją pracę zawodową i społeczną otrzymywał wielokrotnie odznaczenia państwowe i organizacji społecznych. Do najważniejszych należą: Honorowa Odznaka Naczelnej Organizacji Technicznej, którą otrzymał w 1969 roku, Złota Odznaka Zasłużonego pracownika Biura Studiów i Projektów Przemysłu Włókienniczego w 1973 roku oraz Medal Zasłużony Pracownik Przemysłu Lekkiego w 1979 roku, Srebrny Krzyż Zasługi w 1969 roku, Złoty Krzyż Zasługi w 1978 roku, Złota Odznaka w 1979 roku, Zasłużony dla Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski w 1987 roku. W 1994 roku został Członkiem Honorowym PZITS. W roku 2000 wszedł w skład Między Stowarzyszeniowego Komitetu Założycielskiego Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, tworząc Samorząd Zawodowy. Przez całe swoje życie był związany rodzinnie i zawodowo z Łodzią. Za pracę dla niej został uhonorowany odznaką Zasłużony dla miasta Łodzi.

Mgr inż. Lech Pieczyński (1949-2015)

Absolwent Politechniki Szczecińskiej. Po studiach podjął pracę w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w Szczecinie, szybko awansował na stanowisko dyrektora technicznego, później był przewodniczącym Rady Nadzorczej. W latach 1991-1994 pełnił funkcję wiceprezydenta Miasta Szczecina. Organizował Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, którego

przez kilkanaście lat był prezesem. Przyczynił się do zrealizowania bardzo wielu ważnych inwestycji infrastrukturalnych m. in. projektu pn. „Poprawa jakości wody w Szczecinie”, jednego z największych w Europie przedsięwzięć z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Pomógł w wydaniu dziesiątków publikacji, monografii i albumów, m. in. „Zieleń Szczecina”, „Przyroda Pomorza Zachodniego” oraz „Ogród Dendrologiczny w Przelewicach”. Wyjątkowość, pomysłowość i profesjonalizm łączył z poczuciem humoru, darem promowania i przekonywania do rozwiązań służących środowisku naturalnemu. Oprócz talentu organizacyjnego posiadał liczne talenty artystyczne. Śpiewał w Chórze Akademickim Politechniki Szczecińskiej, grał na gitarze, był autorem wielu piosenek, rysował i malował. Kochał konie, przebył kilka tysięcy kilometrów w siodle. Podczas turnieju uległ wypadkowi. Pomimo trudności w chodzeniu, nie zwolnił aktywności zawodowej. Czynn timer uczestniczył w pracy Oddziału, był Prezesem Zarządu Oddziału Szczecińskiego PZITS w latach 1993–2008. Prowadził także w PZITS interesujące wykłady, oparte na bogatej wiedzy i doświadczeniu.

Inż. Halina Piotrowska (1935-1997)

Halina Piotrowska urodziła się w Warszawie. Po ukończeniu Wydziału Inżynierii Sanitarnej Politechniki Warszawskiej podjęła pracę w Gazowni Warszawskiej i była jej wierna aż do ostatniej chwili. Na początku kariery zawodowej, jako technolog, zdobyła praktyczne doświadczenie w dziale sieci i instalacji gazowych. W roku 1967 otrzymała zadanie bezprecedensowe, pierwsze w kraju i jedno z niewielu w Europie, zorganizowanie i przeprowadzenie zamiany gazu miejskiego na gaz ziemny. Oznaczało to dokonanie przestawienia odbiorników gazu u ponad 300 tysięcy odbiorców gazu. Po rocznym przygotowaniu, już jako kierownik Wydziału Zamiany Gazu, przystąpiła do realizacji przedsięwzięcia, które trwało do 1978 roku. W tym czasie daje się poznać jako sumienna i utalentowana organizatorka, wymagająca wiele od siebie i podległego personelu. Z Jej doświadczeń skorzystało wiele zakładów gazowniczych, a w niektórych, zespoły kierowane przez Nią, były zaangażowane w zamianę gazu. Było to wielkie osiągnięcie Haliny Piotrowskiej, a Złota Odznaka „Za Zasługi dla Warszawy”, którą otrzymała w 1975 roku uwieńczyła Jej trud i wysiłek. W latach 1981–1987 pełniła funkcję Głównego Mechanika, a następnie do 1990 roku zastępcy Dyrektora ds. Technicznych w Zakładzie Remontowym Urządzeń Gazowniczych w Warszawie. W roku 1991 zorganizowała pierwszy w kraju Ośrodek Promocyjny, działający na potrzeby przemysłu gazowniczego. Była aktywną działaczką PZITS. Przez wiele kadencji pełniła funkcję Przewodniczącej Koła Zakładowego PZITS w Gazowni Warszawskiej i aktywnie uczestniczyła w pracach Głównej Sekcji Gazownictwa przy Zarządzie Głównym PZITS. W okresie długoletniej pracy była wielokrotnie wyróżniana odznaczeniami państwowymi, resortowymi i zakładowymi.

Prof. inż. Ignacy Franciszek Piotrowski (1879–1971)

Ignacy Franciszek Piotrowski ukończył w 1898 gimnazjum filologiczne w Białej Podlaskiej, a następnie w 1905 roku studia na Wydziale Mechanicznym Warszawskiego Instytutu Politechnicznego im. Mikołaja II, uzyskując tytuł inżyniera. W trakcie studiów był zawieszony na rok w prawach studenta za udział w manifestacji politycznej i aresztowany za udział w akcjach bojkotu przeciwko rusyfikacji szkolnictwa. W 1901 roku rozpoczął pracę w Wydziale Wodociągów i Kanalizacji Magistratu m. st. Warszawy, pełniąc kolejno funkcje: kierownika budowy kanałów i specjalnych budowli wodociągowo-kanalizacyjnych, a następnie naczelnika stacji filtrów. W okresie międzywojennym był organizatorem i członkiem Rady Naukowej Polskiego Instytutu Wodociągowo-Kanalizacyjnego oraz rzeczoznawcą Biura Studiów Budowy Wodociągów i Kanalizacji przy Związku Miast Polskich. W tym czasie opracował pierwszą w Polsce statystykę wodociągów i kanalizacji, wydaną przez Instytut. W tym czasie był członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Higienicznego, Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych oraz rzeczoznawcą Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorialnego. W latach okupacji był doradcą technicznym Dyrekcji Wodociągów i Kanalizacji. W 1947 roku objął kierownictwo Katedry Wodociągów i Kanalizacji na Wydziale Inżynierii, a od 1951 roku na Wydziale Inżynierii Sanitarnej PW aż do przejścia w 1960 roku na emeryturę. Po przeniesieniu Katedry, w 1951 roku, na nowo utworzony Wydział Inżynierii Sanitarnej został Prodziekanem Wydziału. W roku 1949 został mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w roku 1956 zwyczajnym. Był wybitnym społecznikiem PZITS, Członkiem Zarządu Głównego PZITS i jego Dyrektorem w latach 1945–1947. W początkach 1946 roku wznowił wydawanie głównego czasopisma Zrzeszenia: „Gaz, Woda i Technika Sanitarna”, będąc jego Redaktorem Naczelnym (1946–1949). W 1951 roku był Członkiem Prezydium Sekcji Techniki Sanitarnej na I Kongresie Nauki Polskiej. Był oddanym opiekunem młodzieży akademickiej, promującym także młodych naukowców. Wielokrotnie odznaczony m.in.: Złotym Krzyżem Zasługi (dwukrotnie), Krzyżem Oficerskim i Komandorskim OOP (1947), Orderem Sztandaru Pracy II kl. oraz Medalem 10-lecia Polski Ludowej i Złotymi Odznakami Honorowymi: m.st. Warszawy, PZITS oraz NOT.

Mgr inż. Zygmunt Piskozub (1935–2005)

Zbigniew Piskozub urodził się w Stanisławowie. W 1957 roku ukończył studia na Wydziale Chemicznym Politechniki Wrocławskiej i rozpoczął pracę jako asystent w Katedrze Chemii Fizjologicznej Akademii Medycznej we Wrocławiu. W roku 1958, po otrzymaniu tytułu magistra inżyniera chemii podjął pracę w Wojewódzkiej Radzie Narodowej w Opolu, w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. W 1961 roku został zatrudniony w Gazowni Miejskiej w Nysie na stanowisku Naczelnego Inżyniera, a w 1976 roku został powołany na stanowisko dyrektora Zakładu Gazowniczego w Opolu. W roku 1990 uzyskał tytuł rzeczoznawcy budowlanego w specjalności instalacyjno-inżynierskiej w zakresie sieci i instalacji gazowych. Był twórcą Muzeum Gazownictwa w Paczkowie. W latach 70. i 80. aktywnie włączał się do prac w Polskim Zrzeszeniu Inżynierów i Techników Sanitarnych w Oddziale Opolskim. W okresie 1983–1993 pełnił funkcję Prezesa Oddziału Opolskiego PZITS. W tym czasie był inicjatorem szeregu szkoleń i konferencji, pomimo trudności związanych ze stanem wojennym w Polsce, organizując m.in.: „Analityka powietrza, metody badań zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, mikroinformatyka narzędziem wspomagania pracy w ochronie środowiska”, „Budowa i eksploatacja basenów kąpielowych, leczniczych i rehabilitacyjnych”, Opolskie Dni Techniki „Wodociąg Grupowy Opole – 2000”, „Użytkowe programy techniczne w ciepłownictwie – na mikrokomputerze Spektrum”, „Aktualny stan automatyzacji, systemy telemetryczne i programy stymulujące działanie systemów ciepłowniczych”, „Doświadczenia z eksploatacji zautomatyzowanych węzłów cieplnych na poligonie objętym programem rządowym PR-8”, „Zaopatrzenie w gaz i ciepło miast: Brzegu, Nysy, Kędzierzyna-Koźła”. Dla członków Zrzeszenia Zarząd Oddziału zorganizował techniczne wycieczki zagraniczne do Hradec Kralowe, Pragi, Budapesztu i do Brna. Były to wyjazdy 4–5 dniowe. Za działalność zawodową i społeczną Zbigniew Piskozub uzyskał szereg odznaczeń branżowych i państwowych.

Inż. Włodzimierz Rabczewski (1882–1942)

Inż. Włodzimierz Rabczewski urodził się w Kijowie. Karierę zawodową rozpoczął w rodzinnym mieście Kijowie, gdzie w 1909 roku został naczelnym inżynierem miasta, kierownikiem kanalizacji opadowej i inspektorem, a od 1916 r. dyrektorem wodociągów i kanalizacji. Od 1921 roku był naczelnikiem budowy przedsiębiorstw miejskich Kijowa. W 1924 roku przyjechał do Polski, gdzie początkowo był zatrudniony, m.in. w Głównym Urzędzie Miar w Królewskiej Hucie (obecnie Chorzów), pełnił funkcję naczelnika okręgu warszawskiego legalizacji narzędzi mierniczych, a od 1925 roku doradcy przy budowie kanalizacji w Lublinie. W 1928 roku objął stanowisko Dyrektora Wodociągów i Kanalizacji w Warszawie, które pełnił przez kolejnych 14 lat. Za jego czasów zbudowano i oddano do eksploatacji Osadnik Czerniakowski (w 1928 roku) i Zakład Filtrów Pospiesznych (w 1933 roku). Ponadto realizowany był projekt rozbudowy kanalizacji miejskiej. W 1930 roku oddano do użytku siedzibę przedsiębiorstwa mieszczącą się przy pl. Starynkiewicza 5. Rabczewski, to także autor licznych opracowań i artykułów do prasy branżowej, a także współautor, wraz z inż. St. Rutkowskim, monografii „Wodociągi i kanalizacja m.st. Warszawy 1886–1936”, wydanej w 50. rocznicę uruchomienia Stacji Filtrów. We wrześniu 1939 roku wraz z załogą przedsiębiorstwa uczestniczył w cywilnej obronie Warszawy. Inż. Rabczewski był także działaczem społecznym. Przez 6 lat w okresie 1931–1935 i 1939–1939 pełnił funkcję Prezesa Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych. W 1938 roku otrzymał godność Członka Honorowego Zrzeszenia. Po kapitulacji stolicy nadzór nad Wodociągami i Kanalizacją przejęła specjalna niemiecka jednostka wojskowa, a od 1941 roku przedsiębiorstwo podlegało Dercenatowi III. Rabczewskiego pozostawiono na stanowisku, ze względu na brak wśród Niemców fachowców. Zmarł nagle, w czasie pełnienia obowiązków, w wieku 60 lat. Został pochowany na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Mgr inż. Ryszard Rakowicz (1931–1990)

Mgr inż. Ryszard Rakowicz urodził się we Lwowie. Studia na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej ukończył w 1954 roku. W latach 1956–1959 był Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Wód, po czym podjął pracę w Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego we Wrocławiu, gdzie był głównym projektantem, a od 1972 roku generalnym projektantem wodociągów miasta Wrocławia. Mgr inż. Rakowicz wstąpił do PZITS w 1955 roku. W czasie 36-letniej działalności przez ponad 26 lat był Członkiem Zarządu Oddziału Dolnośląskiego, pełniąc m.in. funkcję Przewodniczącego Sekcji Wodociągów i Kanalizacji. W latach 1969–1983 był Wiceprezesem, a przez kolejne 7 lat Prezesem Oddziału Dolnośląskiego PZITS. Jako przedstawiciel Zrzeszenia oraz jako rzeczoznawca PZITS był członkiem wielu gremiów Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu, m.in. komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Ponadto był Członkiem Zarządu Głównego PZITS oraz Członkiem Rady Głównej Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT. Brał czynny udział w pracach wielu komisji i zespołów problemowych PZITS i NOT. Od 1982 roku był członkiem Polskiego Klubu Ekologicznego, pełniąc przez jedną kadencję funkcję prezesa Okręgu Dolnośląskiego. Był także jednym z pierwszych inżynierów, który włączył się czynnie w sprawy ochrony zdrowia. Od 1967 roku był członkiem Krajowego Zespołu Naukowo-Technicznego ds. Profilaktyki Fluorowej, powołanego przez Ministra Zdrowia. Ryszard Rakowicz był współorganizatorem ogólnopolskich konferencji naukowo-technicznych z cyklu „Postęp Techniczny w Wodociągach” oraz „Postęp Techniczny w Kanalizacji”, które już wówczas wyróżniały się wysokim poziomem naukowym i cieszyły się ogromną popularnością nie tylko w środowisku inżynierów sanitarnych. Przez wiele lat był Członkiem Rady Programowej czasopisma Ochrona Środowiska, a w latach 1984–1990 jego Redaktorem Naczelnym. Za pracę zawodową i społeczną mgr inż. R. Rakowicz otrzymał m.in. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Srebrny Krzyż Zasługi, Złotą Odznakę „Zasłużony dla Dolnego Śląska”, Odznakę „Budowniczy Wrocławia”, a także Srebrną (w roku 1969) i Złotą (w roku 1975) Honorową Odznakę PZITS oraz Srebrną (w roku 1975) i Złotą (w roku 1980) Honorową Odznakę NOT. Mgr inż. Ryszard Rakowicz zmarł po krótkiej chorobie w wieku 59 lat i został pochowany na cmentarzu parafialnym Świętej Rodziny we Wrocławiu.

Inż. Jan Rokosz (1896–1983)

Urodził się w Lubaczowie. W 1916 roku rozpoczął studia na Politechnice Lwowskiej, które był zmuszony przerwać, ponieważ został powołany do służby wojskowej, początkowo jako oficer wojska austriackiego, później jako oficer Wojska Polskiego. Studia ukończył w 1926 roku i w tym samym roku rozpoczął pracę na rzecz uzdrowisk, którymi zajmował się niemal do końca życia. W 1932 roku otrzymał nominację na stanowisko dyrektora Państwowego Zakładu Zdrojowego w Busku Zdroju. W 1950 roku objął stanowisko pełnomocnika ds. odbudowy Uzdrowiska Nałęczów. W 1956 roku objął stanowisko naczelnika Wydziału Technicznego w Centralnym Zarządzie Uzdrowisk w Warszawie, a w 1958 roku został naczelnym inżynierem, a nieco później dyrektorem Przedsiębiorstwa Państwowa Obsługa Uzdrowisk w Warszawie. W 1968 roku przeszedł na emeryturę. W trakcie swojej kariery zawodowej był autorem wielu publikacji, projektów i ekspertyz dotyczących rozbudowy uzdrowisk. Równocześnie był aktywnym działaczem społecznym min. Głównej Sekcji Balneotechniki PZITS i stałym Członkiem Komisji Odznaczeń PZITS. W dowód uznania dla długoletniej działalności społecznej, w 1978 roku, otrzymał godność Członka Honorowego PZITS. Za długoletnią pracę w uzdrowiskach został odznaczony min. Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Złotą Odznaką Zasłużonego dla Polskich Uzdrowisk.

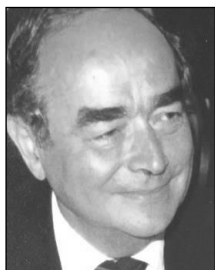

Prof. dr inż. Marek Roman (1931–2003)

Marek Franciszek Roman, po zdaniu matury w 1950 roku w Gimnazjum i Liceum im. T. Reytana, studiował na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Warszawskiej. W 1953 roku rozpoczął pracę w Katedrze Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych, a następnie w latach 1954–1957 w Katedrze Chemii Sanitarnej i w Katedrze Wodociągów i Kanalizacji, uzyskując stopnie naukowe: doktora nauk technicznych (w 1964 roku) i profesora nadzwyczajnego nauk technicznych (w 1978 roku). Dodatkowo w latach 1954–1964 projektował urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne, głównie oczyszczalni

ścieków w Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego „Stolica”. Na Politechnice Warszawskiej w latach 1970–1975 i 1987–1991 był Kierownikiem Zakładu Zaopatrzenia w Wodę i Oczyszczania Ścieków, w latach 1975–1981 i 1990–1993 Dyrektorem Instytutu Zaopatrzenia w Wodę i Budownictwa Wodnego oraz w latach 1981–1987 Dziekanem Wydziału ISiW. Przekazywał inżynierom sanitarnym i inżynierom środowiska praktyczną wiedzę inżynierską, zdobytą od początku swojej kariery zawodowej. Był promotorem 23 doktorantów, z których pięciu zostało profesorami. Jego działalność naukowa oscylowała wokół zagadnień zaopatrzenia w wodę, podstaw naukowo-technicznych projektowania stacji uzdatniania wody i oczyszczania ścieków, badania niezawodności wodociągów i kanalizacji, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz ochrony środowiska. Stworzył podstawy naukowe ekonomiki zaopatrzenia w wodę i oczyszczania ścieków. Wniósł wielki wkład w rozwój tych dziedzin, podobnie jak w rozwój uczelni, gdy był prorektorem ds. nauki (w latach 1987–1988) oraz rektorem PW (w latach 1988–1990), w czasie najgłębszych zmian ustrojowych, przez które umiejętnie przeprowadził Uczelnię. Podjął też kroki celem przywrócenia osób zwolnionych w stanie wojennym, czy też pokrzywdzonych w związku z wydarzeniami marcowymi 1968 roku. W 1990 Komisja Rektorska „Politechnika 2000” podjęła się zmiany systemu studiów, czego początkiem był „Model studiów na Politechnice Warszawskiej”. W czasie kadencji profesora Marka Romana zakończono pierwszy etap prac nad utworzeniem kierunków: Automatyka i robotyka, Biotechnologia oraz Biocybernetyka i Inżynieria biomedyczna. Na bazie Ośrodka Obliczeniowego Instytutu Informatyki utworzono Centralny Ośrodek Informatyki i zaczęto go wyposażać wg programu „Komputeryzacja Szkoły”, wyznaczając dalszy rozwój uczelni w powiązaniu z cyfryzacją. W Komitecie Badań Naukowych wchodził w skład Zespołu Ochrony Zdrowia i Środowiska, gdzie pełnił funkcję wiceprzewodniczącego. Wchodził także w skład Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Został także członkiem Krajowej Rady Gospodarki Wodnej. W latach 80. w ramach KGW objął kierownictwo Sekcji Ochrony Wód, organizując w jej ramach spotkania i konferencje naukowe. Działał w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Zaopatrzenia w Wodę, przewodnicząc Polskiemu Komitetowi tego stowarzyszenia (IWSA, obecnie Międzynarodowe Stowarzyszenie Wodne - IWA), w którym w 1986 roku, został wyróżniony członkostwem honorowym. Autor skryptów i książek, jak m.in. „Konstrukcje budowlane w oczyszczalniach ścieków”, „Konstrukcje budowlane pompowni ścieków”, „Konstrukcje budowlane stacji uzdatniania wody”, „Kanalizacja, T. II. Oczyszczanie ścieków”, „Niezawodność wodociągów i kanalizacji”, „Opłaty za usługi wodociągowe i kanalizacyjne”. W sumie opublikował 11 książek oraz ponad 120 prac i artykułów naukowych. Rozwinał szeroką współpracę z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi, prowadząc wykłady na Politechnice Helsińskiej, Politechnice w Trondheim i Uniwersytecie w Wenecji. Współpracował ze Światową Organizacją Zdrowia (WHO) w Genewie; był ekspertem Banku Światowego

oraz programu restrukturyzacyjnego usług wodociągowych i kanalizacyjnych prowadzonego przez Agencję Rozwoju Międzynarodowego Stanów Zjednoczonych. Od roku 1969 był mocno związany z PZITS, a w latach 1988–2003 był Prezesem Zrzeszenia. Był członkiem Rady Głównej oraz Wiceprezesem Naczelnej Organizacji Technicznej, a także wieloletnim Redaktorem Naczelnym miesięcznika „Gaz, Woda i Technika Sanitarna”. Za wybitne zasługi dla Zrzeszenia, otrzymał godność Członka Honorowego i został odznaczony Medalem im. Prof. Zygmunta Rudolfa.

Dr inż. Janusz Rosada (1928–1992)

Dr inż. Janusz Rosada urodził się w Poznaniu. Gimnazjum ukończył w Poznaniu w 1947 roku, następnie podjął studia na Politechnice Warszawskiej, które ukończył w 1951 roku, otrzymując tytuł inżyniera o specjalności energetyka cieplna. Pracę zawodową rozpoczął w Biurze Urbanistycznym w Warszawie. W latach 1952–1957 był kierownikiem Biura Projektowo-Konstrukcyjnego przy Zakładzie Sieci Ciepłych. Następnie w latach 1957–1960 pracował w Przedsiębiorstwie Warszawskich Inwestycji Ciepłych na stanowisku naczelnego inżyniera. W 1960 roku rozpoczął pracę w Stołecznym Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej pełniąc funkcję dyrektora technicznego do roku 1969. Następnie przeszedł do pracy w Państwowym Inspektoracie Gospodarki Paliwowo-Energetycznej, gdzie na stanowisku wicedyrektora zespołu pracował przez 6 lat. W 1975 roku zostaje dyrektorem Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Ciepłownictwa przy SPEC. Od 1990 roku był dyrektorem Centrum Techniki i Ekonomiki Ciepłownictwa przy „Hydrochem”. Tworzył „Master Plany” z zakresu ciepłownictwa dla polskich miast. Dr inż. Janusz Rosada był wielkim społecznikiem. Z Polskim Zrzeszeniem Inżynierów i Techników Sanitarnych związał się w latach pięćdziesiątych. Od 1966 roku do ostatnich chwil życia był Przewodniczącym Głównej Sekcji Ogrzewnictwa i Wentylacji. Przez wiele kadencji pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu Głównego PZITS. Był inicjatorem powołania Zrzeszenia Krajowej Rady Energetyki Ciepłej. Organizował zjazdy Ogrzewników Polskich i kongresy Techników Polskich. Aktywnie działał w Polskim Komitecie ds. Gospodarki Energetycznej Naczelnej Organizacji Technicznej. Bogatym nurtem Jego działalności była dydaktyka i szkolenia. Był wykładowcą na Politechnice Warszawskiej, gdzie obronił pracę doktorską dotyczącą wykresów regulacyjnych c.o. Był ekspertem i rzeczoznawcą PZITS, cenionym doradcą i konsultantem. Uczestniczył w pracach Techniczno-Ekonomicznej Rady Naukowej

przy prezydencie m.st. Warszawy. Brał udział w zespołach doradczych przy Ministerstwie Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa oraz Ministerstwie Energetyki. Był członkiem rad naukowych przy instytutach naukowych oraz laureatem konkursów Oszczędności Paliw i Energii. Autor wielu referatów i publikacji naukowo-technicznych. Uczestniczył w wielu kongresach, konferencjach, podróżach studialnych i seminariach międzynarodowych. Przez wiele lat był przewodniczącym Komisji Zagranicznej NOT. Był członkiem władz organizacji międzynarodowych REHVA i UNICHAL. Był inicjatorem utworzenia czasopisma naukowo-technicznego „Ciepłownictwo, Ogrzewnictwo, Wentylacja”, gdzie przez ponad 20 lat był redaktorem działu oraz członkiem kolegium redakcyjnego. Za osiągnięcia zawodowe i aktywność społeczną otrzymał wiele odznaczeń, w tym Krzyż Oficerski i Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, a także PZITS i NOT oraz wiele innych.

Prof. mgr inż. Zygmunt Rudolf (1897–1990)

Urodził się w Tomaszowie Mazowieckim. W 1915 roku z wyróżnieniem kończy gimnazjum w Sosnowcu i rozpoczyna studia na Politechnice Warszawskiej finalizując je na Wydziale Inżynierii Lądowej w roku 1922, uzyskując tytuł inżyniera dróg i mostów. W tym też roku, na wniosek Ministerstwa Zdrowia Publicznego i Politechniki Warszawskiej, otrzymuje stypendium naukowe Fundacji Rockefellera i rozpoczyna studia w zakresie inżynierii sanitarnej, na Uniwersytecie Harvarda w Cambridge (USA), które kończy z wyróżnieniem, uzyskując tytuł magistra nauk inżynierii sanitarnej i miejskiej. Po powrocie do kraju, w 1925 roku, przystępuje do pracy w administracji państwowej, opracowując prawie wszystkie obowiązujące do 1939 roku przepisy prawne dotyczące problemów techniczno-sanitarnych. Jest jednym z inicjatorów wyposażenia miast polskich w urządzenia techniczno-sanitarne i pionierem nowoczesnych metod ochrony środowiska miejskiego. Od 1928 roku rozpoczyna wykłady z techniki sanitarnej na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej. W okresie międzywojennym prowadzi dział techniki sanitarnej w Departamencie Zdrowia, a następnie w Departamencie Techniki Budowlanej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. W 1929 roku, podczas XI Zjazdu Gazowników i Wodociągowców w Poznaniu, na wniosek prof. Zygmunta Rudolfa, powołana zostaje Sekcja Branżowa Higieniczno-Sanitarna Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich. W 1932 roku profesor zostaje sekretarzem

generalnym Polskiego Komitetu Techniki Sanitarnej i Higieny Miast, powołanego na XIV Zjeździe Gazowników i Wodociągowców w Wilnie. W latach 1930–1939 jest aktywnym uczestnikiem wielu międzynarodowych kongresów naukowych z zakresu inżynierii sanitarnej, m.in. w Pradze w 1930 roku, Mediolanie w 1931 roku, Lyonie w 1932 roku i 1934 roku, Leningradzie w 1933 roku, Paryżu w 1935 roku, Genewie w 1938 i 1939 roku – omawiając ich rezultaty w prasie krajowej. Wystąpienia na licznych kongresach międzynarodowych zjednują mu uznanie, czego dowodem jest powołanie na Członka Honorowego Królewskiego Towarzystwa Zdrowia Wielkiej Brytanii oraz Członka Honorowego Czechosłowackiego Zrzeszenia Wodociągowców i Techników Sanitarnych. W czasie okupacji pracuje, jako inżynier, w Głównym Urzędzie Budownictwa w Warszawie prowadząc roboty instalacyjne. W 1945 roku prof. Zygmunt Rudolf zostaje Członkiem Honorowym Polskiego Zrzeszenia Gazowników Wodociągowców i Techników Sanitarnych. Godność Członka Honorowego otrzymuje na XXII Zjeździe Zrzeszenia w Katowicach-Gliwicach za pełną inicjatywy działalność w podnoszeniu roli techniki sanitarnej w Polsce oraz ofiarną działalność w Zrzeszeniu. Po zakończeniu II wojny światowej, do 1951 roku, pracuje na stanowisku dyrektora Biura Zakładów Użyteczności Publicznej w Ministerstwie Odbudowy, dyrektora Departamentu Techniki Urządzeń Komunalnych w Ministerstwie Gospodarki Komunalnej. Ten okres intensywnej działalności zawodowej poświęca pracy nad odbudową kraju a w szczególności odbudowie urządzeń komunalnych. W 1945 roku, na zaproszenie Politechniki Warszawskiej, rozpoczyna wykłady z techniki sanitarnej na Wydziale Inżynierii i Wydziale Geodezyjnym, a w 1947 roku zostaje powołany na kierownika Katedry Techniki Sanitarnej na Wydziale Inżynierii Politechniki Warszawskiej. Jest współautorem szczegółowych programów nauczania na wydziałach inżynierii sanitarnej, które po wieloletnich staraniach utworzone zostają w 1950 roku na Politechnikach: Warszawskiej, Śląskiej w Gliwicach i Wrocławskiej. W 1950 roku otrzymuje nominację na profesora nadzwyczajnego. W latach 1950–1967 jest kierownikiem Katedry Techniki Sanitarnej oraz w latach 1953–1955 i 1960–1961 Dziekanem Wydziału Inżynierii Sanitarnej Politechniki Warszawskiej. W 1962 roku otrzymuje tytuł profesora zwyczajnego. W latach 1947–1949 jest Prezesem Zarządu Głównego Polskiego Zrzeszenia Gazowników Wodociągowców i Techników Sanitarnych. W 1958 zostaje pierwszym Przewodniczącym a następnie Honorowym Przewodniczącym Głównej Sekcji Balneotechniki PZITS, powołanej w Krakowie w czasie Jubileuszowego Zjazdu 40-lecia PZITS. Był współtwórcą i pierwszym kierownikiem Oddziału Instytutu Balneoklimatycznego w Warszawie, a także Członkiem Rady Naukowej Instytutu Balneoklimatycznego oraz Przewodniczącym Zespołu Kierunkowego Inżynierii Sanitarnej Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. W 1966 roku jest wnioskodawcą i inicjatorem organizacji Krajowej Konferencji Medycyny Wiejskiej i Techniki Sanitarnej Wsi w Poznaniu. Członek Komitetu Redakcyjnego (w 1945 roku) i wieloletni Przewodniczący

(do 1987 roku) Rady Programowej czasopisma Zrzeszenia wydawanego od 1921 roku, pierwotnie pod nazwą „Przegląd Gazowniczy”, a od 1927 roku „Gaz i Woda”, natomiast od 1937 roku „Gaz Woda i Technika Sanitarna”. W 1987 roku otrzymuje tytuł Doctor Honoris Causa Politechniki Warszawskiej. Działalność naukowa prof. Rudolfa koncentrowała się od początku na zagadnieniach techniki sanitarnej i ochrony środowiska naturalnego. Osiągnął w tej dziedzinie nieprzeciętne rezultaty, kształcąc liczne grono specjalistów. Był promotorem 12 rozpraw doktorskich, ponad 200 prac dyplomowych, autorem około 360 prac naukowych opublikowanych w wydawnictwach krajowych i zagranicznych na temat techniki sanitarnej, ochrony środowiska, gospodarki wodnej, planowania przestrzennego i higieny. Był autorem pierwszych w Polsce książek ujmujących w szerokim zakresie sprawy gospodarki odpadami miejskimi. Tematyka rozlicznych artykułów dotyczyła ochrony wód, powietrza i gleby, przed zanieczyszczeniem, balneotechniki oraz ochrony środowiska na terenach uzdrowisk, zasad kontroli i nadzoru zapobiegawczego w zakresie ochrony środowiska w tym przeglądów techniczno sanitarnych. Na podkreślenie zasługuje ogromna energia profesora w pracy społecznej oraz opieka nad rozwojem młodej kadry. Dzięki niemu dziesiątki kongresów i konferencji miały ożywiony przebieg i szeroką dyskusję. Był wybitnym wychowawcą młodych inżynierów. Przewodnią ideą, którą zaszczepiał swoim wychowankom, było harmonijne łączenie pracy naukowej z pracą społeczną, podejmowanie i forsowanie trudnych i często niedocenianych działań w zakresie ochrony środowiska. Jego osobiste walory, takie jak: skromność i przystępność, ogromna wiedza, entuzjazm, zapał i głębokie przekonanie o słuszności głoszonych idei, dostrzeganie humanistycznych aspektów techniki, postawa inżyniera humanisty mającego poprzez technikę służyć ludziom, miały poważny wpływ na wielu naukowców oraz działaczy w zakresie inżynierii sanitarnej. Inspirowały ich do dalszych prac nad podnoszeniem standardu technicznego wyposażenia miast i wsi, w celu polepszenia warunków życia mieszkańców. Za wybitne zasługi na polu naukowym i społecznym prof. Zygmunt Rudolf został odznaczony wysokimi odznaczeniami państwowymi i stowarzyszeniowymi m.in.: Sztandarem Pracy II klasy, Złotym Krzyżem Zasługi (w 1936 roku oraz 1946 roku), Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (w 1948 roku), Medalem X-lecia Polski Ludowej (w 1955 roku), Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (w 1959 roku), Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (w 1967 roku), Złotą Honorową Odznaką NOT oraz Złotą Honorową Odznaką PZITS. Zarząd Główny PZITS w dniu 1 marca 1999 roku podjął uchwałę w sprawie ustanowienia honorowego najwyższego odznaczenia PZITS – Medalu imienia prof. Zygmunta Rudolfa. Zatwierdza także Regulamin dotyczący trybu przyznawania Medalu, powoływania i działalności Kapituły tego honorowego odznaczenia PZITS. Po śmierci prof. Rudolf zostaje pochowany na cmentarzu Wojskowym Powązki w Warszawie.

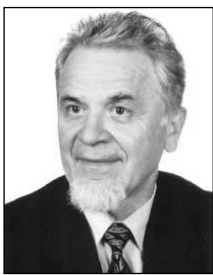
Mgr inż. Jarosław Rutkiewicz (1923–1995)

Urodził się we Wrześni. W 1951 roku ukończył Wydział Inżynieryjno-Budowlany Politechniki Śląskiej. Od 1951 roku zawodowo związany z Katowickim Oddziałem Centralnego Biura Studiów i Projektów Budownictwa Komunalnego, późniejszym Biurem Projektów Budownictwa Komunalnego, w którym od roku 1952 objął stanowisko kierownika gliwickiej pracowni projektowej, a w latach 1969–1978 pełnił funkcję dyrektora Biura. Najważniejsze projekty to oczyszczalnia ścieków dla Katowic–Południa, Częstochowy i miasta Zawadzkie oraz ujęcia wody dla Fabryki Celulozy w Niedomicach. Opracowany na potrzeby częstochowskiej oczyszczalni sposób biologicznego oczyszczania ścieków oraz zaprojektowana komora cyrkulacyjna, służąca do oczyszczania biologicznego, współautorstwa Jarosława Rutkiewicza, zostały objęte patentami (UPRP - 8873 i UPRP - 9296). Jarosław Rutkiewicz publikował również prace naukowo-badawcze. Od roku 1975 zasiadał w Sekcji Inżynierii Sanitarnej Wydziału IV Polskiej Akademii Nauk. Piastował liczne funkcje społeczne na stanowiskach: Przewodniczącego Komisji Gospodarki Wodno-Ściekowej przy Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Gliwicach, Przewodniczącego Komisji Ochrony Zasobów Wodnych i Powietrza Atmosferycznego przy Rejonowym Oddziale NOT w Gliwicach, Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego corocznych Konferencji Naukowo-technicznych pt. „Postęp Techniczny w Oczyszczaniu Ścieków”. W 1953 roku wstąpił do PZITS. Od roku 1966 zasiadał w Zarządzie Głównym Zrzeszenia, był także aktywnym Członkiem Katowickiego Oddziału PZITS. Zasłużony inżynier, pracownik i społecznik, czego świadectwem są liczne przyznane mu odznaczenia. Jarosław Rutkiewicz został uhonorowany m. in.: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Srebrną Odznaką „Zasłużony dla Województwa Katowickiego”, Złotą Odznaką „Zasłużony Pracownik BPBK Katowice”. Otrzymał również: Złotą Honorową Odznakę NOT oraz Złotą Odznakę Honorową PZITS. Członek Honorowy PZITS.

Prof. dr hab. inż. Jan Dobrosław Rutkowski (1940–2017)

Prof. dr hab. inż. Jan Dobrosław Rutkowski urodził się w Warszawie. W 1963 roku ukończył Wydział Chemiczny Politechniki Wrocławskiej. W 1968 roku uzyskał stopień naukowy doktora, w 1976 roku – doktora habilitowanego nauk technicznych, a w roku 1988 – tytuł naukowy profesora. Profesor Rutkowski rozwinął szkołę naukową Inżynieria Ochrony Atmosfery w zakresie zagrożenia środowiska pracy, samozapłonu pyłów, źródeł i rozprzestrzeniania zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, emisji odorów i zasięgu uciążliwości emitowanych gazów oraz skuteczności procesów dezodoryzacji gazów metodami biologicznymi. Miał także wielkie osiągnięcia i zasługi w pracy społecznej. Był niewątpliwie jednym z najwybitniejszych działaczy Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych. Najdłużej pełnił wybieralną funkcję Członka Zarządu Oddziału Dolnośląskiego PZITS (bez przerwy przez 44 lata od 1972 roku do roku 2016. W tym czasie przez wiele lat pełnił także inne odpowiedzialne funkcje, między innymi Przewodniczącego Sekcji Ochrony Atmosfery w Oddziale Dolnośląskim PZITS, a także Przewodniczącego Głównej Sekcji Inżynierii Ochrony Atmosfery PZITS, przez kilka kadencji był Członkiem Zarządu Głównego PZITS oraz Członkiem Prezydium Zarządu Głównego PZITS. Prof. Jan Rutkowski był w 1979 roku współzałożycielem, wydawanego przez Oddział Dolnośląski PZITS, czasopisma naukowego Ochrona Środowiska i przez 39 lat pełnił w nim funkcję Członka Rady Programowej. Był też w roku 1992 jednym z inicjatorów cyklu konferencji naukowo-technicznych POL-EMIS oraz POL-IMIS, pełniąc przez wiele lat funkcję przewodniczącego komitetu naukowego tych konferencji. Za swoje osiągnięcia prof. Rutkowski został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz wieloma odznaczeniami resortowymi i regionalnymi, a także otrzymał godność Członka Honorowego PZITS, Medal im. prof. Zygmunta Rudolfa, jak również Srebrną i Złotą Odznakę Honorową PZITS oraz Srebrną i Złotą Odznakę Honorową NOT. Prof. Jan Rutkowski zmarł w wieku 77 lat i został pochowany na cmentarzu we Wrocławiu.

Doc. dr inż. Stanisław Andrzej Rybicki (1929–2011)

Dr inż. Stanisław Andrzej Rybicki urodził się 22 czerwca 1929 roku w Krakowie, gdzie ukończył szkoły: podstawową, gimnazjum, a następnie zdał maturę w I Liceum im. B. Nowodworskiego. W trakcie nauki w Liceum był drużynowym jednej z najstarszych polskich drużyn harcerskich tj. 7 KDH (zwanej w Krakowie „Szarą Siódmką”). Studia podjął na Wydziale Inżynierii Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, które ukończył w 1952 roku, uzyskując dyplom magistra inżyniera budownictwa. Wydział Inżynierii AGH w roku 1954 został przekształcony w Politechnikę Krakowską. Jeszcze będąc studentem rozpoczął w 1951 roku pracę zawodową w Centralnym Biurze Projektów Architektonicznych i Budowlanych (później Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego w Krakowie). W biurze tym przeszedł pełną drogę zawodową od stanowiska asystenta projektanta, następnie (od 1952 roku) projektanta, starszego projektanta, kierownika pracowni (w latach 1959–1976) do generalnego projektanta. Od 1978 do 1994 roku był koordynatorem merytorycznym dla wszystkich biur resortu gospodarki komunalnej w Polsce w zakresie wodociągów. Zorganizował w tym czasie 29 seminariów projektantów, z których każde oparte było na kolejnym tomie specjalistycznej monografii wydawanej pod Jego redakcją. Jako projektant, w latach 1951–2010 zaprojektował i prowadził nadzory na budowach kilkudziesięciu obiektów ujęć i stacji uzdatniania wody oraz oczyszczalni ścieków. Opracował także projekty setek kilometrów przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych w różnych rejonach Polski, choć szczególnie intensywnie pracował dla miast Polski południowej. Projektował także obiekty infrastruktury komunalnej, zrealizowane w byłym NRD (Poczdam) i w Iraku (Mishraq). Po przejściu na emeryturę, w roku 1994, pozostał nadal aktywny, jako projektant i konsultant, szczególnie przy projektach modernizacji istniejących obiektów i dostosowaniu ich do zaostrożonych wymogów związanych z akcesją Polski do Unii Europejskiej. Służył także swoją wiedzą innym projektantom, jako konsultant, ekspert i autor licznych koncepcji technologicznych. Od roku 1975 do 2009 Stanisław A. Rybicki łączył pracę zawodową, jako projektant, z działalnością naukowo-dydaktyczną na Politechnice Krakowskiej (na Wydziałach: Inżynierii Środowiska, Inżynierii Lądowej oraz Architektury). W roku 1979 uzyskał na Wydziale Inżynierii Sanitarnej i Wodnej Politechniki Krakowskiej stopień naukowy doktora. Od roku 1975 do roku 2002 był zatrudniony na etacie docenta na Wydziale Inżynierii Środowiska, gdzie wypromował ponad 90 magistrów i inżynierów. Ogłosił drukiem ponad 200 referatów o tematyce technicznej i naukowej, w tym także w języku niemieckim, angielskim i węgierskim.

Bezpośrednio po studiach Stanisław A. Rybicki podjął działalność w Polskim Zrzeszeniu Inżynierów i Techników Sanitarnych, współorganizując i organizując około 40 konferencji naukowo-technicznych i sympozjów. Został wybrany na Prezesa Oddziału Krakowskiego PZITS, pełnił tę funkcję w latach 1982–1992, a następnie pełnił z wyboru funkcję Wiceprezesa Zarządu Głównego w latach 1988–2004. Za swoje zaangażowane w działalność PZITS otrzymał w 1994 roku godność Członka Honorowego. Dr inż. Stanisław A. Rybicki zawsze pracował na rzecz integracji środowiska zawodowego, stąd Jego silne zaangażowanie w działalność Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie”, za co w roku 2000 otrzymał godność Członka Honorowego Izby. Został odznaczony wieloma odznaczeniami krajowymi i zagranicznymi w tym: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Krzyżem Zasługi dla ZHP oraz Medalem za Zasługi dla Obronności Kraju. W roku 2010 otrzymał Nagrodę Specjalną SEEN-PZITS AQUARINA im. doc. dr Krzysztofa Lipińskiego.

Inż. Mieczysław Seifert (1878–1945)

Inż. Mieczysław Seifert urodził się w Podłęziu, w powiecie pińczowskim. Studiował na Wydziale Chemiczno-Technicznym Politechniki Lwowskiej. Był pionierem polskiego gazownictwa. Po przeniesieniu się w 1913 roku do Krakowa był kolejno naczelnym inżynierem, zastępcą dyrektora i dyrektorem Krakowskiej Gazowni Miejskiej, przeprowadzając w latach 1922–1925 jej rozbudowę i gruntowną modernizację. Był też radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie oraz członkiem elitarnego klubu rotariańskiego (Rotary Club) w Krakowie. Jako przewodniczący Komitetu Redakcyjnego przeniósł „Przegląd Gazowniczy i Wodociągowy” do kierowanej przez siebie gazowni i przyczynił się do znacznego rozwoju tego czasopisma. Przed wybuchem II wojny światowej został dyrektorem Gazowni Miejskiej w Warszawie. W maju 1945 roku przeniósł się na Ziemię Zachodnie i został dyrektorem Gazowni Wrocławskiej, a krótko po tym, objął stanowisko dyrektora DALGAZU na Dolnym Śląsku z siedzibą w Wałbrzychu. Oprócz bogatych doświadczeń organizacyjnych i eksploatacyjnych miał także ważny dorobek publikacyjny w postaci referatów i monografii z zakresu technologii stosowanych w gazownictwie. Należał do wybitnych działaczy Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich, a następnie, po zmianie nazwy, został Członkiem Zarządu Głównego Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych

(PZGWTS). Na XVIII Zjeździe Zrzeszenia, który odbył się w dniach 25–28 czerwca 1936 roku we Lwowie, otrzymał godność Członka Honorowego PZGWTS. Jako oddany działacz Zrzeszenia, wkrótce po przyjeździe na Ziemię Zachodnie w 1945 roku, przystąpił do organizowania Oddziału Dolnośląskiego PZGWTS (od 1957 roku w PZITS), na czele którego stanął jako jego pierwszy Prezes (wówczas Przewodniczący). Utworzony przez niego Oddział Dolnośląski został zarejestrowany, jako piąty oddział PZGWTS w kraju, powstały po II wojnie światowej i jako pierwsze stowarzyszenie techniczne na Dolnym Śląsku z siedzibą w Wałbrzychu. Wraz z innymi przedstawicielami nowopowstałego Oddziału Dolnośląskiego PZGWTS inż. M. Seifert brał udział w dniach 8–9 listopada 1945 roku w XXII Zjeździe Zrzeszenia w Katowicach i Gliwicach. Inż. Mieczysław Seifert zmarł w Wałbrzychu w listopadzie 1945 roku.

Dr hab. inż. Krzysztof Skalmowski (1932–2011)

Wybitny specjalista w dziedzinie gospodarki odpadami, zasłużony nauczyciel akademicki. Studia ukończył na Wydziale Chemii Politechniki Warszawskiej. Pracę zawodową rozpoczął w Katedrze Techniki Sanitarnej, potem kontynuował w Instytucie Inżynierii Środowiska. Pracę doktorską obronił w 1964 roku, a w roku 2002 – habilitację. W latach 1967–2004 pracował na Politechnice Warszawskiej, pełniąc kolejno następujące funkcje p.o. kierownika Katedry Techniki Sanitarnej, z-cy dyr. Instytutu Inżynierii Środowiska d.s. naukowych, kierownika Zakładu Ochrony Środowiska Miejskiego, kierownika Zespołu Ochrony Środowiska, kierownika Zespołu Dydaktyczno-Badawczego. Poza Politechniką Warszawską, z którą związany był przez całe swoje życie zawodowe, wykładał także na innych uczelniach, między innymi na Politechnice Gdańskiej oraz w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Ciechanowie. Przez 44 lata był wykładowcą, prowadził ćwiczenia laboratoryjne, prace projektowe, seminaria dyplomowe w dziedzinie techniki sanitarnej, ochrony wód powierzchniowych, czystości powietrza, gleby, technologii oczyszczania miast, utylizacji odpadów oraz ich wtórnego wykorzystywania. W szczególności zajmował się zagadnieniem kompostowania odpadów, prowadził liczne badania praktyczne. Jako konsultant współpracował przy rozbudowie kompostowni w systemie DANO, kompostowni w Kielcach o uproszczonej technologii, kompostowniach w Lublinie, Radomiu, Krakowie, Wrocławiu, Bydgoszczy, a także Zakładów Azotowych w Tarnowie. Opiniował i konsultował liczne przedsięwzięcia z dziedziny składowania odpadów, oczyszczania ścieków przemysłowych, w tym

np. dla PKN Orlen. W 1989 roku prowadził konsultacje dotyczące unieszkodliwiania odpadów w RFN i Austrii. Dorobek naukowy to blisko 110 publikacji, 7 podręczników i skryptów oraz 1 patentu. Był promotorem 200 prac dyplomowych oraz prac doktorskich. Reprezentował dziedzinę gospodarki odpadami i ochrony środowiska uczestnicząc w pracach redakcyjnych Rad Programowych czasopism m.in. „Gaz, Woda i Technika sanitarna” oraz „Problemy Ocen Środowiskowych”. Był biegłym, autorem i współautorem wielu opracowań z zakresu ocen oddziaływania na środowisko. Oddzielną kartą działalności Krzysztofa Skalmowskiego było jego zaangażowanie w pracy społecznej. Był wieloletnim Członkiem Zarządu Oddziału Warszawskiego PZITS, Skarbnikiem w latach 1988–2000, Wiceprezesem, a następnie Prezesem w latach 1978–1980. Pełnił także, w Zarządzie Głównym PZITS funkcje Członka i Wiceprezesa oraz organizatora Głównej Sekcji Unieszkodliwiania Odpadów. Uczestniczył w wielu konferencjach, szkoleniach i sympozjach, jako współorganizator, referent lub wykładowca. Inicjował wiele działań związanych z dziedziną ochrony środowiska. Jego mottem było „Trzeba postępować po inżyniersku, czyli konstruktywnie”. Został odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim i Oficerskim Odrodzenia Polski, wieloma odznaczeniami branżowymi NOT i PZITS oraz odznaczeniami za zasługi dla Warszawy.

Inż. Włodzimierz Skoraszewski (1894–1959)

Włodzimierz Skoraszewski, od roku 1921 był pracownikiem Wodociągów i Kanalizacji w Warszawie kolejno na stanowiskach: inspektora, kierownika robót, starszego kierownika robót i kierownika działu budowy. Zwolnił się z pracy w 1935 roku i założył własną firmę, zajmującą się budową pompowni, kotłowni i oczyszczalni oraz wykonującą instalacje sanitarne. W trakcie Powstania Warszawskiego przekazał oddziałom powstańczym plany miejskiej sieci kanalizacyjnej, umożliwiając wytyczenie tras przejść pomiędzy ogarniętymi walkami dzielnicami. W 1948 roku ponownie zatrudnił się w MPWiK. Pracował początkowo na stanowisku Szefa Planowania, następnie Kierownika Oddziału Projektowania, a od roku 1956, jako Kierownik Biura Studiów i Projektów Generalnych, które sam zorganizował. Największym osiągnięciem inż. Skoraszewskiego było opracowanie, we współpracy z inż. Wojnarowiczem, ówczesnym dyrektorem MPWiK, projektu ujęcia zasadniczego „Gruba Kaśka” dla Warszawy. Koncepcję budowy podziemnego ujęcia wody w nurcie Wisły opracował w latach 1949–1950, a następnie opatentował w Urzędzie Patentowym PRL. Koncepcja

zakładała budowę studni próbno-eksploatacyjnej wraz z poziomo ułożonymi drenami w kesonie pod sprężonym powietrzem, co na ówczesne czasy było metodą nowatorską. Budowa studni rozpoczęła się w 1953 roku, a zakończyła się po śmierci autora projektu, w 1964 roku.

Mgr inż. Kazimierz Stępień (1924–2016)

Urodził się w Nowej Słupi. W 1956 roku ukończył studia wyższe na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej i uzyskał tytuł magistra inżyniera budownictwa sanitarnego. Pracę zawodową rozpoczął w 1947 roku, jako kreślarz planowania przestrzennego, a następnie na stanowisku technika normowania w Zjednoczeniu Budownictwa – Zarządzie Kieleckim. Po ukończeniu studiów wyższych pracował w PWRN w Wydziale Gospodarki Komunalnej, następnie w latach 1964–1965 w Wojewódzkim Biurze Projektów (później BPBK w Kielcach), a w latach 1965–1969 w Przedsiębiorstwie Zaopatrzenia Wsi i Rolnictwa w Wodę "Wodrol" w Kielcach na stanowisku zastępcy dyrektora do spraw technicznych. Kolejne lata, aż do czasu przejścia na emeryturę w 1990 roku, spędził w „Wodrolu”, a po reorganizacji w Biurze Projektów Wodno-Melioracyjnych, na różnych stanowiskach: starszego projektanta, kierownika zespołu, weryfikatora. Na emeryturze pracował w Przedsiębiorstwie "Budwod" i w firmie "REM-WOD" w Kielcach, na stanowisku starszego projektanta i weryfikatora do roku 2001. Do PZITS wstąpił w 1957 roku. Był Prezesem Zarządu Oddziału w Kielcach w latach 1963–1965. Pełnił też inne funkcje: Sekretarza, Kierownika sekcji oraz Członka Zarządu Oddziału. Przez kilka kadencji był Członkiem lub Przewodniczącym różnych komisji, m.in. Przewodniczącym Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przy Radzie Wojewódzkiej NOT, rzeczoznawcą, członkiem zespołu weryfikacji na stopień inżynierski lub techniczny, biegłym z listy wojewody do spraw dochodzeń wodno-prawnych, a także należał do zespołu naukowego, organizowanej przez Oddział Kielecki PZITS, konferencji o zasięgu krajowym pt. "Zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków z ośrodków wiejskich w aspekcie gospodarki żywnościowej i ochrony środowiska". Za dokonania w życiu zawodowym i społecznym był wielokrotnie odznaczany, m.in.: Srebrną i Złotą Odznaką Honorową PZITS, Srebrną i Złotą Odznaką Honorową NOT, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Odznaką 1000-lecia Polski, Odznaczeniem za Zasługi dla Kielecczyzny, Odznaką za Zasługi dla Województwa Tarnobrzeskiego, Odznaką Zasłużony Pracownik Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska. Kazimierz

Stępień był skromnym, prawym człowiekiem, wzorem dla kilku pokoleń inżynierów. Został pochowany na Nowym Cmentarzu w Kielcach.

Mgr inż. Andrzej Suchoń (1920–2009)

Mgr inż. Andrzej Suchoń urodził się w Krakowie, gdzie uzyskał podstawowe i średnie wykształcenie. W roku 1938 ukończył I rok studiów na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lwowskiej. Naukę, kontynuował dopiero w roku 1945 na Wydziale Mechanicznym Politechniki w Turynie i następnie w roku 1946 na Wydziale Mechanicznym Politechniki w Londynie. Po powrocie do Polski ukończył, w 1948 roku, studia na Wydziale Mechanicznym Wydziałów Politechnicznych AGH, uzyskując dyplom magistra inżyniera mechanika. W okresie do 1979 roku, tzn. do przejścia na emeryturę, pracował w różnych przedsiębiorstwach. Był m.in. miejskim i wojewódzkim weryfikatorem projektów instalacyjnych oraz biegłym OKA w Krakowie. Od 1958 roku był członkiem PZITS, w którym pełnił wiele funkcji. W latach od 1958 do 1987 był Wiceprezesem Oddziału w Krakowie, a następnie przez kilka lat Przewodniczącym Koła Seniorów. Od 1961 roku był rzeczoznawcą PZITS oraz zweryfikowanym wykładowcą PZITS i PZITB w zakresie instalacji sanitarnych oraz prawa budowlanego. W 1979 roku został kierownikiem, pierwotnie Grupy rzeczoznawców, a następnie Biura Studiów i Rzeczoznawstwa PZITS w Krakowie. Za pracę stowarzyszeniową został wyróżniony Srebrnymi i Złotymi Odznakami Honorowymi NOT oraz PZITS. W 1999 roku decyzją Zarządu Głównego został wyróżniony tytułem „Zasłużonego Seniora PZITS”, a w 2004 roku godnością Członka Honorowego PZITS. Został także odznaczony Krzyżem Kawalerskim Odrodzenia Polski. Kol. A. Suchonia cechowała bogata działalność kombatancka. Przeszedł On bowiem 3 kompanie wojenne, począwszy od września 1939 roku, aż do roku 1947. Posiadał w sumie ponad 20 odznaczeń wojskowych, w tym francuskie i brytyjskie, m.in. medal „Monte Cassino” oraz „Croce al Valor Militare”.

Inż. Gustaw Szeller (1913–1998)

Urodził się w Radomiu. W 1954 roku ukończył Wydział Inżynierii Sanitarnej Politechniki Warszawskiej. Przed wojną pracował w Wodociągach Warszawskich, a w czasie okupacji w Urzędzie Gospodarki Wodnej i Społecznym Przedsiębiorstwie Budowlanym w Radomiu. Po studiach, podjął pracę w Kielcach, pracując między innymi w biurach

projektów: "Miastoprojekt", w Wojewódzkim Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego, "Inwestprojekt" oraz w Krakowskim Biurze Projektów Budownictwa Przemysłowego - Oddział w Kielcach. Był konsultantem Miejskiej i Wojewódzkiej Pracowni Urbanistycznej, w 1963 roku współtwórcą planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kielce, w latach 1965–1970 był pełnomocnikiem Prezydium MRN do spraw ucieplnienia miasta Kielce. Zaprojektował pierwsze duże systemy ciepłownicze w Kielcach i Ostrowcu Św. oraz pierwszą mechaniczną kompostownię śmieci w Polsce (dla Kielc). Był inicjatorem powołania Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Kielcach. Przez 20 lat był rzeczoznawcą Wojewódzkiej Komisji Urbanistyki i Architektury. Należał do grona założycieli Oddziału PZITS w Kielcach. Był jego pierwszym Prezesem (w latach 1956–1961), a w następnych kadencjach pełnił wiele innych funkcji. Ponadto był rzeczoznawcą PZITS i weryfikatorem Biura Studiów i Rzeczoznawstwa Oddziału PZITS, radnym miasta Kielce w dwóch kadencjach, biegłym sądowym. Za osiągnięcia zawodowe i zaangażowanie w pracy społecznej został odznaczony m.in.: Srebrną i Złotą Odznaką PZITS, Srebrną i Złotą Odznaką NOT, Odznaką "Za Zasługi dla Kielecczyzny", Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Był wychowawcą młodej kadry inżynierów i techników sanitarnych, dobrym, szlachetnym, koleżeńskim i prawym człowiekiem. Od roku 1988 uzyskał tytuł Członka Honorowego PZITS.

Prof. dr inż. Aleksander Szniolis (1891–1963)

Prof. dr inż. Aleksander Szniolis urodził się w Wilnie i tam w 1911 roku ukończył szkołę średnią. W tym samym roku wstąpił do Instytutu Politechnicznego w Petersburgu i w roku 1917 uzyskał dyplom inżyniera I stopnia. W latach 1924–1926, jako stypendysta Funduszu Rockefellera, studiował w Stanach Zjednoczonych w Harvard University – Graduate School of Engineering. Po powrocie ze studiów w USA rozpoczął pionierską pracę, organizując Oddział Inżynierii Sanitarnej w Państwowej Szkole Higieny (powołanej w 1922 roku przy Państwowym Zakładzie Higieny – PZH). Po Powstaniu Warszawskim w 1944 roku A. Szniolis został wywieziony do obozu pracy we Wrocławiu, gdzie po wyzwoleniu miasta, w 1945 roku, zorganizował filię Państwowego Zakładu Higieny, którą kierował do roku 1950. W latach 1950–1951 prof. A. Szniolis zorganizował Wydział Inżynierii Sanitarnej na Politechnice Wrocławskiej, był jego pierwszym dziekanem oraz kierownikiem Katedry Technologii Wody i Ścieków. Równoległe z pracą naukową prof.

A. Szniolis bardzo intensywnie udzielał się społecznie, będąc współorganizatorem Oddziału Dolnośląskiego Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych (od 1957 roku PZITS). Był w składzie pierwszego Zarządu Oddziału Dolnośląskiego PZGWTS, z rekomendacji którego został członkiem Komitetu Redakcyjnego czasopisma „Gaz, Woda i Technika Sanitarna”. W latach 1857–1962 był organizatorem i opiekunem, założonego przy Zarządzie Oddziału PZITS, „Koła Naukowo-Dyskusyjnego Inżynierów Technologii Wody i Ścieków”, skupiającego absolwentów tej specjalności. Inicjował i zorganizował wiele seminariów i zebrań dyskusyjnych, których zadaniem było podnoszenie kwalifikacji kadry inżynierskiej. Jedną z ulic we Wrocławiu oraz główna sala wykładowa w gmachu Inżynierii Sanitarnej (D-2) Politechniki Wrocławskiej noszą jego imię. Prof. Aleksander Szniolis został pochowany na cmentarzu parafialnym św. Wawrzyńca we Wrocławiu.

Inż. Czesław Świerczewski (1866–1950)

Urodził się w Ekaterynosławiu w 1866 roku. Otrzymał wykształcenie średnie w Krakowie, a w latach 1884–1887 odbył studia na Politechnice Lwowskiej. Pracę zawodową rozpoczął jako robotnik w Zakładach Gazowych w Warszawie, a następnie w 1891 roku objął stanowisko asystenta gazowni łódzkiej. W roku 1905 otrzymał nominację na pierwszego kierownika tejże gazowni, a w roku 1920 został mianowany jej Dyrektorem. W tym okresie rozwinął bardzo skuteczną działalność stając na czele Polskiego Towarzystwa Gazowniczego S.A. W dniu 17 listopada 1923 roku Prezydent miasta Warszawy powołał Go na stanowisko Dyrektora Warszawskich Zakładów Gazowych. Praca organizacyjna doprowadziła w 1917 roku, w czasie nadzwyczajnego Zjazdu Techników Polskich w Warszawie, do założenia Koła Gazowników Polskich przy Stowarzyszeniu Techników w Warszawie. Przez 10 kolejnych lat (1921–1931) Czesław Świerczewski był wybierany na Prezesa Zrzeszenia, Gazowników Polskich. Był również Prezesem Związku Gospodarczego Gazowni i Zakładów Wodociągowych. Działalność organizacyjna Cz. Świerczewskiego znalazła uznanie w kraju i zagranicą. Został odznaczony w 1917 roku Złotym Medalem na Wystawie przemysłowej w Łodzi. Zrzeszenie Gazowników i Wodociągowców Polskich oraz Societe de l'Indrustrie du Gaz en Frabce mianowały Go swoim Członkiem Honorowym. W dniu 30 kwietnia 1937 roku został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta.

Mgr inż. Jerzy Tokarski (1890–1980)

Mgr inż. Jerzy Tokarski, po utworzeniu Oddziału Krakowskiego, pełnił funkcję Sekretarza Oddziału PZITS, a później został jego Prezesem. Funkcję tę pełnił w latach 1952–1963, przyczyniając się do rozwoju Zrzeszenia, organizując wiele spotkań integracyjno-szkoleniowych. Świetny organizator, niezawodny i skrupulatny. Był Sekretarzem Krakowskiego Towarzystwa Technicznego, a później jego Prezesem aż do roku 1949, czyli rozwiązania KTT. Był również kierownikiem Biura Studiów i Rzecznawstwa przy PZITS, wicedyrektorem ds. technicznych Wodociągów Krakowskich i wykładowcą na AGH. Za swoje zasługi w 1958 roku otrzymał tytuł Honorowego Członka PZITS.

Mgr inż. Waław Trojanowski (1936–2008)

W okresie swojej długoletniej działalności w PZITS Waław Trojanowski pełnił szereg znaczących funkcji w Oddziale Bydgoskim PZITS oraz Zarządzie Głównym. Był bardzo aktywnym Członkiem PZITS, pełnym inicjatyw i organizatorem działań społecznych. W roku 1964 został Członkiem Oddziału Bydgoskiego PZITS. W latach 1965–1970 pełnił funkcję Sekretarza i Przewodniczącego Koła Zakładowego PZITS przy Bydgoskim Przedsiębiorstwie Instalacyjnym. Od roku 1966 pełnił szereg funkcji w Zarządzie Oddziału, a od 1993 r. był Zastępcą Członka Zarządu Głównego PZITS. W latach 1981–1991 był Prezesem Oddziału Bydgoskiego PZITS, potem Sekretarzem i Członkiem Zarządu Oddziału. Był rzeczoznawcą PZITS w zakresie instalacji sanitarnych i sieci ciepłej oraz wykładowcą w szkole średniej budowlanej w Bydgoszczy. Był członkiem Komisji Rewizyjnej Rady Wojewódzkiej NOT w Bydgoszczy. Współtworzył Komitet ds. Ochrony Środowiska przy RW NOT. Był inicjatorem budowy oczyszczalni ścieków w zlewni rzeki Brdy i konferencji nt. „Przywrócić rzekę Brdę przyrodzie” oraz „Gospodarka odpadami w małych aglomeracjach”. Za swoją działalność w stowarzyszeniu odznaczony został między innymi: Złotą i Srebrną Odznaką NOT, Złotą Odznaką PZITS, Odznaką Zasłużony dla Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

oraz w 2008 roku otrzymał medal im. Prof. Zygmunta Rudolfa. Od roku 1999 Honorowy Członek Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych.

Mgr inż. Włodzimierz Urbański (1914–2002)

Urodził się w Warszawie, gdzie uczęszczał do Gimnazjum im. Św. Wojciecha, a następnie L. Lorentza. W 1936 roku rozpoczął studia na Wydziale Inżynierii Politechniki Warszawskiej, które dokończył po wojnie w 1949 roku na Wydziale Inżynierii Politechniki w Hanowerze, uzyskując tytuł dyplomowanego inżyniera budownictwa wodnego. Po powrocie do Polski, w 1949 roku, dyplom nostryfikował na Politechnice Warszawskiej. Pracował w wykonawstwie przy budowach wielkich zbiorników wodnych: Czchów, Goczałkowice, Porąbka. Jako kierownik grupy robót pracował przy uzbrojeniu podziemnym w Warszawie, potem w Radomiu oraz w Kielcach. W latach 1957–1960 był naczelnym inżynierem Woj. Przedsiębiorstwa Robót Wodociągowo-Kanalizacyjnych w Kielcach. Od roku 1963 pracował jako starszy projektant w Wojewódzkim Biurze Projektów, następnie w Biurze Projektów Handlu Wewnętrznego w Kielcach, skąd przeszedł na emeryturę. Był społecznikiem, przed wojną harcerzem, po wojnie działaczem Związku Studentów Polskich Studiujących za Granicą. Organizował kluby sportowe oraz był komandorem Klubu Żeglarskiego. Największą część społecznej działalności, od 1958 roku, poświęcił Polskiemu Zrzeszeniu Inżynierów i Techników Sanitarnych, pełniąc funkcję: Sekretarza, Wiceprezesa i Prezesa Oddziału Świętokrzyskiego w latach 1961–1963 i 1974–1983. Ponad 20 lat był naczelnym redaktorem "Informatora", czasopisma Oddziału i głównym autorem zamieszczanych w nim artykułów. Angażował się w problematykę ochrony przyrody (np. ratowania wyrobisk w Barczy). Jego pomysłem było utworzenie, znanego w kraju, amfiteatru „Kadzielnia” w Kielcach. Za dokonania w życiu zawodowym i społecznym był wielokrotnie odznaczany: Srebrną i Złotą Odznaką PZITS, Srebrną i Złotą Odznaką NOT, Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Od 1983 roku był honorowym członkiem PZITS i honorowym prezesem Oddziału PZITS. Zmarł w Kielcach.

Mgr inż. Jerzy Walczak (1938–2015)

Jerzy Walczak urodził się w Łodzi. Studia ukończył na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Warszawskiej. Pracował w Biurze Projektów Budownictwa Wiejskiego w Słupsku, był dyrektorem Wojewódzkiego Ośrodka Badań i Kontroli Środowiska w Słupsku. W latach 1976–1984 był Prezesem Oddziału PZITS, a Wiceprezesem w latach 1984–1988, Członek Rady Wojewódzkiej NOT w latach 1982–1985. Jerzy Walczak był organizatorem Ogólnopolskich Konferencji naukowo-technicznej nt. „Odprowadzenia i oczyszczania ścieków z ferm inwentarskich”. Odznaczony Złotą Honorową Odznaką NOT, złotą i srebrną Odznaką PZITS. Wyróżniony Medalem Pamiątkowym z okazji 90-lecia PZITS i Medalem Pamiątkowym 50-lecia PZITS na Ziemi Słupskiej.

Inż. Jan Walter (1904–1976)

Jan Walter urodził się w Kielcach. W roku 1923 ukończył szkołę średnią, a następnie odbył studia w Politechnice Warszawskiej, które ukończył w 1936 roku. Po odbyciu służby wojskowej rozpoczął w 1938 roku pracę zawodową, przerwana wybuchem wojny. Do jej zakończenia walczył jako żołnierz września 1939 roku, po ucieczce z niewoli we Francji, wziął udział w bitwie o Narwik. Przerzucony do kraju, jako „cichociemny”, działał w ruchu oporu. W latach 1945–1948 represjonowany na Wschodzie. Do pracy zawodowej powrócił w 1948 roku w Warszawskiej Dyrekcji Odbudowy. Od roku 1957 polem Jego aktywności zawodowej było szkolnictwo. Trwały ślad na tym polu wyznaczają opracowane przez Jana Waltera podręczniki zawodowe. Aktywną pracę społeczną w PZITS podjął od 1951 roku jako Członek Zarządu Oddziału Warszawskiego. W roku 1952 został Prezesem, pełniąc tę funkcję następnie w latach 1960–1962. W Zarządzie Oddziału sprawował także funkcje Wiceprezesa, Sekretarza oraz Członka Komisji Rewizyjnej. Był także aktywny na terenie Zarządu Głównego PZITS, w którym był Członkiem Komisji Seniorów. Należał do pokolenia szczególnie zasłużonego dla Oddziału Warszawskiego Zrzeszenia w pierwszych latach powojennego istnienia Oddziału.

Prof. dr hab. inż. Witold Wasilewski (1922–2015)

Prof. Witold Wasilewski urodził się w Pietkowie, w województwie białostockim. Przed II Wojną Światową uczęszczał do Państwowej Szkoły Drogowej w Warszawie, a Jego edukację przerwał w 1939 roku wybuch wojny. Maturę uzyskał w Gimnazjum i Liceum dla dorosłych w Warszawie, a studia wyższe odbył w latach 1945–1950 na Wydziale Inżynierii Politechniki Warszawskiej, uzyskując stopień inżyniera budownictwa sanitarnego i magistra nauk technicznych, po czym rozpoczął pracę w Katedrze i Zakładzie Ogrzewania i Wietrzenia Politechniki Warszawskiej, gdzie w 1954 r oku został powołany na stanowisko zastępcy profesora. Na Wydziale ISiW PW w 1961 roku obronił pracę doktorską pt. „Wpływ przyłączy wymiennikowych na centralną regulację jakościową sieci ciepłej z maksymalną temperaturą zasilania 150°C” i uzyskał stopień doktora nauk technicznych. Tam też, w 1962 roku, uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie pracy pt. „Racjonalne przekroje magistralnych przewodów wentylacji mechanicznej i wodnych ogrzewań pompowych”, a następnie stanowisko docenta (w 1962 roku). W roku 1969 został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego, a w roku 1974 – profesora zwyczajnego. Na Wydziale ISiW był w latach 1970–1987 dyrektorem Instytutu Ogrzewnictwa i Wentylacji oraz kierownikiem Zakładu Ciepłownictwa i Ogrzewnictwa w tym Instytucie, a następnie prodziekanem i dziekanem wydziału w latach 1969–1971 i 1987–1990. Pełnił wiele funkcji na uczelni, m.in. zastępcy prorektora PW ds. dydaktyki i członka Senatu PW. W swej 50-letniej pracy dydaktycznej był życzliwym opiekunem młodzieży akademickiej jako promotor ponad 400 prac dyplomowych oraz 18 prac doktorskich, przy czym pięciu jego doktorantów uzyskało stopień doktora habilitowanego. Szczególnym osiągnięciem Profesora było stworzenie polskiej szkoły nowoczesnego ogrzewnictwa. Podstawą tej szkoły były programy studiów, które powstawały pod jego kierownictwem podczas prawie 30-letniej działalności w resortowym Zespole Dydaktyczno-Wychowawczym Budownictwa. Utrzymywał bezpośredni kontakt z przemysłem m.in. poprzez pracę w COBRTI „Instal”, gdzie pełnił obowiązki przewodniczącego Rady Naukowo-Technicznej. Był członkiem Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej ds. Kadry Naukowej przy Prezesie Rady Ministrów, Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Rad Naukowych Instytutu Gospodarki Komunalnej, Instytutu Kształtowania i Ochrony Środowiska, Państwowej Rady Paliwowo-Energetycznej, przewodniczącym Sekcji Ogrzewnictwa i Wentylacji Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN. Był członkiem Rady Naukowej nadzorującej budowę I i II linii metra w Warszawie oraz od 1997 roku patronem naukowym Forum Ciepłowników

Polskich w Międzyzdrojach. W latach 1972–1988 był Prezesem PZITS (od 1983 roku Członek Honorowy PZITS, a od 1988 roku Honorowy Prezes PZITS). W 1969 roku, wspólnie z dr. Januszem Rosadą, inż. Ryszardem Paruszkowskim oraz ministrem Jerzym Wójcickim (PIGPE), tworzy miesięcznik „Ciepłownictwo, Ogrzewnictwo, Wentylacja” i zostaje jego Redaktorem Naczelnym. Funkcję tą sprawował aż do śmierci. Miesięcznik ten odegrał i odgrywa nadal istotną rolę w rozwoju ogrzewnictwa i wentylacji w Polsce oraz przyczynia się do podnoszenia kwalifikacji zawodowych inżynierów i techników pracujących w dziedzinie ciepłych budowlanych instalacji i ciepłownictwa. Prof. Witold Wasilewski był członkiem Rady Głównej i ZG NOT. Był inicjatorem wydania i autorem głównych rozdziałów pierwszego polskiego poradnika „Ogrzewnictwo i Wentylacja” (wydanym w 1962 roku) oraz autorem bądź współautorem ok. 160 prac naukowych, artykułów i referatów. Był odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim, Oficerskim i Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, tytułem honorowym „Zasłużonego Nauczyciela PRL”, medalami XX-lecia i XXX-lecia PRL, medalem prof. Zygmunta Rudolfa, Srebrną i Złotą odznaką honorową NOT i PZITS, Złotą Odznaką Zasłużonego dla Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz odznakami: Zasłużony pracownik gospodarki terenowej i ochrony Środowiska, Zasłużony pracownik rolnictwa. Był człowiekiem wyjątkowym pod każdym względem, dobrym, życzliwym, uczynnym i ciepłym, a niekiedy nawet ojcowskim w kontaktach międzyludzkich i zawodowych. Był człowiekiem prawym i wielkim patriotą.

Mgr inż. Alfred Ważny (1944–2016)

Urodził się w Rudce, koło Lubaczowa. Uczęszczał do Liceum Ogólnokształcącego w Lubaczowie, gdzie zdał maturę w 1961 roku. Następnie rozpoczął studia na Wydziale Chemicznym Politechniki Śląskiej, które ukończył w 1967 roku. W latach 1967–1975 pracował w Fabryce Farb i Lakierów w Dębicy. W tym okresie ukończył studia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej. W latach 1975–1978 pracował w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnowie, na stanowisku Zastępcy Dyrektora Wydziału Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska. Od 1978 do 2004 roku pracował w Tarnowskich Wodociągach na stanowisku Zastępcy Dyrektora ds. Technicznych, następnie, jako Kierownik Działu Inwestycji. Alfred Ważny był autorem niekonwencjonalnych technologii w zakresie oczyszczania ścieków i uzdatniania wody.

Był działaczem społecznym i zawodowym, był aktywny w ruchu racjonalizatorskim. W Oddziale Tarnowskim PZITS w latach 1977–1983 był Członkiem Komisji Rewizyjnej Oddziału, a w latach 1983–1999 Członkiem Zarządu Oddziału, od 1999 do 2003 roku był Wiceprezesem Oddziału. W latach 1994–2008 był Przewodniczącym Oddziałowej Sekcji Branżowej Wodociągów i Kanalizacji. Członek Honorowy PZITS. Członek Rady NOT w Tarnowie. Odznaczony m.in. Złotą Honorową Odznaką PZITS, Złotą Honorową Odznaką NOT oraz odznaczeniami branżowymi.

Inż. Bronisław Więckowski (1930–1980)

Bronisław Więckowski urodził się w Warszawie. W czasie okupacji rozpoczął naukę na tajnych kompletach, działając konspiracyjnie w Szarych Szeregach. Brał udział w Postaniu Warszawskim, w wyniku którego trafił początkowo do niewoli, następnie do obozów koncentracyjnych w Oświęcimiu-Brzezince i Mauthausen. Dopiero po wyzwoleniu podjął przerwana wojną naukę, kończąc w 1947 roku liceum, a w 1954 roku studia na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Warszawskiej. Jeszcze w czasie studiów podjął pracę zawodową w Biurze Projektów Miastoprojekt-Stolica przechodząc wszystkie stanowiska od asystenta do głównego specjalisty. Następnie podjął pracę w Zjednoczeniu Budownictwa Warszawa jako główny specjalista do spraw instalacji sanitarnych. Aktywną działalność w Oddziale Warszawskim PZITS podjął od 1958 roku, jako Członek Zarządu. W latach 1961–1965 był Skarbnikiem Oddziału, w 1965 roku Wiceprezesem, a w latach 1966–1968 Prezesem Zarządu Oddziału. Działał także na terenie Zarządu Głównego PZITS jako Członek Zarządu.

Inż. Roman Wilczyński (1913–1988)

Roman Wilczyński urodził się we Lwowie. Po ukończeniu gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Tarnopolu w 1934 roku rozpoczął studia na Wydziale Mechanicznym

Politechniki Lwowskiej. W 1957 roku uzyskał na Politechnice Poznańskiej Dyplom inżyniera budownictwa sanitarnego. Od 1962 roku, aż do przejścia na emeryturę w roku 1977, pracował w Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego we Wrocławiu. Do PZITS wstąpił w 1949 roku w MPWiK we Wrocławiu, będąc następnie organizatorem i Przewodniczącym Koła Zakładowego przy Wrocławskim Biurze Projektowo-Badawczym Budownictwa Przemysłowego. W 1956 roku został wybrany do Zarządu Oddziału Dolnośląskiego PZITS, pełniąc początkowo funkcję Skarbnika, a w okresie 1957–1983 (przez 26 lat) funkcję Prezesa Oddziału Dolnośląskiego. W 1983 roku otrzymał godność Honorowego Prezesa Oddziału Dolnośląskiego. Był inicjatorem wielu zjazdów, konferencji naukowo-technicznych, kursów specjalistycznych, a także krajowych i zagranicznych wyjazdów szkoleniowych. Systematycznie inicjował różne wydawnictwa Oddziału Dolnośląskiego PZITS, m.in. w 1979 roku czasopismo Ochrona Środowiska. Równoległe z działalnością w Oddziale Dolnośląskim inż. Roman Wilczyński był aktywnym Członkiem Zarządu Głównego PZITS i Rady Wojewódzkiej NOT we Wrocławiu. Między innymi pełnił funkcję Przewodniczącego Komisji Statutowo-Regulaminowej PZITS i wchodził w skład Rady Biura Studiów i Rzecznostwa. Przez wiele lat był też Kierownikiem Grupy Rzecznostwa PZITS we Wrocławiu. W uznaniu długoletniej wybitnej działalności XX Zjazd Delegatów PZITS w 1983 roku nadał mu godność Honorowego Członka PZITS, a Rada Wojewódzka NOT w 1987 roku – tytuł Zasłużonego dla NOT. Za pracę zawodową i społeczną został wyróżniony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, a także Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką Zasłużonego dla Dolnego Śląska, Honorową Odznaką Budowniczego Wrocławia, odznaką resortową Zasłużony Pracownik Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska, Medalem 40-lecia PRL oraz Srebrną i Złotą Odznaką Honorową PZITS, a także Srebrną i Złotą Odznaką Honorową NOT. Inż. Roman Wilczyński zmarł w wieku 75 lat i został pochowany na cmentarzu parafialnym Świętej Rodziny we Wrocławiu.

Inż. Stanisław Wojnarowicz (1897–1970)

Inż. Wojnarowicz przez 16 lat był dyrektorem Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Warszawie (1946–1962). Pierwsze lata na stanowisku to okres odbudowy ze zniszczeń wojennych stacji filtrów, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Odbudowa Warszawy i dynamiczny rozwój przemysłu oraz budownictwa mieszkaniowego,

spowodowały lawinowy wzrost zapotrzebowania na wodę, stąd w 1950 roku inż. Wojnarowicz we współpracy z inż. Włodzimierzem Skoraszewskim opracował koncepcję ujęcia wody dla Wodociągu Praskiego – studni infiltracyjnej „Gruba Kaśka”. Koncepcja została wkrótce opatentowana, jednakże na uruchomienie ujęcia trzeba było poczekać do 1964 roku. Za kadencji inż. Wojnarowicza zbudowano 4 zbiorniki wody czystej, rozbudowano Zakład Filtrów Pospiesznych o 4 nowe komory, co pozwoliło zwiększyć produkcję do 350 000 m³/d. Jednocześnie systematycznie rozbudowywano sieć wodociągową i kanalizacyjną, średnio o 20 km rocznie. W czasie pełnienia funkcji Dyrektora Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji inż. Wojnarowicz został odznaczony: Złotą Odznaką Odbudowy Warszawy, dwukrotnie Złotym Krzyżem Zasługi, a w 1956 roku Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. W latach 1946–1947 oraz 1950–1954 pełnił zaszczytną funkcję Prezesa Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych. Inż. Wojnarowicz zmarł podczas pobytu w sanatorium w Nałęczowie, gdzie został także pochowany.

Inż. Jan Wyżnikiewicz (1904 – 1985)

Studiował na Uniwersytecie w Bordeaux, gdzie w roku 1928 uzyskał tytuł mgr inż. chemii. Nostryfikował się w 1934 roku na Politechnice w Warszawie. W 1930 roku podjął pracę w Gazowni Miejskiej w Bydgoszczy na stanowisku kierownika laboratorium. W latach 1951–1969 był dyrektorem Zakładów Gazownictwa Okręgu Bydgoskiego. Pełnił również funkcję wykładowcy technologii gazownictwa w Państwowej Szkole Przemysłowej. Był współorganizatorem Bydgoskiego Podokręgu Związku Inżynierów Chemików i pierwszym prezydentem wybranym w 1937 roku, a następnie od 1938 roku Przewodniczącym Koła Bydgoskiego Związku Inżynierów Chemików. Pełnił funkcję Członka Zarządu Stowarzyszenia Techników Polskich w Bydgoszczy, w którym prowadził Sekcję Odczytową. W 1937 roku powołano Oddział Pomorski Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych z siedzibą w Bydgoszczy, a inż. Jan Wyżnikiewicz został członkiem pierwszego zarządu. Od roku 1937 do 1971 był we władzach Oddziału Bydgoskiego PZITS, w tym przez 19 lat jego Prezesem. W 1952 roku uzyskał uprawnienia rzeczoznawcy PZITS w zakresie technologii gazownictwa budowy gazowni i eksploatacji sieci rozdzielczych. Na łamach „Biuletynu PZITS” ogłosił szereg artykułów na temat gazownictwa i ciepłownictwa między innymi „Perspektywy zaopatrzenia w gaz miasta Bydgoszcz”, „Odgazowanie gazu ziemnego na

bazie instalacji w Alfortville we Francji”, Racionalna gospodarka węglem i koksem w urządzeniach co”. Był znanym aktywistą różnych towarzystw regionalnych, między innymi Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy, Bydgoskiego Towarzystwa Muzycznego i Towarzystwa Miłośników Kaktusów. Za osiągnięcia w działalności zawodowej i społecznej otrzymał liczne odznaczenia i wyróżnienia. Członek honorowy PZITS, Prezes Honorowy O/B PZITS. Odznaczony Złotą i Srebrną Odznaką NOT, Złotą Odznaką PZITS, Medalem im. B. Rumińskiego.

Prof. mgr inż. Eugeniusz Julian Zaczyński (1899–1964)

Urodził się w Warszawie. W 1917 roku zdał maturę w szkole realnej we Lwowie, po czym w latach 1918–1920 walczył w batalionach polskich wojsk. W 1919 roku ukończył szkołę oficerską, a w 1920 roku został zdemobilizowany w randze porucznika. W latach 1920–1926 (z przerwą w 1921 roku, gdy jako student brał udział w II powstaniu śląskim) studiował na Wydziale Inżynierii Lądowej i Wodnej Politechniki Lwowskiej, którą ukończył z dyplomem inżyniera budownictwa wodnego, uzyskanym z wynikiem celującym. W latach 1925–1927 był asystentem prof. Ottona Nadolskiego w Katedrze Budownictwa Wodnego Politechniki Lwowskiej, gdzie były prowadzone wykłady z wodociągów i kanalizacji miast. Następnie, jako stypendysta fundacji Rockefellera, odbył w latach 1927–1928 studia specjalistyczne na Uniwersytecie Harvardzkim w Cambridge (USA), gdzie ukończył podyplomowy kurs inżynierii sanitarnej i komunalnej. Po powrocie do kraju pracował od 1928 roku w Departamencie Służby Zdrowia MSW w Warszawie, a następnie od 1929 roku w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach, jako referent do spraw uzdrowiskowych. W latach 1934–1939 był burmistrzem Zakopanego. We wrześniu 1939 roku poszukiwany przez Gestapo uciekł do Lwowa, gdzie w latach 1939–1941 pracował jako docent w rosyjskim Lwowskim Instytucie Politechnicznym. Przez całą okupację niemiecką, od 1941 roku, działał pod pseudonimem „Sewer” w konspiracji ZWZ-AK. Po wojnie piastował funkcje dyrektorskie w różnych zjednoczeniach na Śląsku i w Warszawie. Od 1946 roku związał się z Politechniką Śląską w Gliwicach. Organizował początkowo Oddział Inżynierii Sanitarnej na Wydziale Inżynierijno-Budowlanym, a od 1950 roku Wydział Inżynierii Sanitarnej, gdzie pełnił do 1956 roku obowiązki pierwszego dziekana. Od początku pracy w Politechnice Śląskiej, aż do śmierci, prof. Zaczyński był kierownikiem Katedry Wodociągów i Kanalizacji. W 1948 roku otrzymał nominację na profesora

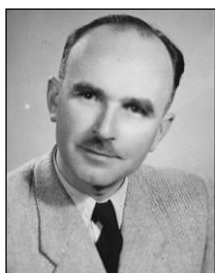
nadzwyczajnego, a w 1959 roku – na profesora zwyczajnego. Równocześnie z działalnością dydaktyczną prof. Eugeniusz Zaczyński prowadził własne badania i prace techniczne. W 1949 roku, zorganizował przy swojej Katedrze, Zakład Badań Wodociągowych i Kanalizacyjnych. W latach 1956–1957 prof. Eugeniusz Zaczyński był naczelnym dyrektorem Instytutu Gospodarki Komunalnej w Warszawie, a potem został powołany na stanowisko kierownika Zakładu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, a następnie Zakładu Badań Naukowych Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego PAN w Zabrze. Na tym ostatnim stanowisku pracował aż do śmierci. W ogromnie czynnym życiu prof. Eugeniusz Zaczyński znalazł również czas na działalność społeczną. Był współzałożycielem i działaczem Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych oraz Towarzystwa Urbanistów Polskich. W latach 1945–1950 przewodniczył Sekcji Wodociągów i Kanalizacji przy Zarządzie Głównym PZITS. Prof. Eugeniusz Zaczyński był zasłużonym działaczem polskiego ruchu ochrony przyrody, m. in. Prezesem Zarządu Głównego Ligi Ochrony Przyrody. Został odznaczony m.in. krzyżami: Oficerskim i Kawalerskim OOP, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz Złotą Odznaką Honorową NOT. Prof. Eugeniusz Zaczyński zmarł w Warszawie, gdzie został pochowany na cmentarzu Powązkowskim.

Gen. Jerzy Ziętek (1901–1985)

Urodził się w Gliwicach. W 1919 roku, jako działacz plebiscytowy na Śląsku, z bronią w ręku bierze udział w Oddziałach Frontowych Powstania. Po podziale Górnego Śląska uchodzi z rodziną do Tarnowskich Gór, gdzie w latach 1922–1929 pracuje w Zarządzie Powiatowym. W 1929 roku zostaje wybrany do Samorządu Gminnego w Radzionkowie. Podczas kampanii wrześniowej, w 1939 roku, bierze udział w walkach frontowych. W okresie okupacji pracuje w Związku Radzieckim, gdzie w 1943 roku zgłosił się do tworzących się formacji Odrodzonego Wojska Polskiego, w którym pełnił funkcję zastępcy dowódcy dywizji. Po wyzwoleniu Polski, w latach 1945–1963 pracuje jako zastępca przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach. Od roku 1964 do 1973 pełnił funkcję przewodniczącego WRN w Katowicach, a w latach 1973–1975 funkcję wojewody katowickiego. W roku 1963 zostaje wybrany przez Sejm na członka Rady Państwa, a w 1980 roku na zastępcę przewodniczącego Rady Państwa. Był honorowym patronem kilku cyklicznych konferencji, odbywających się w Katowicach

nt. oczyszczania ścieków. Z racji pełnionych funkcji w administracji państwowej czynnie wspierał działania Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, szczególnie w kierunku poprawy stanu sanitarnego Śląska. Trwałym symbolem Jego pracy na terenie Śląska były inwestycje związane z zaopatrzeniem w wodę oraz troska o tereny zielone, rekreacyjne i uzdrowiska.. Za długoletnią pracę zawodową oraz społeczną został odznaczony: Orderem Budowniczych Polski Ludowej, Sztandarem Pracy I Klasy, Krzyżem Komandorskim Odrodzenia z Gwiazdą, Krzyżem Grunwaldzkim, Krzyżem Virtuti Militari, Śląskim Krzyżem Powstańczym oraz szeregiem innych odznaczeń. W uznaniu wielkich zasług dla wszechstronnego rozwoju techniki sanitarnej na terenie woj. katowickiego XVIII Zjazd Delegatów PZITS obradujący w Łodzi w 1975 roku nadał mu godność Członka Honorowego PZITS

Dr inż. Franciszek Zygmanski (1912–1989)

Do PZITS wstąpił w 1947 roku. Od roku 1983 Członek Honorowy PZITS. W latach 1958–1969 Prezes Oddziału, od 1969 roku Honorowy Prezes Oddziału. W 1963 roku zainicjował utworzenie Głównej Sekcji Techniki Sanitarnej Wsi, której przez wiele lat przewodniczył. W 1964 roku zorganizował ogólnopolską interdyscyplinarną konferencję inżynierów sanitarnych i lekarzy Higienizacja wsi. W 1965 roku zainicjował organizację cyklicznej konferencji naukowo-technicznej Zaopatrzenie w wodę miast, wsi i osiedli. W latach 1946–1950 kierował Zakładem Wodociągowym (Wodociągi Miejskie), wchodzącym w skład Zakładu Siły, Światła i Wody Stołecznego Miasta Poznania. Przewodniczył Komitetowi Zaplecza Naukowo-Technicznego oraz Wojewódzkiej Komisji Racjonalizacji i Wynalazczości.

4. ODZNACZENIA HONOROWE NADANE PRZEZ ZRZESZENIE ZASŁUŻONYM OSOBOM

4.1. Członkowie Honorowi

Czesław Świerczewski	1926 r.	Jerzy Zwoliński	1988 r.
Edward Szenfeld	1928 r.	Jerzy Żołędziowski	1988 r.
Mieczysław Seifert	1936 r.	Bogdan Balcer	1994 r.
Antoni Dziurzyński	1938 r.	Adolf Biernacki	1994 r.
Ignacy Piotrowski	1938 r.	Zbigniew Cierpisz	1994 r.
Włodzimierz Rabczewski	1938 r.	Ferdynand Dembecki	1994 r.
prof. Zygmunt Rudolf	1945 r.	Jerzy Drażkiewicz	1994 r.
prof. Jarosław Doliński	1958 r.	Henryk Drewnicki	1994 r.
Jerzy Tokarski	1958 r.	Jan Gucki	1994 r.
Bohdan Chybowski	1966 r.	Bolesław Hebrowski	1994 r.
Henryk Janczewski	1966 r.	Janusz Hordyński	1994 r.
prof. Jan Just	1966 r.	Andrzej Kicman	1994 r.
Jan Kłosiński	1966 r.	Edmund Król	1994 r.
Jan Wyżnikiewicz	1966 r.	Janusz Kwiatkowski	1994 r.
Edward Maszczyński	1972 r.	Jan Lemański	1994 r.
prof. Waław Błaszczuk	1975 r.	Andrzej Madeyski	1994 r.
gen. Jerzy Ziętek	1975 r.	Bogumiła Nawrocka-Fuchs	1994 r.
Stefan Bilewski	1978 r.	Jan Nowak	1994 r.
prof. Tadeusz Gabryszewski	1978 r.	Stefan Opaliński	1994 r.
Józef Liebfeld	1978 r.	Henryk Pęczek	1994 r.
Jan Rokosz	1978 r.	prof. Marek Roman	1994 r.
Włodzimierz Urbański	1983 r.	Stanisław Rybicki	1994 r.
prof. Witold Wasilewski	1983 r.	Krzysztof Skalmowski	1994 r.
Roman Wilczyński	1983 r.	Stanisław Świerczyński	1994 r.
Franciszek Zygmantowski	1983 r.	Jerzy Banaś	1999 r.
Sergiusz Antoniuk	1988 r.	Kazimierz Czaplo	1999 r.
Alfred Kołakowski	1988 r.	Teodor Gliński	1999 r.
Czesław Lewiński	1988 r.	Danuta Grenda	1999 r.
Stanisław Murzyn	1988 r.	Zdzisław Grzymała	1999 r.
Erazm Prinke	1988 r.	Benon Hirsza	1999 r.
Jarosław Rutkiewicz	1988 r.	Inga Hoppe	1999 r.
Jan Samosiuk	1988 r.	Zbigniew Janota	1999 r.
Ryszard Stępniewski	1988 r.	Jerzy Maria Karnowski	1999 r.
Gustaw Szeller	1988 r.	Władysław Korczak	1999 r.

Edmund Kostrzewa	1999 r.	Stanisław Zabłocki	2004 r.
Kazimierz Kosiński	1999 r.	Andrzej Banek	2008 r.
prof. Andrzej Królikowski	1999 r.	Tadeusz Brodowski	2008 r.
Tadeusz Mrygłodowicz	1999 r.	Konrad Bąkowski	2008 r.
Wiesław Olechnowicz	1999 r.	Janina Ciupa	2008 r.
Jerzy Ożana	1999 r.	Józef Fiszer	2008 r.
Ryszard Paruszewski	1999 r.	Jerzy Gliński	2008 r.
Andrzej Pieniążek	1999 r.	Krystyna Janicka-Mazur	2008 r.
Janusz Roźniakowski	1999 r.	Bolesław Jurkiewicz	2008 r.
Eugeniusz Ryl	1999 r.	Krzysztof Kasprzak	2008 r.
Andrzej Suchoń	1999 r.	Biruta Klepacka	2008 r.
Jan Szpakowski	1999 r.	Ryszard Kowalczyk	2008 r.
Czesław Tomczyk	1999 r.	Franciszek Kozłowski	2008 r.
Wacław Trojanowski	1999 r.	Tadeusz Kuran	2008 r.
Jerzy Trzebuchowski	1999 r.	prof. Jolanta Maćkiewicz	2008 r.
Kazimierz Bajer	2004 r.	Wiktor Murawski	2008 r.
Zygmunt Graczyk	2004 r.	Waldemar Nawrocki	2008 r.
prof. Janusz Jeżowiecki	2004 r.	Zbigniew Niedziela	2008 r.
Włodzimierz Kasprzak	2004 r.	Jolenta Pankowska	2008 r.
prof. Edward S. Kempa	2004 r.	prof. Jan Pawełek	2008 r.
prof. Andrzej Kola	2004 r.	Władysław Ptak	2008 r.
Krystyna Korniak-Figa	2004 r.	prof. Jan D. Rutkowski	2008 r.
prof. Apolinary Kowal	2004 r.	Kazimierz Rypiński	2008 r.
Wiesław Kowieski	2004 r.	Jan Sikora	2008 r.
Antoni Matyliš	2004 r.	prof. Marek Maria Sozański	2008 r.
Mieczysław Menżyński	2004 r.	Lubomir Stojewski	2008 r.
Stanisław Nawara	2004 r.	Stanisław Stosur	2008 r.
Edward Nosowicz	2004 r.	Anna Szlęk	2008 r.
Paweł Piotrowiak	2004 r.	Mirosław Szumski	2008 r.
Leszek Reguła	2004 r.	Jan Ślusarczyk	2008 r.
Sławomir Sieńczyło	2004 r.	Alfred Ważny	2008 r.
Irena Sierpińska	2004 r.	Wiesław Żywicki	2008 r.
Tadeusz Stępień	2004 r.	prof. Jerzy Adamski	2012 r.
Jerzy Stroński	2004 r.	prof. Ryszard Błażejowski	2012 r.
Ziemowit Suligowski	2004 r.	Szczepan Burak	2012 r.
Maria Szczuka	2004 r.	Zbigniew Kilanowski	2012 r.
Ryszard Tołwiński	2004 r.	Elżbieta Kowalczyk	2012 r.
Wiesław Trzeciak	2004 r.	Andrzej Krygier	2012 r.
Marian Wojtkowski	2004 r.	Mieczysław Kucharski	2012 r.

Zbigniew Lewiński	2012 r.	Tadeusz Zawiliński	2012 r.
Eliza Dorota Mańkowska	2012 r.	Alfred Zgoda	2012 r.
Zenon Mieruszyński	2012 r.	Jolanta Zimny-Kozłowska	2012 r.
prof. Bogdan Mizieliński	2012 r.	prof. Gerard Jan Besler	2016 r.
Elżbieta Nowińska	2012 r.	Sławomir Biłozor	2016 r.
Bogdan Pastuszko	2012 r.	Bogusław Brochmann	2016 r.
Zygmunt Półtorak	2012 r.	prof. Sławczo Denczew	2016 r.
Stanisław Rzeziński	2012 r.	Andrzej Maria Dziubek	2016 r.
Alojzy Sawicki	2012 r.	Bronisław Hillebrand	2016 r.
Adam Skardowski	2012 r.	Piotr Korczak	2016 r.
Edward Szczechowiak	2012 r.	Alicja Krymska	2016 r.
Janusz Tokarzewski	2012 r.	Ryszard Orłowski	2016 r.
Janusz Wandrasz	2012 r.	Ewa Maria Skręt	2016 r.
Stefan Wilkosz	2012 r.	Zbigniew Szymański	2016 r.

4.2. Osoby odznaczone medalem PZITS im. prof. Zygmunta Rudolfa

Zarząd Główny PZITS w dniu 1 marca 1999 r. podjął uchwałę w sprawie ustanowienia honorowego najwyższego odznaczenia PZITS – Medalu imienia prof. Zygmunta Rudolfa. Zatwierdził także Regulamin dotyczący trybu przyznawania Medalu, powoływania i działalności Kapituły tego honorowego odznaczenia PZITS.

Awers i rewers Medalu im. prof. Zygmunta Rudolfa

W latach 1999–2017 Medalem imienia prof. Zygmunta Rudolfa zostały wyróżnione następujące osoby:

Zbigniew Cierpisz	1999 r.	prof. Marek Roman	1999 r.
Jan Lemański	1999 r.	Stanisław A. Rybicki	1999 r.
prof. Andrzej Madeyski	1999 r.	Krzysztof Skalmowski	1999 r.
Bogumiła Nawrocka-Fuchs	1999 r.	prof. Witold Wasilewski	1999 r.

Bolesław Hebrowski	2000 r.	Marek Maria Sozański	2008 r.
prof. Edward S. Kempa	2000 r.	Wacław Trojanowski	2008 r.
prof. Apolinary L. Kowal	2000 r.	Zbigniew Janota	2011 r.
Edmund Król	2001 r.	Bolesław Jurkiewicz	2011 r.
Stefan Opaliński	2001 r.	Zbigniew Niedziela	2012 r.
Henryk Drewnicki	2002 r.	Irena Żywuszko	2012 r.
Mieczysław Menżyński	2002 r.	Krzysztof Kasprzak	2013 r.
Ryszard Paruszewski	2002 r.	Sławomir Sieńczyło	2014 r.
Eugeniusz Ryl	2002 r.	Tadeusz Bruzda	2015 r.
Jan Gucki	2003 r.	Bogusław Brochmann	2016 r.
prof. Ferdynand Dembecki	2004 r.	prof. Sławczo Denczew	2016 r.
Jerzy Drażkiewicz	2004 r.	Zdzisław Grzymała	2016 r.
Inga Hoppe	2004 r.	Krystyna Janicka-Mazur	2016 r.
prof. Andrzej Królikowski	2004 r.	Zenon Mieruszyński	2016 r.
Leszek Reguła	2004 r.	prof. Jan Pawełek	2016 r.
prof. Janusz Jeżowiecki	2005 r.	Andrzej Pieniążek	2016 r.
Paweł Piotrowiak	2005 r.	Janusz Roźniakowski	2016 r.
prof. Jan D. Rutkowski	2005 r.	Adam Skardowski	2016 r.
Wiesław Olechnowicz	2007 r.	Krzysztof Stelański	2016 r.
Konrad Bąkowski	2008 r.	prof. Władysław Szaflik	2016 r.
Krystyna Korniak-Figa	2008 r.	Władysław Szymański	2016 r.
Zbigniew Matuszyk	2008 r.	Jolanta Walczak-Sielicka	2016 r.
Jerzy Ożana	2008 r.	Bronisław Hillebrand	2017 r.
Jan Stanisław Sieradzon	2008 r.		

5. ODDZIAŁY ZRZESZENIA

5.1. Oddział Bydgoski

Realizując uchwałę XIX Zjazdu delegatów Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, który obradował w dniach 21–23 czerwca 1937 roku w Grudziądzu, utworzono w 1938 roku trzy oddziały Zrzeszenia: Śląsko-Krakowski, Poznański i Pomorski z siedzibą w Bydgoszczy.

Niemalą rolę w działalności Zrzeszenia odegrali gazownicy bydgoscy, którzy już od 1925 roku współpracowali z Zarządem Głównym. Z inicjatywy dyrektora Gazowni Miejskiej w Bydgoszczy inż. Bronisława Klimczaka i przy poparciu inż. Franciszka Siemiradzkiego oraz inż. Jana Czajkowskiego, utworzono w Szkole Przemysłowej w Bydgoszczy Oddział Gazowniczy na Wydziale Chemicznym jako jedyny w Polsce. Wykładowcami na Oddziale Gazowniczym byli bydgoscy inżynierowie, między innymi Ignacy Banaszak i Jan Wyźnikiewicz. Już w dwudziestoleciu międzywojennym wykształcono grono specjalistów gazownictwa.

W dniu 28 listopada 1938 roku w Miejskiej Gazowni w Bydgoszczy odbyło się pierwsze plenarne zebranie Oddziału Pomorskiego Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, podczas którego wybrano Zarząd Oddziału w składzie:

Przewodniczący	mgr inż. Klimczak Bronisław
Z-ca przewodniczącego	inż. Tubielewicz Edward
Sekretarz	inż. Banaszak Ignacy

Teren działania Pomorskiego Oddziału stanowiło województwo pomorskie, w granicach od kwietnia 1938 roku, obejmujące 26 gazowni i 34 zakłady wodociągowo-kanalizacyjne. Oddział Pomorski Zrzeszenia początkowo liczył 17 członków zwyczajnych i 2 nadzwyczajnych. W roku 1939 Oddział liczył już 45 osób, przy czym największy udział członków stanowili pracownicy Gazowni i Wodociągów Miejskich w Bydgoszczy.

Wybuch II wojny światowej i okupacja hitlerowska przerwały rozwijającą się działalność Zrzeszenia. W dwudziestoleciu międzywojennym Pomorskie Zrzeszenie zaliczane było do najaktywniejszych Oddziałów, przy czym prym w nim wiodli pracownicy Gazowni Miejskiej i Wodociągów Miejskich w Bydgoszczy. Oni to przyczynili się do rozwoju Zrzeszenia, mając niemały udział w osiągnięciach gazownictwa bydgoskiego i jego unowocześnieniu.

Po zakończeniu II wojny światowej Zrzeszenie wznowiło swoją działalność. Oddział Pomorski reaktywowano 11 listopada 1945 roku w Bydgoszczy. Pierwszym jego prezesem został Jan Wyźnikiewicz, a sekretarzem Romuald Kiełkiewicz. Zasięgiem działania Zrzeszenie objęło województwo pomorskie, gdańskie, zachodniopomorskie, mazurskie oraz Gorzów n. Wartą. W sumie Oddział zrzeszał pracowników zatrudnionych

w gazowniach, wodociągach i zakładach oczyszczania 142 miast. Tradycją było, że w nowo reaktywowanym Oddziale czołową rolę przejęli pracownicy Gazowni Miejskiej w Bydgoszczy.

W maju 1946 roku Zrzeszenie zgłosiło swe członkostwo do Naczelnej Organizacji Technicznej. Na XXIII Zjeździe Polskich Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, który odbył się w Bydgoszczy, przy obecności 370 uczestników zaakceptowano przystąpienie Zrzeszenia do NOT. Z okazji Zjazdu zorganizowano w Bydgoszczy pierwszą po wojnie wystawę nt. „Gaz i woda”, której otwarcia dokonał wiceminister inż. Bolesław Rumiński.

Pomorski Oddział Zrzeszenia, od zarania swego powstania, uznawany był za przodujący w kraju. W latach 1945–1946 zorganizował kilkanaście zjazdów regionalnych. W kwietniu 1948 roku powołano Oddział w Szczecinie, a w czerwcu tego samego roku Oddział w Gdańsku. Zmieniono nazwę Oddziału Pomorskiego na Pomorsko – Mazurski. W czerwcu 1951 roku, po usamodzielnieniu się Oddziału Olsztyńskiego, przywrócono pierwotną nazwę ograniczając terenowy zasięg działania do województwa bydgoskiego.

W dniu 1 czerwca 1980 roku z Oddziału Bydgoskiego odeszło 7 kół z Torunia i Grudziądza, które utworzyły samodzielny Oddział z siedzibą w Toruniu, a tym samym zmniejszył się zakres działania Oddziału Bydgoskiego i liczba jego członków. Od roku 1980 teren działania Oddziału Bydgoskiego obejmował województwa bydgoskie i włocławskie.

W powojennym okresie działalnością Oddziału Bydgoskiego kierowali:

- Jan Wyżnikiewicz przez 19 lat,
- Zygmunt Grajek przez 4 lata,
- Kazimierz Duliński przez 14 lat,
- Waław Trojanowski przez 8 lat,
- Inga Hoppe przez 25 lat,
- Janusz Bujak od roku 2017.

W latach 1945–2018 na czele Oddziału Bydgoskiego stało 6 przewodniczących, przy czym jeden z najdłuższych staży sprawował nestor polskich techników i członek honorowy PZITS Jan Wyżnikiewicz. Należał on do wybitnych aktywistów Zrzeszenia, który wielokrotnie był odznaczany i wyróżniany w dowód zasług, jakie położył dla rozwoju i dobra tak województwa bydgoskiego, jak i Zrzeszenia. Jego praca niewątpliwie zaważyła na osiągnięciach Oddziału Bydgoskiego PZITS, którym kierował przez ten okres oraz służyła za wzór Jego następcom.

Dłuższym stażem w pełnieniu funkcji prezesa tj. 25 lat może pochwalić się Inga Hoppe, wielokrotnie za tą działalność wyróżniona odznaczeniami stowarzyszeniowymi,

w tym Medalem im. prof. Zygmunta Rudolfa oraz państwowym Złotym Krzyżem Zasługi.

Zarząd Oddziału Bydgoskiego, przez wszystkie kadencje, starał się oprzeć swoją pracę na działalności Sekcji i Komisji branżowych oraz na współdziałaniu z Kołami Zakładowymi. Troska o wzrost ilościowy i jakościowy członków stale towarzyszyła władzom PZITS we wszystkich ich poczynaniach.

Stan Członków Oddziału w wybranych latach przedstawiał się następująco:

Rok	Liczba kół zakładowych	Ogólna liczba Członków
1945	6	41
1947	14	162
1953	14	248
1960	21	528
1970	24	557
1979	28	843
1980	21	733
1985	21	794
1990	23	782
1995	11	216
1997	6	181
2000	4	194
2005	2	137
2015	2	89
2017	2	70

Z analizy danych zawartych w przytoczonej wrywkowo statystyce wynika, że w 1945 roku Zarząd Oddziału rozpoczynał pracę z 6 kołami liczącymi zaledwie 41 członków. Przez okres 45 lat liczby te permanentnie wzrastały, aż w 1990 roku Oddział obejmował już 23 Koła Zakładowe zrzeszające 782 osoby. Był to największy sukces intensywnej pracy Zarządu Oddziału. Dodać należy, że w tym czasie przeprowadzano systematycznie okresowe weryfikacje aktywności członków, skreślając tych, którzy byli bierni, nie płacili składek oraz nie przejawiali zainteresowania działalnością PZITS. Od 1992 r. liczba Kół ulegała systematycznemu zmniejszeniu, osiągając liczbę 11 w roku 1995. W dalszych latach spadek ten stale się powiększał, aż na koniec 1997 roku Oddział Bydgoski PZITS posiadał 6 Kół i 181 członków. Na ten stan rzeczy wpłynęły zmiany ustrojowo-gospodarcze w Polsce, a zwłaszcza restrukturyzacja i likwidacja niektórych zakładów pracy, a także klimat polityczny niesprzyjający działalności stowarzyszeniowej. Obserwuje się brak zainteresowania administracji terenowej i kierownictw przedsiębiorstw współpracą ze Stowarzyszeniem. W konsekwencji w roku 2017 Oddział liczył już tylko 70 członków i posiadał 2 Koła Zakładowe.

Od roku 1962 działalność Oddziału PZITS w Bydgoszczy opierała się na pracy Sekcji takich jak:

- Sekcja Wodociągi i Kanalizacja,
- Sekcja Gazownictwa,
- Sekcja Ogrzewnictwa, Ciepłownictwa i Wentylacji,
- Sekcja Ochrony Środowiska,
- Sekcja Oczyszczania Miast i Techniki Sanitarnej Wsi,

oraz komisji, które powoływane były do realizacji konkretnych zadań:

- Komisja Współzawodnictwa,
- Komisja Samopomocy Koleżeńskiej,
- Komisja ds. Odznaczeń i Opiniowania Zawodowego,
- Komisja ds. Reformy Gospodarczej,
- Komisja ds. Biuletynów i Kroniki Oddziału,
- Komisja Kwalifikacyjna ds. Specjalizacji Zawodowej,
- Komisja Egzaminacyjno-Kwalifikacyjna ds. Uprawnień Energetycznych,
- Komisja Seniorów,
- Komisja Szkoleniowa.

Wymienione organizacje działały z różnym nasileniem i aktywnością do roku 1996, a niektóre do roku 2001, w zależności od społecznego zapotrzebowania, zmiany przepisów, czy reorganizacji branży. Od roku 1972 funkcjonuje w Oddziale tylko Komisja Kwalifikacyjna, która działa bardzo prężnie i jej działalność jest głównym źródłem dochodu Oddziału przez ostatnie lata.

W 1988 roku z okazji 50-lecia istnienia, Oddział Bydgoski został odznaczony przez Zarząd Główny PZITS Złotą Odznaką Honorową PZITS, a przez Wojewódzką Radę Narodową w Bydgoszczy Odznaką „Za szczególne zasługi dla rozwoju województwa bydgoskiego”. Niewątpliwym sukcesem Bydgoskiego Oddziału PZITS było przygotowywanie części naukowej dla Międzynarodowych Targów Przyborów i Urządzeń Gazowych POL GAZ EXPO w Bydgoszczy od roku 1996. Sympozja organizowane przez kolejne 8 lat stały się wizytówką Oddziału, a pozytywne oceny sympozjów i konferencji spowodowały zainteresowanie się tą formą działalności przez inne środowiska.

Oddział Bydgoski PZITS ma również w swoim dorobku wiele publikacji wydanych w formie podręczników, skryptów, prac naukowo-technicznych czy materiałów z konferencji i sympozjów. Sporządzony bilans wydawnictw obejmuje około 40 pozycji. Patrząc przez pryzmat 80 lat na działalność Bydgoskiego Oddziału nie trudno zauważyć, że praca i osobiste zaangażowanie jego członków przyczyniło się do rozwoju dziedzin przez nich reprezentowanych w różnych warunkach politycznych i gospodarczych.

Niezależnie od oceny efektów tej działalności, należy cenić wielką siłę, prężność i dynamikę społeczną, która charakteryzuje licznych działaczy i aktyw Oddziału PZITS. Skład obecnych władz Oddziału przedstawia się następująco:

Zarząd

Prezes	Janusz Bujak
Wiceprezes	Bożena Pawlak, Piotr Muzyczuk
Sekretarz	Jerzy Gliński
Skarbnik	Zygmunt Graczyk
Członek	Piotr Czerniejewski, Jacek Dudziński
Z-ca Członka	Ryszard Orłowski

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Marek Rutkowski
Z-ca Przewodniczącego	Dorota Pezacka
Sekretarz	Zbigniew Lewiński
Członek	Leszek Bujak

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Bronisław Baranowski
Z-ca Przewodniczącego	Teresa Zwiewka
Sekretarz	Wiesław Żywicki
Członek	Piotr Kempiański

5.2. Oddział Wielkopolski

Oddział został powołany w 1938 roku uchwałą Zarządu Głównego ówczesnego Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych (PZGWiTS). Pierwszym prezesem Oddziału był inż. Antoni Dziurzyński, Wiceprezesem Antoni Kotowicz a Skarbnikiem Zygmunt Wirbser). Inż. Antoni Dziurzyński (1873–1948), był długoletnim pracownikiem i dyrektorem gazowni miejskiej w Poznaniu, prezesem komitetu budowy elektrowni w Poznaniu, członkiem Towarzystwa Miłośników Miasta Poznania. Na XXII Zjeździe PZGWiTS, który odbył się 8–9 listopada 1945 roku w Katowicach i Gliwicach wybrany został Prezesem całego Zrzeszenia na kadencję 1945–1946.

Obejmujący, historyczny region Wielkopolski, Oddział powstał z inicjatywy gazowników i wodociągowców. Program działania Oddziału określono na I Zjeździe, w dniu 27 listopada 1938 roku. Podstawowym kierunkiem prac było podnoszenie poziomu wiedzy i kwalifikacji zawodowych kadry, głównie kierowników i pracowników

technicznych wielkopolskich zakładów gospodarki komunalnej, zwłaszcza gazowni i przedsiębiorstw wodno-kanalizacyjnych. Prace Oddziału obejmowały także przygotowanie projektów aktów normatywnych dotyczących gospodarki komunalnej, m.in. ustawy o przedsiębiorstwach komunalnych.

Reaktywacja Oddziału Poznańskiego PZGWiTS nastąpiła już w 1945 roku. Terytorialny zasięg jego działalności wykraczał znacznie poza granice ówczesnego województwa poznańskiego i obejmował także województwa: zielonogórskie, koszalińskie i szczecińskie. Pierwszy powojenny zjazd członków Oddziału odbył się w 1946 roku. Działalność w tym okresie koncentrowała się głównie na prowadzeniu szkoleń i kursów, co wynikało z potrzeb kadrowych zniszczonej gospodarki polskiej. Powołana w 1947 roku Sekcja Wodociągowo-Kanalizacyjna była pierwszą sekcją branżową w Oddziale. Do 1988 roku powołane zostały kolejne Sekcje: Ogrzewnictwa, Wentylacji i Klimatyzacji, Instalacji Sanitarnych i Przemysłowych, Techniki i Organizacji Wykonawstwa, Pralnictwa, Automatyki i Komputeryzacji (pierwotnie Aparatury i Automatyki), Gospodarki Odpadami, Ochrony Środowiska, Techniki Sanitarnej Wsi, Gazownictwa. Prowadziły one działalność szkoleniową, głównie w formie kursów doszkalających.

Niektóre formy działalności Oddziału były pionierskimi w skali ogólnopolskiej i przyjęte zostały przez inne Oddziały, będąc twórczym wkładem środowiska wielkopolskiego do ogólnopolskiego dorobku Zrzeszenia. Do tej działalności zaliczyć można organizowanie oddziałowych sekcji branżowych i masowych Kół Terenowych, które miały zachęcić pracowników w ówczesnych warunkach gospodarczych i politycznych do współzawodnictwa i podnoszenia kwalifikacji. W Oddziale Wielkopolskim, przed 1999 rokiem Oddziale Poznańskim, utworzono w większych miastach regionu Delegatury Terenowe. W latach 2009–2013 delegatury w Gorzowie Wlkp., Kaliszu, Koninie i Pile zawiesiły jednak swoją działalność z powodu małego lub zupełnego braku aktywności ich członków. Obecnie Delegatury Terenowe istnieją w Gnieźnie (pełnomocnik: Jolenta Pankowska) i Lesznie (pełnomocnik: Franciszek Kozłowski).

Przełomowym wydarzeniem w działalności Oddziału było powołanie w 1995 roku Wielkopolskiego Centrum Edukacji Ekologicznej i Ochrony Środowiska „CEDEKO”, jako wewnętrznej agendy Oddziału. Jej podstawowym zadaniem było organizacyjne skupienie rozproszonych dotąd działań o charakterze gospodarczym, prowadzonych przez Oddział zgodnie z zasadami określonymi Statutem.

W drugiej połowie lat 90. XX wieku nastąpił bardzo znaczny wzrost działalności edukacyjno-szkoleniowej. Wiodącą rolę na rynku wydawnictw z zakresu inżynierii sanitarnej i ochrony środowiska zaczęła pełnić Oficyna Wydawnicza Oddziału. Działalność merytoryczna Oddziału po raz pierwszy w jego historii zaczęła być widoczna w skali całego kraju, a jego oferty pojawiły się na przetargach organizowanych przez Ministerstwo Środowiska i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki

Wodnej. Oddział zacieśnił także współpracę z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, podpisując w 1996 roku deklarację współpracy. Kompleksowego podsumowania merytoryczno-organizacyjnej działalności dokonano kilkakrotnie podczas sesji naukowo-technicznych organizowanych z okazji kolejnych jubileuszy istnienia Oddziału: 30-lecia (w roku 1968), 40-lecia (w roku 1978), 50-lecia (w roku 1988), 60-lecia (w roku 1998), 65-lecia (w roku 2003), 75-lecia (w roku 2013), 80-lecia (w roku 2018). Z okazji jubileuszu 40-lecia działalności, Oddział wyróżniony został zbiorową Złotą Odznaką Honorową PZITS oraz Honorową Odznaką Miasta Poznania, przyznaną przez ówczesne Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Poznaniu. Jubileusz 80-lecia uświetniła uroczystość przekazania, ufundowanego przez Zarząd Oddziału, Sztandaru Organizacyjnego, na płachcie którego umieszczona została dewiza Wielkopolanina Stanisława Staszica: „*Być Narodowi Użytecznym*”.

W 1965 roku Oddział zorganizował pierwszą edycję Krajowej Konferencji Naukowo-Technicznej pt. „Zaopatrzenie w wodę miast, wsi i osiedli”, kontynuowanej do dzisiaj, jako Międzynarodowa Konferencja pt. „Zaopatrzenie w wodę, jakość i ochrona wód” (XXV edycja tej konferencji odbyła się w dniach 18–20 czerwca 2018 roku w Poznaniu). W kolejnych latach powstało szereg nowych cyklicznych konferencji i szkoleń: „Postęp techniczny w ciepłownictwie” (w roku 1971), „Komputer w ochronie środowiska” (w roku 1990), „Usuwanie zanieczyszczeń ropopochodnych i chemicznych z gleby i wód gruntowych” (w roku 1993, w latach następnych przekształcona w konferencję „Remediacja, rekultywacja i rewitalizacja”, której XXIV edycja odbyła się 25–27 kwietnia 2018 roku w Kołobrzegu), „Międzynarodowe Forum Gospodarki Odpadami” (w roku 1995), „Forum Zintegrowanych Systemów Zarządzania według norm ISO” (w roku 1995, w latach następnych rozszerzone o normy EMAS), „Gospodarka odpadami medycznymi” (w roku 1995), Warsztaty Szkoleniowe z cyklu „Zarządzanie Gospodarką Odpadami” (w roku 2001; XXXV edycja odbyła się 12–15 września 2018 roku).

W 1975 roku Oddział wspólnie z Zarządem Międzynarodowych Targów Poznańskich zorganizował Międzynarodowy Salon Urządzeń Komunalnych i Ochrony Środowiska KOMEX'75, poświęcony głównie zagadnieniom gospodarki wodno-ściekowej oraz oczyszczaniu miast i służącemu dla tego celu sprzętowi. Salon, który odbywał się na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich, uważany jest za prekursora późniejszych Międzynarodowych Targów Ochrony Środowiska POLEKO i POL-ECO-SYSTEM oraz Międzynarodowych Targów Techniki Komunalnej KOMTECHNIKA.

W ramach działalności Oficyny Wydawniczej tylko w latach 1995–2018 ukazało się blisko 200 publikacji o łącznym nakładzie ponad 70 tys. egzemplarzy z zakresu m.in. dostępu do informacji o środowisku, prawnych aspektów ochrony środowiska, inżynierskiego kształtowania środowiska, ochrony powierzchni ziemi i zasobów przyrody, gospodarki odpadami, rekultywacji i rewitalizacji terenów zdegradowanych, gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej, zintegrowanych systemów zarządzania,

genetycznie zmodyfikowanych organizmów (GMO), klimatyzacji, wentylacji i ciepłownictwa, budownictwa pasywnego, wykorzystania narzędzi informatycznych w ochronie środowiska. W ofercie wydawniczej w ciągłej sprzedaży znajduje się ponad 70 tytułów książek (seria „Inżynieria na rzecz ochrony środowiska”). Część publikacji ukazuje się cyklicznie: „Zaopatrzenie w wodę, jakość i ochrona wód” (w cyklu dwuletnim od roku 1965), „Postęp techniczny w ciepłownictwie” (od roku 1971), „Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych” (od roku 1993 w cyklu rocznym), „Forum gospodarki odpadami” (od roku 1995, w cyklu dwuletnim), „Termiczne unieszkodliwianie odpadów” (od roku 1997), „Zarządzanie gospodarką odpadami” (od roku 2001, dwa razy do roku.), „Paliwa z odpadów” (od roku 2001), „Poradnik eksploatatora oczyszczalni ścieków” (I wydanie w roku 1993, obecnie III wydanie z roku 2011). Problematyka wydawnicza została rozszerzona także o publikacje z zakresu ochrony przyrody (ochrona parków krajobrazowych, obszarów NATURA 2000, zagadnienia prawnej ochrony przyrody i ochrony gatunków zagrożonych mających znaczenie w środowisku np. dla zwiększenia retencji wód). Niezwykle przydatne, szczególnie spółdzielniom mieszkaniowym, okazało się opracowanie „Warunki bezpiecznego użytkowania mieszkań w budynkach z wentylacją naturalną (grawitacyjną) i urządzeniami gazowymi” wydane w 2012 roku w nakładzie ponad 150 tys. egzemplarzy.

Bardzo innowacyjna i nowatorska w skali kraju była realizacja w latach 2007–2008 projektu „Wzmocnienie systemu informacji o środowisku w szczególności z zakresu bezpieczeństwa biologicznego – usługa szkoleniowa w ramach Transition Facility 2004/016-829.03.01 (Numer referencyjny: 2004/016-829.03.01.02/P)”. Celem tego projektu było podniesienie stanu wiedzy pracowników administracji publicznej w zakresie dostępu społeczeństwa do informacji o środowisku i jego ochronie oraz o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (GMO). Współfinansowany przez Unię Europejską projekt przeznaczony był dla Ministerstwa Środowiska i Centrum Informacji o Środowisku.

W 2008 roku Oddział rozpoczął ścisłą współpracę z Wielkopolską Okręgową Izbą Inżynierów Budownictwa organizując dla członków Izby cykl seminariów szkoleniowych. Kontynuowane są one także obecnie w postaci organizowanej w 2018 roku Wszechnicy Inżyniera. W 2008 roku Oddział brał udział w realizacji umowy o współpracy w zakresie ochrony środowiska i energetyki podpisanej między Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu a rządową Agencją Ochrony Środowiska i Energetyki z Francji (*Agence de l'environnement et de la maîtrise de l'énergie, ADEME*), wykonując kompleksowe opracowanie pracy badawczo-studialnej „Energia odnawialna dla budownictwa”. Działalność gospodarcza, prowadzona przez Oddział, związana jest głównie z organizacją konferencji krajowych i międzynarodowych, branżowych narad, organizacji seminariów i sympozjów, warsztatów szkoleniowych, interaktywnych kursów, działalności wydawniczej oraz Biura Studiów i Rzeczoznawstwa, Ośrodka Szkoleniowego

i Komisji egzaminacyjnej ds. uprawnień energetycznych w zakresie eksploatacji i dozoru instalacji.

W latach 1938–1975 funkcję Prezesa Oddziału pełniło 6 osób, a mianowicie: Antoni Dziurzyński (1873–1948, Prezes w okresie od marca 1938 roku do września 1939 roku oraz w latach 1945–1946); Florian Pluciński (1988–1956, Prezes w latach 1949–1952); Józef Rynarzewski (1900–1969, Prezes w latach 1952–1957); Edward Wierzbicki (Prezes w latach 1957–1958); Franciszek Zygmantowski (1912–1989, Prezes w latach 1958–1969, Honorowy Prezes Oddziału); Janusz Domazer (1929–1989, Prezes w latach 1969–1975). W dniu 15 czerwca 1975 roku Prezesem został wybrany mgr inż. Jan Franciszek Lemański, pełniący tę funkcję do dnia dzisiejszego.

Członkowie Honorowi (w nawiasie podano rok urodzenia i śmierci oraz nadania Godności Członka Honorowego): † Stefan Bilewski (1901–1985; 1978), † Ferdynand Dembecki (1927–2013; 1994), † Antoni Dziurzyński (1873–1948; 1938), † Jan Gucki (1930–2005; 1994), † Jerzy Maria Karnowski (1931–2016; 1999), † Edmund Kostrzewa (1922–2012; 1999), † Erazm Prinke (1910–1995; 1988), † Jan Samosiuk (1905–1990; 1988), † Franciszek Zygmantowski (1912–1989; 1983), Sławomir Biłozor (2016), Ryszard Błażejowski (2012), Krystyna Janicka-Mazur (2008), Krzysztof Kasprzak (2008), Włodzimierz Kasprzak (2004), Franciszek Kozłowski (2008), Jan F. Lemański (1994), Jolenta Pankowska (2008), Marek M. Sozański (2008), Jerzy Stroński (2004), Edward Szczechowiak (2012), Ryszard Tołwiński (2004), Janusz W. Wandrasz (2012).

Medalem im. prof. Zygmunta Rudolfa zostali wyróżnieni: Jan F. Lemański (1999), † Jan Gucki (2003), † Ferdynand Dembecki (2004), † Jan S. Sieradzki (2008), Marek M. Sozański (2008), Krzysztof Kasprzak (2013).

W Oddziale, według stanu na dzień 30 czerwca 2018 roku, działalność prowadzi 46 rzeczoznawców, a liczba członków wynosi 232. Skład obecnych władz Oddziału przedstawia się następująco:

Zarząd

Prezes	Jan F. Lemański
Wiceprezes	Ryszard Błażejowski, Roman Ćwiertnia Magdalena Musiałowicz
Sekretarz	Teresa Kubiak
Z-ca Sekretarza	Mikołaj Książkiewicz
Skarbnik	Krzysztof Kasprzak
Z-ca Skarbnika	Wojciech Ratajczak
Członek	Barbara Horodecka-Kurzawa, Jerzy Stroński Elżbieta Wesołowska, Maciej Trojanowski

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Ryszard Klimaszewski
Z-ca Przewodniczącego	Jadwiga Trzcńska
Sekretarz	Marta Bugajewska
Członek	Anna Karlik-Mačkowiak, Marek Wawrzynkiewicz

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Sławomir Biłozor
Z-ca Przewodniczącego	Janusz Żmudziński
Sekretarz	Jan Borowski
Członek	Jolenta Pankowska, Jerzy Szczygielski

5.3. Oddział Katowicki

Początki powstania Katowickiego Oddziału wiążą się z przedwojenną działalnością dwóch organizacji: Zrzeszeniem Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych oraz Polskim Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Województwa Śląskiego. Organizacje te skupiały wielu inżynierów i techników branży sanitarnej. Odczuwali oni potrzebę utworzenia w przemysłowym regionie Górnego Śląska odrębnej organizacji zawodowej z zakresu techniki sanitarnej. Na XX Zjeździe Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych obradującym w dniach 23–26 czerwca 1938 roku w Katowicach i Chorzowie, utworzono pierwsze trzy oddziały: Śląsko-Krakowski, Poznański i Pomorski. Wznowienie oficjalnej działalności stowarzyszeniowej na Śląsku, po 6-letniej przerwie wojennej, nastąpiło w listopadzie 1945 roku. Wtedy to, w Katowicach i Gliwicach obradował pierwszy po wojnie, a XXII w kolejności, Zjazd Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych. Zjazd ten uchwalił nowy statut oraz powołał szereg nowych oddziałów przystosowanych do aktualnego podziału administracyjnego kraju. Oddział Śląsko-Krakowski podzielono na Katowicki z siedzibą w Katowicach oraz Krakowski z siedzibą w Krakowie. Z chwilą utworzenia, Oddział Katowicki liczył 42 członków. Pierwszym Przewodniczącym Oddziału został przedwojenny Sekretarz i Członek prezydium Zrzeszenia, kol. Jan Kozłowski.

W pierwszych powojennych latach Oddział Katowicki Zrzeszenia rozpoczął budowę nowych struktur organizacyjnych inicjując jednocześnie szereg działań w zakresie odbudowy zniszczonej działaniami wojennymi infrastruktury sanitarnej. W 1949 roku Zarząd Oddziału zorganizował kursy dla inkasentów gazownictwa (56 uczestników), dla monterów i instalatorów (38 uczestników), dla mistrzów i podmistrzów wodociągowych (15 uczestników).

W 1951 roku do Katowickiego Oddziału Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych przystąpiła Sekcja Terenów Zielonych. Od tego czasu nastąpił dynamiczny wzrost liczby Członków Stowarzyszenia. Oddział organizuje odczyty, narady, sympozja, konferencje, wystawy, wycieczki szkoleniowo-techniczne oraz przeprowadza wiele kursów szkoleniowych. Wśród organizowanych konferencji przez Katowicki Oddział należy wyróżnić:

- Ogólnokrajową Konferencję Naukowo-Techniczną pt. „Postęp techniczny w dziedzinie oczyszczania ścieków”, która odbywała się cyklicznie najpierw corocznie, a od 1982 roku, co dwa lata (ostatnia Jubileuszowa XXX Konferencja odbyła się w dniach 14–16 października 1999 roku),
- Krajową Konferencję Naukowo-Techniczną na temat „Intensyfikacja zaopatrzenia w wodę miast i osiedli” odbywa się od roku 1972, w odstępach, co 4–5 lat, a od 1980 roku regionalne konferencje naukowo-techniczne na temat „Problemy zagospodarowania odpadów stałych w województwie katowickim”,
- Konferencję Naukowo-Techniczną pt. „Aktualne zagadnienia związane z przesyłem gazu”, która odbyła się w 1976 roku Katowicach,
- Konferencję Naukowo-Techniczną pt. „Oszczędności paliw i energii w ciepłownictwie” w 1977 roku,
- Konferencję pt. „Nowe kierunki rozwoju instalacji odpylających” w 1979 roku,
- Regionalne konferencje poświęcone problemom zagospodarowania odpadów stałych w województwie katowickim w 1980 i 1982 roku,
- Konferencję pt.: „Usprawnianie realizacji oczyszczalni ścieków” w 1983 roku,
- Konferencję regionalną z cyklu „Energia a środowisko”, w 1989 roku w Bielsku-Białej,
- Konferencję naukowo-techniczną „Wpływ eksploatacji górniczej na rurociągi infrastruktury podziemnej i ścieki wodne” w 1989 roku w Szczyrku,
- Konferencję naukowo-techniczną „Kierunki i problemy zagospodarowania wód podziemnych w województwie katowickim” w 1990 roku w Katowicach.

Lata 80. XX w. są okresem dynamicznego rozwoju Stowarzyszenia na Górnym Śląsku. Organizowane w tym czasie były kwartalne narady pt. „Wymiana informacji technicznej”, w których udział brali przedstawiciele biur projektowych, przedsiębiorstw wykonawczych i użytkowników.

Na początku lat 90. ubiegłego wieku wraz z transformacją ustrojową w państwie, nastąpił gwałtowny spadek liczby członków indywidualnych Oddziału oraz członków zbiorowych. Pojawił się wyraźny spadek zainteresowania działalnością stowarzyszeniową trwający aż do roku 2001. Pomimo tego, utrzymana została organizacja cyklicznych konferencji naukowo-technicznych:

„Postęp techniczny w dziedzinie oczyszczania ścieków" w Katowicach,

- „Trwałość i niezawodność urządzeń ochrony środowiska - ochrona powietrza" w Ustroniu.

W 1997 roku Zarząd Oddziału wspólnie z Górnośląskim Przedsiębiorstwem Wodociągów w Katowicach zorganizował w Ustroniu konferencję pt.: „Rola GPW w systemie zaopatrzenia w wodę - dziś i jutro”.

Od roku 2002 powoli, lecz systematycznie dał się zaobserwować wzrost liczebności Oddziału. Dzięki konsekwentnym działaniom Zarządu, nastąpił zdecydowany wzrost dyscypliny organizacyjnej i prestiżu w środowisku inżynierskim. Członkowie Zarządu Oddziału aktywnie włączyli się w proces formowania samorządu zawodowego inżynierów budownictwa w okręgu śląskim. Współdziałanie Stowarzyszenia z samorządem zawodowym inżynierów budownictwa w zakresie doskonalenia zawodowego, przyniosło wymierne efekty. Śląska Izba Inżynierów Budownictwa dofinansowując szkolenia seminaryjne i konferencje, umożliwiła stowarzyszeniom branży budowlanej ożywienie działalności statutowej, co w znacznym stopniu umożliwiło także podreperowanie ich sytuacji finansowej.

Przy wymiernym wsparciu Izby, Oddział Katowicki PZITS zorganizował trzy konferencje naukowo-techniczne pt. „Forum Rewitalizacji terenów Poprzemysłowych”, które odbyły się kolejno w latach 2005–2007 w Zabrze, Katowicach oraz Gliwicach. Katowicki Oddział współorganizował także z Politechniką Śląską dwie konferencje pt. „Paliwa z odpadów”, które odbyły się w Kudowie i Krynicy.

Ważnym wydarzeniem w działalności szkoleniowej oddziału było powstanie w 2011 roku Ośrodka Szkolenia Ustawicznego Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych Oddział w Katowicach. Zgodnie z porozumieniami zawartymi z Polską Izbą Inżynierów Budownictwa, Katowicki Oddział PZITS organizuje szkolenia seminaryjne służące podnoszeniu kwalifikacji zawodowych inżynierów i techników budownictwa branży sanitarnej i pokrewnych. Lata 2003–2018, to okres ożywionej działalności Oddziału w zakresie organizacji szkoleń seminaryjnych.

PZITS Oddział w Katowicach od jesieni 2012 roku prowadzi kursy przygotowujące do egzaminów na uprawnienia budowlane. Organizuje szkolenia w specjalnościach konstrukcyjno-budowlanej, sieci i instalacji sanitarnych, sieci i instalacji elektrycznych i elektroenergetycznych oraz w pozostałych.

Od roku 2016 roku PZITS Oddział w Katowicach organizuje, w cyklu weekendowym w dwóch sesjach, warsztaty branżowe przygotowujące do egzaminu ustnego na uprawnienia budowlane, w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych. W ramach działalności statutowej Katowicki Oddział PZITS prowadzi także szkolenia i przeprowadza egzaminy dla osób zajmujących się dozorem i eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych, cieplnych, energetycznych oraz gazowych.

Działalność szkoleniowa Oddziału obejmuje także kursy przygotowania zawodowego dla zgrzewaczy i dozoru technicznego zajmującego się montażem przewodów z rur i kształtek termoplastycznych.

Działalność Biura Studiów i Rzecznawców przy Zarządzie Oddziału formalnie zakończyła się w roku 1988. Ze względu na brak dostatecznej liczby zleceń biuro przestało istnieć, a nieliczne opracowania z tego zakresu wykonywane są indywidualnie przez współpracujących z Oddziałem branżowych rzeczoznawców budowlanych.

W roku 2006 przy Zarządzie Oddziału został powołany Zespół Rzecznawców Budowlanych, którego zadaniem jest pozyskiwanie zleceń i realizacja branżowych opracowań specjalistycznych.

Ważnym aspektem w działalności Katowickiego Oddziału jest integracja jej członków poprzez uczestnictwo w krajowych i zagranicznych wycieczkach, obejmujących poza programem technicznym również program turystyczno-krajoznawczy. Wśród zagranicznych wyjazdów można wyróżnić: do Pragi, Budapesztu, Bolonii, Florencji, Drezna, Miśni, Cottbus, Bratysławy, Brna, Moskwy, Rostowa, Kijowa w okresie 1983–2003 oraz do Lizbony, Kowna, Rygi, Tallina, Helsinek, Wilna, Madrytu, Barcelony, Irkucka, Ułan Bator, Pekinu, Szanghaju, Bukaresztu, Dublina, Lizbony, Edynburga i Sardynii w okresie 2007–2018. Wyjazdy szkoleniowo-krajoznawcze do Włoch w latach: 1986, 1987 i 1989, organizowane były przy współudziale Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Włoskiej w Katowicach. Natomiast do ciekawych wyjazdów krajowych należy zaliczyć wyjazdy do Kotliny Kłodzkiej, Międzybrodzia Żywieckiego, Porąbki, Wrocławia, Poznania, Gniezna, Lichenia, Kalisza, Krakowa, Wieliczki, Niepołomic, Wiśnicza, Tarnowa, Świnnej Poręby, Czorsztyna, Soliny, Jasła i Zabrze.

Odmienne były natomiast formy pracy organizacyjnej i działalności merytorycznej Katowickiego Oddziału PZITS w latach: 1938–1939, 1945–1989 i latach ostatnich, po transformacji ustrojowej. Mimo funkcjonowania w różnych warunkach ustrojowych, politycznych i ekonomicznych, działalność Oddziału zawsze koncentrowała się na wypełnianiu statutowych zobowiązań, unikając zaangażowania politycznego jego członków. Obecna liczba członków Katowickiego Oddziału wg stanu na dzień 30 czerwca 2018 roku wynosi 272 osoby.

Nieprzerwanie od 1945 roku siedziba Oddziału Katowickiego znajduje się w Katowicach, w Domu Technika NOT, przy ul. Podgórnej 4. Lokalizacja Domu Technika w centrum stolicy Górnego Śląska stwarza dogodne warunki komunikacyjne, co sprzyja organizacji szkoleń seminaryjnych. Współpraca ze Śląską Izbą Inżynierów Budownictwa ułatwia kontakty z innymi branżami i integruje środowisko inżynierskie tworzące samorząd zawodowy.

Do najbardziej zaangażowanych członków pracujących na rzecz Katowickiego Oddziału należą obecnie:

- kol. Jacek Siwecki,
- kol. Ewa Dworska,
- kol. Michał Janota,
- kol. Joanna Wieszczyk,
- kol. Florian Piechurski,
- kol. Danuta Bochyńska-Podloch,
- kol. Zbigniew Janota,
- kol. Zofia Rogowska,
- kol. Lucyna Przywara,
- kol. Barbara Twardosz-Michniewska,
- kol. Grażyna Mleczko,
- kol. Jolanta Jagucka.

Obecny skład władz Oddziału Katowickiego przedstawia się następująco:

Zarząd

Prezes	Jacek Siwecki
Wiceprezes	Ewa Dworska, Danuta Bochyńska-Podloch
Sekretarz	Zofia Rogowska
Skarbnik	Elżbieta Nemś
Członek:	Lucyna Przywara, Barbara Twardosz-Michniewska Jerzy Kornecki, Florian Piechurski, Tadeusz Zuber

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Zbigniew Janota
Członek	Jolanta Jagucka, Grażyna Mleczko

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Michał Janota
Członek	Antoni Ładoś, Janusz Zadrosz
Z-ca Członka	Adam Kotowicz

5.4. Oddział Dolnośląski

Historia Oddziału Dolnośląskiego Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych we Wrocławiu liczy już 74 lata. Oddział ten był pierwszym stowarzyszeniem naukowo-technicznym założonym po drugiej wojnie światowej na Ziemiach Zachodnich pod ówczesną nazwą – Dolnośląski Oddział Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych. Dolny Śląsk – obejmujący dawniejsze województwa: jeleniogórskie, legnickie, wałbrzyskie i wrocławskie – został w dużej mierze zniszczony podczas działań wojennych. Urządzenia komunalne miast i osiedli prawie w całości zostały unieruchomione. W miarę osiedlania się ludności polskiej na Ziemiach Odzyskanych, przystąpiono do uruchamiania mniej zniszczonych i najpotrzebniejszych obiektów komunalnych dla ludności i odbudowującego się przemysłu. W pierwszej kolejności uruchamiano wodociągi, gazownie, komunikację i elektrownie miejskie, stosując często, z braku możliwości nabycia nowego wyposażenia, rozwiązania zastępcze. Zdziękowana przez wojnę, i nieliczna wówczas grupa polskich fachowców, nie mogła zapewnić obsługi wielokrotnie większej liczby urządzeń. Nieliczni inżynierowie, technicy i wykwalifikowani robotnicy, przybywający na ziemie zachodnie, osiedlali się głównie w większych miastach. W małych miastach do obsługi urządzeń komunalnych z konieczności zatrudniano często ludzi zupełnie do tego zawodu nieprzygotowanych. Jednak pomimo braku kadr, złego stanu urządzeń, zrujnowanych obiektów, których odbudowa postępowała w miarę pozyskiwania środków, w wielu miejscowościach osiągnięto poziom najpotrzebniejszych usług komunalnych równy przedwojnemu. Znaczna część urządzeń pozostawała jednakże nieczynna. Urządzenia gospodarki wodnej i melioracji, oczyszczalnie ścieków, gazownie, uruchomiono tylko w części, a oczyszczanie miast, z braku odpowiedniego taboru było bardzo ograniczone. W czasach, gdy gospodarka komunalna, traktowana najpierw przez władze po macoszemu, z trudem zdobywając wreszcie pełne prawa stała się niezbędna, gdy gazownie i wodociągi osiągnęły swe szczytowe możliwości produkcyjne i usługowe, nastąpił znaczny odpływ personelu technicznego, głównie z powodu niskich zarobków. Doświadczeni inżynierowie przenieśli się do powstających w tym czasie biur projektów i wyższych uczelni technicznych, zaś wykwalifikowany personel techniczny przeszedł do wykonawstwa, a przyuczeni pracownicy, zmieniając kwalifikacje, przechodzili do innych przedsięwzięć.

W takich warunkach, w celu utrzymania i właściwej eksploatacji urządzeń komunalnych na Dolnym Śląsku, zaistniała konieczność działania społecznego. Dużą rolę spełniała w tym czasie organizacja techniczna, jaką było Polskie Zrzeszenie Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych (pierwotna nazwa PZITS), które miało za sobą już ponad dwudziestoletnie doświadczenie.

Inicjatorem powołania Oddziału Dolnośląskiego PZITS był inż. Mieczysław Seifert, pionier gazownictwa polskiego, były członek Zarządu Głównego i Członek Honorowy Zrzeszenia z okresu przedwojennego, który obejmując w maju 1945 roku, jako pierwszy dyrektor, Gazownię Wrocławską, a następnie jako dyrektor „Dalgazu” w Wałbrzychu, przystąpił do organizowania Oddziału Dolnośląskiego i stanął też na jego czele, jako pierwszy Przewodniczący. W dniu 8 listopada 1945 roku na XXII Zjeździe Polskich Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych w Katowicach i Gliwicach, pierwszym Zjeździe po wojnie, uczestniczyli członkowie Oddziału Dolnośląskiego, który został zarejestrowany, jako piąty oddział w kraju, powstały po drugiej wojnie światowej i jako pierwsze stowarzyszenie techniczne na Dolnym Śląsku, z siedzibą w Wałbrzychu. Początkowo Oddział Dolnośląski zgrupował w swoich szeregach 19 osób z branży wodociągowej, gazowniczej i techniki sanitarnej, ale już w marcu 1947 roku liczył 50 członków i mógł zorganizować w dniach 27–29 czerwca tego samego roku XXIV Zjazd Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych we Wrocławiu, w którym uczestniczyło 370 osób. W 1949 roku, w wyniku decyzji Walnego Zgromadzenia Oddziału, siedziba Zarządu została przeniesiona z Wałbrzycha do Wrocławia. W latach 1945–1955 prace w Oddziale sprowadzały się do działalności Prezydium, wyłonionego z Zarządu Oddziału, którego zadaniem było inicjowanie i koordynowanie działań Oddziału. Wyraźne ożywienie działalności i rozwój Kół Zakładowych nastąpił dopiero po roku 1956. Dalszy rozwój Zrzeszenia, przy równoczesnym zwiększeniu zakresu zagadnień specjalistycznych, spowodował konieczność powołania sekcji i komisji, jako organów doradczych Zarządu Oddziału, a także rozwinięcia pracy merytorycznej. Liczba członków Oddziału, w miarę przybywania fachowców, powstawania nowych zakładów, instytucji i przedsiębiorstw systematycznie wzrastała, osiągając na przełomie lat 80. i 90. XX wieku stan prawie 2 tys. członków zgrupowanych w 57 kołach zakładowych i terenowych. Obecnie, po wielu przemianach społeczno-gospodarczych, jakie dokonały się w Polsce, Oddział Dolnośląski PZITS jest organizacją elitarną i liczy prawie 200 członków i sympatyków, spośród których większość stanowią pracownicy naukowcy oraz specjaliści prowadzący samodzielną działalność. Na skutek upływu czasu, wśród członków Oddziału coraz liczniejszą grupę stanowią seniorzy, którzy tworzą jedyne formalne koło w strukturze organizacyjnej Oddziału. Ponieważ systematycznie od wielu lat zanika aktywność członków w ramach sekcji branżowych i kół zakładowych, dlatego obecnie działalność statutowa koncentruje się wyłącznie w gronie Prezydium Zarządu Oddziału.

Prezisi Oddziału Dolnośląskiego PZITS w latach 1945–2019:

- Mieczysław Seifert (1945–1946),
- Henryk Olszewski (1946–1948),
- Jan Dziewoński (1949–1950),

- Władysław Lema (1950–1951),
- Stanisław Wojciechowski (1952–1953),
- Waclaw Żyłko (1953–1955),
- Kazimierz Kuźmiński (1956–1957),
- Roman Wilczyński (1957–1983),
- Ryszard Rakowicz (1983–1990),
- Bolesław Hebrowski (1991–2001),
- Andrzej M. Dziubek (od 2001 r.).

Obecnie Zarząd Oddziału Dolnośląskiego PZITS pracuje w składzie, wybranym podczas Walnego Zebrania Oddziału, które odbyło się 4 marca 2016 roku na kadencję 2016–2020:

Zarząd

Prezes	Andrzej M. Dziubek
Wiceprezes	Jolanta Maćkiewicz, Agnieszka Nawirska-Olszańska
Sekretarz	Krzysztof Lorenz
Z-ca Sekretarza	Ryszard Szpadt
Skarbnik	Irena Marczyk
Z-ca Skarbnika	Kazimierz Wielgus
Członek	Barbara Kołwzan, Kazimierz Siwecki, Jan Ślęczek

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Zbigniew Szurlej
Z-ca przewodniczącego	Tadeusz Głowniak
Sekretarz	Halina Szymańska
Członek	Tomasz Łaska, Henryk Orzeszek

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Maria Świdorska-Bróz
Z-ca przewodniczącego	Andrzej Kotowski
Sekretarz	Edward Nawirski
Członek	Michał Mańczak, Paweł Licznar

Delegaci Zarządu Oddziału do Wrocławskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT: dr inż. Andrzej M. Dziubek (z urzędu), prof. dr inż. Gerard J. Besler (z wyboru).

Podstawowym celem działalności statutowej Oddziału Dolnośląskiego PZITS jest propagowanie postępu naukowo-technicznego w zakresie inżynierii środowiska i techniki sanitarnej, głównie poprzez działalność wydawniczą oraz organizację konferencji, sympozjów i seminariów, a także szkoleń i egzaminów.

Oddział Dolnośląski wydaje, nieprzerwanie od 1979 roku, kwartalnik naukowy „Ochrona Środowiska” (od 40 lat, łącznie wydano 152 numery). Pełne teksty wszystkich artykułów są dostępne nieodpłatnie na stronie internetowej czasopisma (www.os.not.pl). Czasopismo w roku 2007 zostało włączone do bazy Web of Science (Science Citation Index Expanded – SciSearch®), a od 2009 roku Journal Citation Reports (Science Edition) publikuje wartość współczynnika wpływu czasopisma (Impact Factor) i w związku z tym znajduje się ono w prestiżowej części A wykazu czasopism naukowych, ogłaszanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, z liczbą punktów 15. Na podkreślenie zasługuje fakt, że „Ochrona Środowiska” jest jedynym, wydawanym przez stowarzyszenie naukowo-techniczne, polskojęzycznym periodykiem naukowym z zakresu inżynierii środowiska znajdującym się w części A tego wykazu.

Do najważniejszych imprez naukowo-technicznych zorganizowanych w Oddziale Dolnośląskim PZITS należą ogólnopolskie konferencje z cyklu „Postęp Techniczny w Wodociągach” (1966–2013) – 23 konferencje i „Postęp Techniczny w Kanalizacji” (1967–1988) – 10 konferencji, „Emisje i imisje zagrażające środowisku – POL-EMIS i POL-IMIS” (1992–2012) – łącznie 14 konferencji, „Ekotoksykologia w ochronie środowiska” (2008) oraz międzynarodowe konferencje „Air Conditioning and District Heating” (1970–2014) – 14 konferencji) i „Zarządzanie zasobami wodnymi w dorzeczu Odry” (1995–2010) – 13 konferencji).

Najważniejszym elementem działalności szkoleniowej Oddziału Dolnośląskiego PZITS są cykliczne szkolenia (4–6 rocznie) z zakresu zgrzewania rurociągów z tworzyw sztucznych metodą doczołową i elektrooporową, a także kursy i egzaminy na uprawnienia energetyczne (Grupa 2 i Grupa 3). Ponadto Oddział organizuje seminaria szkoleniowe dla projektantów instalacji, sieci i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, ciepłowniczych, wentylacyjnych i klimatyzacyjnych we współpracy z najlepszymi polskimi i międzynarodowymi firmami w branży sanitarnej i budowlanej.

Przy Oddziale Dolnośląskim działa oddział Biura Studiów i Rzecznostwa PZITS, skupiający rzeczoznawców z szeroko pojętej inżynierii sanitarnej, w którym prowadzona jest ekspercka działalność gospodarcza w zakresie rzeczoznawstwa i doradztwa technicznego (wydawanie opinii i ekspertyz technicznych z zakresu inżynierii środowiska i techniki sanitarnej, opracowywanie ocen oddziaływania na środowisko, wykonywanie operatów wodnoprawnych, opiniowanie dokumentacji inwestycyjnych i in.).

Członkowie Oddziału Dolnośląskiego PZITS za swoje zasługi w rozwoju działalności stowarzyszeniowej we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku zostali uhonorowani następującymi odznaczeniami państwowymi:

- Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski – 2,
- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski – 2,
- Złoty Krzyż Zasługi – 5,
- Srebrny Krzyż Zasługi – 10,
- Brązowy Krzyż Zasługi – 2,

oraz odznaczeniami stowarzyszeniowymi i wyróżnieniami:

- Honorowy Członek PZITS – 9,
- Medal im. prof. Zygmunta Rudolfa – 5,
- Statuetka PZITS-SEEN AQUARINA – 5,
- Złota Honorowa Odznaka PZITS – 84,
- Srebrna Honorowa Odznaka PZITS – 218,
- Zasłużony Senior PZITS – 23,
- Diamentowa Honorowa Odznaka NOT – 5,
- Złota Honorowa Odznaka NOT – 20,
- Srebrna Honorowa Odznaka NOT – 51,
- Zasłużony Działacz WR FSNT NOT – 10,
- Zasłużony Senior NOT – 12,
- Medal pamiątkowy „40 lat NOT na Dolnym Śląsku” – 12,
- Medal okolicznościowy z okazji 50-lecia działalności FSNT na Dolnym Śląsku i 100-lecia Domu Technika NOT we Wrocławiu – 11,
- Złota Odznaka „Za zasługi dla ochrony środowiska i gospodarki wodnej” – 3,
- Srebrna Odznaka „Za zasługi dla ochrony środowiska i gospodarki wodnej” – 1,
- Złota Odznaka „Zasłużony dla Dolnego Śląska” – 3,
- Srebrna Odznaka „Zasłużony dla Dolnego Śląska” – 1,
- Odznaka „Budowniczy Wrocławia” – 4,
- Złota Honorowa Odznaka „Zasłużony dla woj. wrocławskiego i m. Wrocławia” – 7,
- Srebrna Honorowa Odznaka „Zasłużony dla woj. wrocławskiego i m. Wrocławia” – 2.

5.5. Oddział Krakowski

Kraków to kolebka polskiego ruchu stowarzyszeniowego inżynierów i techników. Tu w 1877 roku utworzono pierwszą organizację o nazwie Krakowskie Towarzystwo Techniczne. Szeroki rozwój techniki XX wieku spowodował, że w Polsce – podobnie jak w niektórych innych krajach – inżynierowie przystąpili do tworzenia stowarzyszeń specjalistycznych.

W 1912 roku, na Zjeździe Techników Polskich w Krakowie, powołano działający na terenie Małopolski Polski Związek Techników Gazownictwa, który na I Ogólnokrajowym Zjeździe Gazowników Polskich w Warszawie w dniach 23–25 kwietnia 1919 roku został przemianowany na Zrzeszenie Gazowników Polskich. Datę tą uznaje się za formalną datę powołania obecnego PZITS-u. W 1930 roku zostały powołane pierwsze sekcje branżowe: gazownicza, wodociągowo-kanalizacyjna oraz higieniczno-sanitarna. W związku z powołaniem tej ostatniej, w 1936 roku, na zjeździe Gazowników i Wodociągowców we Lwowie, ustalono zmianę dotychczasowej nazwy Zrzeszenia na Zrzeszenie Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych.

W 1937 roku, na Zjeździe w Grudziądzu, podjęto uchwałę o utworzeniu oddziałów. Na posiedzeniu zarządu, w marcu 1938 roku, wśród nowo powołanych sześciu oddziałów znalazł się Oddział Śląsko-Krakowski z siedzibą w Katowicach.

Okrągła 20-letnia działalność Zrzeszenia zostaje nagle przerwana wybuchem II wojny światowej. Oswobodzenie, w roku 1945, wytworzyło zupełnie nowe warunki działania. Pojawiły się olbrzymie zadania, wynikające z odbudowy Polski ze zniszczeń wojennych, a następnie rozbudowy gospodarczej.

Oddział Krakowski Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych (PZITS – nowa nazwa stowarzyszenia uchwalona na Zjeździe Delegatów w Toruniu w 1957 roku) został powołany z inicjatywy grupy członków naszego regionu uchwałą XXII Zjazdu Delegatów w dniu 9 listopada 1945 roku, który odbył się w Katowicach i Gliwicach. Datę tą przyjmuje się, jako oficjalną przy określaniu liczby lat działalności Oddziału. Pierwszym Przewodniczącym Oddziału Krakowskiego był ówczesny dyrektor wodociągu miejskiego Tadeusz Orzelski, Wiceprzewodniczącym Jarosław Doliński – wicedyrektor gazowni miejskiej, a Sekretarzem Jerzy Tokarski – wicedyrektor wodociągu miejskiego. W 1946 roku Oddział liczył 43 członków zwyczajnych i 3 wspierających pracujących w: gazowni miejskiej w Krakowie, wodociągach miejskich w Krakowie oraz gazowni i wodociągach w Tarnowie.

Oddział Krakowski PZITS rozpoczął właściwą pracę organizacyjną i statutową dopiero w 1951 roku, po utworzeniu NOT. Od początku działalności Oddziału, przyświecały mu cele, które zapisano w Statucie Zrzeszenia. Prowadzono akcje szkoleniowe i odczytowe, przyjmowano członków, nie tylko z terenu woj. krakowskiego, ale również woj. rzeszowskiego. Wyrazem uznania Zarządu Głównego PZITS

dla Krakowskiego Oddziału było dwukrotne powierzenie mu organizacji zjazdów jubileuszowych PZITS i połączonych z nimi konferencji naukowo-technicznych oraz wystaw. Pierwszy z nich odbył się w dniach 24–28 maja 1959 roku w Krakowie z okazji 40-lecia działalności PZITS. W Zjeździe udział wzięło ponad 1200 uczestników, w tym goście z Czechosłowacji, Danii, Węgier i Francji. Zjazdowi towarzyszyła Wystawa Techniki Sanitarnej i Gazownictwa. Drugi ze zjazdów jubileuszowych to zjazd z okazji 50-lecia działalności PZITS, który również odbył się w Krakowie w dniach 19–22 maja 1969 roku połączony z sesją naukową pt. „Kierunki rozwoju techniki sanitarnej w Polsce” oraz wystawą pt. „Inżynieria sanitarna w służbie człowieka i gospodarki narodowej”.

Celem nadrzędnym działalności Oddziału, od momentu jego powołania, było kształtowanie w Krakowie i regionie nowoczesnej inżynierii sanitarnej. Stąd początkowym efektem współpracy z miejskimi zakładami było uruchomienie, a następnie rekonstrukcja i powiększenie wydajności istniejących urządzeń komunalnych ocalałych w czasie wojny, lecz zdewastowanych przez okupanta. Drugi okres ożywionej działalności Oddziału przypada na czas wielkich inwestycji w Krakowie, związanych z budową Nowej Huty i Kombinatu Huta im. Lenina. Nowymi jednostkami stają się tworzone wówczas i szybko rozwijające się biura projektowe i przedsiębiorstwa instalacyjne. Powstaje wtedy dobry klimat dla rozwoju ruchu stowarzyszeniowego i Kół Zakładowych, które wiązały pracę Oddziału z praktyką i terenem.

Praca Kół Zakładowych to bogata mozaika inicjatyw, akcji szkoleniowych, wycieczek, narad technicznych i innych ważnych form pracy, dostosowanych do potrzeb zakładów. Oddział Krakowski PZITS działając na terenie miasta Krakowa oraz województwa małopolskiego i częściowo śląskiego zrzesza obecnie 10 Kół:

- Koło Seniorów,
- Koło Grodzkie,
- Koło przy AQUA S.A. w Bielsku Białej,
- Koło przy Politechnice Krakowskiej,
- Koło przy Zakładzie Gazowniczym Sp. z o.o. w Krakowie,
- Koło przy Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej S.A. w Krakowie,
- Koło przy Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie,
- Koło przy Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Krakowie,
- Koło przy Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Chrzanowie i Rejonowym Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Chrzanowie,
- Koło przy Sądeckich Wodociągach Sp. z o.o. w Nowym Sączu.

Od lat 60-tych ubiegłego wieku, narastało przekonanie o konieczności zorganizowania w Krakowie specjalistycznych studiów z zakresu techniki sanitarnej. To dzięki usilnym staraniom m. in. Oddziału Krakowskiego PZITS, utworzono Wydział Inżynierii Sanitarnej w Politechnice Krakowskiej. Podobną przychylność do działalności naszego Zrzeszenia, wykazały w następnych latach: Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie oraz Akademia Rolnicza w Krakowie, tworząc wydziały i włączając do programów studiów zagadnienia z zakresu inżynierii sanitarnej.

Działalność merytoryczna Oddziału, to ciągle realizowanie oczekiwań środowiska zawodowego. Zmieniała się ona zależnie od potrzeb tego środowiska. W okresie powojennym prowadzono kursy doszkalające o różnych poziomach nauczania. W latach późniejszych organizowano sympozja przy współdziale Oddziału Krakowskiego i Polskiej Akademii Nauk, kursokonferencje, a obecnie konferencje naukowo-techniczne, seminaria oraz wycieczki techniczne krajowe i zagraniczne. Ważniejszym imprezom towarzyszą wydawnictwa w uznanych czasopismach branżowych oraz materiałach konferencyjnych. Do najważniejszych wydarzeń o zasięgu ogólnopolskim organizowanych cyklicznie należą:

- Konferencja Naukowo-Techniczna „Klimatyzacja, ogrzewnictwo, środowisko” organizowana od 1951 roku (XVII zorganizowana w 2011 roku),
- Konferencja Naukowo-Techniczna „Ochrona jakości i zasobów wód” organizowana od 1973 roku, (XIII zorganizowana w 2014 roku),
- Konferencja Naukowo-Techniczna „Funkcjonowanie, eksploatacja i bezpieczeństwo systemów gazowych, wodociągowych, kanalizacyjnych oraz grzewczych” organizowana od 1997 roku, (VI zorganizowana w 2017 roku),
- Seminaria projektantów organizowane od 1978 r. (obecnie cykl zakończony – odbyło się ich 28).

Ważnym elementem działalności szkoleniowej były kursy przygotowawcze do egzaminów na uprawnienia budowlane w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, urządzeń i instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych, wentylacyjnych i gazowych. Szczególne miejsce w statutowej działalności Oddziału zajmuje organizacja szkoleń, o stale poszerzanej tematyce. Obecnie, wspólnie z Małopolską Okręgową Izbą Inżynierów Budownictwa, organizowanych jest ok. 30 seminariów szkoleniowych rocznie. Oprócz seminariów tradycyjnych, odbywających się w siedzibie Zrzeszenia, Oddział Krakowski wprowadził nowoczesną metodę szkoleń z wykorzystaniem tzw. webinarium, które umożliwia w czasie rzeczywistym udział w szkoleniu osobom znajdującym się w różnych miejscach na świecie. Nową formą integracji środowisk inżynierskich i prowadzenia szkoleń jest także, powstała w 2017 roku, pod patronatem PZITS w Krakowie, nowa społeczność „We Engineers”, będąca inicjatywą grupy inżynierów entuzjastów, działaczy krakowskiego środowiska zawodowego.

Duża aktywność szkoleniowa Oddziału sprawia, że od dłuższego czasu liczba członków Oddziału utrzymuje się na poziomie 300 osób. Obecnie Oddział Krakowski skupia osoby zainteresowane działalnością zawodową i społeczną w dziedzinach: gazownictwo, wodociągi i kanalizacja, technologia wody i ścieków, ogrzewnictwo, ciepłownictwo, wentylacja i klimatyzacja, oczyszczanie miast i osiedli, gospodarka odpadami, balneotechnika, technika sanitarna wsi, ochrona wód, powietrza atmosferycznego i powierzchni ziemi. Aktywnym i szczególnie zasłużonym dla Stowarzyszenia członkom, przyznawane są tytuły i odznaczenia honorowe PZITS. Najważniejsze z nich to:

- Członek Honorowy PZITS: Józef Fiszer, Stanisław A. Rybicki, Kazimierz Kosiński, Kazimierz Bajer, Andrzej Suchoń, Krystyna Korniak-Figa, Jan Pawełek, Leszek Reguła, Jerzy Banaś, Stefan Wilkosz;
- Medal PZITS im. prof. Zygmunta Rudolfa: Stanisław A. Rybicki, Krystyna Korniak-Figa, Jan Pawełek, Leszek Reguła;
- Nagroda SEEN-PZITS AQUARINA im. doc. K. Lipińskiego: Stanisław A. Rybicki, Tomasz Bergel, Kazimierz Kudlik.

Oprócz wymienionych, duża grupa innych członków Oddziału została odznaczona Srebrną i Złotą Odznaką Honorową PZITS.

Z uwagi na szeroką i zróżnicowaną strukturę branżową Oddziału Krakowskiego, utworzono w nim pięć sekcji: wodociągową, kanalizacyjną, ciepłownictwa, gazownictwa oraz balneotechniczną. Równocześnie powołano do życia również komisje: kwalifikacyjna rzeczoznawstwa i referencji technicznych, kwalifikacyjna na uprawnienia energetyczne, konkursowa FSNT NOT dla oceny prac dyplomowych, a także Biuro Studiów i Rzeczoznawstwa PZITS.

Historia Oddziału, to historia ludzi, którzy nim kierowali i którzy byli jego członkami. W ciągu minionych lat pracą Krakowskiego Oddziału PZITS kierowało 12-tu Prezesów, którymi byli kolejno:

- Tadeusz Orzelski (1945–1946),
- Ludwik Obidowicz (1946–1949),
- Mieczysław Duma (1950),
- Tadeusz Kozub (1951),
- Jerzy Tokarski (1951–1963),
- Leon Lijowski (1963–1965),
- Marian Czerwiński (1965–1969),
- Jerzy Banaś (1969–1982),
- Stanisław A. Rybicki (1982–1992),
- Leszek Reguła (1992–1998),
- Jan Pawełek (1998–2007),
- Mariusz Olko (2007–2015),
- Małgorzata Duma-Michalik (od 2015).

Działalność Oddziału w Krakowie przechodziła różne fazy związane z rozwojem gospodarczym miasta i regionu, rozwojem ruchu stowarzyszeniowego, postępem technicznym i narastaniem problemów współczesnej cywilizacji. Przemiany ustrojowe i ekonomiczne w kraju stworzyły nowe formy i kierunki działania związane z gospodarką w systemie wolnego rynku, liberalną polityką ekonomiczną oraz działaniami po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Dobrą okazją do podsumowania wieloletniej działalności Oddziału, w tak różnej rzeczywistości, był jubileusz 70-lecia Oddziału, którego obchody połączone z uroczystą sesją naukowo-techniczną odbyły się 19 maja 2016 roku. W obecnej kadencji, tj. 2015–2019, władze Oddziału ukonstytuowały się w składzie:

Zarząd

Prezes	Małgorzata Duma-Michalik
Wiceprezes	Tomasz Bergel, Krzysztof Marendziuk
Skarbnik	Kazimierz Kudlik
Z-ca Skarbnika	Marian Kulig
Sekretarz	Maria Duma
Z-ca Sekretarza	Dariusz Dzida
Członek	Krystyna Korniak-Figa, Jan Pawełek
Z-ca Członka	Kazimierz Oboza

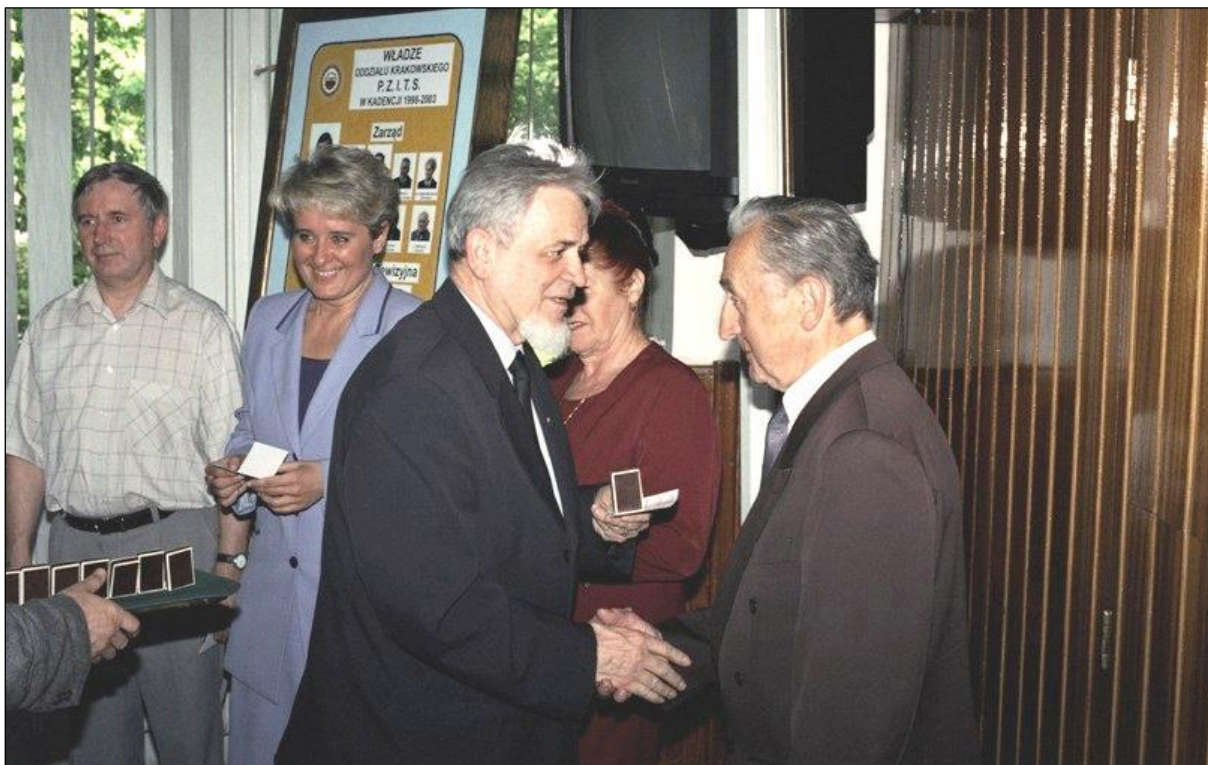
Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Marian Długosz
Z-ca Przewodniczącego	Jadwiga Petko
Sekretarz	Iwona Bira
Członek	Iwona Wiewiórska, Ryszard Nowak

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Jerzy Banaś
Z-ca Przewodniczącego	Leszek Reguła
Sekretarz	Andrzej Tyczyński
Członek	Wiktoria Konczewska, Mieczysław Majcher

Patrząc z dzisiejszej odległej perspektywy, na cały okres działalności Zrzeszenia, a także Oddziału Krakowskiego, należy wyrazić głębokie uznanie dla siły woli, charakteru, pracowitości oraz poziomu intelektualnego i fachowego tej grupy ludzi, która Zrzeszenie do życia powołała i ustaliła, aktualne do dziś, ogólne ramy jego funkcjonowania, a także tych, którzy z pełnym podziwu zapałem kontynuowali i dalej kontynuują ich dzieło.

Zebranie Delegatów Oddziału – wręczenie honorowych odznak PZITS (2003 r.)
(od lewej: M. Długosz, M. Duma-Michalik, St. A. Rybicki, W. Konczewska, Wł. Nowosławski)

Zebranie założycielskie Koła PZITS przy AQUA S.A. w Bielsku-Białej (2004 r.)

Pasowanie na członka PZITS – Koło PZITS przy MPWiK S.A. w Krakowie (2005 r.)
(od lewej: M. Olko, G. Wojas, J. Ciesielski, P. Wytrwał, J. Breksa)

Wycieczka uczestników XII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Technicznej „Ochrona jakości i zasobów wód” w Krynicy-Zdroju do Starej Lubovni (2009 r.)

Uczestnicy V Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Technicznej „Funkcjonowanie, eksploatacja i bezpieczeństwo systemów gazowych, wodociągowych, kanalizacyjnych i grzewczych” w Krynicy-Zdroju (2012 r.)

Wycieczka techniczna członków Koła nr 9 PZITS przy Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie (2012 r.)

Wycieczka techniczna członków Koła PZITS
przy Sądeckich Wodociągach Sp. z o.o. w Nowym Sączu (2015 r.)

5.6. Oddział Warszawski

Oddział Warszawski PZITS został powołany do życia uchwałą Zarządu Głównego z dnia 26 stycznia 1946 roku. Misję utworzenia Oddziału Warszawskiego otrzymał wiceprzewodniczący Zarządu Głównego kol. Ignacy Piotrowski. Pierwsze zebranie Oddziału odbyło się 30 marca 1946 roku. Zakresem swojej działalności Oddział Warszawski obejmował ówczesne województwa: białostockie, kieleckie, lubelskie, łódzkie. W pracach organizacyjnych szczególnie zasłużyli się pracownicy Gazowni Miejskiej oraz Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji m. st. Warszawy, na terenie którego, do 1949 roku, mieściła się siedziba Zarządu Oddziału. Ten okres to praca społeczna trzech pokoleń członków (ok. 6 tys.), a także wsparcie wielu sympatyków, przyjaciół, instytucji i przedsiębiorców.

Pierwszy władze Oddziału Warszawskiego wybrano na zebraniu w dniu 17 sierpnia 1946 roku.

Zarząd (I kadencja 1946–1947)

Prezes	Edward Bartel	Wiceprezes	Edward Mossakowski
Sekretarz	Ryszard Stępniewski		
Członek	J. Karbowski, W. Kobos, J. Komorowski, A. Luciński, A. Kołakowski		

Członkowie Oddziału włączyli się do współpracy przy opracowywaniu trzyletniego planu gospodarki gazowej i wodociągowej miast polskich. Zorganizowano także 5 zebrań odczytowo-dyskusyjnych na tematy branżowe. Na koniec kadencji, Oddział liczył 235 członków.

Zarząd (II kadencja 1947–1948)

Prezes	Edward Bartel	Wiceprezes	Edward Mossakowski
Wiceprezes	Ryszard Stępniewski	Sekretarz	Alfred Kołakowski
Członek	M. Borkowski, W. Borysiewicz, H. Stamatello, J. Waliszewski		

O tym, że Zarząd zdołał zapewnić atrakcyjne działanie może świadczyć fakt, że mimo odejścia części kolegów do nowoutworzonego Oddziału Łódzkiego, na koniec II kadencji Oddział Warszawski liczył 313 członków.

Zarząd (III kadencja 1948–1949)

Prezes	Wacław Kobos	Wiceprezes	Włodzimierz Świdorski
Wiceprezes	Ludwik Paluchowski	Sekretarz	Alfred Kołakowski
Skarbnik	Marian Borkowski		
Członek	W. Borysiewicz, J. Kowalski, K. Olszewski, F. Parypiński, Z. Skrobecki, J. Szpakowska		

Bardzo ważną pracą, w tym okresie, było prowadzenie kursu dla majstrów i monterów wodociagowych, kanalizacyjnych i gazowniczych. Kursy prowadziło 24 wykładowców, fachowców z dobrą praktyką zawodową. Na koniec III kadencji Oddział liczył 347 członków.

Zarząd (IV kadencja 1949–1950)

Prezes	Włodzimierz Świdorski	Wiceprezes	Alfred Kołakowski
Wiceprezes	Kazimierz Olszewski	Sekretarz	Tadeusz Gołaszewski
Skarbnik	Tadeusz Baranowski		
Członek	J. Białecki, T. Biłyk, P. Papryński, J. Szpakowska, W. Tomaszewski		

Do głównych zadań należało pogłębienie wiedzy fachowej członków i personelu technicznego przedsiębiorstw i instytucji. W tym celu zorganizowano

14 odczytów z dziedziny wodociągów, kanalizacji, gazownictwa i ogrzewnictwa. Na koniec IV kadencji Oddział liczył 369 członków.

Zarząd (V kadencja 1950–1951)

Prezes	Tadeusz Gołaszewski	Wiceprezes	Alfred Kołakowski
Wiceprezes	Teodor Biłyk (do 12.1950 r.)	Sekretarz	Ryszard Białkowski
Skarbnik	Roman Protasik		
Członek	T. Baranowski, J. Bialecki, B. Mrozowski, T. Szczeszek, W. Tomaszewski		

Dla usprawnienia pracy, zgodnie z zaleceniami Walnego Zgromadzenia, zostały utworzone Sekcje: Szkoleniowo-Odczytowa i Ogrzewnicza. Zorganizowano 27 odczytów na tematy branżowe, wśród których część była związana z tematyką państwowego planu sześcioletniego. Liczba członków Oddziału wzrosła w czasie V kadencji do 389.

Zarząd (VI kadencja 1951–1952)

Prezes	Marian Kamiński	Wiceprezes	Alfred Kołakowski
Wiceprezes	Grzegorz Wasylyszyn	Sekretarz	Bolesław Mrozowski
Skarbnik	Józef Bąk		
Członek	R. Białkowski, R. Protasik, T. Szczeszek, J. Walter		

Jednym z głównych zadań była akcja odczytowa. W 92 zebraniach odczytowych, zorganizowanych w Warszawie, Białymstoku, Ełku, Łomży, Płocku, Radzyminie, Siedlcach i Żyrardowie uczestniczyło ogółem 3275 słuchaczy.

Zarząd (VII kadencja 1952–1953)

Prezes	Jan Walter	Wiceprezes	Józef Bąk
Wiceprezes	Grzegorz Wasylyszyn	Sekretarz	Ryszard Białkowski
Skarbnik	Lech Wiwatowski		
Członek	J. Brzyski, Z. Glotz, W. Jachowicz, J. Kłossowski		

Zgodnie z wytycznymi NOT zorganizowano 10 kół zakładowych, z tym że koło zakładowe w Lublinie, zgodnie z uchwałą Zarządu Głównego, zostało od razu przekształcone w Oddział Lubelski SNITSOG. Wynikiem działalności Zarządu Oddziału i Zarządów Kół Zakładowych było również zorganizowanie 55 zebrań odczytowo-dyskusyjnych, w których brało udział ponad 2000 słuchaczy. Liczba członków Oddziału wzrosła w czasie VII kadencji do 812 osób.

Zarząd (VIII kadencja 1953–1954)

Prezes	Józef Bąk	Wiceprezes	Jan Walter
Wiceprezes	Leszek Wiwatowski		
Członek	S. Kominek, J. Stawski, A. Hubiszta (od 16.09.1953 r.)		

Zarząd Oddziału zorganizował 5 zebrań dyskusyjnych na tematy związane z planem postępu technicznego. Zwiększoną działalność przejawiały dwie Sekcje branżowe oraz niektóre Koła Zakładowe, których liczba wzrosła do 12. Sekcja Terenów Zielonych zorganizowała 3 zebrania odczytowo-dyskusyjne, Sekcja Ogrzewników 2 odczyty, Koło Wodociągowców przy MPWiK i MPRWiK (przewodniczący kol. Alfred Kołakowski, członków 105) zorganizowało 19 zebrań odczytowo-dyskusyjnych na tematy branżowe, przy ogólnej liczbie 924 słuchaczy, 6 wycieczek lokalnych o charakterze technicznym. Dla swych członków Zarząd Koła zaabonował 58 prenumerat czasopism technicznych. Koło Zakładowe przy Biurze Projektów Specjalnych (przewodniczący kol. Stanisław Janicki, członków 47) zorganizowało 8 odczytów. Koło Zakładowe przy MPI (przewodniczący kol. Kazimierz Martyka, członków 45) zorganizowało 6 odczytów technicznych oraz naradę nad planem postępu technicznego. Koło zakładowe przy Zarządzie Zieleni Miejskiej (przewodniczący kol. Kazimierz Traczyński, członków 52) zorganizowało 6 odczytów i jedną naradę nad planem postępu technicznego.

Zarząd (IX kadencja 1954–1955)

Prezes	Roman Protasik	Wiceprezes	Adam Hubiszta
Wiceprezes	Sylwester Kominek	Skarbnik	Adam Łękowski
Członek	J. Bąk, W. Chudzik		

Funkcję Sekretarza sprawował pracownik powołany spoza członków Zarządu Oddziału. Liczba członków wzrosła do 1148 osób. Liczba Kół Zakładowych zwiększyła się do 17. Do najbardziej czynnych należały: Koło Zakładowe Wodociągowców przy MPWiK i MPRWiK (przewodniczący kol. Alfred Kołakowski, członków 165) zorganizowało 13 zebrań odczytowo-dyskusyjnych, w których uczestniczyło łącznie 750 słuchaczy i dyskutantów, zorganizowało 8 wycieczek technicznych. Zarząd Koła współpracował przy organizowaniu i prowadzeniu kursu projektowania sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, zorganizował 8 wycieczek technicznych i zapewnił prenumeratę czasopism technicznych 46 swoim członkom. Koło Zakładowe przy Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego (przewodniczący kol. Józef Liebfeld, członków 111) zorganizowało 14 odczytów i 5 wycieczek). Koło Zakładowe przy Biurze Projektów Specjalistycznych (przewodniczący kol. Stanisław Janicki, członków 54) zorganizowało szereg odczytów oraz 8 wycieczek; utworzono na terenie Biura bibliotekę projektowych pomocy technicznych. Koło Zakładowe przy MPI (przewodniczący kol. Kazimierz

Martyka, członków 54) zorganizowało 9 odczytów technicznych, 4 wycieczki, współpracowało przy organizowaniu 4 kursów i przy utworzeniu biblioteki na terenie zakładu. Koło Zakładowe przy Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego „Stolica” (przewodniczący kol. Jan Dziewiętkiewicz, członków 55) zorganizowało 6 odczytów i 6 wycieczek technicznych.

Zarząd (X kadencja 1955–1956)

Prezes	Florian Głogowiec	Wiceprezes	Adam Hubiszta
Wiceprezes	Roman Protasik	Sekretarz	Józef Liebfeld
Skarbnik	Mieczysław Górski		
Członek	T. Młynowski, W. Płonka, T. Szczytowski, J. Wieczorkiewicz, L. Wiwatowski		

Prowadzeniem kancelarii i załatwieniem spraw biurowych zajmował się, jak poprzednio, M. Krygiel, powołany spoza członków Zarządu Oddziału. Zarząd Oddziału przeprowadził wizytację 20 Kół (na 22 istniejące), podczas której stwierdzono, że w Kołach odbyło się 58 odczytów. Zarząd Oddziału zorganizował kurs projektowania instalacji centralnego ogrzewania oraz jeden odczyt na terenie NOT. Ponadto Członkowie Zarządu Oddziału brali udział w pracach szeregu komisji jak np.: Komisja NOT zajmująca się oceną planu 10-letniej rozbudowy Warszawy czy Komisja ustalenia planu postępu technicznego w planie 5-letnim.

Do wyróżniających się Kół Zakładowych należy zaliczyć: Koło Zakładowe Wodociągowców przy MPWiK i MPRWiK (przewodniczący kol. Alfred Kołakowski) zorganizowało 25 zebrań odczytowo-dyskusyjnych z udziałem 1150 osób oraz 110 wycieczek lokalnych na tereny budowy, w tym do Pałacu Kultury i Nauki oraz na teren budowy wodociągu dla miasta Łodzi. Zarząd Koła brał udział w pracach Komisji Rekrutacyjnej przy doborze kandydatów z obu przedsiębiorstw na studia politechniczne i WSI. Koło Zakładowe przy Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego (przewodniczący kol. Józef Liebfeld, członków 111) zorganizowało 3 kursy, 11 odczytów i 3 wycieczki). Koło Zakładowe przy Centralnym Zarządzie Gazownictwa (przewodniczący kol. Janusz Ostrowski, członków 34) zorganizowało odczyty na tematy gazownicze i 4 wycieczki. Koło Zakładowe przy Instytucie Gospodarki Komunalnej (przewodnicząca kol. Anna Kintzel, członków 16) zorganizowało 4 odczyty i 1 wycieczkę. Koło Zakładowe przy MPI (przewodniczący kol. Zygmunt Piotrowski, członków 37) zorganizowało 2 odczyty techniczne, 4 wycieczki miejscowe oraz wyświetlenie filmu technicznego.

Zarząd (XI kadencja 1956–1957)

Prezes	Florian Głogowiec	Wiceprezes	Adam Hubiszta
Sekretarz	Józef Wieczorkiewicz	Skarbnik	Małgorzata Rudzka
Członek	E. Grzegorzcyk, J. Grochowski, J. Liebfeld, B. Łastowski, W. Płonka, R. Protasik		

Zarząd Oddziału zorganizował dwa kursy projektowania instalacji centralnego ogrzewania, jeden kurs wodociągów i kanalizacji, wycieczkę do wodociągów Lublina oraz jeden odczyt. Na terenie Oddziału wygłoszono 26 odczytów przy obecności 924 osób. W świetlicy Filtrów MPWiK została zorganizowana (przy współudziale Koła Wodociągowców) zabawa taneczna, w której uczestniczyło 250 członków z rodzinami. W czasie kadencji liczba członków zwiększyła się do 1408 osób. Za aktywną działalność na terenie Oddziału, odznaczenia państwowe otrzymali następujący koledzy: Józef Liebfeld – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Jan Walter – Złoty Krzyż Zasługi.

Zarząd (XII kadencja 1957–1958)

Prezes	Józef Liebfeld	Wiceprezes	Adam Hubiszta
Wiceprezes	Eugeniusz Grzegorzcyk	Sekretarz	Józef Wieczorkiewicz
Skarbnik	Władysław Płonka		
Członek	K. Bilicz, P. Biszyński, E. Głogowiec, S. Kawecki, W. Kolendarski, S. Krzemiński, R. Protasik, Z. Włodarczak (włączony po odejściu z Zarządu dwóch osób)		

Zarząd Oddziału Warszawskiego zorganizował 6 zebrań odczytowo-dyskusyjnych, w których uczestniczyło 182 osoby. Koła zakładowe zorganizowały na terenie całego Oddziału 52 odczyty z udziałem 1247 osób. W świetlicy Filtrów MPWiK została zorganizowana (przy współudziale Koła Wodociągowców) zabawa taneczna, w której uczestniczyło 270 członków z rodzinami. Liczba Kół Zakładowych wzrosła do 26, zrzeszając 964 osoby na ogólną liczbę 1428 członków Oddziału. Do wyróżniających się Kół zakładowych należały: Koło Zakładowe Wodociągowców (przewodniczący kol. Alfred Kołakowski, członków 111), Koło Zakładowe przy Miejskim Przedsiębiorstwie Instalacyjnym (przewodniczący kol. Janusz Słyk, członków 52), Koło Zakładowe przy Instytucie Gospodarki Komunalnej (przewodniczący kol. Stefan Lerczyński, członków 22).

Zarząd (XIII kadencja 1958–1959)

Prezes	Józef Liebfeld	Wiceprezes	Jan Walter
Wiceprezes	Eugeniusz Grzegorzczak	Sekretarz	Józef Wieczorkiewicz
Skarbnik	Piotr Biszyński		
Członek	K. Bilicz, M. Górski, S. Krzemiński, Z. Piechucki, Z. Pistolin, R. Protasik, J. Szymczyk, E. Więckowski, E. Włodarczyk		

Dla usprawnienia pracy Zarządu i równomiernego rozłożenia zadań na szersze grono członków Zarządu powołano do życia 8 Sekcji, których zadaniem była realizacja przyjętych planów pracy. Prezydium Zarządu miało zająć się realizacją dodatkowych zadań, jakie wyłaniały się w miarę upływu czasu. Należało uaktywnić zbieranie składek bieżących i zaległych oraz wprowadzić system księgowości zgodny z wymaganiami instrukcji otrzymanej z Zarządu Głównego. Nowy sposób pracy Oddziału dawał coraz lepsze rezultaty. Wielu aktywistów naszego Oddziału przeszło do pracy w komórkach Zarządu Głównego. Niemniej w kilku Sekcjach uzyskano dające się określić efekty. Powstała Oddziałowa Komisja Funduszu Pośmiertnego, której przypadło zadanie specjalne, przeprowadzenie sygnalizowanego już od roku stworzenia Funduszu Pośmiertnego. Wielu członków Oddziału brało czynny udział przy opracowywaniu przez Zarząd Główny PZITS regulaminów, deklaracji, formularzy, blankietów itp. Wyniki akcji Oddziałowej Komisji Funduszu Pośmiertnego zostały ocenione jako jedne z najlepszych w całym naszym Zrzeszeniu.

W listopadzie 1958 roku odbył się II Zjazd Ogrzewników Polskich. W pracach organizacyjnych, które prowadziła Komisja Główna Ogrzewnictwa i Wentylacji, brało udział bardzo wielu kolegów z naszego Oddziału. Spośród 34 Kół Zakładowych tylko 24 Koła wykazywały się działalnością dającą się konkretnie określić.

Zarząd (XIV kadencja 1959–1961)

Prezes	Jan Walter	Wiceprezes	Jan Broniarek
Wiceprezes	Adam Hubiszta	Sekretarz	Mieczysław Górski
Skarbnik	Maria Stefańczyk		
Członek	K. Bilicz, W. Bluhm-Kwiatkowski, W. Kijewski, S. Kominek, J. Mamczar, B. Mrożewski, W. Płonka, J. Szymczyk		

Jedną z form działalności Zarządu Oddziału była akcja szkoleniowa, prowadzona przez kol. Jana Waltera. Zorganizowano dwa kursy II stopnia dla palaczy centralnego ogrzewania, w których brało udział 68 osób, a ukończyło pomyślnie 49 słuchaczy. Dobra współpraca z Kołami Zakładowymi była jednym z głównych zadań Zarządu Oddziału. Nawiązano bliższe kontakty ze wszystkimi Kołami Zakładowymi, których liczba wzrosła do 54. Liczba członków Oddziału wynosiła 1461 osób, w tym 1125 należało do Kół

Zakładowych. Niejako oddzielną pozycję w pracach Oddziału zajmuje Sekcja Wiertnictwa Studziennego, która grupowała 50 osób pod kierownictwem kol. J. Linkiewicza. Sekcja informuje o osiągnięciach technicznych w swojej dziedzinie, organizuje zebrania i odczyty w celu przekazania tych wiadomości Środowisku.

Zarząd (XV kadencja 1961–1962)

Prezes	Jan Walter	Wiceprezes	Tadeusz Gołaszewski
Wiceprezes	Józef Wieczorkiewicz	Sekretarz	Mieczysław Górski
Skarbnik	Bronisław Więckowski		
Członek	K. Bilicz, W. Bluhm-Kwiatkowski, J. Cholewicki, H. Grygience, J. Mamczar, Z. Płuciennik, J. Szymczyk		

Utrzymano organizację pracy Zarządu taką jak w poprzedniej kadencji, a zatem poszczególni jego członkowie mieli współpracować z wyznaczonymi Komisjami i Sekcjami, których liczba wynosiła 12. Wyniki pracy Zarządu podczas całej kadencji można określić w sposób następujący. Na trzech najważniejszych odcinkach: postępu technicznego, szkoleniowym i współpracy z Kołami Zakładowymi były pewne osiągnięcia zakrojone na miarę możliwości, w pozostałych wyniki były nieco słabsze. Spośród Sekcji i Komisji działających w Oddziale najbardziej czynne były Sekcje: Szkoleniowa, Odczytowa, Postępu Technicznego oraz Komisja Funduszu Pośmiertnego, która uporządkowała ostatecznie sprawy zaległych i bieżących składek, zwiększając liczbę swoich członków do 250 osób. Liczba kół wzrosła do 40, zrzeszając 1502 członków na ogólną liczbę 1668. Pomimo wielu usiłowań nie udało się uzyskać samodzielnego lokalu dla Zarządu Oddziału.

Zarząd (XVI kadencja 1962–1963)

Prezes	Władysław Kossowski	Wiceprezes	Jan Walter
Wiceprezes	Eugeniusz Grzegorzczak	Sekretarz	Tadeusz Sękowski
Skarbnik	Bronisław Więckowski		
Członek	A. Basaj, K. Bilicz, W. Bluhm-Kwiatkowski, J. Cholewicki, J. Mamczar, Z. Płuciennik, Z. Siedlecki, J. Wieczorkiewicz		

Zgodnie z uchwałami Walnego Zgromadzenia działalność Oddziału miała koncentrować się na zagadnieniach organizacyjnych, postępu technicznego, szkolenia zawodowego oraz poprawy sytuacji finansowej. Jedną z pierwszych prac Zarządu było usprawnienie pracy biura Oddziału. Poważnym osiągnięciem było uporządkowanie i aktualizacja kartoteki członkowskiej. Nastąpiły wykreślenia z listy tych członków, którzy zalegali ze składkami dłużej niż jeden rok. Po dwukrotnym wysyłaniu monitów skreślono z listy 455 osób. Wynikiem tego było, mimo przyjęcia nowych członków,

zmniejszenie się ogólnej ich liczby do 1462 osób. Jednakże decyzja ta wpłynęła korzystnie na gospodarkę finansową Oddziału, gdyż spowodowała poprawę regularności płacenia składek członkowskich. Działalność wydawnicza Zarządu Oddziału uwidoczniła się w postaci dwóch numerów „Biuletynu” o łącznym nakładzie 2070 egzemplarzy. W czasie kadencji Zarządu Oddziału wzrosła liczba członków zbiorowych z 16 do 20.

Zarząd (XVII kadencja 1963–1964)

Prezes	Władysław Kossowski	Wiceprezes	Eugeniusz Grzegorzcyk
Wiceprezes	Jan Walter	Sekretarz	Tadeusz Sękowski
Skarbnik	Andrzej Basaj		
Członek	A. Biernacki, J. Cholewicki, K. Fuchs, Z. Krawiecki, J. Mamczar, S. Pawelski, Z. Siedlecki, J. Wieczorkiewicz		

Liczba Kół Zakładowych zwiększyła się do 47, grupując 1427 członków, na ogólną liczbę 1681 należących do Oddziału. W celu podniesienia sprawności administracji Zarządu Oddziału postanowiono zaangażować za wynagrodzeniem Sekretarza Technicznego. Byłaby to funkcja niezależna od pracy Sekretarza Zarządu. Próba ta jednak nie zdała egzaminu. W czasie kadencji Zarządu Oddziału zmniejszyła się liczba członków zbiorowych do 15 osób. Komisja Funduszu Pośmiertnego została przekształcona w Fundusz Samopomocy Koleżeńskiej, zrzeszający 246 członków.

Zarząd (XVIII kadencja 1964–1965)

Prezes	Adolf Biernacki	Wiceprezes	Zbigniew Siedlecki
Wiceprezes	Józef Wieczorkiewicz	Wiceprezes	Jan Walter
Sekretarz	Andrzej Szczepanowski	Skarbnik	Bronisław Więckowski
Członek	T. Brodowski, J. Cholewicki, J. Dujanowicz, K. Fuchs, J. Łyszkowski, J. Mamczar, S. Pawelski, J. Słyk		

Wybrany Zarząd ustalił program działania, w którym uwzględnione zostały wszystkie wnioski i wytyczne przyjęte, a nawet tylko zgłoszone, na Walnym Zgromadzeniu. Do realizacji zadań powołano 5 następujących Komisji: Szkoleniową, Współpracy z Kołami Zakładowymi, Postępu Technicznego i Ekonomiki Budownictwa, Odczytowo-Wydawniczą oraz Socjalno-Bytową. Do prac na terenie Oddziału włączyło się jeszcze 7 członków spoza wybranego Zarządu. Utworzone zostały 4 sekcje branżowe: Ogrzewnictwa i Wentylacji, Wodociągów i Kanalizacji, Gazownictwa oraz Techniki Sanitarnej Wsi. W celu usprawnienia administracji, pomimo trudności lokalowych, zorganizowano Sekretariat Oddziału.

Około 15% wszystkich członków Oddziału (254 osoby) nie należało do Kół Zakładowych. Część z tych kolegów, przeważnie młodych, korzystała z kontaktów

ze Zrzeszeniem przez Koła Zakładowe lub biorąc udział w imprezach organizowanych bezpośrednio przez Zarząd Oddziału. W celu ułatwienia kontaktu ze Stowarzyszeniem kolegów starszych, emerytów i rencistów, Zarząd Oddziału powołał Tymczasowy Zarząd Koła Seniorów w składzie: Zdzisław Gromulski (przewodniczący), Stanisław Gładkowski, Alfred Kołakowski i Jan Piotrowski. Do głównych zadań Koła Seniorów zaliczono opracowanie monografii Oddziału Warszawskiego.

Do najbardziej aktywnych Kół Zakładowych należy zaliczyć: Koło przy Stołecznym Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej liczące 147 członków (przewodniczący kol. Karol Pursa), Koło „Wodociągowców” przy Miejskim Przedsiębiorstwie Robót Wodociągowych i Kanalizacyjnych liczące 130 członków (przewodniczący kol. Bohdan Mrożewski), Koło przy Przedsiębiorstwie Robót Instalacji Sanitarnych liczące 53 członków (przewodniczący kol. Mikołaj Szubert), Koło przy Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego liczące 16 członków (przewodniczący kol. Wieńczysław Kruk), Koło przy Instytucie Techniki Budowlanej liczące 22 członków (przewodniczący kol. Leszek Wolski). Pozostałe 40 Kół Zakładowych przejawiało pewną działalność, jednak była ona nieproporcjonalna do ich możliwości. Sprawy bieżące Oddziału oraz obsługę wszystkich Sekcji, Komisji i imprez prowadził sekretariat biura Oddziału. Począwszy od bieżącej kadencji, przez wiele lat jego pracami kierowała Krystyna Lech.

Zarząd (XIX kadencja 1965–1966)

Prezes	Adolf Biernacki	Wiceprezes	Bronisław Więckowski
Wiceprezes	Józef Wieczorkiewicz	Sekretarz	Jan Walter
Skarbnik	Józef Małachowicz		
Członek	T. Brodowski, A. Kołakowski, K. Ostrowska, S. Pawelski, W. Płonka, K. Pursa, J. Rokosz, T. Skolimowski, A. Szczepanowski		

W celu dalszego usprawnienia pracy Zarządu oraz włączania szerszego grona członków Oddziału do pracy społecznej, zostały zorganizowane Komisje problemowe. W dalszym ciągu postanowiono prowadzić aktywną pracę Sekcji branżowych (Ogrzewnictwa i Wentylacji – skład 12-osobowy pod kierownictwem kol. Leona Kołodziejczyka, Wodociągów i Kanalizacji – skład 9-osobowy pod kierownictwem kol. Michała Mirskiego oraz Techniki Sanitarnej Wsi – skład 8-osobowy pod kierownictwem kol. Józefa Liebfelda), w skład których wchodziło także wiele osób nie będących członkami Oddziału. Zarząd Oddziału, który nadawał kierunek pracom Sekcji i Komisji, jednocześnie pełnił rolę koordynatora i kontrolera wykonywanych planów. Niedogodnością w działalności był w dalszym ciągu brak własnego lokalu. W realizacji rocznych planów pracy aktywny udział brały Komisje Oddziałowe. Komisja Współpracy z Kołami Zakładowymi, Komisja Postępu Technicznego i Ekonomiki Budownictwa, Komisja Podnoszenia Kwalifikacji, Komisja

Projektowania, Komisja Współpracy z Organizacjami Politycznymi, Społecznymi i Związkowymi, Komisja Współpracy z Oddziałem Wojewódzkim NOT, Komisja Odczytowo-Wydawnicza, Komisja Weryfikacji i Spraw Zawodowych, Komisja Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej. Działalność Oddziału to także praca Kół Zakładowych tj. większości członków Oddziału PZITS. Ogólna liczba imprez zorganizowanych na terenie Oddziału Warszawskiego to: 17 kursów, 79 odczytów, 28 wycieczek, 3 wystawy, 4 konkursy, 31 narad i spotkań. Wydano 3 biuletyny. Przeszkolono 809 osób. Liczba Kół Zakładowych zmniejszyła się do 43. Liczba wszystkich członków Oddziału wzrosła do 1798.

Zarząd (XX kadencja 1966–1968)

Prezes	Bronisław Więckowski	Wiceprezes	Marian Fałęcki
Wiceprezes	Karol Pursa	Sekretarz	Stanisław Pawelski
Z-ca Sekretarza	Kazimierz Wierzbicki	Skarbnik	Józef Małachowicz
Członek	T. Brodowski, A. Grunwald, A. Jackowicz, A. Kołakowski, K. Ostrowska, W. Płonka, J. Rokosz, T. Skolimowski		

Zgodnie ze Statutem, Kadencja Zarządu Oddziału ma trwać dwa lata. Doświadczenia z lat ubiegłych wykazały, że utrzymanie dotychczasowego zasadniczego schematu organizacyjnego jest korzystne. Ustalony dwuletni plan pracy Oddziału Warszawskiego, uwzględniający uchwały V Kongresu Techników Polskich, uchwały i wytyczne Zarządu Głównego oraz postulaty przyjęte na Walnym Zgromadzeniu, zostały prawie w całości wykonane. Utrzymywany był stały kontakt z Kołami Zakładowymi. Zarząd współpracował także z Prezydiami Wojewódzkiej i Stołecznej Rady Narodowej oraz Zarządami innych Stowarzyszeń technicznych: PZITB, SIMP, SEP, SITWM oraz SARP. Przejście Oddziału od 1967 roku na samodzielną gospodarkę finansową, spowodowało dodatkowe obciążenie dla Prezydium Zarządu, a także sekretariatu pracującego w trudnych warunkach lokalowych. Z okazji XX-lecia działalności Oddziału Warszawskiego odbyła się dnia 24 maja 1967 roku narada z udziałem zaproszonych gości. Nastąpił wzrost liczby członków zwyczajnych do 2041 osób, liczby członków zbiorowych do 27 przedsiębiorstw i instytucji oraz liczby Kół Zakładowych do 54. Gospodarka finansowa Oddziału Warszawskiego stała się zupełnie samodzielną, a bilans na koniec kadencji dodatni.

Zarząd (XXI kadencja 1968–1971)

Prezes	Józef Małachowicz	Wiceprezes	Andrzej Grunwald
Wiceprezes	Tadeusz Rossian	Wiceprezes	Janusz Włodarczyk
Sekretarz	Stanisław Pawelski	Skarbnik	Jan Zambrzycki
Członek	T. Brodowski, J. Dujanowicz, A. Kepa, W. Leman, Z. Sieheń, K. Skalmowski, B. Więckowski, E. Włodarczyk		

Uzyskanie w maju 1969 roku własnego, niezależnego lokalu w gmachu NOT przy ul. Czackiego 3/5, było uwieńczeniem wieloletnich starań. Największą imprezą, zorganizowaną przez Zarząd Oddziału Warszawskiego w roku 1970, był V Zjazd Ogrzewników Polskich w dniach 9–11 listopada 1970 roku. Zjazd zorganizowany został przy współudziale członków Sekcji Ogrzewnictwa i Wentylacji. W V Zjeździe brało udział 600 uczestników z całej Polski oraz 6 gości zagranicznych. W 1970 roku liczba członków Oddziału wynosiła 2621 osób (w tym 2217 zrzeszonych w kołach), liczba Kół Zakładowych wynosiła 57 (w tym w Ciechanowie 1 Koło i w Płocku 2 Koła), a liczba Członków Zbiorowych stanowiła 42 osoby.

Zarząd (XXII kadencja 1971–1975)

Prezes	Józef Małachowicz	Wiceprezes	Andrzej Grunwald
Wiceprezes	Tadeusz Rossian	Sekretarz	Kazimierz Wierzbicki
Skarbnik	Stanisław Pawelski	Z-ca Skarbnika	Włodzimierz Leman
Członek	E. Maszczyński, K. Skalmowski, W. Płonka,		
Z-ca Członka	L. Masłowski, M. Stasiak, A. Kepal, J. Zambrzycki		

Liczba członków Oddziału na koniec 1974 roku wynosiła 3525 osób, w tym w Kołach Zakładowych zrzeszonych było 3019 osób.

Zarząd (XXIII kadencja 1975–1978)

Prezes	Józef Małachowicz	Wiceprezes	Krzysztof Skalmowski
Wiceprezes	Marek Sikorski	Sekretarz	Bronisław Więckowski
Z-ca Sekretarza	Marek Czajkowski	Skarbnik	Kazimierz Wierzbicki
Członek	A. Grunwald, A. Kamiński, L. Pietraszewski, J. Zambrzycki		
Z-ca Członka	W. Kondracki, W. Olechnowicz, T. Rossian, W. Urbanowski		

Kadencja Zarządu Oddziału trwała pełne 3 lata i dała możliwość zrealizowania także imprez okolicznościowych bądź jubileuszowych. Zarząd Oddziału kierował pracami 7 Komisji Problemowych, 5 Sekcji Branżowych, Kołem Seniorów oraz 66 Kołami Zakładowymi, z których 7 pracowało poza terenem Warszawy. W czasie trwania XXIII kadencji Zarządu Oddziału, z imprez o charakterze koleżeńskim należy wymienić dwa Bale Sanitarnych (w 1976 roku i 1977 roku), w których uczestniczyło 1400 osób, a ponadto imprezę rozrywkową dla 250 działaczy z ich rodzinami, zorganizowaną z okazji XXX-lecia działalności Oddziału Warszawskiego PZITS.

Zarząd (XXIV część I kadencja 1978–1980)

Prezes	Józef Małachowicz	Wiceprezes	Krzysztof Skalmowski
Sekretarz	Wiesław Olechnowicz	Skarbnik	Kazimierz Wierzbicki
Członek	Marek Czajkowski, Bronisław Więckowski, Włodzimierz Urbanowski, Wiesław Kolendarski, Marek Sikorski, Janusz Tokarzewski		

Zarząd (XXIV część II kadencja 1980–1983)

Prezes	Krzysztof Skalmowski	Wiceprezes	Wiesław Olechnowicz
Wiceprezes	Janusz Tokarzewski	Sekretarz	
Skarbnik	Kazimierz Wierzbicki	Z-ca Skarbnika	Wiesław Kolendarski
Członek	Marek Czajkowski, Eugeniusz Latawiec		

I część kadencji trwała od 23 lutego 1978 roku do 24 listopada 1980 roku. Przerwanie kadencji nastąpiło na skutek śmierci kol. Bronisława Więckowskiego († 5.01.1980 r.) i Józefa Małachowicza († 20.01.1980 r.). Ta niepowetowana strata miała poważny wpływ na pracę Zarządu Oddziału. Funkcję Prezesa, po śmierci kol. Józefa Małachowicza, pełnił najpierw zastępczo a następnie z wyboru, kol. Krzysztof Skalmowski. Zgodnie z programem przyjętym w lutym 1978 roku Zarząd przystąpił do pracy nawiązując kontakty z Ministerstwem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Ministerstwem Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska, Ministerstwem Energetyki i Górnictwa oraz z organami Stołecznej Rady Narodowej. Realizacją zadań Stowarzyszenia, którego liczba członków Oddziału Warszawskiego zwiększyła się do 4748 osób (w tym 2208 inżynierów), zajmowało się: 7 Komisji Problemowych, 6 Sekcji Branżowych, Koło Seniorów przy Zarządzie Oddziału, 69 Kół Zakładowych oraz Grupa Rzecznawców.

Zarząd (XXV kadencja 1983–1988)

Prezes	Wiesław Olechnowicz	Wiceprezes	Andrzej Grunwald
Wiceprezes	Janusz Tokarzewski	Sekretarz	Marek Płuciennik
Skarbnik	Kazimierz Wierzbicki	Z-ca Sekretarza	Małgorzata Derlicka-Czaja
Z-ca Skarbnika	Stanisław Pawelski Józef Lipiński, Krzysztof Skalmowski, Przemysław Wojciechowski, Tadeusz Brodowski, Dorota Hettinger-Kot, Karol Kaczmarek,		
Członek	Wojciech Kapuściński, Jerzy Przybylski, Alojzy, Kotowski, Bohdan Łyp		

Zarząd Oddziału Warszawskiego PZITS realizował działalność łącznie z Kołami Zakładowymi, 5 Sekcjami branżowymi, 10 Komisjami problemowymi, Kołem Seniorów i Członkami Zbiorowymi. W celu zwiększenia współpracy Kół Zakładowych z Zarządem Oddziału nałożono obowiązek przynależności przynajmniej jednego członka Zarządu Koła do odpowiedniej sekcji branżowej. W swojej działalności Zarząd Oddziału starał się również ożywić działalność integracyjną przez organizowanie spotkań koleżeńskich, balów, wycieczek technicznych itp. Od sierpnia 1983 roku środowisko „Wodociągowców” przy Oddziale Warszawskim wydaje biuletyn „KROPLA”, w którym propagowane są tematy z dziedziny ochrony środowiska (do marca 1988 roku ukazało się 21 numerów). W celu zaktywizowania młodej kadry inżynierskiej, członków PZITS, Zarząd podjął uchwałę o przyznaniu corocznie trzech równorzędnych nagród za prace dyplomowe na Wydziale Inżynierii Sanitarnej i Wodnej Politechniki Warszawskiej.

Zarząd (XXVI kadencja 1988–1994)

Prezes	Wiesław Olechnowicz	Wiceprezes	Janusz Tokarzewski
Wiceprezes	Jan Tabernacki (do 12.1990 r.)	Sekretarz	Anna Głuszczyk
Skarbnik	Krzysztof Skalmowski		
Członek	Kinga Czarnota-Bojarska, Tadeusz Brodowski, Małgorzata Derlicka-Czaja, Barbara Osmulska-Mróz, Stanisław Sosnowski, Ryszard Chaciński		
Z-ca Członka	Elżbieta Tomaszewska, Zbigniew Heidrich		

Główne kierunki działania Oddziału to stałe rozwijanie wiedzy fachowej kadry technicznej oraz wdrażania nowych, postępowych rozwiązań technicznych w dziedzinie: wodociągów, kanalizacji, gazownictwa, ciepłownictwa, ogrzewnictwa, wentylacji, ochrony środowiska, usuwania i unieszkodliwiania odpadów, pralnictwa, technologii i organizacji robót instalacyjnych oraz w innych specjalnościach reprezentowanych przez PZITS.

Zarząd (XXVII kadencja 1994–2000)

Prezes	Wiesław Olechnowicz	Wiceprezes	Kinga Czarnota-Bojarska
Wiceprezes	Małgorzata Derlicka-Czaja	Sekretarz	Eliza Dorota Mańkowska
Skarbnik	Krzysztof Skalmowski		
Członek	Jerzy Sewerynik, Stanisław Sosnowski, Elżbieta Tomaszewska,		
i Z-ca Członka	Dariusz Spodar, Ryszard Chaciński, Tadeusz Brodowski		

Terenem działalności Oddziału Warszawskiego PZITS były dawne województwa stołeczne warszawskie, płockie, siedleckie i ciechanowskie (w 1999 roku utworzono Koło Terenowe w Siedlcach – 140 członków). Zarząd Oddziału starał się popularyzować znaczenie Stowarzyszenia poprzez listy informacyjne o jego działalności, kierowane do jednostek gospodarczych, wykładanie ich na targach, wystawach branżowych oraz na sympozjach. W trakcie trwania kadencji, w poszczególnych latach liczba członków w Oddziale zmieniała się od 407 do 310 osób, a Kół Zakładowych od 11 do 16.

Zarząd (XXVIII kadencja 2000–2004)

Prezes	Wiesław Olechnowicz	Wiceprezes	Jerzy Sewerynik
Sekretarz	Eliza Dorota Mańkowska	Skarbnik	
Członek i Z-ca Członka	Ryszard Chaciński, Tadeusz Brodowski, Andrzej Krygier, Jerzy Makowiecki, Jacek Chlipalski, Małgorzata Derlicka-Czaja, Maciej Otto		

W dniu 8 maja 2000 roku Oddział Warszawski PZITS uzyskał osobowość prawną. Terenem działania Oddziału było województwo mazowieckie. W czasie kadencji liczba Członków Oddziału wzrosła do 423 osób. Poprzez intensywną działalność szkoleniową, organizowanie prezentacji firm oraz inne prace udało się odbudować środki finansowe na działalność Oddziału. Zarząd Oddziału unowocześnił wyposażenie biura oraz została utworzona strona internetowa Oddziału. Bieżąca działalność Oddziału była prowadzona przez pracę w Sekcjach branżowych, które stały się klubami dyskusyjnymi, gdzie poruszane były najważniejsze problemy nurtujące środowisko. Sekcja Ogrzewnictwa i Wentylacji przygotowała i zorganizowała w dniu 17 października 2002 roku XII Zjazd Ogrzewników Polskich. W czasie trwania kadencji Zarządu Oddziału odbyło się ponadto: 8 seminariów, 8 sympozjów, 2 spotkania dyskusyjne (fora inżynierskie), 6 prezentacji firm branżowych, 4 szkolenia, 4 kursy przygotowawcze do egzaminu na uprawnienia budowlane.

Zarząd (XXIX kadencja 2004–2008)

Prezes	Jan Bylicki	Wiceprezes	Eliza Dorota Mańkowska
Wiceprezes	Andrzej Krygier	Sekretarz	
Skarbnik	Jerzy Sewerynik		
Członek i Z-ca Członka	Tadeusz Brodowski, Zygmunt Kulczakowicz, Ryszard Chaciński, Joanna Szymańska-Matosek, Wiesław Olechnowicz, Stanisław Siatkowski, Anna Głuszczyk, Krzysztof Soliwoda		

Zarząd (XXX kadencja 2008–2012)

Prezes	Jan Bylicki	Wiceprezes	Andrzej Krygier
Wiceprezes	Bogdan Nowak	Sekretarz	Grażyna Lechman
Skarbnik	Jerzy Sewerynik	Z-ca Sekretarza	Eliza Dorota Mańkowska
Z-ca Skarbnika	Ryszard Chaciński		
Członek i Z-ca Członka	Tadeusz Brodowski, Zygmunt Kulczakowicz, Małgorzata Derlicka- Czaja (nie uczestniczyła w pracach zarządu), Robert Pastwa		

Oddział, ze względu na liczbę członków poniżej 500 osób i niewielkie wpływy z tytułu składek, dla realizacji celów statutowych podejmował szereg działań i inicjatyw gospodarczych. Do podstawowych do roku 2010, należały szkolenia na uprawnienia budowlane. Przynosiły one dochody pozwalające utrzymać Oddział, a także prowadzić działalność statutową. Ponadto, w celu uzyskania funduszy, Zarząd Oddziału podejmował niezliczone inicjatywy, poczynając od pozyskiwania Członków wspierających oraz zleceń na ekspertyzy i opinie techniczne, do organizacji prezentacji firm. Zorganizowano, a potem zmodernizowano, stronę internetową. Utworzony został Zespół Rzeczoznawstwa, Doradztwa i Weryfikacji Dokumentacji. W ramach tego zespołu wykonano kilkadziesiąt opinii i ekspertyz. W tym zakresie szczególnie wyróżnili się koledzy A. Krygier i G. Lechman. Oddział Warszawski PZITS przygotował i zrealizował w zakresie organizacyjnym i logistycznym XXV Zebranie Delegatów PZITS, które odbyło się w dniach 23–25 października 2008 roku. Uczestniczyło w nim 140 Członków Zrzeszenia ze wszystkich Oddziałów oraz osoby im towarzyszące.

Zarząd (XXXI kadencja 2012–2016)

Prezes	Bogdan Nowak	Wiceprezes	Mieczysław Więcaszek
Wiceprezes	Stanisław Zdanowicz	Sekretarz	Marta Marcinkowska
Skarbnik	Robert Pastwa	Z-ca Sekretarza	Jerzy Kozłowski
Z-ca Skarbnika	Jacek Tarasiuk		
Członek	Jan Bylicki, Paweł Czapnik, Piotr Szymański, Teresa Polak, Damian Guzewski		

Na uzasadniony wniosek Zarządu Oddziału Warszawskiego PZITS, z dniem 26 kwietnia 2013 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki powołał Komisję Kwalifikacyjną nr 680 do stwierdzania kwalifikacji na stanowiskach pracy związanych z dozorem i eksploatacją urządzeń i sieci energetycznych wymienionych w Grupie 1 załącznika do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 roku, a w dniu 16 października 2013 roku powołał Komisję Kwalifikacyjną nr 476 do stwierdzania kwalifikacji jw. wymienionych w Grupie 3

ww. załącznika. Do maja 2016 r. ww. Komisje Kwalifikacyjne przeszkoliły i przeegzaminowały 1609 osób, wydając zaświadczenia kwalifikacyjne dotyczące elektryczności (Grupa 1) dla 791 osób, a zaświadczenia kwalifikacyjne dotyczące gazownictwa (Grupa 3) dla 818 osób. W szkoleniach i egzaminach uczestniczyły osoby rekrutujące się z firm budowlanych w tym spółek skarbu państwa, spółek samorządowych i firm prywatnych. Zarząd Oddziału Warszawskiego PZITS powołał kol. Annę Flis na stanowisko Dyrektora Biura Studiów i Rzecznawstwa Oddziału Warszawskiego PZITS. W tej kadencji zostało przeszkolonych 78 osób na zorganizowanych kursach dla rzeczoznawców ds. sanitarnohigienicznych, a także opracowano 12 opinii/ekspertyz technicznych.

W bieżącej kadencji, na wniosek Zarządu Oddziału Warszawskiego PZITS, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przedłużył działanie Komisji Kwalifikacyjnej nr 680 do stwierdzania kwalifikacji na stanowiskach pracy związanych z dozorem i eksploatacją urządzeń i sieci energetycznych wymienionych w Grupie 1 załącznika do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 roku, a także Komisji Kwalifikacyjnej nr 476 do stwierdzania kwalifikacji jw. wymienionych w Grupie 3 ww. załącznika.

W XXXII kadencji Władze Oddziału Warszawskiego przedstawiają się następująco:

Zarząd

Prezes	Bogdan Nowak
Wiceprezes	Mieczysław Więcaszek
Skarbnik	Jacek Tarasiuk
Z-ca Skarbnika	Anna Flis
Sekretarz	Marek Płuciennik
Członek	Dorota Lisiecka, Jerzy Mroziński, Piotr Szymański Ryszard Peplowski

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Hanna Furmańska
Z-ca Przewodniczącego	Damian Guzewski
Członek	Eliza Mańkowska, Jerzy Kozłowski, Wioletta Bartosiak

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Magdalena Reszczyńska
Z-ca Przewodniczącego	Lucyna Komorowska
Sekretarz	Łukasz Siwierski
Członek	Paweł Biernacki, Robert Tokarzewski

5.7. Oddział Łódzki

Oddział Łódzki Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych został powołany do życia na XXIV Zjeździe Stowarzyszenia Polskich Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, który odbył się w dniach 27–29 czerwca 1947 roku we Wrocławiu. Już 26 października 1947 roku na pierwszym walnym zebraniu wybrano 9-cio osobowy Zarząd. Pierwszym Przewodniczącym wybrany został Kol. Stanisław Kowalski, a Sekretarzem Kol. Jan Krysiński.

W następnych latach prezesurę sprawowali Koledzy: Jan Kajrunajtis, Tadeusz Kowalski, Henryk Uniszewski, Ryszard Smulski, Adam Jagielski, Oktawian Kociński, Kazimierz Zborowski, Henryk Pęczek, Jerzy Drażkiewicz, Tadeusz Kuran, Ryszard Kowalczyk i od 2004 roku, do chwili obecnej, Bronisław Hillebrand.

W tym miejscu należy również wspomnieć tych Kolegów, którzy przyczynili się do zainicjowania organizowanych cyklicznie imprez o zasięgu międzynarodowym, takich jak:

- I Zjazd Kanalizatorów Polskich „POLCAN” 83,
- I Zjazd Wodociągowców „POLWOD” 78,
- IV Międzynarodowy Kongres Pralniczy „POLCLEAN” 77.

Byli to profesorzy: Andrzej Królikowski, Marek Zawilski i Andrzej Jodłowski, a także dr Tadeusz Sędzikowski, którzy działali przy wsparciu wielu innych członków naszego Stowarzyszenia.

Ważnym wydarzeniem w życiu Oddziału Łódzkiego był VIII Zjazd Kanalizatorów Polskich „POLKAN” 15, który odbył się w dniach 26–27 listopada 2015 roku. Impreza odbyła się pod patronatem J.M. Rektora Politechniki Łódzkiej w ramach obchodów 70-lecia Politechniki Łódzkiej.

Należy także podkreślić ogromny wkład wielu członków Stowarzyszenia, przede wszystkim Kol. Tadeusza Sędzikowskiego, a także inż. Janusza Tomaszewskiego w dzieło budowy Grupowej Oczyszczalni Ścieków „GOŚ” dla Miasta Łodzi i aglomeracji, która była największą tego typu inwestycją w Środkowej Europie.

Poza działalnością popularyzatorską, obejmującą liczne sympozja, szkolenia, także spotkania koleżeńskie, godnym zauważenia jest udział naszych członków w pracach sekcji branżowych: ogrzewnictwa i ciepłownictwa, wentylacji i klimatyzacji, szpitalnictwa, wodociągów i kanalizacji, gazownictwa, ochrony środowiska.

Ważną dziedziną działalności Oddziału, bardzo potrzebną i wysoko ocenioną przez zleceniodawców, są prace Zespołu Rzecznawców pod kierownictwem Kol. Czesława Tomczyka.

Mocą aktu powołania Komisji Kwalifikacyjnej Nr 286, Oddział prowadzi szkolenia i egzaminy państwowe dla osób zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci energetycznych. Merytoryczny nadzór nad działaniem powyższej Komisji sprawuje

Kol. Czesław Tomczyk. Przewodniczącym Komisji Kwalifikacyjnej został Kol. Sławomir Pilarski, a Sekretarzem Kol. Mirosława Kowalczyk.

Aktualny skład władz Oddziału ukonstytuował się następująco:

Zarząd

Prezes	Bronisław Hillebrand
Wiceprezes	Krzysztof Stelałowski, Czesław Tomczyk
Sekretarz	Włodzimierz Bojanowski
Skarbnik	Henryk Gos
Członek	Robert Cichowicz, Ryszard Kowalczyk, Marek Zawilski, Bartosz Misiaczyk

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Piotr Kurpienik
Członek	Teresa Agopsowicz, Włodzimierz Kubik

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Andrzej Wybór
Członek	Bogdan Janiec, Andrzej Kobus

Członkowie Zarządu Oddziału Łódzkiego

(od lewej: B. Hillebrand, Cz. Tomczyk, Wł. Bojanowski, K. Stelałowski)

Łódzki Oddział PZITS, na mocy wiążącej umowy, współpracuje z Regionalną Łódzką Izbą Inżynierów Budownictwa w obszarze szkoleń, szczególnie w zakresie wykładów na kursach przygotowujących do egzaminu na uprawnienia budowlane oraz pracy jego członków w komisji egzaminacyjnej.

Stowarzyszenie liczące obecnie 45-ciu członków, w tym 5-ciu Członków Honorowych, czyni starania w kierunku zainteresowania, szczególnie młodych, pracą na rzecz środowiska. Dobrą praktyką okazało się prezentowanie młodym technikom i inżynierom nowoczesnych i nowatorskich rozwiązań w dziedzinie techniki sanitarnej.

Oddział PZITS w Łodzi został odznaczony: Złotą Honorową Odznaką PZITS, Honorową Odznaką woj. łódzkiego, Honorową Odznaką woj. miejskiego łódzkiego oraz Honorową Odznaką Miasta Łodzi.

5.8. Oddział Szczeciński

Oddział Szczeciński rozpoczął działalność w 1948 roku, z inicjatywy Oddziału Bydgoskiego. Stowarzyszenie nosiło wówczas nazwę Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych. W czerwcu 1951 roku w Szczecinie odbyły się obrady XXVII Zjazdu Zrzeszenia pod hasłem „Polepszenie warunków sanitarnych miast i osiedli”. Pierwszym przewodniczącym Oddziału Szczecińskiego, od roku 1948, był kol. Z. Majewski, następnie funkcję tę sprawowali kol. S. Bieliński (od 1949 roku) oraz kol. W. Dziaczkowski (w latach 1948–1950).

Pierwszym Prezesem Zarządu Oddziału został Teodor Dziabas (1951–1954), a kolejnymi Koledzy: Ryszard Wejer (1955–1957), Zenon Tymicz (1958–1960), Edward Jakutis (1961–1962), Kazimierz Rypiński (1963–1964), Adam Romanus (1965–1967), Anatol Makarenko (1968–1970), Bogusław Brochman (1971–1982), Paweł Niedźwiedz (1983–1992), Lech Pieczyński (1993–2008), Władysław Szaflik (od roku 2009).

Po II wojnie światowej Szczecin był w znacznej mierze zniszczony, szybka odbudowa wymagała fachowców. Podjęto wówczas akcję szkoleń zawodowych w szerokim zakresie, organizowano odczyty, kursy zawodowe, konferencje naukowo-techniczne, kursy przygotowawcze do egzaminów na studia wyższe oraz na uprawnienia energetyczne, a także kursy językowe.

Największym osiągnięciem w tamtym okresie było podjęcie inicjatywy o organizacji „Polskich Kongresów Oczyszczania Miast”. Pierwszy kongres odbył się w 1974 roku. Uczestniczyło w nim 410 osób, w tym 66 z zagranicy. Kongresowi towarzyszyła wystawa najnowszego sprzętu do oczyszczania miast, wystawiono 58 eksponatów, wystawę odwiedziło około 50 tys. osób. Kongresy odbywały się cyklicznie, co 5 lat, aż do roku 2004.

W 1970 roku Oddział liczył około 600 członków, zrzeszonych w 20 Kołach Zakładowych. Oddział organizował wycieczki i wyjazdy techniczne krajowe oraz

zagraniczne, na Węgry, do Czechosłowacji, NRD i ZSRR. Jedną z atrakcyjniejszych była wycieczka do Padwy (Włochy).

W Oddziale prężnie działała Grupa Rzeczoznawstwa oraz sekcje branżowe. Członkowie Oddziału przyczynili się do powstania na Politechnice Szczecińskiej specjalności dydaktycznej „urządzenia sanitarne”. Najbardziej zasłużonymi dla Oddziału, pełniącymi również funkcje we władzach NOT, byli Koledzy: Bogusław Brochmann, Ryszard Miluniec i Jan Baranowski. Za swoją działalność na rzecz środowiska otrzymali oni odznaczenia państwowe oraz Odznaki Honorowe PZITS i NOT, podobnie jak pozostali Koledzy: Bolesław Piechocki, Tadeusz Puszkin, Jerzy Skibicki, Stanisław Gackowski, Maria Morawska, Adam Romanus, Paweł Niedźwiedź.

W ostatnim 25-leciu działalności Oddziału Koła Zakładowe przestały istnieć, a zamiast nich wprowadzono nową formę organizacyjną, polegającą na uczestnictwie członków i sympatyków w comiesięcznych spotkaniach otwartych. W ramach tych spotkań odbywają się prelekcje i wykłady na tematy ustalane w planie imprez naukowo-technicznych na dany rok. Ponadto spotkania te są dobrą okazją do rozmów kulturalnych i wymiany doświadczeń zawodowych. W ciągu 25 lat odbyło się ok. 240 spotkań, w których uczestniczyło łącznie ponad 5000 osób.

Kontynuowano także organizację „Polskiego Kongresu Oczyszczania Miast”. Ostatni kongres został zorganizowany w 2004 roku, a przygotowane z tej okazji materiały w formie monografii pt. „Oczyszczanie Miast. Gospodarka Odpadami - Tom I” pod redakcją prof. dr hab. Kazimierza Szymańskiego wydano w 300 egz. Dobrą okazją do wydania monografii był jubileusz 90-lecia PZITS.

W latach 1997–1999 Oddział zorganizował w Międzyzdrojach Ogólnopolskie Konferencje Naukowo-Techniczne nt. „Rozwój technologii w ochronie wód”, a w 2002 roku „Polsko-Niemieckie Kolokwium PZITS - ATV-DVWK”. W okresie od 1999 do 2011 roku Oddział zorganizował 52 prezentacje firm branżowych, w których uczestniczyło łącznie 1827 osób.

Oddział zorganizował także zagraniczne wyjazdy techniczne, m.in.: do oczyszczalni ścieków Berlin - Ruhleben, do fabryki zasuw AFK w Prenzlau, na podnośnię statków w Niederfinow, a także atrakcyjne wyjazdy, m. in. na światową wystawę „EXPO 2000” w Hanowerze, w 2003 roku do Szwecji (Ystad-Karskrona, Kalmar, Sztokholm), a w 2016 roku do Czech (Praga, Karlowe Wary, Pilzno). Zorganizowano także krajowe wyjazdy techniczne na oczyszczalnie ścieków w Gdańsku, Poznaniu, Koszalinie i Słupsku oraz do elektrowni szczytowo-pompowej w Żydowie i fabryki armatury „HAWLE” w Koziegłowach. Były to również wycieczki techniczne na obiekty lokalne: ujęcie wody z jeziora Miedwie, oczyszczalnię ścieków „Pomorzanyn”, kocioł na biomasę (PGE), ciepłownię szczytową Szczecińskiej Energetyki Ciepłej, kotłownię gazowo – olejową z pompami ciepła dla szpitali, a także rozwiązania instalacji wentylacji i klimatyzacji w Muzeum „Przełomy”.

W latach 2006-2009 organizowano dwudniowe seminaria szkoleniowe branżowe w: Pałacyku Trofana w Międzyzdrojach, Dworku nad Regą w Nowielicach k/Trzebiatowa, Dworku 50 Dębów w Starym Resku k/Świdwina oraz Willi del Mare w Pogorzelic. Oddział organizował również wycieczki turystyczne, m.in. do Ogrodu Dendrologicznego w Przelewicach, Kręgu k. Polanowa oraz wycieczkę „Śladami Templariuszy”.

Członkowie Oddziału uczestniczyli w wyjazdach na Targi „POLEKO” i „INSTALACJE” w Poznaniu oraz „WOD-KAN” w Bydgoszczy.

Oddział prowadzi także działalność charytatywną. Zorganizowano m. in. bal karnawałowy na rzecz Fundacji przy Katedrze Okulistyki w Szczecinie, dofinansowano zakup mammobusu, partycypowano w kosztach stypendium fundowanego dla studentki z Litwy, a 112 studentom Politechniki Szczecińskiej sfinansowano koszty wycieczek technicznych na Geotermię Pyrzyce, do fabryki grzejników VNH w Wałczu oraz na „Kolokwium PZITS – ATV-DVWK”.

Zarząd Oddziału w 2001 roku wytypował kol. Irenę Żywuszkę do pracy w społecznym Komitecie ds. organizacji Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, w którym zamiennie z kol. Markiem Kisielińskim pełniła funkcję sekretarza Komitetu Organizacyjnego. Zarząd Oddziału we współpracy z Komitetem Organizacyjnym zorganizował branżowe zebrania obwodowe, w których uczestniczyło łącznie 281 osób, na których wybrano 20 delegatów z branży na I Zjazd ZOIB. Oddział zorganizował w okresie od roku 2009 do 2016 16 szkoleń branżowych dla członków Izby.

W 1998 roku obchodzono jubileusz 50-lecia Oddziału, z udziałem wielu zaproszonych gości z całego kraju. W ramach obchodów zorganizowano wycieczki techniczne do oczyszczalni ścieków Międzyodrze oraz do Geotermii Pyrzyce.

Uroczysta Gala w Sali Anny Jagiellonki na Zamku Księżąt Pomorskich w ramach Jubileuszu 50-lecia Oddziału Szczecińskiego PZITS (1998 r.)

**Spotkanie koleżeńskie w Restauracji Zamkowa
w ramach Jubileuszu 50-lecia Oddziału Szczecińskiego PZITS (1998 r.)**

W ramach obchodów IX Dni Techniki Pomorza Zachodniego, a także dla uczczenia 70-lecia Oddziału Szczecińskiego PZITS oraz zainaugurowania obchodów 100-lecia PZITS, w dniach 16–17 listopada 2018 roku zorganizowana została, we współpracy z Wydziałem Budownictwa i Architektury ZUT, Konferencja Naukowo-Techniczna nt. „Rady na odpady”, połączona z wycieczką techniczną do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Szczecinie.

Do osób zasłużonych i nagrodzonych za wkład pracy na rzecz Oddziału Szczecińskiego PZITS należy zaliczyć:

- kol. Irena Żywuszek: Medal im. prof. Zygmunta Rudolfa, Srebrna Odznaka Gryfa Pomorskiego, Srebrne i Złote Odznaki Honorowe PZITS, NOT i PIIB, Wpis do Księgi Zasłużonych dla Ruchu Stowarzyszeniowego na Pomorzu Zachodnim,
- kol. Anna Zapałowicz: Srebrna i Złota Odznaka Honorowa PZITS, Srebrna Odznaka Honorowa NOT,
- kol. Władysław Szaflik: Medal im. prof. Zygmunta Rudolfa, Złota Odznaka PZITS, Srebrne i Złote Odznaki Honorowe NOT, Srebrna Odznaka PIIB,
- kol. Marek Kisieliński: Srebrna i Złota Odznaka Honorowa PZITS, Srebrne Odznaki Honorowe NOT i PIIB,
- Kol. Bogusław Brochmann: Medal im. prof. Zygmunta Rudolfa, Członek Honorowy PZITS, Srebrne i Złote Odznaki Honorowe PZITS i NOT,
- Kol. Ryszard Miluniec: Odznaka Gryfa Pomorskiego, Srebrne i Złote Odznaki Honorowe PZITS i NOT.

Obecnie w Oddziale Szczecińskim działają sekcje branżowe: Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczania Ścieków; Ciepłownictwa, Ogrzewnictwa, Wentylacji i Instalacji Sanitarnych; Energii Odnawialnych; Oczyszczania Miast i Gospodarki Odpadami.

Aktualny skład władz Oddziału ukonstytuował się następująco:

Zarząd

Prezes	Władysław Szaflik
Wiceprezes	Irena Żywuszek, Marek Kisieliński
Sekretarz	Mirosława Dominowska
Skarbnik	Anna Zapałowicz
Członek	Ewa Figiel
Z-ca Skarbnika	Brygida Małgorzata Rana
Z-ca Sekretarza	Marek Jeżewski

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Paweł Niedźwiedź
Z-ca Przewodniczącego	Monika Wojciechowska
Sekretarz	Anna Ruczko-Lewińska
Członek	Ryszard Miluniec, Bogusław Brochmann

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Jerzy Leciej
Z-ca Przewodniczącego	Waldemar Łągiewka
Sekretarz	Wiesława Drozd
Członek	Amadeusz Szejba, Aleksandra Kozakiewicz

5.9. Oddział Gdański

Na XXV Jubileuszowym Zjeździe Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, który odbył się w dniach 23–25 czerwca 1948 roku w Sopocie, został powołany terenowy Gdański Oddział Zrzeszenia, który w 1957 roku przyjął nazwę Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych Oddział w Gdańsku. I Walne Zgromadzenie członków Oddziału odbyło się 14 listopada 1948 roku.

Od momentu powstania Oddziału jego Zarząd położył główny nacisk na zmobilizowanie wszystkich członków do odbudowy Gdańska, a przede wszystkim urządzeń komunalnych tak, aby umożliwić mieszkańcom miasta należyte warunki życiowe. W 1948 roku zorganizowano pierwszy kurs zawodowy dla 373 palaczy c.o. W latach 1948–1949 zajmowano się odbudową urządzeń komunalnych miasta, nowymi sposobami oczyszczania wody oraz zagadnieniami gazowego rurociągu wysokoprężnego

Gdańsk – Gdynia. W kolejnych latach nasi członkowie brali udział w opracowywaniu planu gazyfikacji woj. gdańskiego i olsztyńskiego oraz zajmowali się zagadnieniami ciepłownictwa w Gdańsku.

Oddział Gdański Zrzeszenia borykał się z wielkimi trudnościami lokalowymi. Zebrania i odczyty odbywały się na Politechnice Gdańskiej, w Gazowni, w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji lub Zjednoczeniu Energetycznym Okręgu Nadmorskiego. W wyniku długotrwałych starań wszystkie stowarzyszenia uzyskały możliwość prowadzenia normalnej pracy organizacyjnej po objęciu przez NOT nowej siedziby przy ul. Wały Jagiellońskie 38 w Gdańsku. Uroczyste otwarcie Domu Technika nastąpiło 14 grudnia 1957 roku. Natomiast w roku 1974 oddano do eksploatacji nowo wybudowany Dom Technika przy ul. Rajskiej 6. W budynku tym, mają siedzibę do dnia dzisiejszego wszystkie Gdańskie Oddziały SN-T oraz Pomorska Rada Federacji SN-T NOT. Funkcję Prezesa Oddziału Gdańskiego PZITS pełnili kolejno:

- R. Kielkiewicz (1948–1949),
- W. Żyłko (1950),
- St. Zdeb (1951),
- F. Sauter (1952–1955),
- St. Makowiec (1956),
- Heyda (1957–1961),
- K. Zieliński (1962),
- S. Ostrowski (1962–1963),
- K. Zieliński (1964–1965),
- Jarosz (1966–1977),
- W. Drewnowski (1978–1993),
- W. Korczak (1993–2004),
- P. Korczak (od roku 2004).

Zrzeszenie jest kontynuatorem tradycji działalności technicznych, organizacyjnych i społecznych wielu pokoleń Polaków rozwijających dziedziny techniki sanitarnej. Jest niezależną i dobrowolną organizacją naukowo–techniczną zrzeszającą osoby fizyczne i prawne, działające i interesujące się szeroko pojętą inżynierią sanitarną w zagadnieniach gazownictwa, wodociągów, kanalizacji, technologii wody i ścieków, ogrzewnictwa, ciepłownictwa, gazownictwa, wentylacji i klimatyzacji, gospodarki odpadami, balneotechniki oraz ochrony środowiska.

Celem Zrzeszenia jest szerzenie wiedzy i postępu technicznego w dziedzinach objętych zakresem działania, podnoszenie i weryfikacja kwalifikacji zawodowych członków Stowarzyszenia i innych osób w specjalnościach Stowarzyszenia, a także doradztwo techniczne.

Jednym z osiągnięć Oddziału Gdańskiego PZITS jest utworzenie Grupy Rzeczoznawców, składającej się ze specjalistów z różnych branż, wykonującej ekspertyzy i opinie techniczne dla podmiotów gospodarczych i instytucji.

Gdański Oddział Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych na przestrzeni lat umacniał swoją pozycję działając na płaszczyźnie wewnątrzorganizacyjnej i prowadząc działania wychodzące poza jej ramy. Działalność ta polega na pozyskiwaniu członków i tworzeniu nowych Kół Zakładowych oraz zacieśnianiu współpracy wewnątrz stowarzyszeniowej (imprezy naukowo–techniczne, szkolenia, spotkania koleżeńskie, wyjazdy szkoleniowo–turystyczne). Silna działalność integracyjna Oddziału polega na organizowaniu zabaw karnawałowych oraz wycieczek techniczno–szkoleniowych krajowych i zagranicznych.

Członkowie Oddziału Gdańskiego podczas wycieczki szkoleniowej po Żuławach

Działalność organizacyjna, wychodząca poza wewnętrzne ramy stowarzyszeniowe, opiera się na organizowaniu konferencji naukowo–technicznych, działalności szkoleniowej, działalności Energetycznej Komisji Egzaminacyjnej nadającej uprawnienia do eksploatacji i dozoru urządzeń i instalacji. Od wielu lat Oddział prowadzi kursy przygotowujące do egzaminu stwierdzającego kwalifikacje na stanowiskach pracy związanych z dozorem oraz eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci energetycznych.

Członkowie Zarządu Oddziału w Gdańsku
(od lewej: P. Korczak, A. Gostańska, G. Waloch)

Przy Oddziale funkcjonuje również Komisja Kwalifikacyjna powołana przez Prezesa URE, która na podstawie przeprowadzanych egzaminów wydaje świadectwa kwalifikacyjne. Na mocy porozumienia podpisanego z Polską Izbą Inżynierów Budownictwa, prowadzone są również szkolenia przygotowujące do egzaminu na uprawnienia budowlane dla kandydatów ubiegających się o uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w branży sanitarnej. Aktualny skład władz Oddziału ukonstytuował się następująco:

Zarząd

Prezes	Piotr Korczak
Wiceprezes	Krzysztof Goldfarth, Ziemowit Suligowski
Sekretarz	Anna Gostańska
Z-ca Sekretarza	Grzegorz Waloch
Skarbnik	Wiesław Chojnacki
Z-ca Skarbnika	Mirosław Lewandowski
Członek	Stefan Hnatiuk, Joanna Wojtkowska-Paszak, Marcin Surowiec

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Katarzyna Grabowska
Z-ca Przewodniczącego	Emilia Wiśniewska, Bogumiła Bistróń-Mallek
Członek	Małgorzata Kulesz, Jacek Maniszewski

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Barbara Rosa
Z-ca Przewodniczącego	Katarzyna Markiewicz
Sekretarz	Beata Celej
Członek	Katarzyna Klimowicz, Andrzej Grabowski

5.10. Oddział w Lublinie

W dniu 11 września 1952 roku odbyło się zebranie założycielskie Samodzielnego Koła Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego, Inżynierów i Techników Sanitarnych, Ogrzewnictwa i Gazownictwa w Lublinie. W zebraniu uczestniczyło 22 specjalistów z przedsiębiorstw komunalnych miasta Lublina. Podczas tego spotkania wybrano 4-osobowy Zarząd pod przewodnictwem mgr inż. Bohdana Wołk-Łaniewskiego.

W roku 1953 decyzją Zarządu Głównego zostało powołane Samodzielne Koło Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego, Inżynierów i Techników Sanitarnych, Ogrzewnictwa i Gazownictwa w Lublinie.

W latach 1953–1954 Lublin był miastem o szczególnym nasileniu prac remontowo-budowlanych związanych z obchodami 10-lecia PKWN. W pracach tych znaczący wkład wnieśli koledzy z Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, Zarządu Zieleni Miejskiej i pracowni projektowych, opracowujących dokumentację odbudowy i renowacji budynków na Podzamczu i Starym Mieście.

W roku 1954 działało już 6 Kół Zakładowych, skupiających 56 członków, a w roku 1956 liczba członków wzrosła do 96.

Ze względu na znaczny wzrost liczby członków (do 152) oraz aktywną działalność stowarzyszeniową, Zarząd Główny uchwałą z dnia 5 grudnia 1959 roku powołał Oddział PZITS w Lublinie. Warto przypomnieć skład pierwszego Zarządu Oddziału PZITS w Lublinie:

Przewodniczący	kol. Jerzy Szulc
Z-ca przewodniczącego	kol. Janusz Kwiatkowski
Z-ca przewodniczącego	kol. Bohdan Łaniewski
Sekretarz	kol. Konrad Bąkowski
Skarbnik	kol. Jerzy Szumilewicz

Od momentu powołania, Zarząd Oddziału aktywnie inspirował i koordynował działalność Kół Zakładowych. W 1961 roku przy oddziale powołano po raz pierwszy 4 komisje branżowe w zakresie:

- wodociągów i kanalizacji Jerzy Szulc,
- ogrzewnictwa Janusz Kwiatkowski,
- balneotechniki Ludwik Monic,
- gazownictwa Konrad Bąkowski.

Ważnym wydarzeniem, mającym duży wpływ na działalność stowarzyszenia było oddanie w 1961 roku do użytku Domu Technika przy ul. Skłodowskiej 3 w Lublinie. Ułatwiło to w znacznym stopniu realizację podstawowych celów PZITS tj.:

- rozwijania techniki i myśli technicznej, w szczególności w dziedzinach objętych działalnością PZITS,
- reprezentowanie kadr inżynieryjno–technicznych wobec władz centralnych i lokalnych, a także organizacji społecznych,
- współdziałanie w planowaniu i realizacji rozwoju reprezentowanych branż,
- aktywizację członków, podnoszenie kwalifikacji i kształtowanie etyki zawodowej,
- popularyzowanie wiedzy i postępu technicznego w zakresie objętym działalnością zrzeszenia.

Ważnym osiągnięciem było w tym okresie organizowanie pod patronatem PZITS okresowych spotkań inwestorów, projektantów i wykonawców. Koła Zakładowe organizowały liczne imprezy, popularyzujące postęp techniczny oraz problemy rozwoju macierzystych zakładów pracy. Nawiązano także współpracę ze szkołami zawodowymi, zapraszając uczniów na niektóre imprezy związane z popularyzacją rozwoju reprezentowanych branż. W 1969 roku Oddział zrzeszał już 317 członków w 11 Kółach Zakładowych.

W styczniu 1970 roku w związku z 50–leciem działalności PZITS na terenie kraju, zorganizowano „Konferencję Jubileuszową”, na której wygłoszono następujące referaty:

- mgr inż. Jerzy Szulc: „Historia Oddziału Lubelskiego PZITS”,
- inż. Konrad Bąkowski: „Dotychczasowe osiągnięcia i perspektywy rozwojowe gazownictwa w województwie lubelskim”,
- mgr inż. Jan Rogalski i mgr inż. Adam Gładysz: „Kierunki rozwoju energetyki cieplnej województwa lubelskiego”,
- mg Tadeusz Drelich: „Postęp prac w zakresie budowy urządzeń oczyszczających ścieki w miastach województwa lubelskiego w okresie XXV–lecia PRL”,
- mgr inż. Henryk Wójcik: „Rozwój wodociągów i kanalizacji w miastach województwa lubelskiego”.

Lata 1970–1986 charakteryzowały się dynamicznym wzrostem liczby Kół Zakładowych oraz członków indywidualnych i zbiorowych. Według stanu na dzień 30 czerwca 1986 roku Oddział Lubelski PZITS liczył 940 członków indywidualnych, 19 członków zbiorowych, 47 rzeczoznawców oraz 32 Koła Zakładowe.

Dla zilustrowania ważniejszych aspektów działalności stowarzyszeniowej, warto przytoczyć problematykę ważniejszych ogólnokrajowych i regionalnych imprez naukowo–technicznych zorganizowanych w tym okresie:

- 1971 r. „Współdziałanie: projektant – wykonawca – użytkownik przy budowie urządzeń cieplnych”,
- 1973 r. „Ciepłownictwo i wentylacja”,
- 1974 r. Ogólnokrajowa narada naczelných inżynierów przedsiębiorstw instalacji sanitarnych nt. „Nowe materiały i zasady budowy urządzeń cieplnych w budownictwie mieszkaniowym”,
- 1974 r. Ogólnokrajowa narada szkoleniowa kadr ciepłownictwa,
- 1976 r. Sympozjum ogólnokrajowe „Unieszkodliwianie i odprowadzanie wód zużytych”,
- 1978 r. Ogólnokrajowa sesja naukowo techniczna „Rola i zadania inżynierii sanitarnej w realizacji budownictwa mieszkaniowego” zorganizowana przy współudziale Politechniki Lubelskiej i Lubelskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej,
- 1979 r. Ogólnokrajowa konferencja naukowo–techniczna „Racjonalna gospodarka paliwami i energią w energetyce ciepłej”,
- 1981 r. Ogólnokrajowa konferencja naukowo–techniczna „Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków na terenach o niskiej intensywności zabudowy w strefach podmiejskich dużych aglomeracji”,
- 1984 r. Ogólnokrajowa konferencja naukowo–techniczna „Doskonalenie eksploatacji miejskich systemów ciepłowniczych”,
- 1985 r. Ogólnokrajowa konferencja „Problemy gospodarki wodnej makroregionu środkowo–wschodniego i ochrony Pojezierza Łęczyńsko–Włodawskiego”,
- 1986 r. „Wodociąg Lublina okresu staropolskiego”.

W 1986 roku, staraniem Prezesa kol. Jana Rogalskiego, następujący koledzy otrzymali odznaczenia państwowe za działalność zawodową i stowarzyszeniową:

- Krzyże Kawalerskie Orderu Odrodzenia Polski: kol. Ryszard Schneider i kol. Jerzy Szulc,
- Złoty Krzyż Zasługi: kol. Konrad Bąkowski,
- Srebrny Krzyż Zasługi: kol. Franciszek Kowal.

W 1990 roku, za prezesury kol. Jana Rogalskiego, zorganizowano „Sesję Jubileuszową 30-lecia powołania Oddziału Lubelskiego PZITS”, połączoną z konferencją „Podstawowe problemy techniki sanitarnej województwa lubelskiego”. Wygłoszono na niej następujące referaty:

- mgr inż. Leszek Żelazny: „Ocena stanu środowiska na terenie województwa lubelskiego”,
- mgr inż. Henryk Wójcik: „Stan i perspektywy rozwoju wodociągów i kanalizacji miasta Lublina,
- mgr inż. Jan Rogalski: „Stan i rozwój ciepłownictwa Lublina”.

W 1990 roku Oddział Lubelski posiadał 35 Kół Zakładowych i zrzeszał 719 członków indywidualnych, 22 członków zbiorowych oraz 61 rzeczoznawców PZITS.

Według stanu z maja 1990 roku członkowie zrzeszeni w Oddziale Lubelskim posiadali ogółem 88 Odznak Honorowych PZITS, (74 srebrne i 14 złotych) oraz 21 Odznak Honorowych NOT, (14 srebrnych i 7 złotych).

Przemiany polityczne, społeczne i gospodarcze lat 90. ubiegłego wieku, postawiły pod znakiem zapytania dotychczas stosowane formy pracy stowarzyszeniowej. Przedsiębiorstwa branżowe stanowiące oparcie dla działalności kół zakładowych, borykały się z poważnymi trudnościami w podstawowej działalności, ograniczając zatrudnienie, podlegając przekształceniom lub likwidacji.

W tej sytuacji pierwszoplanowym zadaniem była integracja środowiska zawodowego i reprezentowanie jego interesów wobec władz państwowych i lokalnych. Wzrosło znaczenie działalności związanej z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych, poprzez organizowanie szkoleń, konferencji naukowo technicznych, wycieczek, odczytów itp. Podstawowymi komórkami integrującymi poszczególne branże stały się koła terenowe i sekcje branżowe.

W listopadzie 1995 roku Zarząd Oddziału powołał Koło Terenowe, grupujące członków PZITS, pozostających poza strukturami Kół Zakładowych. Przewodniczącym Koła Terenowego został kol. Jakub Błazukiewicz.

Lata 1991–1996 były okresem intensywnego nadrabiania opóźnień w zakresie nowoczesnego wykonawstwa i eksploatacji obiektów i urządzeń branży sanitarnej, w związku z przechodzeniem gospodarki z systemu nakazowo-rozdzielczego do systemu wolnorynkowego. Ujemnymi skutkami były liczne przekształcenia instytucji publicznych i przedsiębiorstw, ich upadłości, prywatyzacje lub rozpad na mniejsze jednostki. Pojawiła się nowa forma działalności stowarzyszeniowej – promocja firm dostarczających nowoczesne wyroby sanitarne oraz technologie wykonawstwa. Zarząd Oddziału zorganizował 19 takich sympozjów sponsorowanych. Koło Terenowe zorganizowało 4 spotkania z cyklu „Z nową techniką sanitarną na co dzień”, których celem była popularyzacja najnowszych rozwiązań technicznych w branży.

W 1996 roku liczba Kół Zakładowych zmalała do 11, a członków indywidualnych do 203. Kadencja działalności Oddziału przypadająca na lata 1996–2001 przebiegała w warunkach postępującej recesji gospodarczej. Zjawiska te były szczególnie dotkliwe dla wschodniej części kraju, w tym Lubelszczyzny. Zmalała aktywność zawodowa członków, pochłoniętych zdobywaniem środków utrzymania, szukaniem pracy lub staraniami związanymi z przejściem na emeryturę. W 2001 roku Oddział liczył 8 Kół, 3 członków wspierających i 214 członków indywidualnych. Koła Terenowe działały w Lublinie i Chełmie. Koła Zakładowe działały przy: Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie, Lubelskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej w Lublinie, Przedsiębiorstwie „Proper” w Lublinie, Białskich Wodociągach i Kanalizacji w Białej Podlaskiej i Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej w Biłgoraju.

W latach 1996–2001 zorganizowano 12 sympozjów promocyjnych, w których uczestniczyło ponad 700 osób. Zarząd Oddziału zorganizował 11 prelekcji związanych z funkcjonowaniem organów administracji państwowej na Lubelszczyźnie. Odbyły się ponadto dwie kursokonferencje:

- „Przygotowanie, projektowanie i realizacja inwestycji w gospodarce komunalnej i ochronie środowiska”,
- „Przeciwpowodzeniowe zaopatrzenie wodne”.

Koło Terenowe pod przewodnictwem kol. Jakuba Błażukiewicza kontynuowało, ciesząc się dużym uznaniem członków, cykl prelekcji pt. „Z nowoczesną techniką sanitarną na co dzień”, a także współorganizowało coroczne wyjazdy do Warszawy na targi „Instal-Expo”. Aktywnie działało Koło Zakładowe przy MPWIK w Lublinie pod przewodnictwem kol. Adama Janczewskiego, organizując projekcje filmów technicznych, wycieczki techniczne na obiekty gospodarki komunalnej, prelekcje oraz odczyty. Ważnym wydarzeniem było powstanie Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Lublinie, z którą w ramach współpracy Oddział Lubelski organizuje odpłatnie sesje szkoleniowe dla członków Izby.

W 2003 roku dzięki staraniom kol. Janusza Iberszera udało się reaktywować kilkudziesięciu byłych członków PZITS, którzy weszli w skład Kół Terenowych w Lublinie, Chełmie, Zamościu i Białej Podlaskiej.

Znaczącym wydarzeniem w roku 55-lecia działalności Oddziału Lubelskiego był XXV Krajowy Zjazd Delegatów PZITS w Warszawskim Domu Technika NOT. W Zjeździe uczestniczyli jako delegaci Oddziału koledzy: Adam Janczewski, Konrad Bąkowski i Radosław Osiak oraz z urzędu Prezes Zarządu Oddziału kol. Janusz Iberszer i kol. Franciszek Kowal, jako członek Głównego Sadu Koleżeńskiego.

Medale PZITS im. prof. Zygmunta Rudolfa za wybitne zasługi dla Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych otrzymał kol. Konrad Bąkowski,

wieloletni działacz ZO w Lublinie i autor książek z dziedziny gazownictwa. W okresie późniejszym dostał on również godności Członka Honorowego PZITS.

Delegaci z Lublina uczestniczyli aktywnie w komisjach zjazdowych. I tak: kol. Adam Janczewski w Komisji Uchwał i Wniosków, kol. Radosław Osiak w Komisji Skrutacyjnej, kol. Janusz Iberszer w Kolegium Prezesów Oddziałów. W wyborach władz PZITS kandydowali: kol. Konrad Bąkowski na Członka Zarządu Głównego i kol. Franciszek Kowal na Członka Głównego Sądu Koleżeńskiego. W głosowaniu tajnym obydwaj zgłoszeni zostali wybrani większością głosów.

W dniu 16 kwietnia 2015 roku za zgodą Dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Lubelskiej zostało utworzone Koło Młodych przy Wydziale Inżynierii Środowiska Politechniki Lubelskiej. W ramach prac niniejszego Koła zorganizowano wiele wycieczek fakultatywnych oraz szkoleń branżowych, co pokazało znaczne zaangażowanie środowiska studenckiego w działalność stowarzyszeniową.

Efektywność działania struktur organizacyjnych stowarzyszenia zależy od osobistego zaangażowania oraz umiejętności zawodowych i organizacyjnych członków. Z natury rzeczy największy wpływ wywiera osobowość Przewodniczącego Zarządu Oddziału, wybieranego imiennie na zebraniu sprawozdawczo wyborczym.

Z perspektywy czasu warto przypomnieć nazwiska przewodniczących i prezesów oraz okresy pełnienia ich funkcji:

Samodzielne Koło Terenowe

- Bohdan Wołk – Łaniewski (1953–1954),
- Zygmunt Śliwiński (1954–1958),
- Jerzy Szulc (1958–1959).

Oddział Lubelski PZITS

- Jerzy Szulc (1959–1961),
- Jerzy Woliński (1961–1962),
- Wanda Mołoniewicz (1962–1964),
- Jerzy Szulc (1964–1972),
- Janusz Kwiatkowski (1972–1981),
- Henryk Taźbirek (1981–1985),
- Jan Rogalski (1985–1991),
- Marek Adamski (1991–2003),
- Janusz Iberszer (2003–2017).

W całym 55-leciu efektywność działania Oddziału była niewątpliwą zasługą wielu członków PITS, ich osobistego zaangażowania i aktywności. Z tej okazji wszystkim byłym i obecnym kolegom z PZITS i bratnich organizacji inżynierskich należą się szczególne podziękowania i wyrazy uznania za twórczą działalność i koleżeńską współpracę.

Aktualny skład władz Oddziału ukonstytuował się następująco:

Zarząd

Prezes	Tomasz Cholewa
Wiceprezes	Elżbieta Kuzioła, Mariusz Skwarczyński
Sekretarz	Maria Nowicka
Skarbnik	Bolesław Pikul
Członek	Janusz Iberszer, Henryk Prus

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Mirosław Kabat
Sekretarz	Jacek Zakrzewski
Członek	Janusz Targoński

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Teresa Kobyłańska
Sekretarz	Katarzyna Kuranc
Członek	Robert Malik

5.11. Oddział Częstochowski

Działalność inżynierów i techników sanitarnych w Częstochowie związana jest ściśle z projektowaniem i budową miejskiej infrastruktury technicznej, z procesami urbanizacji i industrializacji. Dlatego pierwsze formy zrzeszania się tego środowiska branżowego zbiegają się w czasie z powstaniem, w 1929 roku, zakładu pod nazwą Wodociągi i Kanalizacja Miasta Częstochowy. Wtedy też zawiązało się pierwsze w Częstochowie, pięcioosobowe Koło Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych. Jego przewodniczącym został inż. Kazimierz Knauer, pierwszy dyrektor częstochowskich wodociągów. W kolejnych dziesięcioleciach zwiększała się liczba członków organizacji by po wojnie spotykać się w grupie 20 osób. Przewodniczącym koła został inż. Eugeniusz Sabin Górecki, także dyrektor wodociągów w latach (1948–1951).

Rozwój i znaczna aktywność działalności Koła przypada na okres zdecydowanie późniejszy, związany z objęciem przez mgr inż. Stanisława Nawarę w roku 1956 stanowiska dyrektora w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji. Wtedy w zakładach branżowych powstały kolejne Koła PZITS, które skupiały łącznie 60 członków i aktywnie pozyskiwały nowych, wywodzących się ze środowiska, pracowników techniki sanitarnej. Koła należały do Oddziału Katowickiego.

W październiku 1962 roku, z inicjatywy koła przy Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji, powołano w Częstochowie Oddział PZITS, który zrzeszał 60 członków. Pierwszym Prezesem Oddziału został Henryk Drewnicki i pozostał nim na trzy kolejne kadencje, do roku 1977. Założyciele nowego Oddziału szybko uaktywnili kadre techników i inżynierów w innych zakładach. Kolejnym po wodociągach było Koło w pracowni projektowej „Miastoprojekt”. Zarząd Oddziału w okresie kadencji powołał 6 nowych Kół Zakładowych, co było znacznym osiągnięciem jak na małą Częstochowę. Liczba członków wzrosła do 277.

Pod przewodnictwem Henryka Drewnickiego Oddział Częstochowski zdecydowanie się rozwinął. Nowy Zarząd Oddziału, w roku 1977, podjął pracę w 10 Kółach liczących łącznie 294 członków. Trzy lata później w Częstochowie było już 15 Kół. W latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku Częstochowski Oddział PZITS nawiązał współpracę z bliźniaczą organizacją METESZ–ETE z węgierskiego Veszprem, która trwa do dzisiaj. W roku 1982 liczba członków Oddziału wzrosła do 588 osób.

W 1977 roku zorganizowano pierwsze sympozjum naukowo–techniczne pod hasłem: „Problemy wykorzystania wód podziemnych w gospodarce komunalnej”. W kolejnym roku, spotkanie odbyło się pod hasłem: „Techniczne i przyrodnicze aspekty kompleksowego wykorzystania i ochrony wód podziemnych”. W kolejnych latach naukowcy i praktycy spotykali się by dyskutować o metodach ujmowania wód i problemach eksploatacyjnych.

W roku 1983 roku powstał Zespół Ochrony Wykorzystania Wód Podziemnych, który uaktywnił swą działalność głównie za sprawą sekretarza zespołu inż. Elżbiety Kowalczyk. Zespół zajął się między innymi organizacją sympozjów, które od roku 1983 odbywały się co dwa lata. Konferencje naukowo–techniczne miały często charakter międzynarodowy. Stanowiły pewną nowość, umożliwiając spotkania praktyków z teoretykami–naukowcami. Już pierwsza z nich zgromadziła ponad 100 uczestników. Rekordową, pod tym względem, była konferencja w roku 1995, w której wzięło udział 220 osób. Również XXII konferencja, pod hasłem: „Bezpieczeństwo zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenach objętych antropopresją”, zorganizowana w roku 2018 w nieco odmiennej konwencji, cieszyła się dużym zainteresowaniem.

Z inicjatywy członków Sekcji Ogrzewnictwa i Wentylacji w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej zrealizowano największą inwestycję ciepłowniczą w Częstochowie – ciepłownię przy ul. Rejtana.

Na skutek zmian ustrojowych w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku i nowej rzeczywistości wolnorynkowej, zainteresowanie działalnością społeczną zdecydowanie spadło. Miało to odzwierciedlenie w ilości członków stowarzyszenia, która spadła do 191 osób. W nowej rzeczywistości zarząd Oddziału ukierunkował swą działalność na integrację środowiska inżynieryjno–technicznego, organizował plenarne

zebrania w przedsiębiorstwach branżowych, wycieczki i konferencje oraz jak zawsze brał czynny udział w Dniach Techniki.

W okresie kadencji 1999–2002 obchodzono dwie okrągłe rocznice: 50–lecie Oddziału Częstochowskiego NOT oraz 40–lecie Oddziału Częstochowskiego PZITS. Z tej okazji powstała monografia, opisująca 40 lat działalności Zrzeszenia, której autorami byli: Wiesław Trzeciak, Zbigniew Niedziela, Eugeniusz Ryl i Andrzej Babczyński.

Na koniec 2008 roku w Oddziale działało 9 Kół Zakładowych, a liczba ich członków wynosiła 219 osób.

Trzynasta kadencja Zarządu Oddziału rozpoczęła się w roku 2017 i sprawowana jest przez następujące osoby:

Zarząd

Prezes	Andrzej Babczyński
Wiceprezes	Zbigniew Cierpień, Witold Ociepa
Sekretarz	Edyta Szczepanik
Skarbnik	Robert Madela
Członek	Michał Król, Wojciech Majchrzak
Z-ca Członka	Dariusz Roszak, Paweł Grabowski

Obecnie, członkowie Oddziału w liczbie 181 są zrzeszeni w czterech Kołach, działających przy:

- Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. w Częstochowie,
- Przedsiębiorstwie Budownictwa i Instalacji ABT S.C.,
- Politechnice Częstochowskiej, Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska,
- Koło Terenowe.

Działalność Oddziału Częstochowskiego wpisuje się w nurt badań historii przemysłu i rozwoju urbanistycznego miasta i regionu. Problematyka planowania i wykonania infrastruktury miejskiej, tak wodno–kanalizacyjnej jak i ciepłowniczej jest ważnym wątkiem historii miasta, nie tylko komunalnej i industrialnej, ale i kulturowej. Takie obiekty inżynierskie jak sieć wodociągowa, kanalizacyjna i ciepłownicza wraz z urządzeniami towarzyszącymi, na zawsze zmieniły oblicze przestrzeni miejskiej i komfort życia społeczeństwa częstochowskiego. Jedynie dzięki grupie zaangażowanych osób z doskonałym przygotowaniem branżowym, ale i odwagą wizjonerów możliwe było przeprowadzenie śmiałych koncepcji w Częstochowie. Większość z tych osób zrzeszała się w stowarzyszeniach branżowych, by przez współpracę, wymianę doświadczeń i wspólny dostęp do najnowszych osiągnięć naukowych, opracowywać kolejne projekty podnoszenia komfortu życia mieszkańców i atrakcyjności inwestycyjnej Częstochowy.

Konferencja PZITS w 1974 roku w Częstochowie w „Klubie Studnia”

Konferencja PZITS w 2018 roku w Hotelu Mercure w Częstochowie

5.12. Oddział Świętokrzyski

Jak podają historyczne publikacje, już w średniowieczu, miejscowości regionu świętokrzyskiego wymieniane były w wykazach miast posiadających wodociągi. Badania archeologiczne potwierdziły istnienie sieci wodociągowej w Wiślicy, wraz z odkryciem tam słynnej misy chrzcielnej, a także w Stopnicy i innych miejscach. W okresie międzywojennym i późniejszym, do rozwoju inżynierii sanitarnej na tym terenie znacznie przyczynili się:

- Olgierd Nowodworski – pierwszy dyrektor wodociągów kieleckich, który przyczynił się do wybudowania oczyszczalni ścieków na wzór holenderski i angielski,
- Jan Rokosz – balneolog, honorowy członek PZITS wieloletni dyrektor Uzdrowiska Busko – Zdrój,
- Tadeusz Massalski – znany i ceniony projektant, wychowawca całego pokolenia inżynierów,
- Włodzimierz Stańczyk – inspektor techniczny od początku istnienia wodociągów kieleckich (twórca oryginalnego zapisu dźwięku na taśmie filmowej),
- Rafał Ekielski – projektant urządzeń mechanicznych w oczyszczalni ścieków w Kielcach (współkonstruktor motocykla SHL-125 i konstruktor motocykla „Orle” – 350 ccm).

Wspomnianą oczyszczalnię ścieków w Kielcach oddano do użytku w połowie lat 30-tych XX wieku. Była ona wówczas zaliczana do najnowocześniejszych w Europie. Na jej terenie zbudowano także kompostownię oraz spalano gazy pofermentacyjne, wykorzystując je do podgrzewania komór i do oświetlenia.

W latach późniejszych pionierami działalności stowarzyszeniowej byli:

- Gustaw Szeller – współzałożyciel i pierwszy prezes Oddziału, uczestnik licznych gremiów urbanistycznych, systematycznie uzasadniał wagę zagadnień podziemnej infrastruktury technicznej przy podejmowaniu decyzji rozwoju miasta, zdobywał uznanie i szacunek za klarowne i przekonujące propozycje techniczne, podnosił rangę zawodu,
- Włodzimierz Urbański – wieloletni Prezes Oddziału Świętokrzyskiego, człowiek o licznych zainteresowaniach m.in. historią budownictwa, był pomysłodawcą wykorzystania wyrobiska po skałach wapiennych w Kielcach na skansen geologiczny i amfiteatr „Kadzielnia”,
- Wojciech Klocek – wieloletni działacz, nieustrudzony wynalazca i racjonalizator, laureat prestiżowego w XX wieku wyróżnienia „Zasłużony dla Wynalazczości, Racjonalizacji i Produkcji” I stopnia,

- Zdzisław Długosz – znany i ceniony projektant i rzeczoznawca, organizator grupy rzeczoznawców w regionie, wieloletni aktywny działacz PZITS.

Z inicjatywy Zofii Baj, Waclawa Hebdy (dyrektora Biura Miastoprojekt Kielce) i Gustawa Szellera powstał w 1956 roku Oddział PZITS w Kielcach. Jednak już w okresie dwudziestolecia międzywojennego istniało w Kielcach Koło Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich. Po zmianie nazwy w 1936 roku na Polskie Zrzeszenie Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych w dalszym ciągu funkcjonowało w Kielcach Koło podległe Oddziałowi Łódzkiemu. Działo ono przy Wodociągach Kieleckich. Niezależnie od wydarzeń organizacyjnych przyjęto, że Kielecki Oddział PZITS powołano w 1956 roku.

Warto wymienić osoby, które pełniły funkcję Prezesa Oddziału: Gustaw Szeller (1956–1961), Włodzimierz Urbański (1961–1963 oraz 1974–1983), Kazimierz Stępień (1963–1965), Zbigniew Fiedler (1965–1968), Eugeniusz Krzywiecki (1968–1972), Janusz Roźniakowski (1972–1974), Alfred Zgoda (1983–1988 oraz 2003–2007), Andrzej Pieniążek (1988–1996), Jerzy Adamski (1996–2003), Bożena Gumułka (2007–2012), Jacek Olszewski (2012–2017) i Małgorzata Janiszewska od 2017.

Jubileusz 50-lecia Oddziału Świętokrzyskiego PZITS w roku 2006

W ponad 60-letniej historii Oddziału, w jego szeregach działało wiele wyjątkowych osób. Najznamienitsi z nich otrzymali godność Członka Honorowego PZITS: † Włodzimierz Urbański (1983), † Gustaw Szeller (1988), † Jan Nowak (1994), Danuta

Grenda (1999), Andrzej Pieniążek (1999), Janusz Roźniakowski (1999), Maria Szczuka (2004), Anna Szlęk (2008), Jerzy Adamski (2012), Alfred Zgoda (2012).

Najwyższym odznaczeniem – Medalem PZITS im. Prof. Zygmunta Rudolfa uhonorowani zostali:

- mgr inż. Andrzej Pieniążek – absolwent Wydziału Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej (1964) oraz Studium podyplomowego w zakresie ciepłownictwa na Politechnice Warszawskiej. Posiada uprawnienia budowlane do projektowania i wykonawstwa w zakresie instalacji sieci sanitarnych. Bogate doświadczenie zawodowe wykorzystuje od wielu lat w pracy na rzecz różnych organów PIIB. Od 1969 roku członek PZITS. Aktywny zarówno w środowisku świętokrzyskim (m.in. Prezes i Wiceprezes Oddziału), jak i na szczeblu Zarządu Głównego (m.in. Wiceprezes, Członek Komisji Legislacyjnej i Głównej Komisji Rewizyjnej, od 2014 roku Sekretarz Generalny PZITS). Wielokrotnie honorowany odznaczeniami stowarzyszeniowymi, państwowymi i resortowymi.
- dr inż. Janusz Roźniakowski – absolwent Wydziału Inżynierii Sanitarnej Politechniki Warszawskiej (1959). W 1977 roku obronił pracę doktorską o tematyce związanej z optymalizacją infrastruktury technicznej aglomeracji miejsko-przemysłowej Kielc. Rzeczoznawca specjalności instalacyjno-inżynieryjnej. Autor wielu publikacji, nauczyciel akademicki Politechniki Świętokrzyskiej. Naukowo i zawodowo związany głównie z nowoczesnymi technologiami cieplnymi (instalacje grzewcze, technologie solarne i in.). Od 1959 roku działacz PZITS: Członek, a następnie Prezes Zarządu Oddziału. Wieloletni redaktor wydawanego do 1997 roku „Informatora Kielce PZITS”, będącego przez 35 lat chlubą Oddziału. Kol. J. Roźniakowski posiada liczne odznaczenia stowarzyszeniowe, państwowe i resortowe. Medal im. Prof. Zygmunta Rudolfa otrzymał w roku 2016.

Aktualnie Oddział Kielecki liczy 105 członków indywidualnych zrzeszonych w 5 Kołach Zakładowych. Członkami wspierającymi są Wodociągi Kieleckie Sp. z o.o. oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Kielcach.

W lipcu 2017 roku odbyło się w Kielcach Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Oddziału PZITS w Kielcach, na którym wybrano nowe władze. Funkcję Prezesa Zarządu Oddziału na kadencję 2017–2020 objęła Małgorzata Janiszewska, absolwentka Wydziału Inżynierii Sanitarnej Politechniki Śląskiej w Gliwicach i rzeczoznawca z zakresu ochrony środowiska. Zawodowo w latach 2002–2017 kierowała pracą Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach. Jest członkiem PZITS od 1976 r. Posiada odznaczenia stowarzyszeniowe, państwowe i resortowe.

Aktualny skład władz Oddziału ukonstytuował się następująco:

Zarząd

Prezes	Małgorzata Janiszewska
Wiceprezes	Lidia Dąbek, Krzysztof Zapała
Sekretarz	Olga Pedrycz
Z-ca Sekretarza	Alfred Zgoda
Skarbnik	Wiesława Sobańska
Z-ca Skarbnika	Łukasz Bąk
Członek	Zbigniew Wojciechowski, Bartosz Lembrych

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Marek Banasik
Z-ca Przewodniczącego	Beata Zagnieńska
Sekretarz	Michał Sitarski
Członek	Bogumiła Zgoda, Stanisław Nogaj

Sąd Koleżeński

Przewodnicząca	Anna Szlęk
Z-ca Przewodniczącego	Andrzej Pieniążek
Sekretarz	Andrzej Janicki
Członek	Jerzy Adamski, Janusz Roźniakowski

Członkami Zarządu są również Przewodniczący Kół Zakładowych:

Jarosław Górski	Koło przy Politechnice Świętokrzyskiej
Jan Karwasiński	Koło przy MPEC Sp. z o.o. w Kielcach
Jacek Olszewski	Koło przy Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska
Jerzy Adamski	Koło przy Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego w Kielcach
Grzegorz Stefański	Koło przy Wodociągach Kieleckich Sp. z o.o.

Członkowie Oddziału Świętokrzyskiego, są obecni w wielu organach PZITS pełniąc aktualnie odpowiedzialne funkcje, takie jak:

- Andrzej Pieniążek jest Sekretarzem Generalnym PZITS, a także ponownie Przewodniczącym Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Świętokrzyskiej Izby Inżynierów Budownictwa,

- Alfred Zgoda – nieprzerwanie od 2009 roku pełni prestiżową funkcję Prezesa Zarządu Federacji Stowarzyszeń Naukowo–Technicznych NOT w Kielcach, członek Rady Krajowej NOT,
- Danuta Brymerska jest wiceprzewodniczącą Głównej Komisji Rewizyjnej PZITS oraz członkiem Głównej Sekcji Wodociągów i Kanalizacji przy Zarządzie Głównym,
- Marek Banasik – członek Głównej Komisji Legislacyjnej przy ZG,
- Jolanta Latosińska – członek Głównej Sekcji Gospodarki Odpadami przy ZG,
- Jarosław Górski – członek Zespołu ds. Realizacji Strategii Rozwoju PZITS,
- Małgorzata Janiszewska – członek prezydium Komisji Ochrony Środowiska FSN–T NOT w Warszawie.

Walne Zebranie Delegatów PZITS w Ustroniu – Jaszowiec w 2016 roku
(od lewej na pierwszym planie: K. Korniak–Figa, D. Brymerska, J. Roźniakowski)

W obecnej kadencji, atutem Oddziału jest prężnie działające Koło przy Politechnice Świętokrzyskiej (PŚk), skupiające zarówno brać studencką, jak i pracowników naukowych. Podwaliny pod dobrą współpracę wniosło podpisanie porozumienia o współpracy pomiędzy przedstawicielami obu stron. Dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska, Geomatyki i Energetyki PŚk prof. dr hab. inż. Lidia Dąbek jest członkiem Rady Programowej organizowanych przez PZITS „Warsztatów projektanta i rzeczoznawcy instalacji i sieci sanitarnych”.

Prof. dr hab. Lidia Dąbek – Dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska, Geomatyki i Energetyki PŚk
oraz Małgorzata Janiszewska – Prezes Zarządu Kieleckiego Oddziału PZITS
(na drugim planie Olga Pedrycz sekretarz Z/O i dr hab. inż. Łukasz Orman – Prodziekan Wydziału ISGE)

Najbardziej znaczącymi wydarzeniami, inicjatywami, czy obiektami realizowanymi przy zaangażowaniu członków naszego stowarzyszenia pozostaną:

- **Technologie bezwykopowe stosowane w inżynierii środowiska.** Zakład Wodociągów i Kanalizacji z Politechniki Świętokrzyskiej, pod kierunkiem prof. Andrzeja Kuliczковского od wielu lat prowadzi badania w zakresie bezwykopowych technik budowy i odnowy sieci podziemnych. Utało się nawet powiedzenie, że jest to „specjalność kielecka”. To właśnie w Kielcach powstała w 1998 roku Polska Fundacja Technik Bezwykopowych PFTT (członek ISTT) i tu rozpoczęły się, jedne z pierwszych w Polsce, pionierskie projekty bezwykopowe. Obecnie stosowane są w kraju prawie wszystkie najbardziej znane technologie bezwykopowe, a polskie firmy coraz częściej prezentując na arenie międzynarodowej swoje osiągnięcia uzyskują prestiżowe nagrody.
- **ENERGIS – energooszczędny budynek zasilany z OZE.** Na terenie kampusu Politechniki Świętokrzyskiej w latach 2010–2012 wybudowany został budynek Energis, jako budynek dydaktyczno – laboratoryjny z założenia energooszczędny, zasilany z odnawialnych źródeł energii. Zarówno w roku oddania do użytku, jak i obecnie, jest jedynym w Polsce obiektem o takiej funkcji, z dużą różnorodnością nowoczesnych energetycznie i ekologicznie rozwiązań. W budynku mieści się Wydział Inżynierii, Geomatyki i Energetyki PŚk.

**ENERGIS – inteligentny budynek energooszczędny,
zasilany z odnawialnych źródeł energii**

- **Nowoczesna Oczyszczalnia Ścieków „Sitkówka” dla miasta Kielce.** Kieleckie tradycje dotyczące gospodarowania ściekami komunalnymi sięgają 1936 roku, kiedy to oddano do użytku, wspomnianą już, oczyszczalnię na Pakoszu (obecnie dzielnica Kielc), jako pierwszy tego typu obiekt w Polsce. Obecnie Wodociągi Kieleckie Sp. z o.o. eksploatują, zmodernizowaną w latach 2008–2011 z zastosowaniem najnowocześniejszych i najefektywniejszych technologii i urządzeń, oczyszczalnię w Sitkówce k/Kielc wraz ze Stacją Termicznej Utylizacji Osadów Ściekowych. Zadaniem STUOŚ jest spalanie wszystkich odpadów technologicznych, jakie powstają w procesie oczyszczania ścieków, a o nowoczesności instalacji świadczy chociażby zachowanie autotermiczności procesu. Odzyskiwane ciepło w pełni pokrywa potrzeby technologiczne oraz użytkowe Stacji, a nadwyżka jest wykorzystana w innych obiektach oczyszczalni.

W roku Jubileuszowym 100-lecia PZITS podjęto próbę podsumowania dokonań i osiągnięć szerokiej rzeszy inżynierów i techników sanitarnych, wśród której dużą rolę odgrywa grupa Członków Świętokrzyskiego Stowarzyszenia. Podejmowano wiele działań na różnych płaszczyznach, od organizowania konferencji o zasięgu krajowym, publikacji i wydawnictw, wykonywania ekspertyz, opinii i ocen, do koleżeńskich spotkań przy

ognisku. Należy jednak podkreślić, że wspomniane nowe technologie bezwykopowych remontów sieci kanalizacyjnych, nowoczesne procesy zastosowane w Oczyszczalni Ścieków „Sitkówka” i zaprezentowane techniki OZE (odnawialnych źródeł energii) sprzyjają rozwojowi jednostek projektowych i wykonawczych w regionie, co umożliwia zdobywanie nowych specjalizacji i doskonalenie już istniejących miejsc pracy. Podpisane w 2017 roku, między Wydziałem Inżynierii Środowiska, Geomatyki i Energetyki PŚk i Oddziałem PZITS Kielce, porozumienie o współpracy, duże zainteresowanie i udział środowiska naukowo–akademickiego w organizowanych „Warsztatach projektanta...”, jak również dalsza współpraca ze Świętokrzyską Okręgową Izbą Inżynierów Budownictwa to gwarancja rozwoju i doskonalenia obecnych i przyszłych kadr zawodowych inżynierów sanitarnych.

5.13. Oddział Białostocki

Powołanie Oddziału PZITS w Białymstoku zostało zainicjowane w 1957 roku przez grupę inżynierów i techników pracujących zawodowo w budownictwie i gospodarce komunalnej. Zarejestrowano tymczasowy Zarząd, któremu przewodniczył Tadeusz Kozakiewicz. Bardzo aktywnymi członkami tego Zarządu byli: inż. Mieczysław Królik i mgr inż. Leonard Wensław. Zarejestrowano wówczas 49 członków. Nie udało się jednak zwołać Walnego Zebrania i wybrać Zarządu. Dopiero w 1961 roku powstał nowy komitet organizacyjny, który w dniu 24 października 1961 roku zwołał I Walne Zebranie, na którym wybrano władze Oddziału Białostockiego PZITS. Oddział liczył wtedy 89 członków zorganizowanych w 3 Kołach. Na funkcję Prezesa wybrano mgr inż. Andrzeja Kicmana, który przewodniczył Oddziałowi przez 7 kadencji, aż do roku 1976.

Na VIII kadencję (1976–1982) Prezesem Oddziału został wybrany inż. Kazimierz Czapło, a na IX kadencję (1982–1987) – mgr inż. Kazimierz Karpowicz.

Przez dziewięć kadencji, do roku 1987, następował dynamiczny rozwój Oddziału, o czym świadczy liczba członków indywidualnych wynosząca 700 osób i członków zbiorowych – 27. W tym czasie organizowano szereg konferencji naukowo–technicznych. Dużym osiągnięciem było zorganizowanie Zjazdów Naukowych na temat: „Przyspieszanie postępu technicznego w gazownictwie i inżynierii sanitarnej” (w 1962 roku) oraz „Marnotrawstwo wody, przyczyny i zapobieganie” (w 1966 roku).

Największym osiągnięciem w latach 1970–82 było powołanie z inicjatywy Oddziału, Zakładu Inżynierii Środowiska przy Instytucie Budownictwa Lądowego Politechniki Białostockiej. Pierwsi absolwenci z tytułem magister inżynier inżynierii środowiska opuścili mury uczelni w 1979 roku.

W latach 1982–1987 ważnymi osiągnięciami były:

- opracowanie raportu o stanie ciepłownictwa w województwie białostockim,
- udział w VIII Kongresie Techników Polskich w 1983 roku, na którym został zgłoszony wniosek Oddziału dotyczący powołania naczelnego organu administracji państwowej do spraw ochrony środowiska, wniosek ten został wpisany w Uchwale Generalnej Zjazdu.

W trakcie X kadencji (1987–1992) nastąpił regres w działalności Stowarzyszenia. Prezesem Oddziału w tym trudnym okresie był mgr inż. Sławomir Sieńczyło. Liczba członków Oddziału spadła do 108 członków indywidualnych i 10 zbiorowych. Dzięki pracy Zarządu i aktywnej działalności Członków Oddziału, udało się odwrócić niekorzystny trend i ustabilizowano funkcjonowanie Oddziału. Najważniejszym wydarzeniem była konferencja z okazji 30-lecia Oddziału.

Na następną, XI kadencję, Prezesem został mgr inż. Jan Ślusarczyk. Dużym osiągnięciem Zarządu były organizowane od 1994 roku wyjazdy techniczno–szkoleniowe do państw Europy Zachodniej, w trakcie których uczestnicy brali udział w sympozjach połączonych ze zwiedzaniem czołowych firm z branży ciepłowniczej, wodno–kanalizacyjnej i gazowniczej. W trakcie tych wyjazdów, uczestnicy mieli możliwość bezpośredniego kontaktu z przedstawicielami firm i zapoznania się z najnowszymi urządzeniami i rozwiązaniami z dziedziny inżynierii środowiska. Te bezpośrednie kontakty oprócz wymiernych korzyści w postaci dalszej współpracy, pozwoliły kolegom i koleżankom na wyciągnięcie wniosków dotyczących własnej przyszłości.

Pierwszy wyjazd odbył się w 1994 roku do Danii. W następnych latach zorganizowano wyjazdy do: Niemiec, Francji, Anglii, Finlandii, Szwecji, Norwegii, Austrii i Włoch. Ostatni wyjazd, ponownie do Danii, odbył się w 2002 roku. Szczególnie duży wkład w organizację tych wyjazdów włożył kol. Jerzy Pszczoła. W roku 1996 Sekcja Gazownictwa Oddziału Białostockiego, brała udział w przygotowaniu XXXIV Zjazdu Gazowników Polskich, który odbył się w Mikołajkach.

W okresie XII kadencji, obejmującej lata 1997–2002, Prezesem Oddziału był prof. Andrzej Królikowski. Najważniejszym wydarzeniem w tej kadencji była organizacja XXIII Zjazdu PZITS, który odbył się w dniach 9–11 września 1999 roku w Supraślu. Na Zjeździe uchwalono ufundowanie stypendium na cały okres studiów na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Białostockiej dla obywatela Litwy narodowości polskiej. W celu realizacji uchwały, nawiązano kontakt ze Stowarzyszeniem Inżynierów Polskich na Litwie, które we współpracy z konsulem Polskim w Wilnie dokonało wyboru kandydata. Stypendium przyznano dla Ewy Sirojć, która po ukończeniu studiów podjęła pracę zgodnie z wyuczonym zawodem w Wilnie. Na finansowanie stypendium złożyły się wszystkie Oddziały PZITS oraz Zarząd Główny. Opiekunem stypendystki w okresie studiów był kol. Jerzy Pszczoła.

W 2000 roku z upoważnienia ZG PZITS, Oddział Białostocki nawiązał współpracę z litewskimi organizacjami działającymi w obszarze branży inżynierii sanitarnej. Były to:

- Asocjacja Przedsiębiorstw Ciepłowniczych Litwy,
- Asocjacja Przedsiębiorstw Wod-Kan Litwy,
- Asocjacja Gazownictwa Litewskiego.

Efektom tej współpracy był cykl corocznych konferencji w Wilnie pt. „Problemy techniczno-ekonomiczne w gospodarce komunalnej Polski i Litwy”.

W czasie XII kadencji liczba członków indywidualnych Oddziału wzrosła do 205, a członków zbiorowych do 10.

Na okres XIII kadencji (2002–2006) Prezesem Oddziału został wybrany mgr inż. Sławomir Sieńczyło. W czasie tej kadencji reaktywowano Koła Zakładowe przy MPEC Białystok (32 członków) i przy Wodociągach Białostockich (34 członków). Kontynuowano konferencje w Wilnie we współpracy z organizacjami litewskimi.

W roku 2006 w maju odbyło się XIV Walne Zgromadzenie, na którym ponownie wybrano na funkcję Prezesa mgr inż. Sławomira Sieńczyło. W trakcie kadencji kontynuowano prace nad dalszą konsolidacją środowiska inżynierów sanitarnych w ramach PZITS. Organizowano szereg wycieczek technicznych i sympozjów. Liczba członków na koniec kadencji wynosiła 250 osób i 7 członków wspierających.

W okresie dwóch kadencji (2010–2014 i 2014–2018) Prezesem Oddziału był kolega dr inż. Lech Magrel. W tym czasie oprócz dotychczasowych form działania zorganizowane były coroczne konkursy na najlepszą pracę dyplomową absolwentów kierunku inżynieria i ochrona środowiska na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Białostockiej. Laureaci, oprócz dyplomów i nagród pieniężnych, dostawali propozycje zatrudnienia na staż w Wodociągach Białostockich, Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej, obecnie Enea Ciepło Sp. z o.o. Obecnie konkurs ten jest kontynuowany.

Działające przy Politechnice Białostockiej Koło Młodych PZITS, od 2012 roku organizuje Międzynarodowe Studenckie Konferencje Naukowe, którym towarzyszy wydawnictwo monografii pt. „Inżynieria Środowiska – młodym okiem”. Szefem i duszą tych konferencji jest Wiceprezes Oddziału PZITS kol. dr hab. inż. Iwona Skoczko. Konferencje te cieszą się dużą renomą. W pierwszej konferencji uczestniczyło 60 osób, ale już w piątej, zorganizowanej w roku 2016 roku, uczestniczyło ponad 150 osób z Polski oraz 5 z zagranicy.

Koło Ciepłowników zainicjowało cykl konferencji dotyczących obszaru ciepłownictwa, ogrzewnictwa i wentylacji. W roku 2018 odbyła się już VI konferencja. W konferencjach bierze udział każdorazowo około od 100 do 120 osób. Głównym organizatorem tych konferencji jest kol. mgr inż. Mirosław Truszkowski.

Dużą aktywnością wykazało się również Koło Gazowników przy PSG Zakład Białystok, organizując szereg konferencji na temat gazyfikacji oraz wycieczki techniczne. Podobnie Koło przy PEC w Suwałkach, które przygotowało Sympozjum Branży Ciepłowniczej, Gazowej i Wodociągowo–Kanalizacyjnej. W dniu 30 maja 2018 roku odbyło się XVI Walne Zebranie Białostockiego Oddziału PZITS, które na kadencję 2018–2022 wybrało władze Oddziału w składzie:

Zarząd

Prezes	Lech Magrel
Wiceprezes	Iwona Skoczko, Mirosław Truszkowski
Skarbnik	Tomasz Orłowski
Z-ca Skarbnika	Krzysztof Krawczeniuk
Sekretarz	Małgorzata Sewestian–Pieśniak
Z-ca Sekretarza	Sylwia Prabucka
Członek	Jerzy Pszczoła, Wiczesław Michniuk Magdalena Naumuk

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Iwona Gostomska
Z-ca Przewodniczącego	Robert Choroszuca
Sekretarz	Tomasz Ciereszyński
Członek	Anna Polińska, Krzysztof Lingo

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Krzysztof Krawczeniuk
Z-ca Przewodniczącego	Anna Siemieniuk
Sekretarz	Mariusz Górski
Członek	Cezary Wróblewski, Krystyna Jarmakowicz

5.14. Oddział Olsztyński

Historia Oddziału Olsztyńskiego sięga lat pięćdziesiątych ubiegłego stulecia, kiedy to 25 października 1951 roku Oddział powstał, jako tymczasowy. Pierwszym jego Prezesem został kol. J. Kühnel. W dniu 7 czerwca 1952 roku odbył się Zjazd Delegatów, którzy na nowego Prezesa Oddziału wybrali kol. A. Zaklikowskiego.

Oddział Olsztyński realizuje swoje cele statutowe poprzez: organizowanie kongresów, zjazdów, seminariów, sympozjów, konferencji naukowo–technicznych, kursów, szkoleń. Pierwsze szkolenia ówczesny Zarząd zorganizował w okresie

od 7 czerwca do 31 grudnia 1952 roku. Były to „Szkolenia palaczy kotłów centralnego ogrzewania”. Rzecznicy Oddziału wykonują również ekspertyzy i opinie techniczne.

W latach 1953–1954 zostały zorganizowane dwa nowe Koła Zakładowe. W roku 1983 było ich już 17. W tamtych latach, Zarząd Oddziału przygotował konferencję naukowo–techniczną z zagadnień wodociągowych. Wygłoszono 13 odczytów i zorganizowano kurs dla kontrolerów sanitarnych. Podobne konferencje odbywały się cyklicznie w kolejnych latach. Szczególną wagę ówczesne Zarządy przywiązywały do krajowej konferencji naukowo–technicznej na temat „Ochrona środowiska człowieka ze szczególnym uwzględnieniem rekreacji”, organizowanej w cyklu 3–letnim w oparciu o olsztyńską ART oraz ośrodki naukowe w Gdańsku, Poznaniu i Wrocławiu.

Wszystkie Zarządy Oddziału duże znaczenie przywiązywały zawsze do współpracy z FSN–T NOT. Oddział współpracuje szczególnie z Polskim Zrzeszeniem Inżynierów i Techników Budownictwa oraz Stowarzyszeniem Elektryków Polskich. Dobrym przykładem tej współpracy są Olsztyńskie Dni Techniki, a szczególnie zorganizowanie wystaw dotyczących małych oczyszczalni ścieków i specjalistycznych sympozjów w 1988 roku. Aktywna współpraca z NOT–em przeplata się w dokumentach archiwalnych w zakresie szkoleń, ekspertyz, orzeczeń technicznych i opracowań projektowych.

Kolejnymi Prezesami Zarządu Oddziału Olsztyńskiego byli: Grzegorz Marchlewicz (1954–1959), Antoni Szczypczyński (1960–1961), Janusz Chróścielewski (1961–1962), Roman Lewandowski (1963–1965), Stanisław Wrzosek (1966–1967), Aleksander Młynarczyk (1968–1974), Andrzej Nowak (1975–1982), Aleksander Młynarczyk (1983–1993), Wojciech Jeżowski (1994–2001), Mirosław Krzemieniewski (2001–2008), Leszek Gryczko (od 2008 r.)

Prezesi Zarządu Oddziału Olsztyńskiego od roku 1994

(od lewej: Wojciech Jeżowski, Mirosław Krzemieniewski, Leszek Gryczko)

Działalność Oddziału przechodziła różne fazy związane z rozwojem gospodarczym miasta i regionu, rozwojem ruchu stowarzyszeniowego, postępem technicznym i narastaniem problemów współczesnej cywilizacji. Ostatnie lata przemian ustrojowych i ekonomicznych w kraju, stworzyły nowe formy i kierunki działania związane

z gospodarką w systemie wolnego rynku, liberalną polityką ekonomiczną, działaniami wstąpienia do Wspólnoty Europejskiej. Warto w tym miejscu wspomnieć, że Olsztyński Oddział PZITS aktywnie współtworzył Warmińsko–Mazurską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa, wnosząc swój potencjał intelektualny i ludzki oraz doświadczenie. To właśnie kol. Leszek Gryczko jest autorem motta Izby „Samorząd ludzi związanych z budownictwem”, wymyślonego pierwotnie na potrzeby jej witryny internetowej.

Z radością i dużymi nadziejami podjęto wyzwanie połączenia (w pierwszym kwartale 2016 roku) dwóch Oddziałów PZITS: Olsztyńskiego i Elbląskiego. Wieloletnia współpraca, bliskość geograficzna, zacieśniające się relacje koleżeńskie, naukowe, techniczne oraz zmiany zachodzące w naszym kraju, zarówno w podziale administracyjnym, jak i otoczeniu ekonomicznym, umożliwiły zrealizowanie tego pomysłu.

Obecne działania Oddziału skupiają się przede wszystkim na organizowaniu szkoleń (seminaria, wycieczki techniczne, prezentacje) dotyczących nowoczesnych technik branży sanitarnej, zmieniających się przepisów i uregulowań prawnych, żeby wspomnieć chociażby o ochronie przeciwpożarowej czy odnawialnych źródłach energii. Zarząd ma nadzieję utrzymać dotychczasowy kierunek wysokiej jakości szkoleń, tym bardziej, że chociaż Oddział liczy około 35 członków, to na szkolenia regularnie przychodzi ponad 60 osób. Pojawił się też pomysł zaangażowania w działanie Stowarzyszenia absolwentów szkół technicznych średnich i wyższych.

Aktualny skład Zarządu Oddziału Olsztyńskiego przedstawia się następująco:

Zarząd

Prezes	Leszek Gryczko
Wiceprezes	Anna Adamkiewicz
Członek	Jarosław Kosin, Mirosław Krzemieniewski, Maciej Nowak, Grzegorz Stankiewicz, Mariusz Szerszeń, Grzegorz Szumiło

Komisja Rewizyjna

Beata Ferek
Barbara Otulak
Eugeniusz Zioło

Sąd Koleżeński

Norbert Bobkiewicz
Jolanta Grygier
Grażyna Tochman

5.15. Oddział Koszaliński

Zebranie założycielskie Oddziału Koszalińskiego PZITS odbyło się 23 stycznia 1963 roku. W historycznym protokole Gabriela Małecka-Szalla zapisała, że wzięło w nim udział 45 osób, przewodniczącym obrad wybrano inż. Władysława Kostańskiego, zaś w porządku spotkania znalazły się sprawy organizacyjne, dyskusja, wybór zarządu i omówienie planu pracy. Podczas zebrania odczytano fragmenty statutu PZITS-u, a inż. Zdzisław Grzymała, który był już członkiem organizacji i jednocześnie Przewodniczącym działającego w Koszalinie od 1957 roku Koła Terenowego Oddziału Gdańskiego, opowiedział zebranim o swojej pracy. Wśród uczestników zebrania założycielskiego obecny był również inż. Henryk Kasperski, pełniący w kole funkcję sekretarza.

Jak wynika z protokołu, wybory przewodniczącego Zarządu Oddziału były bardzo demokratyczne. Prowadzący obrady inż. Władysław Kostański przyjął zgłoszone z sali kandydatury Zbigniewa Cierpisa, Zbigniewa Ingielewicza, Władysława Kostańskiego oraz Stanisława Migdalskiego. Aż czternastu uczestników spotkania ubiegało się o 6 miejsc w składzie Zarządu i 5 w Komisji Rewizyjnej. Byli to: Z. Gackowski, H. Gładszy, Z. Grzymała, Z. Ingielewicz, H. Kasperski, R. Kowalski, W. Kostański, St. Migdalski, kol. Probe, kol. Taraba, T. Seifert, E. Szalla, W. Zakrzewski i Z. Maćkowiak. Ostatecznie, Przewodniczącym Zarządu Oddziału PZITS w Koszalinie wybrano mgr inż. Zbigniewa Cierpisa. W skład Zarządu weszli: Waldemar Zakrzewski (sekretarz), Zdzisław Grzymała i Władysław Kostański (wiceprzewodniczący), Roman Kowalski (skarbnik), Henryk Kasperski (sekcja wodociągowo-kanalizacyjna) i Zbigniew Gackowski (sekcja ogrzewnictwa i wentylacji). Z kolei Komisja Rewizyjna ukonstytuowała się w składzie: Wanda Dobrzyńska, Gabriela Szalla, kol. Pobieżyński, Andrzej Widawski i Władysław Wilk.

W protokole nie zapisano niestety przebiegu dyskusji. Można się jedynie domyślać, że dominowały sprawy organizacyjne i wyborcze, związane z wyłonieniem władz stowarzyszenia. Gabriela Małecka-Szalla odnotowała natomiast pytanie zadane przez kol. Probe obecnym na zebraniu dyrektorom koszalińskich przedsiębiorstw o możliwość wsparcia finansowego dla nowoutworzonego koszalińskiego oddziału PZITS. W odpowiedzi udzielonej przez W. Kostańskiego i Z. Ingielewicza zebrani usłyszeli, że możliwości takie są, ale najpierw należałoby sprecyzować potrzeby. Było to ostatecznie zdanie protokołu sprzed pięćdziesięciu pięciu lat, który jest jedynym dokumentem, jaki zarejestrował to historyczne wydarzenie.

Prezesami Zarządu Oddziału w różnych latach byli Zbigniew Cierpisz (pierwszy Prezes) oraz Zbigniew Ingielewicz i Zdzisław Grzymała.

Posiedzenie Zarządu Oddziału PZITS w Koszalinie w 1965 roku
(od lewej: inż. W. Zakrzewski, w środku – inż. J. Walczak, po prawej – inż. W. Kostański)

Jedna z konferencji branżowych w latach 70. XX w.
(od lewej: Z. Grzymała, Zb. Cierpisz)

Konferencja w NOT w ramach Jubileuszu 25-lecia Oddziału w 1988 roku

Jubileusz 25-lecia Oddziału – dekoracja Członków PZITS Odznakami Honorowymi (1988 r.)

Oddział aktywnie współpracuje z Wydziałem Inżynierii Lądowej, Środowiska i Geodezji Politechniki Koszalińskiej poprzez uczestnictwo w Konwencji Wydziału Zdzisława Grzymały i Tomasza Sicińskiego oraz coroczne nagradzanie absolwentów kierunku Inżynieria Środowiska za najlepsze prace dyplomowe. Oddział jest także współorganizatorem Koszalińskich Dni Techniki oraz konferencji ciepłowniczych organizowanych przez MEC Koszalin.

Na koniec 2017 roku Oddział w Koszalinie liczył 105 członków, działających aktywnie w 3 Kołach Zakładowych przy spółkach: Miejska Energetyka Ciepła, Miejskie Wodociągi i Kanalizacja oraz przy Politechnice Koszalińskiej. Działalność wspierają członkowie zbiorowi – MEC Sp. z o.o. oraz MWiK Sp. z o.o. Przedstawiciele Oddziału są członkami Środkowopomorskiej Rady Stowarzyszeń Naukowo–Technicznych NOT. W 2013 roku Oddział Koszaliński uroczyście obchodził swoje 50–lecie. Aktualny skład Zarządu Oddziału Koszalińskiego przedstawia się następująco:

Zarząd

Prezes	Zdzisław Grzymała
Wiceprezes	Kazimierz Szymański, Piotr Arnold
Skarbnik	Ewa Kierzek
Sekretarz	Tomasz Siciński
Członek	Jan Sikora, Stanisław Zabłocki, Tomasz Czeczotka Dorota Kowalczuk

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Bożena Jabłońska
Członek	Magdalena Wolska – Polaszek, Barbara Kaźmierczak

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Izabela Purta
Członek	Ewelina Jasińska, Aleksander Janowski

5.16. Oddział Słupski

W dniu 20 października 1975 roku, Uchwałą Nr 3/75 Zarządu Głównego PZITS w Warszawie, powołano Oddział PZITS w Słupsku. Powołany został komitet organizacyjny dla przygotowania I-szego Walnego Zgromadzenia Oddziału Słupskiego PZITS w składzie: Jerzy Walczak, Edward Banaszewski, Stanisław Gancarz, Zbigniew Has, Tadeusz Kowalski, Wiesław Kowieński, Łucja Maskiewicz, Włodzimierz Matusiak, Tadeusz Pieśniak, Jerzy Pudłowski, Kazimierz Szatkowski.

I-sze Walne Zgromadzenie delegatów Kół Zakładowych i Terenowych działających w Słupsku i na terenie województwa słupskiego odbyło się 22 stycznia 1976 roku. Pierwszym Prezesem Oddziału Słupskiego PZITS został wybrany kol. Jerzy Walczak, Wiceprezesami: Zbigniew Has i Tadeusz Pieśniak, Sekretarzem – Bohdan Lewanowski, Skarbnikiem – Wiesław Kowieski, Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej – Stanisław Gancarz, a Przewodniczącym Sądu Koleżeńskiego – Łucja Maskiewicz.

Prezesami Słupskiego Oddziału PZITS w następnych latach byli: Zbigniew Has (1984–1988) – od roku 1988 Prezes Honorowy Oddziału, Wiesław Kowieski (1988–2007) oraz Kazimiera Kaźmierczak–Petryk (2007–2008).

Za datę powstania na Ziemi Słupskiej Koła Terenowego Stowarzyszenia PZITS uznaje się datę 23 marca 1963 roku. W tym dniu odbyło się zebranie organizacyjne, które na Przewodniczącego Koła wybrało Zbigniewa Hasa. Od 1968 roku powstały Koła Zakładowe przy MPWiK, Gazowni Miejskiej i PRIMBRol. W roku 1974 powstało Koło Terenowe w Bytowie (przewodniczącym został Władysław Matysek) i Koło Terenowe w Miastku (przewodniczącym został Wiesław Frymark). W roku 1976 powstało Koło przy DRMiOW.

Członkowie PZITS czynnie pracują w Radzie Regionalnej Federacji Stowarzyszeń Naukowo–Technicznych NOT w Słupsku. Wiesław Kowieski był jej Prezesem w latach 2002–2007, a Tadeusz Bruzda od roku 2012 do chwili obecnej. Jest on także delegatem makroregionu pomorskiego do Rady Krajowej FSN–T NOT w kadencji 2016–2020.

W 2009 roku Oddział Słupski PZITS podpisał umowę o współpracy ze Zrzeszeniem Inżynierów Sanitarно–Budowlanych w Wilnie, na czele której stał Prezes Jan Andrzejewski. W ramach współpracy odbywają się wycieczki naukowo–techniczne, podczas których wymieniane są doświadczenia i prezentowane są dokonania techniczne. Członkowie Oddziału współpracują z Pomorską Okręgową Izbą Inżynierów Budownictwa w Gdańsku, uczestnicząc w sympozjach szkoleniowo–technicznych.

Od 2010 roku Zarząd Oddziału organizuje, cyklicznie w karnawale, Bal Hydraulika, który cieszy się dużym zainteresowaniem i jest spotkaniem koleżeńskim członków PZITS i ich przyjaciół.

Podpisanie porozumienia pomiędzy ZIS-B w Wilnie a Oddziałem Słupskim PZITS (2009 r.)

Jubileusz 40-lecia Oddziału Słupskiego PZITS (2015 r.)

Jubileusz 40-lecia Oddziału Słupskiego PZITS (2015 r.)

Jubileusz 40-lecia Oddziału Słupskiego PZITS (2015 r.)
(od lewej: Zb. Has, K. Korniak-Figa)

VI Bal Hydraulika

Konferencja naukowo–techniczna (2018 r.)

Oddział PZITS organizował min. Ogólnopolską Konferencję Naukowo–Techniczną nt. „Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków z ferm inwentarskich”, Ogólnopolskie Sympozjum nt. „Kanalizacje i oczyszczalnie ścieków jako podstawowy element ochrony środowiska” oraz seminarium szkoleniowe nt. „Prefabrykacja instalacji sanitarnych w budownictwie”. Oddział PZITS organizował wycieczki techniczne na targi do Bydgoszczy i Poznania, do oczyszczalni ścieków w Słupsku i Ustce, Stację Uzdatniania Wody w Słupsku i farmy wiatrowe.

Oddział Słupski PZITS jest także współorganizatorem Konferencji Naukowo–Technicznej nt. „Innowacje w konstrukcji samochodów a ochrona środowiska”, w której uczestniczą m. in. profesorowie i doktoranci prezentując swoje referaty. W roku 2018 odbyła się XXI taka konferencja z udziałem gości zaproszonych, m. in.: Wiceprezesa ZG FSN–T NOT prof. Tadeusza Pawłowskiego i przedstawiciela Czeskiego Uniwersytetu Przyrodniczego w Pradze prof. Jiří Dvořáka.

Obecnie Oddział Słupski PZITS liczy 40 członków. W dniu 11 maja 2016 roku odbyło się zebranie sprawozdawczo–wyborcze Oddziału PZITS w Słupsku, na którym na kadencję 2016–2020 wybrano:

Zarząd

Prezes	Tadeusz Bruzda
Wiceprezes	Jolanta Ołubiec, Włodzimierz Matusiak
Sekretarz	Andrzej Mielczarek
Skarbnik	Zbigniew Łaski
Członek	Andrzej Sałtycz, Krzysztof Krzaczkowski

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Kazimiera Kaźmierczak–Petryk
Z-ca	Michał Hordyj
Sekretarz	Jan Nawacki

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Edward Cios
Z-ca	Edward Bonaszewski

5.17. Oddział Tarnowski

Po odzyskaniu niepodległości, w dniach 23–25 kwietnia 1919 roku odbył się w Warszawie I Ogólnopolski Zjazd Gazowników Polskich z udziałem przedstawicieli gazowników z trzech byłych zaborów. Na Zjeździe tym utworzono Zrzeszenie Gazowników Polskich. W tym miejscu, warto wymienić znaczące postacie związane ze środowiskiem tarnowskich gazowników, działających w okresie przedwojennym:

- inż. Romuald Wowkowicz, pierwszy dyrektor Gazowni w Tarnowie, dyrektor „Polminu”, w latach 1929–1930 dyrektor fabryki Związków Azotowych w Mościcach, zmarł we Lwowie w 1940 roku,
- inż. M. Leuchter, były dyrektor Wodociągów w Tarnowie, zmarł w 1942 roku w obozie koncentracyjnym,
- inż. Bronisław Klimczak, były dyrektor Gazowni w Tarnowie, były Prezes Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, zmarł w Tarnowie w 1945 roku.

Z zapisków historycznych Oddziału Krakowskiego PZITS wynika, że w 1946 roku na 46 członków tego Oddziału, z Tarnowa było 5–ciu, a członkiem zbiorowym była Gazownia Tarnowska i Wodociągi Tarnowskie.

Tarnowskie środowisko inżynierów i techników sanitarnych zaczęło się organizować w Koła PZITS na początku lat 50. XX wieku. Strukturalnie Koła te wchodziły w skład Oddziału Krakowskiego PZITS. Pierwszym i najliczniejszym Kołem, zorganizowanym w roku 1951 w tym Oddziale, było Koło przy Zakładzie Gazownictwa Okręgu Tarnowskiego w Tarnowie. W 1974 roku powstało Koło przy Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w Tarnowie.

Dokonana w 1975 roku zmiana terytorialna administracji państwowej i utworzenie województwa tarnowskiego, zaktywizowało wiele środowisk Tarnowa, także w środowisko tarnowskich inżynierów i techników sanitarnych. Ten wzrost aktywności zawodowej i naukowo–technicznej ludzi z branż zrzeszonych w PZITS, doprowadził w 1976 roku do powstania Komisji Organizacyjnej z Mieczysławem Menżyńskim, jako przewodniczącym. Komisja podjęła usilne starania celem powołania w Tarnowie, wyodrębnionego z Krakowskiego Oddziału PZITS, samodzielnego oddziału. Wielkim zwolennikiem takich działań był ówczesny dyrektor Karpackich Okręgowych Zakładów Gazownictwa Jan Boćkowski, który jednocześnie w tym okresie był Wiceprzewodniczącym Rady Wojewódzkiej NOT w Tarnowie oraz członkiem Koła PIZTS przy KOZG. W skład Komisji Organizacyjnej weszli: Jan Boćkowski, ówczesny dyrektor KOZG, Julian Gołębiowski, Wiktor Murawski, Kazimierz Sułkowski i Jacek Ostrowski z Koła nr 1 przy KOZG, Adam Olszówka z Koła nr 2 przy Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w Tarnowie oraz Stanisław Kłęk z Koła nr 3 przy Urzędzie Wojewódzkim. W wyniku starań Komisji Organizacyjnej, w dniu

6 kwietnia 1977 roku Zarząd Główny PZITS powołał, na mocy podjętej uchwały, Oddział Tarnowski PZITS.

Oddział Tarnowski opierał początkowo swoją działalność na pracy trzech Kół Zakładowych, w których zapisanych było 120 członków indywidualnych. U zarania swojej historii skupiał również trzech członków zbiorowych. Były to:

- Tarnowskie Okręgowe Zakłady Gazownicze,
- Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Wodno-Kanalizacyjne,
- Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego.

W dniu 28 kwietnia 1977 roku odbyło się w Tarnowie historyczne I Walne Założycielskie Zgromadzenie Delegatów Kół Zakładowych, któremu przewodniczył senior tarnowskich działaczy PZITS, Rudolf Peschel. Dokonano wyboru władz Oddziału na pierwszą kadencję i przyjęto Uchwałę Programową.

I Walny Zjazd Delegatów w Tarnowie (1977 r.)

Skład Zarządu Oddziału I kadencji przedstawiał się następująco:

Prezes	Mieczysław Menżyński
Wiceprezes	Stanisław Pikul, Kazimierz Sułkowski
Sekretarz	Danuta Łuczak
Skarbnik	Teresa Bobka
Członek	Tadeusz Mucha, Wiktor Murawski
Z-ca Członka	Adam Wójtowicz, Leonard Kubica

W skład Zarządu weszli ponadto Przewodniczący Kół Zakładowych:

Przewodniczący Koła nr 1 przy KOZG	Stanisław Stosur
Przewodniczący Koła nr 2 przy WPWiK	Jerzy Grobecki
Przewodniczący Koła nr 3 przy Urzędzie Wojewódzkim	Stanisław Kłęk a od 1979 r. Tomasz Łabędź
Przewodniczący Koła nr 4 przy Woj. Biurze Projektów	Grzegorz Charaszkiwicz
Przewodniczący Koła nr 5 przy Woj. Dyrekcji Inwestycji	Marek Sochacki a następnie Józef Libera
Przewodniczący Koła nr 6 przy ZRIInż KBK	Barbara Woźniak
Przewodniczący Koła nr 7 przy WPEC	Andrzej Banek
Przewodniczący Koła nr 8 przy Inżynierii Miejskiej	Jerzy Baran a następnie Włodzimierz Wisor
Przewodniczący Koła nr 9 przy Woj. St. Sanit.–Epidem.	Danuta Łuczak

Pierwsze lata działalności Oddziału Tarnowskiego PZITS były okresem intensywnej penetracji środowiska technicznego. Rozwinięto akcję informacyjną i propagandową w środowisku, celem przyciągnięcia do Oddziału jak największej liczby członków w celu utworzenia nowych Kół Zakładowych. Nawiązano kontakt z władzą polityczno-administracyjną młodego województwa oraz ze środowiskiem naukowym krakowskich uczelni wyższych. Pierwsze lata istnienia Oddziału, to czas przeznaczony na tworzenie podstaw organizacyjnych Oddziału i intensyfikację szkoleń. Wiele energii skierowano także na popularyzację techniki sanitarnej w środowisku tarnowskim.

Już w drugim roku istnienia Oddziału, w 1978 roku, praca ta przyniosła efekty. Utworzono 4 nowe Koła Zakładowe przy:

- Wojewódzkiej Dyrekcji Rozbudowy Miast i Osiedli,
- Wojewódzkim Biurze Projektów,
- Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej,
- Zakładzie Robót Inżynierskich Kombinat Budownictwa Komunalnego.

Liczba członków Oddziału wzrosła w tym okresie dwukrotnie. W 1979 i 1980 roku powstały kolejne dwa Koła Zakładowe PZITS w Tarnowie przy:

- Przedsiębiorstwie Budownictwa Inżynierii Miejskiej,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej–Epidemiologicznej.

Należy podkreślić, że od samego początku działalności Oddziału Tarnowskiego PZITS, najsilniejszym organizacyjnie było Koło Zakładowe przy Karpackim Okręgowym Zakładzie Gazownictwa. Liczebność tego Koła przekraczała w tym okresie 100 osób. Po dziesięciu latach działalności Koła nr 1, w sześciu jego grupach terenowych, w 1996 roku, zrzeszonych było 147 członków. Ze względu na ówczesną strukturę KOZG,

członkami Koła oprócz kolegów z Tarnowa, Dyrekcji KOZG, Rejonowego Zakładu Gazowniczego Tarnów, Zakładu Remontowego Urządzeń Gazowniczych, byli także koledzy z Rejonowych Zakładów Gazowniczych w Jaśle, Jarosławiu i Sandomierzu.

W następnych latach, we współpracy z Zarządami Tarnowskiego i Krośnieńskiego Oddziału Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazownictwa, zorganizowano duże konferencje o tematyce gazowniczej:

- „Problemy eksploatacji sieci gazowniczej wysokoprężnej i tłoczni gazu”,
- „Rury polietylenowe w gazownictwie”,
- „Telemechanika i systemy wizualizacji w aspekcie potrzeb okręgu gazowniczego”,
- „Straty gazu w przemyśle gazowniczym – analiza przyczyn i miejsc powstawania oraz możliwości ich ograniczenia”,
- „Rola gazu ziemnego w systemie działań proekologicznych na Podkarpaciu”,
- „80 lat gazownictwa ziemnego w rozwoju polskiej gospodarki”,
- „Stacje tankowania CNG – projektowanie, budowa, odbiór i eksploatacja”.

Oprócz konferencji, zjazdów i sympozjów, Oddział i poszczególne koła zakładowe, organizowały liczne spotkania promocyjno-ofertowe firm krajowych i zagranicznych, na których prezentowano m.in. armaturę gazową i wodociągową, urządzenia gazownicze, systemy zabezpieczeń, wielorakie narzędzia monterskie itp. Poznawanie nowoczesnego sprzętu i urządzeń, to jedna z form podnoszenia wiedzy technicznej członków stowarzyszenia. Temu celowi, oprócz walorów turystycznych, służą także organizowane corocznie przez Tarnowskie Oddziały PZITS i SITPNIG wycieczki naukowo-techniczne, krajowe oraz zagraniczne, przy wykorzystywaniu zaproszeń firm, z którymi po linii zawodowej są utrzymywane kontakty. Pozwalają one na zapoznawanie się z technologią produkcji nowoczesnych urządzeń, a także z rolą inżyniera i technika w gospodarce zintegrowanej Europy. Członkowie Oddziału Tarnowskiego PZITS, wykazują dużą aktywność w działalności szkoleniowej, głównie w branży gazowniczej. Zajęcia na kursach udoskonalających, kursach przygotowawczych do egzaminów kwalifikacyjnych na uprawnienia energetyczne czy też kursach z zakresu BHP, prowadzą w większości członkowie z posiadanymi uprawnieniami zweryfikowanego wykładowcy PZITS.

Liczebność członków Oddziału na przestrzeni lat zmieniała się w okresach kadencyjnych, następująco:

Rok	1997	1983	1988	1993	1999	2004	2008	2012	2016	2018
Liczba członków indywidualnych	120	293	387	202	312	367	438	489	406	398

Symposium "Straty gazu w przemyśle gazowniczym – analiza przyczyn i miejsc powstawania oraz możliwości ich ograniczenia" w Czarnym Potoku (1998 r.)

**Grupa członków Oddziału Tarnowskiego PZITS
(od lewej w Londynie w 2011 roku oraz w Barcelonie w 2011 roku)**

Członkowie Oddziału Tarnowskiego PZITS, którzy na przestrzeni wielu lat aktywnie uczestniczyli w życiu Zrzeszenia, pełniąc szereg funkcji na różnych szczeblach jego działania to:

- Prezes Zarządu Głównego: Bronisław Klimczak (1935–1937),
- Wiceprezes Zarządu Głównego: Mieczysław Menżyński (2004–2016).

Członkowie Zarządu Głównego:

- Mieczysław Menżyński (1999–2003),
- Tadeusz Stępień (1999–2004),
- Piotr Fryszak (od 2004 r.),
- Wojciech Łuszcz (2012–2016),
- Zbigniew Łabuz (od 2016 r.).

Prezesi Zarządu Oddziału Tarnowskiego:

- Mieczysław Menżyński (1977–2012),
- Wojciech Łuszcz (2012–2016),
- Zbigniew Łabuz (od 2016 r.).

Obecne władze Oddziału Tarnowskiego PZITS:

Zarząd

Prezes	Zbigniew Łabuz
Wiceprezes	Krzysztof Baniak, Piotr Frysztak
Sekretarz	Marek Jakubowski
Z-ca Sekretarza	Anna Piotrowska
Skarbnik	Alicja Kaczmarczyk
Z-ca Skarbnika	Bożena Jania
Członek	Andrzej Ślusarczyk, Marek Polański, Tadeusz Zawiliński

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Alicja Białas
Członek	Ryszard Ryba, Jerzy Kosiński, Wiesław Hołowacz, Antoni Gajda

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Krystyna Żuchowicz,
Z-ca Przewodniczącego	Antoni Szarek
Sekretarz	Janina Dziędziel-Gostek
Członek	Bogdan Pastuszko, Zdzisław Walerianowicz

W skład Zarządu wchodzi ponadto Przewodniczący poszczególnych Kół:

Przewodniczący Koła Tarnowskich Gazowników	Krzysztof Baniak
Przewodniczący Koła Jarosławskich Gazowników	Anna Piotrowska
Przewodniczący Koła Sandomierskich Gazowników	Bożena Nowińska
Przewodniczący Koła Jasielskich Gazowników	Krzysztof Kalisz
Przewodniczący Koła Ciepłowników przy MPEC S.A.	Bożena Jania
Przewodniczący Koła Tarnowskich Wodociągowców	Piotr Frysztak
Przewodniczący Koła Terenowego	Władysław Ptak

5.18. Oddział Toruński

O powołaniu Oddziału Toruńskiego PZITS w 1980 roku zdecydowało kilka okoliczności. Pierwsza, to powstanie w roku 1975 województwa toruńskiego, którego władze miały oczywiste ambicje dorównania „starym” województwom, zarówno w osiągnięciach gospodarczo–technicznych, społecznych jak i instytucjonalnych. Druga, to coraz silniejsze dążenia działaczy Stowarzyszeń Naukowo–Technicznych, w tym PZITS, na poziomie lokalnym, do tworzenia znaczącej reprezentacji inżynierów i techników sanitarnych w federacyjnych strukturach Naczelnej Organizacji Technicznej. Była też i trzecia okoliczność, bardzo ułatwiająca realizację wszelkich inicjatyw społecznych. Na terenie nowego województwa, zwłaszcza w Grudziądzu i Toruniu, była silna kadra inżynierska, z bogatymi tradycjami w branży sanitarnej, która czekała na impuls, by utworzyć odpowiednie ramy instytucjonalne dla swojego środowiska. Ten impuls przyszedł wiosną 1975 roku, głównie ze środowiska grudziądzkiego, z poparciem Zarządu Oddziału PZITS w Bydgoszczy. Upoważnił on kolegę Pawła Piotrowiaka do reprezentowania interesów środowiska inżynierów i techników sanitarnych w nowopowstałej Radzie NOT w Toruniu. Takie rozwiązanie nie zadowoliło środowiska inżynierskiego z Grudziądza i coraz częściej upominano się o organizację wojewódzką Oddziału PZITS. Jednym z gorących zwolenników powołania niezależnego oddziału był Mieczysław Drobotowicz, emerytowany dyrektor wodociągów w Grudziądzu, urodzony społecznik, wówczas przewodniczący Komitetu Miejskiego NOT w Grudziądzu. Poparło go wielu znanych grudziądzkich działaczy, takich jak Bogdan Balcer czy Elżbieta Nowińska, jak również Zenon Chojnacki, jego dawny zastępca, a w latach 70. zastępca dyrektora Zjednoczenia Przedsiębiorstw Komunalnych w Toruniu. Utworzona grupa inicjatywna, przy życzliwym stosunku kolegów z Oddziału Bydgoskiego PZITS i aktywnym poparciu Sekretarza Generalnego PZITS Ryszarda Paruszewskiego (ważnego sojusznika interesów środowiska inżynierskiego w Toruniu i Grudziądzu), doprowadziła do podjęcia 20 lutego 1980 roku uchwały Zarządu Głównego PZITS o utworzeniu Oddziału w Toruniu.

Jako, że szczególnie aktywni w okresie założycielskim byli grudziądzanie, którzy na dodatek dysponowali od 1977 roku pięknym nowym Domem Technika, Założycielskie Walne Zgromadzenie Delegatów PZITS Województwa Toruńskiego odbyło się w tej właśnie siedzibie 6 czerwca 1980 roku. Pierwszym Prezesem Oddziału został Zenon Chojnacki, a w skład Zarządu weszli w większości członkowie zespołu inicjatywnego.

Niestety, radość z powodu szczęśliwego finału boju o Oddział trwała krótko i to nie tylko z powodu sierpniowych strajków w całej Polsce. W dniu 25 grudnia 1980 roku zmarł nagle 70–letni Mieczysław Drobotowicz, który poświęcał mnóstwo czasu i energii dla integracji inżynierskiego środowiska sanitarnych. Dwa dni później, w wieku zaledwie

47 lat, na rzadką chorobę trzustki zmarł pierwszy Prezes Oddziału Toruńskiego 47-letni Zenon Chojnacki.

Pomimo dotkliwej straty tak ważnych dla Oddziału ludzi, pozostali członkowie Zarządu nie poddali się. Walne Zgromadzenie Delegatów Oddziału zwołane na 10 października 1981 roku, dokonało wyboru nowego Zarządu Oddziału. Prezesem został Paweł Piotrowiak. Członkami Zarządu wybrano również: Wiceprezesów – Edwarda Nosowicza z WPEC Toruń i Bogdana Balcera z Grudziądzkich Wodociągów oraz Sekretarza – Stanisława Ignatowicza z Biura Projektów Budownictwa Wiejskiego. W tym czasie szeregi członkowskie oddziału wzrosły ze 119 do ponad 300 osób, a liczba kół zakładowych z 3 do 9.

Od początku istnienia Oddział podejmował działalność gospodarczą. W roku 1982 powołano przy Oddziale komisję kwalifikacyjną do spraw uprawnień energetycznych. W następnych latach konsekwentnie podejmowano się trudnych i pionierskich działań gospodarczych. Jako przykład znaczących osiągnięć uznać należy:

- opracowanie projektu i nadzór techniczny nad budową kolektora kanalizacji sanitarnej metodą bezwykopową o średnicy 1,6 m i długości 960 m, na głębokości 5–10m, pod czynną linią tramwajową ul. Bydgoskiej w Toruniu. Zadanie to zostało zrealizowane tą metodą po raz pierwszy w kraju, wspólnie z firmą Beta SA, w roku 1992. Wdrożenie tej technologii przekonało wielu inwestorów i wykonawców branży do powszechnego jej stosowania,
- opracowanie dokumentacji i wykonanie utylizacji ponad 10 tys. m³ ścieków pogazowych o bardzo dużej zawartości fenolu i innych pochodnych agresywnych związków organicznych według własnej technologii,
- opracowanie projektu i wykonanie prac modernizacyjnych na składowisku odpadów komunalnych w Toruniu, polegających na przygotowaniu placu składowego odpadów stałych o powierzchni ponad 5 ha, zabezpieczeniu przed przenikaniem agresywnych ścieków do gruntu, budowie zbiornika rekultywacji ścieków agresywnych i drogi dojazdowej. Największym sukcesem technicznym i technologicznym było wdrożenie własnej oryginalnej metody stabilizacji składowiska i umożliwienie bezpiecznej eksploatacji,
- wdrożenie stosowania rur preizolowanych w sieciach ciepłowniczych, jako nowej technologii i opracowanie koncepcji uciepłownienia toruńskiej Starówki na bazie sieci ciepłowniczej z rur preizolowanych i budowy sieci gazowej dla zaopatrzenia Starego Miasta w wąskich i trudno dostępnych uliczkach,
- podjęcie wspólnie z pracownikami naukowymi UMK, pod kierownictwem kolegi Profesora Andrzeja Koli, prac archeologiczno-ekshumacyjnych mogił ofiar II wojny światowej na terenie Ukrainy, Litwy i Polski, realizowanych na zlecenie Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie.

Rozszerzając działalność gospodarczą, w roku 1997 utworzono wydawnictwo: Studio Reklamy i Projektowania Graficznego „PZITS Grafika”, które ma w swoim dorobku wiele ciekawych wydawnictw technicznych, naukowych, monograficznych i reklamowych oraz książek i czasopism, poświęconych głównie ekologii i ochronie środowiska.

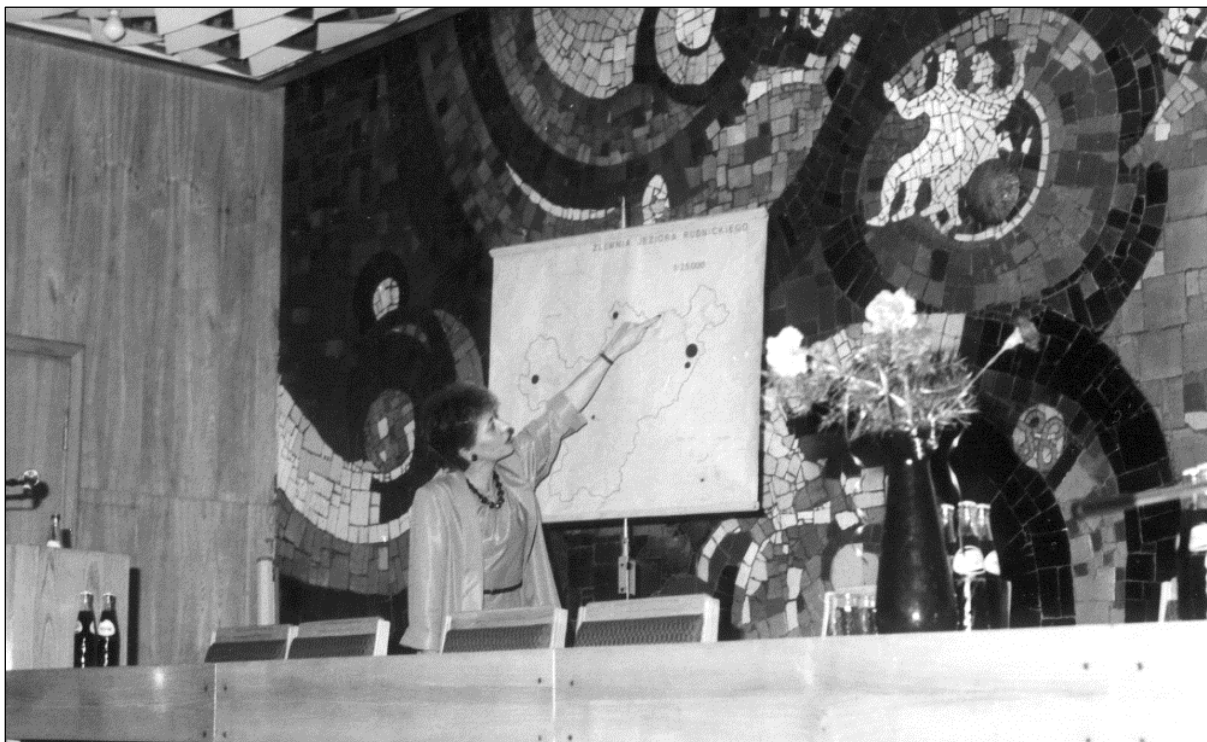
Oprócz działalności gospodarczej, Oddział prowadzi również szeroką działalność statutową, polegającą między innymi na organizacji konferencji naukowo–technicznych, seminariów, szkoleń i prezentacji poświęconych problematyce inżynierii sanitarnej, ochrony środowiska i ekologii. Jako przykład, może posłużyć organizacja czternastu Konferencji Naukowo–Technicznych „Zieleń Miejska – Naturalne Bogactwo Miasta” i dziesięciu Konferencji Naukowo–Technicznych „Ochrona i rekultywacja jezior”. Ich organizacja będzie kontynuowana w latach następnych. Typowym toruńskim standardem są dwudniowe seminaria poświęcone instalacjom wodnym i ciepłym, organizowane wspólnie przez Koła przy Toruńskich Wodociągach i przy spółce PGE Toruń. Takich seminariów odbyło się dotychczas dwadzieścia dwa.

Tematyka ochrony środowiska realizowana jest również w stałej współpracy z Okręgiem Kujawsko–Pomorskim Polskiego Klubu Ekologicznego. Przykładem tej współpracy może być wydawanie półrocznika „Kujawsko Pomorskie Czasopismo Ekologiczne Ekoprzyjaciel”, organizacja obchodów „Dnia bez samochodu” oraz szkoleń i seminariów.

Od 2011 roku Oddział organizuje Międzynarodowy Festiwal Fotografii i Filmu Przyrodniczego „Sztuka Natury”, który jest uznanym w kraju i zagranicą, dorocznym spotkaniem pasjonatów podglądania i dokumentowania piękna natury, podczas którego odbywają się liczne spotkania z fotografami przyrody, pokazy, warsztaty i wystawy.

Stabilny budżet Oddziału umożliwia obecnie finansowanie działalności 6 Kół prowadzonej w zakresie: wyjazdów członków na konferencje i seminaria na terenie kraju i zagranicą, atrakcyjnych imprez integracyjnych, tradycyjnych karnawałowych ekobalów, wieczorów andrzejkowych oraz wyjazdów techniczno–turystycznych i zawodów sportowych.

Oczywiście Toruński Oddział, podobnie jak większość oddziałów na terenie kraju, ma wiele trudności z pozyskiwaniem nowych członków. Mimo powszechnego dziś spadku zainteresowania tego typu działalnością społeczną, udaje się utrzymać liczebność członków na zadowalającym poziomie. Z dzisiejszej perspektywy można powiedzieć, że utworzenie realnego planu działania Oddziału i konsekwentna jego realizacja, przy pełnej świadomości konieczności zdobywania środków na działalność, może przynieść stabilizację i rozwój.

**I Walne Zgromadzenie Delegatów PZITS woj. toruńskiego
w Domu Technika w Grudziądzu (1980 r.)**

Zarząd Oddziału PZITS w Toruniu na kadencję 1996–2000

(siedzą od lewej: D. Bojakowska, J. Kaniewska, J. Zimna, A. Chudzik, E. Nowińska, stoją od lewej: A. Kola, P. Piotrowiak, A. Adamski, Z. Kilanowski, Z. Szymański, S. Burak, M. Szałkowski, B. Balcer)

Wyjazd techniczny członków Toruńskiego Oddziału PZITS do Kijowa (2002 r.)

Obecnie skład Zarządu Oddziału Toruńskiego tworzą:

Prezes	Paweł Piotrowiak
Wiceprezes	Zbigniew Szymański, Alicja Krymska
Skarbnik	Jerzy Piotrowiak
Sekretarz	Grażyna Gaca-Pawlikowska
Członek	Zbigniew Kilanowski, Maciej Szałkowski, Jadwiga Kaniewska Przemysław Saucha, Krzysztof Witkowski, Andrzej Kola

W szeregach Zrzeszenia jest 10 Honorowych Członków PZITS. Członkowie Oddziału angażują się w organizację licznych wydarzeń organizowanych przez Zarząd Główny PZITS (warsztaty projektanta, obchody jubileuszowe, zjazdy delegatów) oraz uczestniczą w pracach władz stowarzyszenia. W 2004 roku Oddział za swoją działalność został odznaczony Złotą Honorową Odznaką PZITS.

5.19. Oddział Opolski

W dniach 4–5 lipca 1952 roku odbyła się w Opolu Krajowa Narada Naukowców, Inżynierów i Techników branży gospodarki komunalnej. Organizacją zajął się komitet organizacyjny, w skład którego weszli działacze i przedstawiciele przedsiębiorstw i zakładów komunalnych Opolszczyzny. Tematyką Narady było wdrażanie postępu technicznego w organizacji i modernizacji zakładów komunalnych. Podjęto na tej Naradzie decyzję o powołaniu do życia Oddziału PZITS w Opolu.

W dniu 16 grudnia 1952 roku zorganizowany został Oddział Opolski PZGWTS. W zebraniu organizacyjnym Oddziału wzięło udział 12 członków założycieli, a wśród nich: Marian Forlicz, M. Stopa, J. Kupczok, T. Szawiszcz, W. Paszek, R. Pierzchała, którzy zostali Członkami Zarządu.

W latach 50., a dokładnie w roku 1953, Oddział liczył 41 członków, zrzeszonych w 4 Kołach Zakładowych. W działalności Oddziału dominowała działalność odczytowa i szkoleniowa. Organizowane były kursy dokształcające dla podniesienia kwalifikacji robotników: palaczy centralnego ogrzewania, piecowych, operatorów gazowni i wodociągów. W 1954 r. zorganizowano dwie konferencje regionalne:

- „Oszczędna gospodarka energetyczna źródłem obniżenia kosztów własnych” w Brzegu,
- „Eksploatacja małych i średnich zakładów wodociągowo–kanalizacyjnych” w Opolu.

Z kolei w 1959 roku w Raciborzu odbyła się konferencja naukowo–techniczna pod przewodnictwem prof. Z. Rudolfa, poświęcona gospodarce gazem i gospodarce wodno–ściekowej. Pod koniec lat 50. Oddział liczył 92 członków zorganizowanych w 8 Kołach Zakładowych. Przewodniczącym Zarządu był kol. Józef Kupczok.

W latach 60. Oddział zajmował się m.in. postępem technicznym w gospodarce komunalnej, organizacją szkoleń, powołano rzeczoznawców d/s opałowych. W lutym 1960 roku zorganizowano konferencję pt. „Eksploatacja gazowni miejskiej w Opolu i jej modernizacja”. Podniesiono sprawę budowy centralnej ciepłowni w Opolu, a także problematykę ogrzewnictwa dla budynków użyteczności publicznej (szpitale, szkoły, sanatoria). Podjęto współpracę w budowie Domu Technika w Opolu. W maju 1960 roku zorganizowano konferencję regionalną pt. „Fluorowanie wody pitnej”. W tym czasie Przewodniczącym Zarządu Oddziału był Franciszek Wodzyński, a następnie Zbigniew Grubiak (od roku 1969). Oddział liczył wtedy 280 członków, działających w 15–tu Kołach Zakładowych.

W latach 70. główne kierunki zadań Oddziału dotyczyły:

- aktywizacji zawodowej i społecznej członków stowarzyszenia,
- współdziałania z instytucjami państwowymi i gospodarczymi w zakresie rozwoju gospodarki oraz techniki sanitarnej,

- podnoszenia kwalifikacji zawodowych i kształtowania poziomu etyki zawodowej,
- stwarzania warunków umożliwiających nawiązanie więzi koleżeńskiej.

Wśród przedsięwzięć podejmowanych przez Oddział szczególną pozycję stanowiły konferencje naukowo–techniczne, takie jak:

- „Problemy zaopatrzenia w wodę regionu opolskiego w perspektywie roku 2000”,
- „Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja rejonów rekreacyjnych wokół Jezior Turawskich”,
- „Rozwój gazownictwa, wodociągów i kanalizacji w woj. opolskim”,
- „Problemy projektowania i wykonawstwa kanalizacji miejskich”,
- „100 lat Wodociągów m. Raciborza”,
- „Zimowe utrzymanie dróg miejskich”,
- „Wybrane zagadnienia podstaw programowania i projektowania wiejskich systemów zaopatrzenia w wodę”,
- „Problemy gospodarki odpadami komunalnymi w województwie opolskim”.

Nawiązano także współpracę z ośrodkami inżynierskimi z NRD, Węgier i Czechosłowacji, organizując wyjazdy szkoleniowo–turystyczne i sympozja. Liczba członków pod koniec dekady wyniosła ponad 470 osób. Przewodniczącym Zarządu Oddziału był kol. Zbigniew Grubiak, a od 1974 roku – kol. Adam Skardowski.

W latach 80. Oddział koncentrował się na pracach na rzecz ochrony środowiska, opracowując dla Wojewody Opolskiego „Raport o organizacji służb ochrony środowiska w województwie opolskim”, a także wydawał „Biuletyn o ochronie środowiska”. W tym okresie powołano Opolską Grupę Rzeczoznawców PZITS. Jedną z form szkolenia kadry technicznej były organizowane przez Oddział konferencje i seminaria naukowo–techniczne, w tym m. in.:

- „Analityka powietrza, metody badań zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego – mikroinformatyka narzędziem wspomagania pracy w ochronie środowiska”,
- „Budowa i eksploatacja basenów kąpielowych–lecniczych i rehabilitacyjnych”,
- Opolskie Dni Techniki „Wodociąg Grupy Opole – 2000”,
- „Użytkowe programy techniczne w ciepłownictwie – na mikrokomputerze „Spektrum”,
- „Aktualny stan automatyzacji i systemy telemetryczne w ciepłownictwie”,
- „Doświadczenia z eksploatacji zautomatyzowanych węzłów cieplnych na poligonie objętym programem rządowym PR–8”,
- „Zaopatrzenie w gaz i ciepło miast: Brzegu, Nysy, Kędzierzyna–Kozła”.

Na uwagę zasługuje także nawiązanie współpracy ze szkołami średnimi z terenu województwa i propagowanie zagadnień z dziedziny ochrony środowiska. Dla członków Zrzeszenia, Zarząd Oddziału zorganizował techniczne wycieczki zagraniczne do: Hradec Kralowe, Pragi, Budapesztu i Brna. Przewodniczącym Zarządu był kol. Adam Skardowski, a od 1983 roku – kol. Zygmunt Piskozub. Pod koniec lat 80. Oddział liczył ponad 600 członków zrzeszonych w 21 kołach.

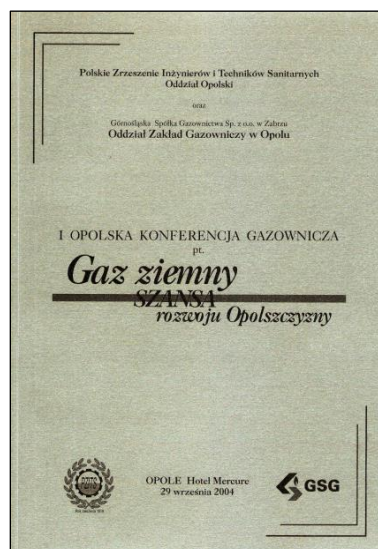
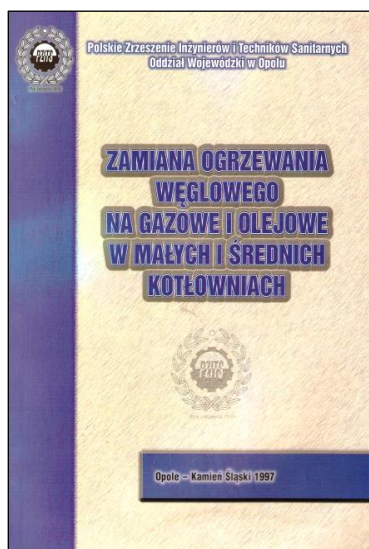
W latach 90. w związku z transformacją stosunków społeczno-gospodarczych w kraju, zaszły głęboko idące zmiany w strukturach przedsiębiorstw, ograniczenie działalności społecznej członków stowarzyszenia i w konsekwencji likwidacja Kół Zakładowych PZITS. Liczba członków pod koniec 1999 r. spadła do 193 osób. W tym czasie działalność Oddziału ograniczyła się głównie do organizowania spotkań o charakterze seminaryjnym i konferencji technicznych. Zorganizowano szereg spotkań promocyjnych z dostawcami urządzeń i armatury oraz nowych technologii: armatury, instalacji i urządzeń firm: Danfos, Gamrat, Instal-Compact, Wavin, Organika, Geberit, Hauraton, Klima-Therm, Birus-Plus, Giersch i Afriso, etc. Na uwagę zasługuje zorganizowanie krajowej konferencji naukowo-technicznej pt. „Eliminacja niskiej emisji zanieczyszczeń”. Przewodniczącym Zarządu Oddziału był kol. Zygmunt Piskozub, a następnie od 1993 roku – kol. Janusz Hordyński.

Na przełomie stuleci, działalność Oddziału Opolskiego PZITS skierowana została głównie na: zaktywizowanie akcji szkoleniowych i poznawczych w branży sanitarnej poprzez wprowadzenie cyklu szkoleń o nazwie „Nowe technologie i urządzenia w technice sanitarnej”. Zorganizowano m.in. następujące seminaria i konferencje:

- „Kanalizacja ciśnieniowa, projektowanie i doświadczenia z praktyki”,
- „Kanalizacja podciśnieniowa – urządzenia i instalacje wg. F-my Roediger”,
- „Wentylacja mechaniczna w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej”,
- „Oczyszczalnie ścieków Hydrovit – wg. technologii SBR”,
- „Wirówki i systemy odwadniania osadów dla małych i średnich oczyszczalni” z udziałem firm z Czech (Vitkowice i Velká Bíteš),
- „Urządzenia i elementy kanalizacyjne wg. Firm: Danfoss-Socla i Kessel”,
- Konferencja Regionalna w Opolu „Gaz ziemny szansą rozwoju Opolszczyzny”,
- „Prawo ochrony środowiska, prawo wodne – kompetencje Wojewody a Marszałka Województwa”,
- „Racjonalne zasady projektowania i eksploatacji instalacji cwu”,
- „Obliczanie projektowego obciążenia cieplnego wg. normy PN-EN-12831”,
- „Wentylacja mieszkań w energooszczędnym budownictwie mieszkaniowym – zagrożenia dla zdrowia i życia”,
- „Miedziane instalacje wodne, grzewcze i gazowe. Zasady projektowania, wykonawstwa i eksploatacji”,

- „Systemy kanalizacji grawitacyjnej – rury kamionkowe”
– wyroby firmy Keramo–Steinzeug,
- „Odnawialne źródła energii – kolektory słoneczne” – rozwiązania firmy BMK Solar,
- „Problemy w eksploatacji kanalizacji sanitarnej” – doświadczenia firmy KAN–REM z Wrocławia,
- „Pompy do ścieków, tłocznie i inne urządzenia” – wg firmy KSB Pompy i Armatura,
- Konferencja Regionalna w Kamieniu Śl. nt. „Realizacja inwestycji komunalnych z udziałem środków UE, w tym z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007–2013”,
- „Renowacja i zabezpieczenie infrastruktury podziemnej” wg doświadczeń firmy MC Bauchemie Wrocław,
- „Projektowanie systemów odwodnienia i urządzeń oczyszczających wody opadowe” wg firmy Ecol–Unicon”,
- „Instalacje solarne – problemy eksploatacyjne i techniczne” wg rozwiązań firmy Hydrosolar
- „Regulacja instalacji grzewczych” – prezentacja i produkty firmy Oventrop Sp. z o.o. Bronisze
- „Małe centrale wentylacyjne z rekuperacją” – prezentacja firmy Ekoklimat Bydgoszcz
- „Systemy kanalizacji ogólnospławnej na podstawie doświadczeń firmy BGU Umweltschutzanlagen GmbH”,
- „Problemy regulacji i zabezpieczeń systemów co i cwu oraz inst. wodoc.”
– wg. firmy Honeywell Warszawa,
- „Zabezpieczenia instalacji grzewczych, solarnych i chłodniczych” – prezentacja firmy Reflex Poznań,
- „Regulacja instalacji wentylacyjnych” – prezentacja i produkty firmy Trox,
- „Wymagania higieniczno–sanitarne w projektach inżynierii sanitarnej”,
- „Nadmuchowe ogrzewanie obiektów o dużych kubaturach” – prezentacja aparatów grzewczo–wentylacyjnych firmy Flowair oraz sposobów sterowania nimi,
- „Stabilizacja wody spożywczej – środki uzdatniające i kondycjonujące wodę”
– prezentacja rozwiązań technologicznych firmy BK GIULINI,
- „Przegląd materiałów z CC–GRP w budowie nowoczesnych i trwałych systemów wodno–kanalizacyjnych” – firma Hobas,
- „Tłocznie, przepompownie ścieków, pompownie p.pożarowe”
– firma InstalCompact,
- „Zawory bezpieczeństwa i inna armatura regulacyjna” – firma Husty,
- „Nowoczesne technologie i urządzenia w technice wentylacyjnej” – firma Technika Chłodnicza i Klimatyzacja z Gdyni,

- „Zastosowanie pompowni ścieków E/ONE oraz monitoringu w systemach kanalizacji ciśnieniowej na przykładzie realizacji zadania „Poprawa gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji Turawa”,
- „Ograniczenie kosztów eksploatacji hal basenowych przez wykorzystanie central wentylacyjnych z funkcją maksymalnego odzysku ciepła głównie do wody basenowej”.

Przykładowe wydawnictwa konferencyjne Oddziału Opolskiego

Odbyły się także wycieczki o charakterze techniczno – turystycznych, w tym do:

- fabryki w Żorach zajmującej się produkcją rur preizolowanych,
- SUW Goczałkowice dla GOP Katowice i pałacu w Pszczynie,
- firmy Frapol, która zajmuje się kompleksowym wykonawstwem systemów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych,
- firmy Hertz obejmującej szkolenie z zakresu armatury, regulacji i pomiarów hydraulicznych oraz technologii „biomasy”, a także zwiedzanie kopalni soli w Wieliczce.

Przewodniczącym Zarządu Oddziału był kol. Janusz Hordyński, a w latach 2004–2016 kol. Adam Skardowski. Liczba członków PZITS w Oddziale Opolskim spadła pod koniec 2018 r. do 75 osób zrzeszonych w dwóch Kołach Zakładowych i w Kole przy Zarządzie Oddziału. Współpraca z innymi organizacjami takimi jak: Naczelna Organizacja Techniczna, Opolska Izba Inżynierów Budownictwa, Klub Ochrony Środowiska Śląska Opolskiego – umożliwiła organizację wielu imprez i zapewnienie właściwej frekwencji ich uczestników. Członkowie Oddziału w tym okresie dużo czasu poświęcili na pracę w Komisji Opolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, a także w Panelu Ekspertów przy Marszałku Województwa Opolskiego.

Zwiedzanie kopalni soli w Wieliczce przez członków Oddziału Opolskiego PZITS (2008 r.)

Przedstawiając rys historyczny Oddziału Opolskiego PZITS, nie można pominąć nazwisk koleżanek i kolegów, którzy w ubiegłych dziesięcioleciach zaznaczyli swoją obecność, wykonując społecznie wiele pożytecznych dla Oddziału prac. I tak, w pierwszej kolejności byli to Prezesi Zarządów poprzednich kadencji:

- Marian Forlicz (1952–1954),
- Józef Kupczok (1954–1961),
- Franciszek Wodzyński (1961–1967),
- Krzysztof Derda (1967–1969),
- Zbigniew Grubiak (1969–1974),
- Adam Skardowski (1974–1983),
- Zygmunt Piskozub (1983–1993),
- Janusz Hordyński (1993–2003),
- Adam Skardowski (2003–2016).

Wśród zasłużonych należy również wymienić członków Oddziału PZITS pracujących w Zarządach Oddziału i Kołach Zakładowych: A. Jakubowski, Marian Stopa, Rudolf Świerc, F. Węgrzyk, Jan Wilk, F. Gabriel, Krzysztof Derda, Mieczysław Dryja, Hubert Rudner, Alfons Furmanek, Zbigniew Wajzer, Janusz Baran, Leszek Gutowski, A. Rybicki, W. Żurkowski, Danuta Ankiewicz, Stanisław Jezierski, Zbigniew Kania, Wiesław Pawlik, Danuta Lepucka, Leszek Srokowski, Tadeusz Kita, Ryszard Pazdan, Barbara Daciów, Krystyna Keck-Leszczynska, Jerzy Król, Natalia Krupska, Joanna Krzystek, Bożena Bożanowska, Zofia Plura, Małgorzata Małek, Eugeniusz Nolepa,

Andrzej Piotrowski, Adam Rak, Zbigniew Rogalski, Tadeusz Rutkowski, Marian Sokołowski, Jacek Trychan, Jolanta Warczok, Joanna Wrześniewska, Jan Żywicki i inni. Skład władz Oddziału w obecnej kadencji jest następujący:

Zarząd

Prezes	Zenon Mieruszyński
Wiceprezes	Eugeniusz Nolepa, Marian Sokołowski
Sekretarz	Bożena Bożanowska
Skarbnik	Barbara Lesik
Członek	Jolanta Warczok, Grzegorz Marczyk, Aleksander Trychan, Piotr Trumpus

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Joanna Krzystek
Członek	Mieczysław Sokołowski, Zygmunt Pierzchawka

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Małgorzata Małek
Członek	Dieter Stellmach Tadeusz Gerus

5.20. Oddział Podkarpacki

Inicjatywę powołania Oddziału PZITS w Rzeszowie podjął Wojewódzki Komitet Porozumiewawczy NOT w Rzeszowie, który 13 marca 1957 roku wystąpił do 30 przedsiębiorstw województwa rzeszowskiego z wnioskiem i propozycją założenia Oddziału Wojewódzkiego Stowarzyszenia Naukowego Inżynierów i Techników Sanitarnych (SNITS). Tę słuszną i istotną inicjatywę podjął Eugeniusz Kowalski – Sekretarz OW NOT w Rzeszowie. W odpowiedzi na tą propozycję tylko 25 osób z 5 zakładów wyraziło chęć utworzenia Stowarzyszenia. Stąd ponowne pismo do 23 zakładów, w odpowiedzi na które z 9–ciu zakładów chęć utworzenia Stowarzyszenia wyraziło 109 osób. Oddział Wojewódzki NOT w Rzeszowie powiadomił o powyższym Zarząd Główny PZITS w Warszawie, który w piśmie do Wojewódzkiego Komitetu Porozumiewawczego NOT w Rzeszowie, zaproponował zorganizowanie Oddziału lub Koła Terenowego podległego Zarządowi Oddziału SNTITSOG (Stowarzyszenie Naukowo – Techniczne Inżynierów i Techników Sanitarnych Ogrzewnictwa i Gazownictwa) w Krakowie. W maju 1957 roku OW NOT w Rzeszowie powiadomił Zarząd Oddziału PZITS w Krakowie o propozycji zorganizowania zebrania informacyjnego, w celu zorganizowania Oddziału lub Koła Terenowego PZITS w Rzeszowie.

W dniu 24 września 1957 roku został powołany Komitet Organizacyjny Oddziału w Rzeszowie, który został zatwierdzony przez Prezydium ZG PZITS w dniu 3 grudnia 1957 roku. W dniu 25 kwietnia 1958 roku, na bazie Kół Zakładowych: Miastoprojektu w Rzeszowie, Biura Projektów Budownictwa Komunalnego w Rzeszowie i Przedsiębiorstwa Instalacji Budowlanych w Rzeszowie, został wybrany Zarząd Oddziału PZITS w Rzeszowie, który został zatwierdzony przez Prezydium ZG PZITS w Warszawie w dniu 8 lipca 1961 roku.

Organizacja Oddziału PZITS w Rzeszowie została zakończona jego rejestracją przez Wydział Spraw Wewnętrznych PMRN w Rzeszowie w dniu 14 maja 1962 roku. Skład pierwszego Zarządu Oddziału kadencji 1958–1962 r. był następujący:

Prezes	Tadeusz Kluz
Wiceprezes	Jan Chrzanowski
Sekretarz	Irena Szlęzak–Pasela
Skarbnik	Tadeusz Migut

Oddział w chwili powstania posiadał 4 Koła Zakładowe przy: Wojewódzkim Biurze Projektów Budownictwa Wiejskiego w Przemyślu, Miastoprojekcie w Rzeszowie, Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego w Rzeszowie i Przedsiębiorstwie Instalacji Budowlanych w Rzeszowie, w których łącznie działało 60 członków. Pod koniec 1962 roku zorganizowano kolejne Koło przy PSE w Rzeszowie.

Istnienie organizacji zrzeszającej ludzi zajmujących się zawodowo techniką sanitarną w tamtym okresie było niezwykle potrzebne. Należy sobie uświadomić, że w czasie powstawania Oddziału ograniczone były środki komunikacji. Nie istniała telewizja, radio miało ograniczony zakres, a także czasopisma techniczne nie były powszechnie dostępne. Przynależność do Zrzeszenia ułatwiała rozpowszechnianie wiedzy technicznej oraz kontakt w środowisku.

Kierowanie Oddziałem w kolejnych kadencjach powierzone zostało następującym Prezesom:

- Tadeusz Kluz (1958–1962),
- Tadeusz Migut (1962–1972),
- Stefan Opaliński (1972–1983),
- Tadeusz Miśków (1983–1985),
- Jan Szpakowski (1985–1986),
- Stefan Opaliński (1986–2002),
- Marian Bielenda (2002–2007),
- Władysław Szymański (2007–2016).

Rola Zrzeszenia i zakres działania zmieniał się w różnych okresach i był powiązany z przemianami społeczno-gospodarczymi w kraju. Wskutek intensywnych przekształceń w przemyśle, szczególnie istotne zmiany zaszły w dziesięcioleciu 1990–2000. W latach 2000–2010 sytuacja zaczęła się stabilizować. Istotne znaczenie dla Zrzeszenia miało powołanie Izby Inżynierów Budownictwa, ze względu na obowiązkową przynależność do niej większości kadry inżynierskiej i technicznej. Spowodowało to rezygnację z przynależności do PZITS wielu członków, ponieważ Izba przejęła niektóre zadania i funkcje dotychczasowych Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych.

Działalność Podkarpackiego Oddziału PZITS można zgrupować w następujących działach:

- szkolenia – seminaria i kursy,
- komisja ds. uprawnień energetycznych,
- współpraca z przedsiębiorstwami i organizacjami technicznymi (Izba Inżynierów Budownictwa, MPEC, PSSE),
- współpraca z uczelnią wyższą i szkołami technicznymi,
- organizacja konferencji naukowych,
- konkursy prac dyplomowych.

Dla sprawnej organizacji pracy Oddziału powoływane były sekcje branżowe, których liczba zależnie od potrzeb zmieniała się w czasie. Sekcjami funkcjonującymi praktycznie przez cały okres istnienia Oddziału były:

- Sekcja Ogrzewnictwa i Ciepłownictwa,
- Sekcja Zaopatrzenia w Wodę,
- Sekcja Unieszkodliwiania Ścieków,
- Sekcja Instalacji Wewnętrznych,
- Sekcja Techniki Sanitarnej Wsi,
- Sekcja Wentylacji i Klimatyzacji,
- Sekcja Gazownicza.

Intensywność pracy sekcji była różna, dostosowana do aktualnych potrzeb. Znakiem czasu było np. istnienie w pierwszej kadencji Sekcji Współpracy ze Związkami Zawodowymi i Partią. W latach 1978–1982 pojawiła się natomiast Sekcja Sportowo – Rekreacyjna.

Głównym zadaniem poszczególnych Sekcji było szkolenie i udostępnianie wiedzy członkom Zrzeszenia. Realizowane to było szczególnie w okresie ostatnich kilkunastu lat, przez organizowanie spotkań technicznych z firmami produkcyjnymi i handlowymi z branży sanitarnej. Spotkań takich odbywało się corocznie kilkanaście z udziałem od 20 do 50 osób. Niecelowe jest wymienianie wszystkich tych spotkań, lecz liczba ich

uczestników może wskazywać na potrzebę dalszej ich organizacji. Liczba zadań Sekcji zmniejszyła się w okresie szybkich zmian w gospodarce, gdy firmy produkcyjne i handlowe przejęły inicjatywę w szerzeniu informacji technicznych o technologiach i wyrobach.

Oprócz Sekcji tworzone były Komisje do różnych zadań np.: Komisja Współzawodnictwa, Komisja Kwalifikacyjna, Komisja Szkoleniowa, Komisja Odznaczeń, Komisja Samopomocy Koleżeńskiej, Komisja ds. Uprawnień Energetycznych, Komitet Ochrony Środowiska.

W kadencji 1983–1988 zakres działania i liczba członków Rzeszowskiego Oddziału PZITS powiększyły się na tyle, że zostali powołani Pełnomocnicy Terenowi dla utworzonych nowych województw krośnieńskiego, przemyskiego i tarnobrzeskiego.

Inną formą działalności była organizacja konferencji tematycznych. Najbardziej znaną, a zarazem największą była cykliczna konferencja branży ciepłowniczej. Początkowo organizowana była, co dwa lub trzy lata, jako Konferencja Ciepłownicza Polski Południowo – Wschodniej, a od VII edycji, czyli roku 1999, przekształciła się w konferencję ogólnopolską. Od roku 1995 konferencja organizowana jest pod szyldem Oddziału PZITS, we współpracy z Wydziałem Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Rzeszowskiej i MPEC Rzeszów. Z uwagi na naukowo–techniczny charakter, w konferencji biorą udział praktycy oraz naukowcy z kilku ośrodków naukowych w Polsce oraz z Koszyc i Lwowa. Ostatnia, XVI edycja tej konferencji, odbyła się w roku 2005. Z każdej konferencji publikowane są referaty w drukowanych materiałach konferencyjnych.

Oprócz szkoleń, Zarząd Oddziału organizował szereg wycieczek technicznych do różnych zakładów w rejonie, umożliwiając członkom zapoznanie się z funkcjonowaniem tych obiektów i instalacji technicznych. Przez wiele lat, stosowaną praktyką były wyjazdy na Międzynarodowe Targi Poznańskie, Targi EKODOM w Katowicach i INSTAL–EXPO w Warszawie.

Chcąc zachęcić młodych ludzi do przynależności stowarzyszeniowej, Oddział organizował konkursy prac dyplomowych. Konkursy takie dedykowane były dla średnich szkół technicznych. W najlepszym okresie zgłoszono 15 prac prowadzonych przez 10 nauczycieli zawodu z 6 szkół. Konkursy prac dyplomowych organizowane były również dla absolwentów Politechniki Rzeszowskiej kierunku Inżynierii Środowiska. Dzięki staraniom kol. Leszka Kaczmarczyka – ówczesnego Sekretarza Rady PDK OIIB, sponsorem nagród w tych konkursach była Podkarpacka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa. Współpracę z Izłą nawiązywano również przy innych inicjatywach np. przy organizacji szkoleń i wycieczek technicznych, a szczególnie organizacji konkursów dla przedsiębiorstw pod nazwą „Budowa Roku Podkarpacia”.

Współpraca z Izłą układa się dobrze, chociaż mimo starań i deklaracji nie udało się wprowadzić idei systematycznego zlecenia przez Izbę dla Oddziału PZITS organizacji

szkoleń z zakresu inżynierii sanitarnej. Od czasu przejęcia przez Izbę egzaminów na uprawnienia budowlane, zawsze w powoływanych komisjach egzaminacyjnych znajdują się przedstawiciele Oddziału PZITS.

Oddział PZITS współpracuje również z innymi stowarzyszeniami, w tym z Rzeszowskim Oddziałem NOT, delegując tam swojego przedstawiciela. Z innych działań, należy wspomnieć o corocznym udziale przedstawiciela Oddziału PZITS w Komisji Konkursowej Rzeszowskich Targów Budownictwa.

Praktycznie w całym okresie istnienia Oddziału, powoływana była przez URE Komisja egzaminacyjna na uprawnienia energetyczne. Komisja ta, oprócz egzaminów organizowała również kursy przygotowawcze do egzaminu na uprawnienia energetyczne grupy II i III. Kursów takich odbyło się w sumie 10.

Innego rodzaju kursy organizowano w zależności od potrzeb. Były to:

- kurs przygotowawczy do sporządzania audytów energetycznych budynków (2006 r.),
- kurs przygotowawczy do sporządzania świadectw charakterystyk energetycznych budynków (2009 r.).

Praca Oddziału to nie tylko działanie Zarządu. Podstawowa praca odbywała się w Kołach Zakładowych, których liczba w najlepszym okresie (lata 1993–1997) dochodziła do trzydziestu. Liczba członków Oddziału w tym czasie przekraczała 500 osób. Pomocy w działalności Oddziału udzielali członkowie zbiorowi tzn. przedsiębiorstwa i instytucje, które wspierały Oddział finansowo, w zamian za udział swoich pracowników w szkoleniach i imprezach organizowanych przez PZITS. Liczba członków wspierających była zmienna, a największe wsparcie uzyskano od następujących przedsiębiorstw:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Mielcu,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Rzeszowie,
- PEKUM Sp. z o.o. w Rzeszowie,
- Zakłady Produkcyjno–Usługowe "INSTAL–REM" Sp. z o.o. w Rzeszowie,
- Rzeszowska Gospodarka Komunalna Sp. z o.o. Oddział MZBM w Rzeszowie.
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno–Montażowe "KLIMAWENTEX" Sp. z o.o. w Rzeszowie,
- Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o.,
- Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Leżajsku,
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Jarosławiu,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Krośnie,
- P.P.H. "INTEGRAL" Sp. z o.o. w Rzeszowie.

Członkami Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych są również ludzie, którzy zakończyli już czynną pracę zawodową. Utrzymanie kontaktów, z racji przynależności do PZITS, umożliwiło im utworzone w roku 1992 Koło Seniorów.

W grupie tej spotyka się kilkanaście osób, w tym ludzie zajmujący wcześniej renomowane stanowiska zawodowe lub pełniący funkcje w PZITS i innych organizacjach społecznych. Regułą były comiesięczne spotkania seniorów w kawiarni budynku NOT, w których uczestnicy dzielili się swoim doświadczeniem, spostrzeżeniami i ocenami. Z uwagi na likwidację kawiarni NOT, seniorzy spotykają się obecnie w pomieszczeniach Oddziału PZITS.

Integracji środowiska branży sanitarnej służyły spotkania w Kaczarnicy, Kamionce Zabajce czy Kielnarowej, które organizowane były przy współudziale Kół Zakładowych np. MPEC Rzeszów czy Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Rzeszowie. Podczas takich spotkań możliwe było nie tylko wzajemne poznawanie się członków Zrzeszenia, lecz również wymiana doświadczeń, bowiem spotkania te połączone były najczęściej z tematycznymi seminariami. Wzajemnemu poznaniu członków zrzeszenia, służyły również organizowane zagraniczne wycieczki krajoznawcze do Wilna, Lwowa, Pragi, Budapesztu, Chorwacji, Rumuni, Bułgarii, Czarnogóry i Włoch. W 2018 roku został zorganizowany wyjazd szkoleniowo-wypoczynkowy do Krynicy Zdroju i Tylicza oraz do Strzelina i Wrocławia na zaproszenie firm TC i De Dietrich.

W 2018 roku dwie osoby spośród członków zarządu Oddziału zostały powołane w skład Konwentu Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnio-Europejskiej w Przemyślu. Są to kol. Barbara Koziej i kol. Leszek Kaczmarczyk.

Wszystkie wyniki działalności Oddziału były efektem bezinteresownego zaangażowania wielu Członków Zrzeszenia, a szczególnie aktywnych Członków Zarządów. Nie czas, aby wymieniać wszystkich, ale wiele z nich zasiadało w składach Zarządów Oddziału przez wiele lat, co świadczy o ich dużym zainteresowaniu sprawami Zrzeszenia. Na szczególne wspomnienie zasługuje osoba wieloletniego prezesa Stefana Opalińskiego, którego zaangażowanie w pracę Zrzeszenia pozwalało na utrzymanie Oddziału nawet w najtrudniejszych okresach. Był bardzo aktywny w pracy zawodowej i społecznej. Był życzliwy, łatwo nawiązywał kontakty, a jego systematyczność i upór w dążeniu do celu skutkowały wymiernymi dla Oddziału efektami. Był przy tym skromny i bezinteresowny.

Niewątpliwie w okresie istnienia Oddziału PZITS w Rzeszowie działo się znacznie więcej niż przedstawiono w tej krótkiej historii. Nie sposób jednak wymienić wszystkich zdarzeń i ludzi, tym bardziej, że pamięć ludzka jest zawodna, a nie wszystkie zdarzenia znajdują odzwierciedlenie w dokumentach.

Uroczyste posiedzenie Zarządu Oddziału Podkarpackiego PZITS w grudniu 2018 r.
(głos zabiera Prezes Oddziału Leszek Kaczmarczyk)

Posiedzenie Komisji Kwalifikacyjnej Nr 297 przy Oddziale Podkarpackim PZITS w kwietniu 2019 r.
(od lewej: Kazimierz Bęben, Zenon Rychlicki, Witold Wietecha, Krzysztof Głód,
Leszek Kaczmarczyk, Czesław Pokrzywa)

**Wycieczka zorganizowana przez Zarząd Oddziału Podkarpackiego PZITS
do Czarnogóry i Albanii we wrześniu 2017 r.
(Uczestnicy w trakcie zwiedzania Tirany)**

**Wycieczka zorganizowana przez Zarząd O. Podkarpackiego PZITS do Włoch we wrześniu 2018 r.
(Uczestnicy siedzą na stopniach kościoła we Florencji)**

Aktualny skład Zarządu Oddziału Podkarpackiego PZITS, wybrany w 2016 roku, przedstawiają się następująco:

Zarząd

Prezes	Leszek Kaczmarczyk
Wiceprezes	Bożena Babiarz, Adrianna Chmura
Sekretarz	Elżbieta Ładoś
Z-ca Sekretarza	Magdalena Kaczmarczyk
Skarbnik	Beata Kupczakiewicz
Z-ca Skarbnika	Maria Ewa Skręt
Członek	Wiesław Woźny, Władysław Szymański
Z-ca Członka	Helena Derbisz, Barbara Koziej, Józef Warchoł

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Danuta Goszczyńska – Wojtas
Sekretarz	Elżbieta Rybak–Wilusz
Członek	Anna Chęć
Z-ca Członka	Filip Belhaouane

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Jan Daszykowski
Sekretarz	Bartosz Kaczmarczyk
Członek	Stanisław Filip, Władysław Waltoś
Z-ca Członka	Jan Wyciślak

5.21. Oddział Beskidzki (Bielsko–Biała)

Na zebraniu Kola Nr 2 w Bielsku–Białej Oddziału PZITS w Katowicach, 28 Członków Koła, w dniu 9 września 2015 roku, podjęło uchwałę o utworzeniu Beskidzkiego Oddziału PZITS w Bielsku–Białej. Byli to: Berowski Tomasz, Dziejcz Sławomir, Frasałowicz Łukasz, Gadziński Artur, Herboczek–Grajcar Danuta, Herok Tomasz, Król Bogdan, Konopka Krystyna, Kozak Maciej, Kręcioch Jarosław, Krych Witold, Kurzeja Aleksandra, Niesyt Jan, Omirska Ewa, Palmowski Andrzej, Pisowicz Jerzy, Piekarski Kazimierz, Piekarski Marcin, Piotrowska Zofia, Rosik Mirosław, Spizewska Anna, Spizewski Piotr, Spizewski Hieronim, Sury Waldemar, Swarowska Irena, Świerczek Teresa, Then Alicja i Zając Tadeusz. Działając w oparciu o §36 Statutu PZITS zespół organizacyjny w składzie: Hieronim Spizewski, Jarosław Kręcioch, Zofia Piotrowska zwrócił się do Zarządu Głównego PZITS o powołanie Beskidzkiego Oddziału

PZITS w Bielsku–Białej. Zarząd Główny PZITS uchwałą nr 27/ZG/15 z dnia 21 września 2015 roku powołał z dniem 1 października 2015 roku Beskidzki Oddział PZITS w Bielsku–Białej.

Na zebraniu wyborczym w dniu 21 października 2015 roku, przy udziale 32 członków Oddziału, wybrano Prezesa Beskidzkiego Oddziału PZITS w osobie Hieronima Spiżewskiego, 5 członków Zarządu Oddziału, dwóch Zastępców, 3 Członków Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego oraz po 2 Zastępców. Obecny Zarząd Oddziału przedstawia się następująco:

Zarząd

Prezes	Hieronim Spiżewski
Wiceprezes	Tomasz Berowski, Jarosław Kręcioch
Sekretarz	Zofia Piotrowska
Z-ca Sekretarza	Marek Kozak
Skarbnik	Irena Swarowska
Z-ca Skarbnika	Tadeusz Zajac

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący	Jerzy Pisowicz
Członek	Piotr Spiżewski, Łukasz Frasołowicz
Z-ca Członka	Bogdan Król, Sławomir Dziedzic

Sąd Koleżeński

Przewodniczący	Mirosław Rosik
Członek	Andrzej Palmowski, Danuta Herboczek
Z-ca Członka	Waldemar Sury, Jan Niesyt

Beskidzki Oddział PZITS zrzesza 9 Członków Wspierających: P.K. "Therma" Sp. z o.o. Bielsko–Biała, METALPOL Węgierska Górka Sp. z o.o., Gamon Pojazdy Komunalne Rybnik, Nasus Sp. z o.o. Sp. k. Rybnik, „ELPLAST+” Sp. z o.o. Jastrzębie Zdrój, Przedsiębiorstwo Obrotu Hurtowego „WOD BUD” Sp. z o.o. Sp.k. Mazańcowice, Energetyka Cieszyńska Sp. z o.o. Cieszyn, NEXT Żyrardów, OTECH Gorlice.

Oddział Beskidzki od dnia 15 marca 2016 roku jest członkiem Beskidzkiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo–Technicznych NOT oraz współpracuje ze: Śląską Okręgową Izbą Inżynierów Budownictwa w Katowicach, Śląską Izbą Budownictwa i Forum Budownictwa w Katowicach, Stowarzyszeniem Elektryków Polskich Oddział Bielsko–Biała, Polskim Związkiem Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział w Bielsku–Białej.

Oddział nawiązał również współpracę z czasopismami specjalistycznymi branży sanitarnej: „Rynek Instalacyjny”, „Forum Eksploatatora”, „Technologia Wody” oraz Biurem Wystaw Artystycznych ASTRA Bielsko Biała.

Corocznie Oddział obejmuje patronat nad Targami Budownictwa i Wyposażenia Wnętrz oraz Branżowymi Targami Technik Ciepłych i Zielonych Energii organizowanymi w Bielsku-Białej i Tychach. Na stoisku targowym prezentowana jest działalność Oddziału Beskidzkiego PZITS i jego Członków Wspierających. Członkowie Oddziału znaleźli się w gronie jury oceniającego najlepsze produkty wystawione na Targach. Oddział przyznaje również swoją nagrodę za wyrób targowy zgłoszony do konkursu targowego. Warto również zwrócić uwagę, że w ramach sesji technicznej na targach, członek Oddziału kol. Marcin Piekarski wygłaszał referaty o budynkach niskoemisyjnych i odnawialnej energii.

Beskidzki Oddział PZITS wspólnie z Radą Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Katowicach, w ramach programu doskonalenia zawodowego członków, organizuje w sesji wiosennej i jesiennej szkolenia seminaryjne, głównie z zakresu ciepłownictwa, instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz praca budowlanego. W 2015 roku zorganizowano 1 szkolenie, w którym uczestniczyły 53 osoby, w 2016 roku 6 szkoleń – uczestniczyło 257 osób, w 2017 roku 13 szkoleń – uczestniczyło 471 osób, a w 2018 roku 11 szkoleń – uczestniczyło 345 osób.

Wręczenie legitymacji PZITS kol. J. Pisowiczowi przez Prezesa Oddziału H. Spizewskiego

Zebranie Sprawozdawcze Oddziału Beskidzkiego (2016 r.)

Wycieczka członków Oddziału Beskidzkiego do Elektrociepłowni Bielsko-Biała (2015 r.)

Wiceprezes J. Kręcioch na stoisku Oddziału Beskidzkiego podczas Targów Budownictwa

Członkowie Oddziału Beskidzkiego na Kongresie PPOŻ w Katowicach (2016 r.)

Szkolenie seminaryjne nt. „Zastosowanie pomp w ciepłownictwie” (2016 r.)

Targi Budownictwa – laureaci nagród, komisja oceniająca wnioski, fundatorzy nagród

Oprócz szkoleń seminaryjnych organizowane są wyjazdy techniczne do zakładów producentów materiałów i urządzeń branży sanitarnej, między innymi: Kessel Sp. z o.o Biskupice Podgórne, Metalpol Węgierska Górka, Elektrociepłownia w Bielsku-Białej oraz coroczne wyjazdy na targi WOODKAN w Bydgoszczy.

Na dzień 1 października 2018 roku w Oddziale Beskidzkim zrzeszonych jest 124 członków, w tym 8 studentów i 24 emerytów.

6. PZITS – STAN AKTUALNY I PRESPEKTYWY ROZWOJU

6.1. Władze Stowarzyszenia

Krystyna Korniak-Figa - Prezes Stowarzyszenia, wybrany na kadencję 2019–2020

6.1.1. Zarząd Główny PZITS

Prezydium:

Jan Pawełek	Wiceprezes	O/Kraków
Anna Bogdan	Wiceprezes	O/Warszawa
Paweł Stańczak	Wiceprezes	O/Warszawa
Wojciech Majchrzak	Skarbnik	O/Częstochowa
Piotr Frysztak	Z-ca Skarbnika	O/Tarnów
Krzysztof Stęglowski	Członek	O/Łódź
Florian Piechurski	Członek	O/Katowice
Andrzej Pieniążek	Sekretarz Generalny	O/Kielce

Członkowie Zarządu Głównego:

Anna Bogdan	O/Warszawa
Jan Pawełek	O/Kraków
Paweł Stańczak	O/Warszawa
Piotr Frysztak	O/Tarnów
Andrzej Grabowski	O/Gdańsk
Florian Piechurski	O/Katowice
Wojciech Majchrzak	O/Częstochowa
Wojciech Ratajczak	O/Poznań
Zbigniew Kilanowski	O/Toruń
Marian Kulig	O/Kraków
Krzysztof Stelągowski	O/Łódź
Norbert Bobkiewicz	O/Olsztyn
Elżbieta Kowalczyk	O/Częstochowa
Andrzej Pieniążek	O/Kielce
Eugeniusz Ryl	O/Częstochowa

Zastępca Członka Zarządu Głównego:

Jolanta Walczak-Sielicka O/Warszawa

Prezesi Zarządów Oddziałów:

Lech Magrel	Prezes Zarządu Oddziału	O/Białystok
Hieronim Spizewski	Prezes Zarządu Oddziału	O/Bielsko-Biała
Janusz Bujak	Prezes Zarządu Oddziału	O/Bydgoszcz
Andrzej Babczyński	Prezes Zarządu Oddziału	O/Częstochowa
Andrzej M. Dziubek	Prezes Zarządu Oddziału	O/Dolnośląski
Piotr Korczak	Prezes Zarządu Oddziału	O/Gdańsk
Jacek Siwecki	Prezes Zarządu Oddziału	O/Katowice
Małgorzata Janiszewska	Prezes Zarządu Oddziału	O/Kielce
Zdzisław Grzymała	Prezes Zarządu Oddziału	O/Koszalin
Małgorzata Duma-Michalik	Prezes Zarządu Oddziału	O/Kraków
dr inż. Tomasz Cholewa	Prezes Zarządu Oddziału	O/Lublin
Bronisław Hillebrand	Prezes Zarządu Oddziału	O/Łódź
Leszek Gryczko	Prezes Zarządu Oddziału	O/Olsztyn
Zenon Mieruszyński	Prezes Zarządu Oddziału	O/Opole
Jan Lemański	Prezes Zarządu Oddziału	O/Wielkopolski
Leszek Kaczmarczyk	Prezes Zarządu Oddziału	O/Podkarpacki
Tadeusz Bruzda	Prezes Zarządu Oddziału	O/Słupsk
Władysław Szaflik	Prezes Zarządu Oddziału	O/Szczecin
Zbigniew Łabuz	Prezes Zarządu Oddziału	O/Tarnów
Paweł Piotrowiak	Prezes Zarządu Oddziału	O/Toruń
Bogdan Nowak	Prezes Zarządu Oddziału	O/Warszawa

6.1.2. Główna Komisja Rewizyjna

Główna Komisja Rewizyjna, jako naczelnny organ kontrolny PZITS, wybierana jest przez Zebranie Delegatów w liczbie 5 członków i dwóch zastępców członków. Do jej kompetencji należy wykonywanie kontroli całokształtu działalności PZITS jak również corocznej kontroli działalności finansowo – gospodarczej oraz w miarę potrzeb kontroli doraźnej. Szczegółowy zakres działania Komisji określa regulamin zatwierdzony przez Zebranie Delegatów.

Na przestrzeni ostatnich lat, wg. materiałów źródłowych t.j. od 1972 roku funkcję Przewodniczącego Komisji pełnili:

1972 – 1988	prof. dr inż. Waclaw Błaszczyk	(4 kadencje)
1989 – 1993	mgr inż. Bogusław Brachman	(1 kadencja)
1994 – 2011	mgr inż. Krystyna Korniak-Figa	(4 kadencje)
2012 – 2020	mgr inż. Krystyna Janicka-Mazur	(2 kadencje)

Wieloletnimi członkami Komisji, pełniącymi funkcje: Przewodniczącego, Zastępcy Przewodniczącego, Sekretarza lub Członka Komisji byli:

1989 – 2011	Krystyna Korniak-Figa	(5 kadencji)
1983 – 2011	Edmund Król	(6 kadencji)
1983 – 2016	Zenon Mieruszynski	(7 kadencji)
1999 – 2020	Krystyna Janicka-Mazur	(5 kadencji)
1999 – 2011	Andrzej Pieniążek	(3 kadencje)
2011 – 2020	Alicja Krymska	(3 kadencje)

Obecny skład Komisji, w kadencji 2016–2020, wybranej na Walnym Zebraniu Delegatów w dniu 21 października 2016 roku, przedstawia się następująco:

Przewodnicząca	Krystyna Janicka-Mazur	O/Wielkopolski
Z-ca Przewodniczącej	Danuta Brymerska	O/Kielecki
Sekretarz	Alicja Krymska	O/Toruński
Członek	Maria Duma	O/Krakowski
	Jolanta Jagucka	O/Katowicki
Z-ca Członka	Mirosław Lewandowski	O/Gdański
	Kazimierz Kudlik	O/Krakowski

6.1.3. Główny Sąd Koleżeński

Wybrany na Zebraniu Delegatów w dniu 21 października 2016 roku Główny Sąd Koleżeński ukonstytuował się w następującym składzie:

Przewodniczący	Janusz Tokarzewski	O/Warszawski
Z-ca Przewodniczącego	Marian Długosz	O/Krakowski
Sekretarz	Katarzyna Grabowska	O/Gdańsk
Członek	Alicja Kaczmarczyk	O/Tarnów
	Mieczysław Kucharski	O/Białystok
Z-ca Członka	Eliza Dorota Mańkowska	O/Warszawa
	Bolesław Szabelski	O/Częstochowa

Zasady funkcjonowania Głównego Sądu Koleżeńskiego omówione zostały na zebraniu w dniu 2 lutego 2018 roku w oparciu o:

- Statut PZITS,
- Regulamin Sądów Koleżeńskich PZITS,
- Zasady Etyki Zawodowej Członków PZITS.

W okresie bieżącej kadencji do Głównego Sądu Koleżeńskiego wpłynęła jedna skarga na działanie Członka PZITS z Oddziału Rzeszowskiego. Skargę rozpatrzył wyznaczony przez Przewodniczącego Zespół Orzekający w składzie:

Przewodniczący	Marian Długosz
Sekretarz	Katarzyna Grabowska
Członek	Mieczysław Kucharski

Zespół Orzekający na posiedzeniu w dniu 2 lutego 2018 roku, po wysłuchaniu oskarżonego, oddalił skargę, jako niezasadną do rozpatrzenia przez GSK. Jako właściwy organ wskazano Rzecznika Odpowiedzialności Dyscyplinarnej Izby Inżynierów Budownictwa.

6.2. Główne Sekcje Branżowe

6.2.1. Główna Sekcja Wodociągów i Kanalizacji

Już w początkowym okresie istnienia Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych należy odnotować dużą aktywność koleżanek i kolegów związanych z szeroko rozumianą branżą wodociągów i kanalizacji. W pierwszej fazie działalność ta była skoncentrowana przede wszystkim na ustaleniu niezbędnych wówczas standardów dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia oraz sposobów jej kontroli. Dużym wyzwaniem dla rodzącej się branży wodociągowo-kanalizacyjnej były problemy związane z rozwojem i budową miast na terenie II Rzeczypospolitej po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku. Problemy te wiązały się przede wszystkim z różnym zawansowaniem technicznym już istniejących sieci i urządzeń wod-kan. na terenach byłych trzech zaborów.

Nasi koledzy prowadzili działalność związaną z planowaniem budowy i modernizacji wodociągów i kanalizacji na terenach miast i jednostek wiejskich oraz możliwości pozyskiwania wody dobrej jakości do celów zaopatrzenia ludności w wodę. Powstały też programy obejmujące odprowadzanie i oczyszczanie ścieków z terenów zurbanizowanych.

W związku z olbrzymimi potrzebami w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej konieczne było przygotowywanie wykwalifikowanej kadry dla branży zarówno na poziomie szkolnictwa zawodowego - technicznego jak i wyższego - inżynierskiego. Powstały pierwsze specjalizacje inżynierskie związane z wodociągami i kanalizacją w Politechnikach Warszawskiej i Lwowskiej. Szkolono pierwsze grupy polskich inżynierów zajmujących się wodociągami i kanalizacją. Opracowano pierwsze skrypty i książki z zakresu planowania oraz budowy: ujęć wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, które były w tym czasie bardzo pomocne przy wykonywaniu projektów i budowaniu tych urządzeń.

W roku 1921 powstało czasopismo „Gaz Woda i Technika Sanitarna” jako platforma szerokiej wymiany informacji i doświadczeń poprzez publikowane artykuły, doniesienia i komunikaty z życia zawodowego branży.

Do wybuchu II Wojny Światowej zbudowano i zmodernizowano wiele systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, opartych na nowych koncepcjach i zarządzanych przez przygotowaną kadrę inżynierską i techniczną. Prowadzono także intensywne prace związane z poprawą warunków sanitarnych na terenach wiejskich, gdzie ogromne zasługi położył prof. Zygmunt Rudolf, dr honoris causa Politechniki Warszawskiej.

Po zakończeniu wojny inżynierowie i technicy sanitarni przystąpili do odbudowy i przebudowy zniszczonej infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie całego kraju w nowej rzeczywistości terytorialnej i politycznej. Wzrastające zapotrzebowanie na wodę i problemy z odprowadzeniem ścieków z terenów odbudowywanych miast oraz zakładów przemysłowych przyczyniły się do zwiększonego zapotrzebowania na kadrę inżynierską. Odpowiedzią na taki stan rzeczy było powstanie Wydziałów Inżynierii Sanitarnej, przekształcanych później w Inżynierię Sanitarną i Wodną, a następnie w Inżynierię Środowiska, przede wszystkim na największych wówczas Politechnikach: Warszawskiej, Wrocławskiej, Śląskiej, Poznańskiej, Gdańskiej, Krakowskiej, a w późniejszym czasie także na pozostałych uczelniach technicznych kraju.

Bardzo ważnym obszarem działalności środowiska branży wodociągowo-kanalizacyjnej była i jest nadal organizacja konferencji naukowo-technicznych. Konferencje te, obejmujące praktycznie wszystkie aspekty związane z wodociągami i kanalizacjami były organizowane głównie przez oddziały Regionalne PZITS we Wrocławiu, Poznaniu, Katowicach, Łodzi, Krakowie przy udziale pracowników naukowo-dydaktycznych Politechnik w tych miastach. Warto podkreślić, iż wiodącą i jedną z pierwszych w naszej branży była konferencja organizowana przez Oddział Wielkopolski PZITS pod ogólnym hasłem „Zaopatrzenie w wodę miast i wsi”, w której w pierwszych latach brało udział nawet ponad dziewięćset uczestników.

Po roku 1990 nastąpiły zmiany systemowe związane z gospodarką komunalną i nową rolą samorządów terytorialnych, a co za tym idzie przekształcenia własnościowe w branży wodociągowo-kanalizacyjnej. Powstały nowe spółki i zakłady zarządzające przejętym od państwa majątkiem infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. W nowej rzeczywistości bardzo ważną rolę zaczynała odgrywać powołana w 1993 Izba Gospodarcza Wodociągi Polskie, z którą współpracowali koledzy z Sekcji Wodociągów i Kanalizacji. Przy tworzeniu Ustawy o Zbiorowym Zaopatrzeniu w Wodę i Odprowadzeniu Ścieków w 2001 roku swój znaczący udział mieli też członkowie Zrzeszenia, a w tym zespół prof. Marka Romana i doc. Stanisława A. Rybickiego oraz wielu innych członków.

Członkowie PZITS brali także czynny udział w organizacji Polskiej i Regionalnych Izb Inżynierów Budownictwa, pełniąc obowiązki we władzach tej jakże ważnej organizacji zaufania publicznego inżynierów budownictwa. Przykładem może być kolega Andrzej Roch-Dobrucki, który przez wiele lat pełnił funkcję Prezesa Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa.

Do Sekcji Wodociągów i Kanalizacji w okresie 100-lecia należało wielu wybitnych inżynierów i naukowców takich między innymi jak koledzy: inż. Włodzimierz Robaczewski – Prezes Zrzeszenia w trzech kadencjach i dyrektor Warszawskich Wodociągów i Kanalizacji, Stanisław Wojnarowicz – Prezes Zrzeszenia w latach powojennych i dyrektor Warszawskich Wodociągów i Kanalizacji, prof. Eugeniusz Julian Zaczyński Przewodniczący Sekcji 1949-60 i współtwórca wydziału Inżynierii Sanitarnej w Politechnice Śląskiej w 1955 r, dr inż. Wiktor Petrozolin w latach 1951-63, koledzy mgr inż. Jerzy Kłossowski, Stanisław Kowalski, inż. Stanisław Nawara, prof. Waław Błaszczuk, wybitny twórca i pionier w zakresie metodyki projektowania kanalizacji w Polsce, dr Henryk Janczewski, mgr inż. Jarosław Rutkiewicz, prof. Ignacy Piotrowski – wybitny działacz Zrzeszenia, inżynier i naukowiec oraz wychowawca młodzieży, inż. Jerzy Tokarski – Prezes Oddziału Krakowskiego Zrzeszenia, wieloletni pracownik Krakowskich Wodociągów i Kanalizacji, dr inż. Franciszek Zygmantowski – wybitny specjalista w dziedzinie wodociągów i kanalizacji, aktywny działacz Oddziału Poznańskiego Zrzeszenia, inż. Sergiusz Antoniuk – dyrektor techniczny Wodociągów i Kanalizacji w Białymstoku, i działacz Oddziału Białostockiego Zrzeszenia, inż. Roman Wilczyński - wieloletni Prezes Oddziału Wrocławskiego Zrzeszenia, ekspert w dziedzinie wodociągów, prof. Marek Roman – Prezes Zrzeszenia, wybitny specjalista w dziedzinie wodociągów i kanalizacji, wieloletni redaktor naczelny czasopisma „Gaz, Woda i Technika Sanitarna”, Rektor Politechniki Warszawskiej. Długoletnim Przewodniczącym Sekcji był doc. Stanisław A. Rybicki, a później prof. Sławczo Denczew. Z Sekcją współpracowali bardzo owocnie również prof. Apolinary L. Kawał, prof. Włodzimierz Mielcarzewicz, prof. Marek Sozański, prof. Janusz Rak.

Obecnie w Sekcji Wodociągów i Kanalizacji w kadencji 2016–2020 pracują następujące osoby:

Przewodniczący	dr inż. Florian G. Piechurski (Oddział Katowice)
Z-ca Przewodniczącego	prof. dr hab. inż. Marian Kwietniewski (Oddział Warszawa)
Sekretarz	mgr inż. Małgorzata Duma – Michalik (Oddział Kraków)
Członek	mgr inż. Danuta Brymerska (Oddział Kielce)
	dr inż. Jarosław Chudzicki (Oddział Warszawa)
	mgr inż. Maria Duma (Oddział Kraków)
	mgr inż. Danuta Goszczyńska (Oddział Podkarpacki)
	mgr inż. Tomasz Herok (Oddział Beskidzki)

dr hab. inż. Beata Kowalska, prof. PL (Oddział Lublin)
prof. dr hab. inż. Ziemowit Suligowski (Oddział Gdańsk)
mgr inż. Iwona Szewczyk (Oddział Lublin)

6.2.2. Główna Sekcja Gospodarki Odpadami

Główna Sekcja Gospodarki Odpadami PZITS kontynuuje działalność Głównej Sekcji Oczyszczania Miast i Unieszkodliwiania Odpadów PZITS. W latach 80. i 90. Sekcja liczyła ok. 40 członków i działała w ścisłej współpracy z Oddziałem Poznańskim PZITS.

W latach 1989–1993 Sekcji przewodniczyli: kol. Lesław Dindrof i kol. prof. Edward Kempa. Przy współpracy Prezesa Oddziału Poznańskiego PZITS kol. Jana F. Lemańskiego oraz firmy ARKA Konsorcjum z Poznania zorganizowano kilka konferencji, m.in.: „Environmental Impact of Hazardous Wastes” (1991), „Nadzwyczajne zagrożenia środowiska i katastrof ekologicznych” (1993 i 1994) oraz wydano książkę pod redakcją prof. E. Kempy „Gospodarka odpadami na wysypiskach”. Prof. E. Kempa reprezentował Polskę z ramienia PZITS, jako członek ZG ISWA z siedzibą w Kopenhadze.

W latach 1994–1998 Prezydium Sekcji stanowili: kol.: prof. E. Kempa i J. Lemański, a Członkowie, to kol.: W. Janka, B. Kozłowska, R. Przywarska, Z. Rydzicki, R. Szpadt. W tym okresie zorganizowano ok. 30 imprez o różnej randze. Najważniejsze m.in., to: Konferencja „Gospodarka ściekami i odpadami w gminach” (wspólnie z O/Poznańskim PZITS), Konferencja „Nadzwyczajne zagrożenia środowiska-ryzyko w środowisku” (wraz z ARKĄ Konsorcjum Poznań), III Międzynarodowa konferencja „Termiczna utylizacja odpadów”, I konferencja naukowa „Woda, ścieki, odpady w środowisku”, I Międzynarodowe Forum Gospodarki Odpadami w Poznaniu, V Sympozjum „Inżynieryjna ochrona środowiska”, Międzynarodowa Konferencja „Minimalizacja odpadów”, Konferencja „Zakłady Utylizacji Odpadów”, Międzynarodowa Konferencja „Waste Care Warsaw`96” (wraz z ISWA Kopenhaga i FSO Warszawa), Konferencja „Wykorzystanie osadów ściekowych - techniczne i prawne uwarunkowania”, Międzynarodowe Sympozjum „Przebudowa Systemów Gospodarki Odpadami”, II Międzynarodowe Forum Gospodarki Odpadami”, II Konferencja „Woda-ścieki-odpady w środowisku”, V Polsko-niemieckie Seminarium „Oczyszczanie ścieków”. Ogólna liczba uczestników wszystkich imprez przekroczyła 3000 osób. Liczba publikacji wyniosła ponad 30 pozycji. W archiwach ZG PZITS nie zachowały się sprawozdania z działalności Sekcji za lata 1999–2003.

W latach 2004–2011 problematyka gospodarki odpadami pozostaje nadal jedną z głównych dziedzin działalności PZITS. Sekcja działa pod nową nazwą: Główna Sekcja Gospodarki Odpadami PZITS i przewodniczy jej kol. Jerzy Pszczoła z Oddziału Białostockiego. Sekcja uczestniczyła w zorganizowanym przez oddział w Szczecinie VII i VIII „Polskim Kongresie Oczyszczania Miast” (2004, 2008) oraz w zorganizowanej

przez Oddział w Bydgoszczy konferencji „Zagospodarowanie odpadów poszpitalnych i weterynaryjnych” (2007).

Oddział Wielkopolski PZITS w Poznaniu odgrywa w dalszym ciągu dominującą rolę w działalności Sekcji organizując krajowe i międzynarodowe konferencje dotyczące różnych aspektów gospodarki odpadami. Współpracuje przy tym z najważniejszymi autorytetami w tej dziedzinie z Polski i zagranicy. Wydaje także książki, poradniki i materiały konferencyjne, także z dziedziny gospodarki odpadami.

W kolejnych latach, do roku 2014, działalność Sekcji ograniczała się do monitorowania działań organów państwowych w zakresie gospodarki odpadami. W roku 2014 Przewodniczącą Głównej Sekcji Gospodarki Odpadami została kol. Teresa Kubiak, a w skład Zarządu wchodzi kol.: Barbara Horodecka-Kurzawa i Anna Karlik, (z O/Wielkopolskiego). Członkostwo w Sekcji zadeklarowali: kol.: B. Pawlak (O/Bydgoszcz), W. Ratajczak (O/Wielkopolski), K. Szymański (O/Koszalin), J. Latosińska (O/Kielce), M. Rzeszutek (O/Gdańsk).

Sekcja corocznie organizuje otwarte konferencje „Ochrona środowiska w praktyce” na Targach POL-ECO-SYSTEM w Poznaniu. Targi POL-ECO-SYSTEM jest to największe i najważniejsze wydarzenie w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej, prezentujące zaawansowane technologie, rozwiązania i produkty służące zrównoważonemu rozwojowi. Impreza cieszy się dużym zainteresowaniem zwiedzających Targi, gdzie większość uczestników stanowią studenci i młodzież szkół średnich. Sekcja uczestniczy w organizacji imprez Zarządu Głównego PZITS, organizuje ponadto (w siedzibie Oddziału) prelekcje związane z tematyką dotyczącą ochrony środowiska i gospodarki odpadami w świetle aktualnych przepisów prawnych dla członków PZITS, WOIB, innych zainteresowanych, studentów itp., realizuje także inne inicjatywy, np. zwiedzanie Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych w Poznaniu).

Równolegle, na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat Oddział Wielkopolski PZITS niezmiennie dominuje w organizacji kolejnych edycji wysokiej rangi szkoleń i konferencji, również w dziedzinie gospodarowania odpadami. Z ostatniego okresu na szczególną uwagę zasługują m.in.: Konferencja „Aspekty ochrony środowiska morskiego i nadmorskiego” Polska-Finlandia-Norwegia (2016), XII Waste Forum w Gnieźnie (2017), XXXIV Seminarium Szkoleniowe z cyklu „Zarządzanie gospodarką odpadami” Zakopane (2017), XXIV Konferencja „Remediacja, Rekultywacja i Rewitalizacja” Kołobrzeg (2018), XXV jubileuszowa konferencja naukowo-techniczna z cyklu „Zaopatrzenie w wodę, jakość i ochrona wód” Politechnika Poznańska (2018), Wyjazd studyjny z cyklu „Aspekty ochrony środowiska i gospodarki komunalnej” Bornholm (Świnoujście-Ystad-Ronne) (2018), „XXXV Seminarium Szkoleniowe z cyklu „Zarządzanie gospodarką odpadami” Zakopane (2018). Członkowie Głównej Sekcji Gospodarki Odpadami uczestniczyli w większości z wymienionych konferencji.

Przewodnicząca Głównej Sekcji Gospodarki Odpadami kol. T. Kubiak
 (Konferencja „Ochrona środowiska w praktyce”)

Kol. B. Horodecka-Kurzawa

(na zdjęciu lewym od lewej: T. Kubiak, A. Karlik, B. Horodecka-Kurzawa,
na zdjęciu prawym od lewej Prezes O/Wielkopolskiego J.F. Lemański, B. Horodecka-Kurzawa, A. Karlik)

6.2.3. Główna Sekcja Ciepłownictwa Ogrzewnictwa i Inżynierii Atmosfery

Główna Sekcja Ciepłownictwa Ogrzewnictwa i Inżynierii Atmosfery (dalej zwana GS COWiA) jest jedną z pięciu głównych Sekcji Branżowych PZITS. Główne Sekcje Branżowe powoływane są na kadencje przez Zarząd Główny, a ich zadaniem jest realizacja celów naukowych i technicznych Stowarzyszenia. Zadaniem GS COWiA jest popularyzacja nauki i rozwój techniki w zakresie ciepłownictwa, ogrzewnictwa, wentylacji, wentylacji pożarowej, klimatyzacji i ochrony powietrza.

W obecnej kadencji 2016–2020 w skład GS COWiA wchodzi 21 osób, które wyróżniają się dużą wiedzą teoretyczną i praktyczną w zakresie specjalizacji sekcji. Wśród członków GS COWiA są pracownicy naukowcy uczelni technicznych, projektanci, wykonawcy oraz pracownicy obsługi technicznej urządzeń i instalacji sanitarnych.

Połączenie szerokiego doświadczenia procentuje w realizacji zadań Sekcji. Członkami GS COWiA w kadencji 2016–2020 są:

Przewodniczący:	Wojciech Ratajczak	O/Wielkopolski
Z-ca Przewodniczącego:	Robert Sekret	O/Częstochowa
Sekretarz:	Arleta Bogusławska	O/Wielkopolski
Członkowie:	Piotr Bartkiewicz	O/Warszawa
	Piotr Bączkiewicz	O/Wielkopolski
	Marta Chludzińska	O/Warszawa
	Tomasz Cholewa	O/Lublin
	Tomasz Czamara	O/Warszawa
	Andrzej Górka	O/Wielkopolski

Jacek Dudziński	O/Bydgoszcz
Stefan Hnatiuk	O/Gdańsk
Jakub Jankowski	O/Warszawa
Hanna Jędrzejuk	O/Warszawa
Grzegorz Kubicki	O/Warszawa
Joanna Rucińska	O/Warszawa
Władysław Szaflik	O/Szczecin
Maciej Tryjanowski	O/Wielkopolski
Piotr Ziętek	O/Warszawa
Anna Jakubowska	O/Białystok
Sylwia Prabucka	O/Białystok
Piotr Arnold	O/Koszalin

Opiekę nad GS COWiIA z ramienia Zarządu Głównego sprawuje pani dr hab. inż. Anna Bogdan, prof. PW, która mocno angażuje się w życie Sekcji. O aktywności GS COWiIA świadczą inicjatywy, które są realizowane, a wśród nich można wyróżnić:

- Aktywne działanie w ramach europejskiego stowarzyszenia REHVA, ze szczególnym wyróżnieniem udziału w spotkaniach Stowarzyszenia oraz popularyzacji wydawnictw Stowarzyszenia.
- Współpracę z CEN, PKN, komisjami sejmowymi, w których w prace komisji roboczych zaangażowani są członkowie Sekcji.
- Współpracę z czasopismami branżowymi, a w szczególności z czasopismem Ciepłownictwo Ogrzewnictwo Wentylacja, które jest oficjalnym pismem PZITS; tu warto nadmienić, iż GS COWiIA wraz z czasopismem COW wydaje co miesiąc newsletter z bieżącymi informacjami i ciekawymi artykułami.
- Współpracę z branżowymi stowarzyszeniami polskimi.
- Współpracę z kołami naukowymi polskich wyższych uczelni technicznych, gdyż działania na rzecz młodych osób jest jednym z priorytetów zarówno PZITS jak i samej Sekcji.
- Wspólne działania z firmami branżowymi.
- Popularyzację nowoczesnych rozwiązań technicznych oraz aktywnych działań na rzecz ochrony środowiska oraz branży, poprzez udział w organizacji poważnych konferencji i warsztatów, wyrażanie opinii, publikację ciekawych artykułów, zaangażowanie się w prace badawcze.
- Organizowanie cyklicznych spotkań GS COWiIA, których celem jest wymiana myśli, lepsze poznanie się członków, przyjęcie nowych zadań do realizacji, a także podsumowanie zadań już zrealizowanych.

Działania GS COWiA są widoczne w środowisku branżowym. Cały czas wzrasta zaangażowanie członków PZITS w prace Sekcji. Wyrazem uznania działania Sekcji jest nagroda przyznana dr hab. inż. Annie Bogdan prof. PW przez czasopismo „Rynek Instalacyjny” w postaci wyróżnienia „Lider Instalacji 2018” za pracę na rzecz „integracji młodych specjalistów branży sanitarnej i rozwijanie współpracy międzynarodowej przez PZITS”.

Narada Głównej Sekcji Ciepłownictwa Ogrzewnictwa i Inżynierii Atmosfery
(od lewej J. Wróblewski, M. Rubik, B. Rubik, W. Ratajczak - Przewodniczący Sekcji,
dr hab. A. Bogdan, prof. PW, M. Witkowska)

6.2.4. Główna Sekcja Techniki Instalacyjnej w Szpitalnictwie i Balneotechniki

Główna Sekcja Techniki Instalacyjnej w Szpitalnictwie i Balneotechniki powstała po połączeniu w 2013 roku Głównej Sekcji Balneotechniki (GSB) z Główną Sekcją Techniki Instalacyjnej w Szpitalnictwie (GSTIS). Każda z tych Sekcji ma swoją historię, zasługi i osiągnięcia w działalności.

Pierwsza z nich została utworzona uchwałą Zjazdu 40-lecia PZITS w Krakowie w 1959 roku. Jej zadaniem było wspomaganie instytucji zajmujących się świadczeniem usług uzdrowiskowych, szkolenie kadry technicznej, inicjowanie działalności związanej z podniesieniem stanu technicznego uzdrowisk, ochroną ich środowiska, ochroną surowców naturalnych, propagowaniem dziedziny zdrojownictwa i turystyki uzdrowiskowej. Najbardziej aktywnymi członkami Sekcji oraz działaczami Prezydium byli:

Honorowy Przewodniczący: prof. inż. Zygmunt Rudolf

Przewodniczący: prof. Andrzej Madeyski, Jolanta Walczak-Sielicka

Wiceprzewodniczący: Mieczysław Kucharski

Sekretarze: Stanisław Krieger, Hanna Piotrowska, Jolanta Walczak-Sielicka

Członkowie Prezydium: Zbigniew Cierpisz, Józef Fiszer Edmund Nowakowski,
Ignacy Potocki.

Członkami Sekcji byli specjaliści, pracownicy instytucji uzdrowiskowych z całej Polski. Wśród najbardziej aktywnych wymienić należy: Jerzego Antonowicza, Stanisława Czerwca, Emila Fobera, Czesławę Gasik, Andrzeja Jaworskiego, Jerzego Kamińskiego, Tadeusza Łaukajtysa, Józefa Mateję, Czesława Sokołowskiego, Włodzimierza Ślwińskiego, Waclawa Szarka, Elżbietę Węclawowicz-Bilską, Jerzego Więcka i Andrzeja Ziembę.

W ramach GSB działał Komitet Krajowy Międzynarodowego Stowarzyszenia Techniki Uzdrowiskowej SITH. Sekretarzami Komitetu byli: prof. Andrzej Madeyski, Jolanta Walczak-Sielicka.

Do ważnych wydarzeń w działalności Sekcji należy zaliczyć przed rokiem 2013:

- kongresy międzynarodowe w uzdrowiskach Krynica, Szczawnica, Cieplice,
- wyjazdy polskich członków na kongresy międzynarodowe, spotkania: Soczi, Druskienniki, Salzuflen, Piestany, Balatonfured, Złote Piaski. Zawsze były przygotowywane i wygłaszane referaty przez specjalistów z Polski,
- czynną współpracę w ramach specjalistycznych komisji SITH: techniki uzdrowiskowej, basenowej, higieny, ochrony środowiska, hydrogeologicznej,
- uczestnictwo w formowaniu prawa międzynarodowego w dziedzinie zdrojownictwa,
- nawiązanie współpracy i zawarcie umowy z Francuskim Stowarzyszeniem Techniki Uzdrowiskowej (AFTH),
- zawarcie porozumienia o współpracy z organizacjami uzdrowiskowymi w Bułgarii, w Niemczech, na Węgrzech i w Rosji,
- odbywane z inicjatywy GSB podróże studialne do uzdrowisk zagranicznych,
- wymianę wiedzy i specjalistyczne publikacje,
- pełnienie przez członków GSB prestiżowych funkcji w Prezydium Międzynarodowego Stowarzyszenia SITH: prof. Andrzej Madeyski (przez 3 kadencje sekretarz Generalny), Jolanta Sielicka – (członek Prezydium – 2 kadencje).

Sekcja organizowała konferencje, kongresy i szkolenia, m.in.:

- „Postęp techniczny w rozlewnictwie” – Szczawno 1969,
- „Ochrona środowiska uzdrowisk” – Cieplice 1970,
- „Zagadnienia cieplne i wentylacyjne w uzdrowiskach” – Szczawno Zdój 1975,
- Seminarium nt. „Aparatura i urządzenia zabiegowe w uzdrowiskach” – Ciechocinek 1977,

- „Zagadnienia techniczne związane z rozwojem uzdrowiska Konstancin” – Konstancin 1990,
- „Wykorzystanie surowców balneologicznych zakładów Mateczny i Swoszowice: dziś i w przyszłości”, Swoszowice 1986,
- „Geologia uzdrowiskowa wczoraj dziś i jutro” – Warszawa, 1994,
- seminarium nt. techniki transportu borowin – Kamień Pomorski 1995,
- kongresy uzdrowiskowe – Szczawnica 1993, Kołobrzeg 1994, Inowrocław 2003,
- narady szkoleniowe: nt. aparatury uzdrowiskowej, technik basenowych, uzdatniania solanek pozabiegowych – Ustroń w latach 1995–2008,
- narada szkoleniowa nt. technologii w uzdrowiskowych zakładach przyrodoleczniczych w Cieplicach 1994.

Główna Sekcja Balneotechniki była ośrodkiem, w którym przedstawiano stan i potrzeby polskich uzdrowisk, wykazywano błędy, wskazywano zagrożenia zwłaszcza odnośnie stanu środowiska, ochrony zasobów, ochrony obiektów zabytkowych. Starano się, aby konferencje, kongresy kończyły się podejmowaniem uchwał, które były potem publikowane i przekazywane do realizacji odnośnym instytucjom. Z inicjatywy Sekcji utworzono Izbę Gospodarczą „Uzdrowiska Polskie”, z którą ściśle współpracowano.

GSB prowadziła działalność wydawniczą: np. wydawanie zbioru materiałów pokongresowych, wydanie „Poradnika balneotechnika”, wkładki do terminarzy NOT, wydanie poradnika „Baseny i kąpieliska”.

W 2013 roku Sekcja została połączona z Główną Sekcją Techniki Instalacyjnej w Szpitalnictwie, która też miała swoją historię i osiągnięcia. Została powołana uchwałą Zarządu Głównego PZITS z dnia 3 marca 1986 roku. Głównym jej inicjatorem i pierwszym przewodniczącym był prof. dr hab. inż. Andrzej Królikowski. W początkowym składzie osobowym Sekcji, oprócz głównego jej twórcy, znaleźli się tak znamienici członkowie, jak: prof. dr inż. Andrzej Madeyski, doc. dr inż. Gerard Bessler (Politechnika Wrocławska), doc. dr inż. Jerzy Makowiecki (Politechnika Warszawska), doc. dr inż. Stanisław Przydrożny (Politechnika Wrocławska), dr inż. Anna Sarama (sekretarz naukowy Gł. Sekcji), dr inż. Andrzej Jodłowski (Politechnika Łódzka), dr inż. Jerzy Przybiński (Politechnika Łódzka), dr inż. Monika Nierojewska-Charkowska (Warszawa), dr inż. Kazimierz Stefanowski (Miastoprojekt Bydgoszcz) oraz 14 innych fachowców w zakresie techniki instalacyjnej w szpitalnictwie z różnych miast głównie projektantów.

W zakresie najważniejszych osiągnięć Głównej Sekcji należy wymienić:

- w roku 1989 współorganizację w Łodzi dwudniowej Konferencji nauk.–techn. „Postęp techniczny w instalacjach sanitarnych w szpitalnictwie - Sanmed – 89” (21 referatów),
- w latach 1989–1990 Główna Sekcja opracowała Raport o stanie projektowania, wykonawstwa, produkcji urządzeń i eksploatacji instalacji sanitarnych w szpitalnictwie. Został on skierowany m. in. do Ministerstwa Zdrowia.
- współudział w organizacji XXX Sympozjum Budownictwa Służby Zdrowia w Kazimierzu Dolnym w roku 1991, z referatem wiodącym oraz 4 innymi wystąpieniami.

Od roku 1997 Przewodniczącym Głównej Sekcji jest Krzysztof Stelągowski. W tym czasie Sekcja podejmowała następujące działania w zakresie techniki instalacyjnej w szpitalnictwie:

- W maju roku 1998 Gł. Sekcja współorganizowała w Łodzi dwudniową Konferencję n.t. „Postęp techniczny w instalacjach sanitarnych w szpitalnictwie – „Sanmed – 98” wraz z łódzkim Oddziałem PZITS.
- W roku 1999 Gł. Sekcja zorganizowała w Białymstoku dwudniowe seminarium „Nowoczesne Techniki Instalacyjne w Szpitalnictwie” rozpoczynając cykl 12 edycji ww. sztandarowej imprezy Gł. Sekcji. Ostatnia, jak na razie dwunasta odbyła się w październiku w 2017 roku w Łodzi. Impreza ta była przeprowadzana w: Białymstoku, Warszawie i Łodzi. Głównym organizatorem była Główna Sekcja.
- W roku 2003 wraz z oddziałem łódzkim PZITS Gł. Sekcja współorganizowała w Łodzi konferencję naukowo-techniczną „Postęp techniczny w instalacjach sanitarnych w szpitalnictwie – Sanmed 2003”.
- W roku 2006 w Łodzi współorganizowano seminarium szkoleniowe „Gazy medyczne w szpitalnictwie”.
- W roku 2008 w Warszawie współorganizowano jednodniowe seminarium nt. „Termiczna dezynfekcja ciepłej wody użytkowej w obiektach szpitalnych”.
- W roku 2012 w Bydgoszczy Gł. Sekcja współorganizowała m. in. z Oddziałem Bydgoskim PZITS konferencję nt. „Gospodarka odpadami medycznymi i weterynaryjnymi na przykładzie Centrum Onkologii w Bydgoszczy”.
- W roku 2015 ww. konferencja już, jako cykliczna w Bydgoszczy, organizowana przez te same jednostki, odbyła się pod hasłem „Zarządzanie odpadami medycznymi i weterynaryjnymi”.
- Kolejna edycja ww. konferencji tym razem pod tytułem „Nowoczesne unieszkodliwianie odpadów medycznych źródłem pozyskiwania energii przez Centrum Onkologii w Bydgoszczy” odbyła się w kwietniu 2018 roku.

- W 2013 roku w Bydgoszczy została zorganizowana przez Gł. Sekcję i m. in. przez Oddział Bydgoski PZITS, wspólna konferencja nt. „Czystość szpitalna – zintegrowane systemy na przykładzie rozwiązań Centrum Onkologii w Bydgoszczy”. W 2016 r. odbyła się także w Bydgoszczy wymieniona konferencja już jako cykliczna.

W zakresie techniki instalacyjnej w szpitalnictwie Główna Sekcja zajmowała się m. in.:

- wszelkimi problemami związanymi z instalacjami sanitarnymi w szpitalnictwie tj. instalacjami wod.i kan, c-o, wentylacji, klimatyzacji, gazów medycznych, ale także akustyki szpitalnej, spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych, składowania
- odpadów, zagadnień higieny szpitalnej,
- opiniowaniem aktów prawnych i wytycznych w zakresie techniki instalacyjnej w szpitalnictwie,
- współpracą z jednostkami służby zdrowia, sanepidami,
- współpracą z Polską Izbą Inżynierów Budownictwa, uczelniami, wiodącymi firmami w zakresie techniki instalacyjnej w szpitalnictwie,
- obserwacją roli i sytuacji pracowników naszej branży w szpitalnictwie,
- obserwacją postępu technicznego w zakresie techniki instalacyjnej w szpitalnictwie.

Natomiast w zakresie balneotechniki, po roku 2013, koncentrowano się na następujących zagadnieniach:

- promocja uzdrowisk i turystyki uzdrowiskowej,
- działania na rzecz ochrony zasobów naturalnych uzdrowisk i środowiska,
- opiniowanie programów i aktów prawnych,
- aparatura i urządzenia uzdrowiskowe,
- uczestnictwo w zjazdach, spotkaniach, przygotowywanie referatów,
- współpraca z Polskim Towarzystwem Balneologicznym i Medycyny Fizykalnej, Izbą Gospodarczą Rozlewnictwa, PTH, uczelniami.
- współpraca przy organizacji sesji naukowych, promocyjnych w ramach Festiwalu Zdrowia, obchodzonego Dnia Zdrowia,
- spotkania z seniorami dawnymi pracownikami uzdrowisk,
- inicjowanie i zbieranie materiałów dla organizacji muzeum uzdrowiskowego,
- zbieranie materiałów dla biogramów wybitnych specjalistów uzdrowiskowych.

Główna Sekcja Techniki Instalacyjnej w Szpitalnictwie i Balneotechniki ma znaczący udział w organizacji dwóch edycji „Warsztatów pracy projektanta i rzeczoznawcy instalacji i sieci sanitarnych” (2016, 2019).

Liczba członków Gł. Sekcji ulegała zmianom. Liczyła ona maksymalnie 35 członków. Obecny skład Prezydium Gł. Sekcji Techniki Instalacyjnej w Szpitalnictwie i Balneotechniki to: Przewodniczący: Krzysztof Stelągowski, Zastępca Przewodniczącego ds. techniki instalacyjnej w szpitalnictwie: dr inż. Piotr Muzyczuk, Zastępca Przewodniczącego ds. balneotechniki: Jolanta Sielicka, Sekretarz: Andrzej Wybór, Zastępca Sekretarza: Jan Różański, Członek Prezydium: Mieczysław Kucharski.

Najbardziej zasłużeni członkowie Głównej Sekcji oprócz Przewodniczących to: do roku 1997 dr inż. Anna Sarama, Andrzej Mazur, Barbara Szczesna, doc dr inż. Jerzy Makowiecki. Od roku 1997 do chwili obecnej: Krzysztof Stelągowski, Jan Różański, dr inż. Piotr Muzyczuk, Andrzej Wybór. Od roku 2013, po połączeniu z Główną Sekcją Balneotechniki, do najaktywniejszych członków Gł. Sekcji należy zaliczyć także kol. Jolantę Sielicką.

Zdjęcie wykonane w dniu 14 lipca 2018 roku przy okazji posiedzenia Prezydium Głównej Sekcji
(od lewej: Krzysztof Stelągowski, Jolanta Sielicka, Andrzej Wybór)

6.2.5. Główna Sekcja Gazownictwa

Na I Ogólnopolskim Zjeździe Gazowników, który odbył się 23–25 kwietnia 1919 roku w Warszawie, zawiązано Zrzeszenie Gazowników Polskich, które po przekształceniach nosi dziś nazwę Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych (PZITS).

W okresie od roku 1919 do 1939 Zjazdy Gazowników Polskich odbywały się w odstępach rocznych. Do wybuchu wojny odbyły się 22 zjazdy. W tym okresie zjazdy były głównym sposobem wymiany informacji w ramach branży. Uczestników zjazdów z tego okresu przedstawiono na zdjęciach.

Uczestnicy Ogólnopolskich Zjazdów Gazowników

X Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich w Katowicach w 1928 roku

W okresie ostatnich 50 lat działalność Głównej Sekcji Gazownictwa koordynowali i wspierali między innymi:

Przewodniczący: Waclaw Kijowski – w latach 1969–1974 oraz Z-ca Przewodniczącego do 1977; Jerzy Tombak – w latach 1974–1976; Waldemar Bołdaniuk – 1976; Leon Pietraszewski – lata 1977–1981 oraz Z-ca Przewodniczącego w latach 1972–1976; Tadeusz Biernat – lata 1982–1988; Bogumiła Nawrocka-Fuchs – lata 1991–2007; Janusz Tokarzewski – lata 2007–2016 oraz Z-ca Przewodniczącego w latach 2004–2007 i 2016–2019; Paweł Stańczak – lata 2016–2019 oraz Z-ca Przewodniczącego w latach 2008–2016.

Zastępcy przewodniczącego: Marian Fałęcki – w latach 1969–1971; Karol Kaczmarek – w latach 1978–1988; Mieczysław Menżyński – w latach 1991–2004.

Sekretarze: Aleksander Jozenas – w latach 1969–1974; Stanisław Zając – w latach 1974–1983; Wojciech Kapuściński – w latach 1983–1988; Małgorzata Derlicka-Czaja – w latach 1991–2007; Magdalena Reszczyńska – w latach 2007–2016; Elżbieta Kramek – w latach 2016–2019.

W pracach GSG na przestrzeni lat 1969–2019 brało udział szerokie grono osób z przemysłu gazowego. Niektórych należy wymienić: Antoni Bałczewski, Konrad Bąkowski, Zdzisław Błotny, Ryszard Bzdak, Eugeniusz Daniec, Henryk Dziaczkowski, Ryszard Francki, Szymon Freliszka, Jan Galicki, Janusz Girzejowski, Jerzy Grzędowicz, Jan Kłosiński, Józef Kubiak, Janusz Paluszkiewicz, Zdzisław Perczak, Stanisław Rzemieński, Bolesław Sperski, Jadwiga Szpakowska, Jan Wyżnikiewicz, Henryk Wojtera, Waldemar Borowicz, Mieczysław Więcaszek, Wojciech Jeżowski, Andrzej Froński, prof. Andrzej Osiadacz, prof. Stanisław Rychlicki, Jadwiga Pasynekiewicz, Inga Hoppe, Kazimiera Rutkowska, Zygmunt Piskozub, Zygmunt Trąba, Stanisław Stosur, Adam Matkowski, Wojciech Kowalski, Zbigniew Sikorski, Eliza Mańkowska, Janusz Żywolewski, Józef Stępień, prof. Jakub Siemek, Ryszard Paruszewski.

Do najważniejszych imprez organizowanych przez GSG należały cykliczne naukowo-techniczne Zjazdy Gazowników. W sumie w ciągu wieku odbyło się 39 zjazdów, a ostatni odbył się w roku 2019, w roku Jubileuszu 100-lecia istnienia PZITS. Podczas zjazdów zawsze omawiano najważniejsze dla kraju problemy nurtujące gazownictwo w danym okresie oraz dyskutowano najważniejsze kierunki rozwoju branży. W zjazdach brało udział od 250 do 750 osób.

Niezależnie od zjazdów corocznie organizowano kilka konferencji (sympozjów) ogólnokrajowych na tematy nurtujące aktualnie członków sekcji i pracowników branży. Na sympozjach, głównie jednodniowych, wygłaszanych były referaty, których tematyka pokrywała istotne w danym okresie zagadnienia dla branży.

Przedstawiciele sekcji biorą udział w pracach komisji ZG PZITS oraz komisji i komitetów FSNT NOT, uczestniczą w opiniowaniu przepisów państwowych dotyczących gazownictwa i energetyki oraz standardów technicznych opracowywanych w ramach Izby Gospodarczej Gazownictwa.

Ważną formą komunikacji jest działalność wydawnicza członków Sekcji, publikowana głównie w czasopismach: „Gaz, Woda i Technika Sanitarna” i „Przegląd Techniczny”, bądź fachowych książkach. Na uwagę zasługuje „Historia Gazownictwa Polskiego od połowy XIX wieku po rok 2000”, wydana przez Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych – Zarząd Główny w 2002 roku, a opracowana przez zespół autorów z naszej sekcji.

(zdjęcie z lewej strony: Sekretarz Generalny Międzynarodowej Unii Gazowniczej Luis Bertrand podczas 39 Zjazdu Gazowników 14-15.03.2019 rok, zdjęcie z prawej strony: Odznaka jubileuszowego XXX Zjazdu Gazowników w Kaliszu)

Główna Sekcja Gazownictwa to również monitorowanie współpracy naszego stowarzyszenia w Międzynarodowej Unii Gazownictwa (IGU), do której należymy od 1932 roku. IGU organizuje, co 3 lata, Światowe Kongresy Gazownictwa. W pracach IGU uczestniczą nasi przedstawiciele, którzy wygłaszają referaty podczas światowych kongresów. Członkowie Sekcji byli wielokrotnie wyróżniani przez ZG PZITS, FSNT NOT, jak również w plebiscytach „Przeglądu Technicznego” o tytuł Złotego Inżyniera.

Panel dyskusyjny podczas 39 Zjazdu Gazowników w dniach 14–15 marca 2019 roku

6.3. Główne Komisje PZITS

6.3.1. Główna Komisja Legislacyjna

Główna Komisja Legislacyjna (zwana dalej Komisją) jest organem wewnętrznym, pomocniczym Zarządu Głównego PZITS. Praca w Komisji jest kadencyjna i ściśle związana z kadencją Zarządu Głównego. W skład Komisji wchodzi wyznaczeni przez poszczególne Oddziały PZITS przedstawiciele, którzy wyróżniają się dużym doświadczeniem zawodowym oraz znaczną wiedzą z zakresu legislacji i ustawodawstwa. W kadencji 2016–2020 członkami Głównej Komisji Legislacyjnej jest 14 osób:

Przewodniczący:	Wojciech Ratajczak	O/Wielkopolski
Z-ca Przewodniczącego:	Anna Bogdan	O/Warszawa
Członkowie:	Jan Lemański	O/Wielkopolski
	Adam Skardowski	O/Opole
	Małgorzata Duma-Michalik	O/Kraków
	Zenon Mieruszyński	O/Opole
	Piotr Korczak	O/Gdańsk
	Ewa Dworska	O/Katowice
	Mikołaj Książkiewicz	O/Wielkopolski
	Zbigniew Rogalski	O/Opole
	Marek Płuciennik	O/Warszawa
	Barbara Horodecka-Kurzawa	O/Wielkopolski
	Bożena Nowińska	O/Tarnów
	Janusz Jarmuż	O/Toruń

Zadania Komisji są szerokie i należą do nich:

- udział w procesie legislacyjnym poprzez przygotowywanie opinii do projektów ustaw i rozporządzeń,
- przygotowywanie projektów i opinii na zlecenie Prezesa PZITS, Prezydium i Zarządu Głównego,
- opiniowanie wewnętrznych regulaminów Stowarzyszenia oraz składanie własnych propozycji zmian w regulaminach wewnętrznych,
- zgłaszanie postulatów zmian w przedmiocie obowiązujących aktów prawnych.

Działalność Komisji wpisuje się w coraz większą aktywność całego Zrzeszenia. Pragniemy, jako Stowarzyszenie, stać się silnym wsparciem dla inżynierów i techników sanitarnych. Z tej przyczyny Członkowie Komisji mocno angażują się w poprawę polskiego ustawodawstwa, poprzez bieżące opiniowanie projektów ustaw i rozporządzeń, w działalność w komisjach opracowujących podstawy merytoryczne przyszłych ustaw i rozporządzeń, a także Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, European Committee

for Standardization (CEN). Komisja od października 2016 roku do lipca 2018 roku opracowała 21 stanowisk odnoszących się do projektów ustaw i rozporządzeń, przy czym należy podkreślić, iż opracowanie rzetelnej opinii oraz przedstawienie własnych propozycji wymaga znacznego zaangażowania specjalistów z różnych dziedzin inżynierii środowiska.

Komisja jest również aktywnym zespołem wdrażającym zapisy Strategii Rozwoju PZITS 2016–2020. Na prośbę Zarządu Głównego, Komisja zaktualizowała również większość regulaminów wewnętrznych Stowarzyszenia i dostosowała do obecnego Statutu PZITS. Cały czas podnosimy własne standardy, aby realizować jak najbardziej skutecznie przyjęte cele.

6.3.2. Główna Komisja Nagród i Odznaczeń Honorowych

Komisję, jako organ opiniodawczy Zarządu Głównego PZITS, powołano po raz pierwszy w 1969 roku. Komisja szczególnie zwracała uwagę na aktywność społeczną w pracy dla Stowarzyszenia odznaczanych osób oraz ich wybitne osiągnięcia zawodowe. Były to kryteria określone zarówno w Statucie PZITS jak i w Regulaminie odznaczeń honorowych. Przewodniczący Komisji w latach 1969 – 2011:

- pierwszym Przewodniczącym Komisji w roku 1969 był kol. Jan Just,
- od 1972 do 1987 roku funkcję Przewodniczącego Komisji pełnił kol. Edward Maszczyński,
- od 1989 do 1991 roku Przewodniczącym był kol. Jerzy Zwoliński, a od 1991 do 1994 roku kol. Aleksander Sobolewski,
- w latach 1994–2008 Przewodniczącym Komisji był kol. Kazimierz Wierzbicki, a w kadencji 2008–2011 kol. Konrad Michalski.

W całym tym okresie zaopiniowano pozytywnie 1644 wnioski o nadanie Złotych Odznak Honorowych PZITS i 3248 wniosków o nadanie Srebrnych Odznak Honorowych PZITS oraz 9 wniosków o nadanie Medali im. Prof. Zygmunta Rudolfa. Jednocześnie rozpatrywano wnioski o nadanie Złotych i Srebrnych Odznak Honorowych NOT, odznak Zasłużony Senior czy wnioski o nadanie odznaczeń państwowych jak: Krzyże Kawalerskie, czy Krzyże Zasługi.

Uchwałą nr 11/ZG/13 Zarządu Głównego PZITS z dnia 10 czerwca 2013 roku powołano nowy skład Głównej Komisji Nagród i Odznaczeń w składzie:

Przewodnicząca	kol. Inga Hoppe
Członkowie:	kol. Jadwiga Kaniewska
	kol. Władysław Szymański
	kol. Tadeusz Bruzda
	kol. Piotr Szymański
	kol. Zygmunt Graczyk (uzupełnienie składu Uchwałą nr 15/ZG/14 z dnia 24.02.2014).

Obecnie Komisja działała zgodnie z nowym Regulaminem GKNiO, wprowadzonym w życie Uchwałą nr 13/ZG/13 Zarządu Głównego PZITS z dnia 9 grudnia 2013 roku i Uchwałą nr 21/PZG/14 Prezydium Zarządu Głównego PZITS z dnia 26 maja 2014 roku. Komisja w kadencji 2013–2016 odbyła 22 spotkania i zaopiniowała pozytywnie 203 wnioski o nadanie odznak honorowych PZITS i NOT.

Na XXVII Zjeździe Delegatów Stowarzyszenia w październiku 2016 roku w Ustroniu Górskim nastąpiła zmiana składu Głównej Komisji Nagród i Odznaczeń PZITS. Przewodniczącą Komisji pozostała kol. Inga Hoppe, natomiast członkami są: kol. Małgorzata Duma, kol. Tadeusz Bruzda, kol. Hieronim Spiżewski i kol. Zygmunt Graczyk.

Uchwałą nr 8/ZG/17 Zarządu Głównego z dnia 20 marca 2017 roku włączono do składu Komisji kol. Władysława Szymańskiego. Natomiast pismem z dnia 16 stycznia 2018 roku Przewodnicząca Głównej Komisji NiO powołała na Zastępcę Przewodniczącego Komisji kol. Tadeusza Bruzdę. Komisja w bieżącej kadencji do września 2018 roku odbyła 11 spotkań i rozpatrzyła pozytywnie 83 wnioski o nadanie odznak honorowych.

6.3.3. Główna Komisja Kwalifikacyjna

W dniu 9 listopada 1945 roku w Gliwicach, na I powojennym Walnym Zebraniu Członków Polskiego Zrzeszenia Gazowników, Wodociągowców i Techników Sanitarnych, uchwalono m.in. następujący wniosek:

„Zjazd uchwała niezależnie od akcji zmierzającej do utworzenia placówki naukowej dla kształcenia fachowców, powołanie do życia „Biura Studiów” na wzór Biura Studiów przy Związku Miast Polskich sprzed 1939 r., które wiele pożytku przyniosło dla miast polskich”.

W dniu 26 stycznia 1946 roku Zarząd Główny powołał Komisję Weryfikacyjną dla rzeczoznawców, której zakres działania w miarę potrzeb, z biegiem lat zmieniał się i okresowo obejmował także przyznawanie tytułów wykładowców PZITS, a także opiniowania aktów prawnych. Zapiski historyczne, odnośnie funkcjonowania Komisji w latach 1946–1967, dotyczą głównie liczby przyznanych tytułów rzeczoznawców i wykładowców. Tytuł rzeczoznawcy, do 1967 roku, przyznano 30 członkom PZITS, natomiast tytuł wykładowcy przyznano 41 członkom PZITS.

Od 1968 roku Komisja, pod nazwą Głównej Komisji Kwalifikacyjnej, kontynuowała swoją działalność, realizując zadania przekazane do wykonania przez Zarząd Główny. Głównymi kierunkami działalności Komisji były:

- rozpatrywanie i opiniowanie wniosków o przyznanie tytułu rzeczoznawcy PZITS,
- rozpatrywanie i opiniowanie wniosków o przyznanie tytułu wykładowcy PZITS,
- okresowo, rozpatrywanie i opiniowanie spraw dotyczących kwalifikacji zawodowych, a w szczególności samodzielnych stanowisk technicznych

w budownictwie oraz spraw związanych z uprawnieniami budowlanymi dotyczącymi branż reprezentowanych przez Stowarzyszenie,

- opiniowanie projektów aktów prawnych i normatywnych dotyczących kwalifikacji zawodowych,
- aktualizacja regulaminów kwalifikacyjnych dla rzeczoznawców PZITS, wraz z wykazem specjalizacji i wykładowców PZITS.

W kadencji 1968–1970 Komisja działała w składzie:

Przewodniczący: Jerzy Dylewski

Członkowie: Romuald Kiełkiewicz, Jan Kłosiński, Tadeusz Kowalczyk, Andrzej Madeyski, Waław Nowicki, Tadeusz Rudzki, Krzysztof Skalmowski

Komisja rozpatrzyła i zaopiniowała: 66 wniosków na rzeczoznawców (w tym 46 pozytywnie) oraz 82 wnioski na wykładowców (w tym 72 pozytywnie).

W kadencji 1970–1972 Komisja działała w składzie:

Przewodniczący: Jerzy Dylewski

Członkowie: Jan Dujanowicz, Romuald Kiełkiewicz, Jan Kłosiński, Tadeusz Kowalczyk, Andrzej Madeyski, Tadeusz Rudzki

Rozpatrzono i zaopiniowano 88 wniosków na rzeczoznawców PZITS i 60 wniosków na wykładowców PZITS.

W kadencji 1972–1974 Komisja działała w składzie:

Przewodniczący: Jerzy Dylewski

Członkowie: Janusz Bartuś, Jan Dujanowicz, Jan Kłosiński, Tadeusz Kowalczyk, Wiktor Petrozolin, Krzysztof Skalmowski

Odbyło się 35 posiedzeń Komisji, na których zaopiniowano: 239 wniosków na rzeczoznawców PZITS, 96 wniosków na wykładowców PZITS. Ponadto Komisja zaopiniowała projekty: regulaminu Komisji Kwalifikacyjnej, instrukcji dotyczącej nadawania uprawnień budowlanych bez egzaminu, branżowej nomenklatury rzeczoznawstwa z zakresu techniki sanitarnej, ustawy – Prawo budowlane oraz kilku rozporządzeń ministrów.

W kadencji 1975–1977 Komisja działała w składzie:

Przewodniczący: Jerzy Dylewski

Członkowie: Jan Dujanowicz, Jan Kłosiński, Tadeusz Kowalczyk, Wiktor Petrozolin, Krzysztof Skalmowski, Bronisław Więckowski

Na 36 posiedzeniach Komisja rozpatrzyła i zaopiniowała: 234 wnioski na rzeczoznawców PZITS i 60 wniosków na wykładowców. Ponadto Komisja zaopiniowała: tryb

powoływania rzeczoznawców budowlanych zgodnie z rozporządzeniem ministra gospodarki terenowej i ochrony środowiska w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, oraz zasady kwalifikowania na rzeczoznawców budowlanych.

W kadencji 1978–1982 Komisja działała w składzie:

Przewodniczący: Jerzy Dylewski

Członkowie: Adolf Biernacki, Jan Kłosiński, Wieńczysław Kruk, Jacek Wąsowski
Krzysztof Skalmowski, Bronisław Więckowski

W czasie trwania kadencji zrezygnował z pracy w Komisji kol. Adolf Biernacki, a do składu Komisji zostali powołani: Stanisław Kłosek, Janusz Tokarzewski, Janusz Zakrzewski. W kadencji odbyło się 59 posiedzeń plenarnych, na których zaopiniowano: 437 wniosków na rzeczoznawców, 13 wniosków na wykładowców. Ponadto zaopiniowano projekty rozporządzeń dotyczących samodzielnych funkcji w budownictwie i związanych z powoływaniem rzeczoznawców SNT-NOT.

W kadencji 1983–1988 Komisja działała w składzie:

Przewodniczący: Krzysztof Skalmowski

Członkowie: Stanisław Kłosek (z-ca przew.), Wieńczysław Kruk, Konrad Michalski, Ryszard Paruszewski, Janusz Tokarzewski (sekretarz), Janusz Zakrzewski. Od 27 kwietnia 1987 roku Jerzy Kotowski

W okresie kadencji rozpatrzono w 546 wniosków o przyznanie tytułu rzeczoznawcy PZITS i pozytywnie zaopiniowano 542 oraz 13 wniosków na wykładowców – wszystkie pozytywnie zaopiniowano. Ponadto Komisja opiniowała kolejne fazy projektów ustawy „Prawo budowlane” i projektów przepisów dotyczących kwalifikacji zawodowych związanych z uprawnieniami budowlanymi oraz samodzielnymi funkcjami technicznymi w budownictwie branż reprezentowanych przez PZITS, a także projektu zarządzenia w sprawie ustalenia dziedzin techniki, w których będą nadawane stopnie specjalizacji zawodowej inżynierów.

W kadencji 1989–1993 Komisja działała w składzie:

Przewodniczący: Krzysztof Skalmowski

Członkowie: Stanisław Kłosek (zmarł w 1993 r.), Wieńczysław Kruk, Konrad Michalski, Jerzy Kotowski (zrezygnował z pracy w Komisji), Janusz Tokarzewski, Janusz Zakrzewski, Ryszard Paruszewski (Sekretarz Generalny PZITS)

Komisja w okresie kadencji odbyła 17 zebrań, na których rozpatrzyła 171 wniosków na rzeczoznawców, z których pozytywnie zaopiniowano 156 oraz 16 wniosków na wykładowców zaopiniowanych pozytywnie. Ponadto Komisja zajmowała się sprawą uprawnień zawodowych i projektem rozporządzenia w sprawie samodzielnych funkcji

technicznych, proponując udział przedstawicieli PZITS w pracach Komisji uprawnień budowlanych i do spraw przygotowania zawodowego.

Komisja w latach 1994–1998 powołana została w następującym składzie:

Przewodniczący: Krzysztof Skalmowski

Członkowie: Wieńczysław Kruk, Konrad Michalski, Janusz Zakrzewski, Janusz Tokarzewski (w połowie kadencji zrezygnował),

Kol. Ryszard Paruszewski (Sekretarz Generalny PZITS).

Komisja w okresie kadencji odbyła w 20 zebrań, w czasie których rozpatrywano wnioski rzeczoznawców oraz szereg innych spraw zleconych przez Prezydium. Pozytywnie rozpatrzono 98 wniosków. Komisja przedyskutowała i przygotowała stanowisko dotyczące projektu ustawy o samorządzie zawodowym inżynierów i techników budownictwa oraz rozporządzenia MGPIB w sprawie aprobat i kryteriów technicznych. Rozpatrywano również szereg spraw zgłoszonych przez Oddziały.

Komisja w latach 1999–2003 powołana została w następującym składzie:

Przewodniczący: Krzysztof Skalmowski

Członkowie: Wieńczysław Kruk, Konrad Michalski, Janusz Tokarzewski, Janusz Zakrzewski, Ryszard Paruszewski (Sekretarz Generalny PZITS)

Komisja w okresie kadencji odbyła 14 zebrań, na których rozpatrzyła 53 wnioski na rzeczoznawców, z których pozytywnie zaopiniowała 52.

W kadencji 2004–2007 Komisja działała w następującym składzie:

Przewodniczący: Krzysztof Skalmowski

Członkowie: Wieńczysław Kruk, Konrad Michalski, Janusz Tokarzewski, Janusz Zakrzewski, Ryszard Paruszewski (Sekretarz Generalny PZITS)

Komisja w okresie kadencji odbyła 8 zebrań, na których pozytywnie rozpatrzyła 23 wnioski rzeczoznawców.

W okresie sprawozdawczym 2008–2012 Komisja działała w następującym składzie:

Przewodniczący: Kol. Krzysztof Skalmowski

Członkowie: Konrad Michalski (Z-ca przewodniczącego), Wieńczysław Kruk, Ryszard Paruszewski (Sekretarz Generalny PZITS)

Po śmierci Krzysztofa Skalmowskiego obradom Komisji przewodniczył Konrad Michalski (od lipca 2011 roku). Komisja w okresie kadencji odbyła 7 zebrań, na których pozytywnie rozpatrzyła 10 wniosków na rzeczoznawców.

W okresie sprawozdawczym 2013–2016 Komisja działała w następującym składzie:

Przewodniczący: Ryszard Chaciński

Członkowie: Norbert Bobkiewicz – Z-ca Przewodniczącego, Irena Żywuszek
Mieczysław Kucharski, Bogdan Wrzeszcz

Komisja odbyła 12 zebrań, na których rozpatrzyła 29 wniosków na rzeczoznawcę i 1 na wykładowcę oraz 1 wniosek o przedłużenie nadanych wcześniej referencji technicznych.

W okresie od 2017 roku do listopada 2018 r. Komisja działała w następującym składzie:

Przewodniczący: Marek Płuciennik

Członkowie: Grzegorz Łukawski, Norbert Bobkiewicz, Irena Żywuszek,
Mieczysław Kucharski, Leszek Kaczmarczyk (od stycznia 2018 roku)

Komisja odbyła 3 zebrania, na których rozpatrzyła 6 wniosków na rzeczoznawcę.

6.4. Czasopisma PZITS

Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych jest właścicielem 3 czasopism. Najstarszym z nich jest miesięcznik, który obecnie jest wydawany pod nazwą „Gaz, Woda i Technika Sanitarna” (GWITS).

Czasopismo powstało w styczniu 1921 roku. Początkowo, jako organ Zrzeszenia Gazowników, pod nazwą „Przegląd Gazowniczy”, z siedzibą w Warszawie. Wielkość pierwszego rocznika to zaledwie 120 stron. Redaktorem Naczelnym został inż. Stefan Torzewski (01.01.1921–31.07.1921), a następnie inż. Władysław Szaynok (01.08.1921–31.12.1922). W 1923 roku nastąpiło w Zrzeszeniu połączenie z branżą wodociągową, a pismo zmieniło nazwę na „Przegląd Gazowniczy i Wodociągowy” później na „Gaz, Woda”. Redaktorem został doktor nauk technicznych – prof. Jarosław Doliński.

Pierwszy powojenny numer, już jako „Gaz, Woda i Technika Sanitarna”, ukazuje się w kwietniu 1946 roku z nowym Redaktorem Naczelnym, którym został prof. Ignacy Piotrowski (1946–1949). Kolejny Redaktor Naczelnny to dr inż. Henryk Janczewski, który kierował czasopismem do 1984 roku. Prof. dr inż. Marek Roman pełnił tę funkcję w latach 1985–2003. Jego następcą na tym stanowisku został prof. dr hab. inż. Zbigniew Heidrich, który obecnie jest Redaktorem Naczelnym.

W czasopiśmie są publikowane oryginalne artykuły, poddane specjalistycznym recenzjom oraz pełna informacja naukowo-techniczna, związana z jego tematycznym zakresem. Miesięcznik zawiera wartościowe i nowatorskie artykuły, dotyczące m.in.: przykładów nowych rozwiązań technicznych w branży gazowniczej i technice sanitarnej, normalizacji, eksploatacji i bezpieczeństwa systemów gazowych, wodociagowych i kanalizacyjnych. Miesięcznik jest indeksowany w następujących bazach: Index Copernicus, Baz-Tech, POL, CrossRef, a każdy artykuł ma nadany numer identyfikacyjny DOI. Miesięcznik znajduje się na liście czasopism indeksowanych w ramach oceny parametrycznej jednostek. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznało za publikację w tym czasopiśmie 11 punktów. Na stronie www.sigma-not.pl można zakupić elektroniczną wersję artykułów od 2004 roku.

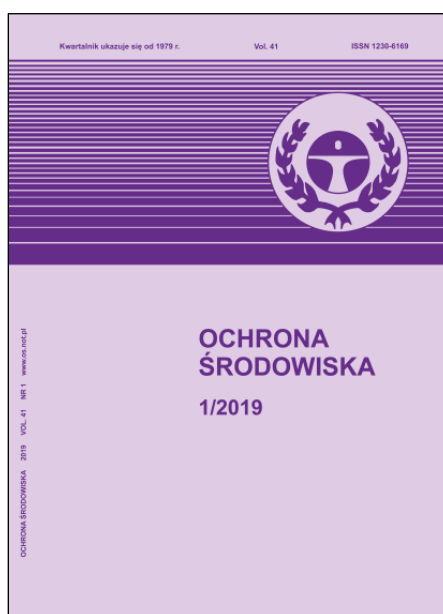
Drugim czasopismem, nieco młodszym, jest wydawany od 1969 roku miesięcznik Ciepłownictwo Ogrzewnictwo Wentylacja (COW). Pierwszym Redaktorem Naczelnym miesięcznika był prof. dr hab. inż. Witold Wasilewski, który wspólnie z dr. Januszem Rosadą, inż. Ryszardem Paruszkowskim – Sekretarzem Generalnym PZITS oraz ministrem Jerzym Wójcickim – PIGPE, założyli to czasopismo. Prof. Wasilewski był Redaktorem Naczelnym aż do swojej śmierci w 2015 roku. Obecnie funkcję Redaktora Naczelnego pełni prof. dr hab. inż. Krzysztof Wojdyga.

Miesięcznik jest wiodącym i bardzo dobrze rozpoznawalnym czasopismem w branży ciepłownictwa, ogrzewnictwa, wentylacji i klimatyzacji. Stanowi platformę wymiany wiedzy i doświadczeń dla naukowców i specjalistów skupionych w branży z zakresu ciepłownictwa, ogrzewnictwa, wentylacji, klimatyzacji i chłodnictwa. Prezentowane artykuły dostarczają projektantom, inwestorom i zarządom budynków, a także studentom wyższych uczelni, informacji na temat kierunków rozwoju branży, nowości technicznych i prognoz badawczych oraz prezentują aktualne wyniki prac naukowo-badawczych prowadzonych w uczelniach wyższych i jednostkach badawczo-rozwojowych. Autorami publikacji są naukowcy z krajowych i zagranicznych uczelni i instytutów oraz uznani praktycy w dziedzinach ciepłownictwa, ogrzewnictwa, wentylacji i klimatyzacji, a także fizyki budowli i chłodnictwa.

Czasopismo jest indeksowane w następujących bazach danych: BazTech, Index Copernicus, Pol-index. Artykuły publikowane w czasopiśmie są oznaczane numerem DOI (digital object identifier), stanowiącym cyfrowy identyfikator dokumentu elektronicznego. Istnieje możliwość publikacji artykułów w tak zwanej formule otwartego dostępu (open access). Miesięcznik znajduje się na liście czasopism indeksowanych w ramach oceny parametrycznej jednostek. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznało za publikację w COW w roku 2015 10 punktów. Na stronie www.sigma-not.pl można zakupić elektroniczną wersję artykułów. Bezpłatne, elektroniczne wersje obejmują roczniki 2007 i wcześniejsze.

Trzecim czasopismem PZITS jest kwartalnik „Ochrona Środowiska” (ISSN 1230-6169) wydawany przez Oddział Dolnośląski PZITS we Wrocławiu.

Inicjatorem założenia tego czasopisma był ówczesny Prezes Oddziału Dolnośląskiego PZITS inż. Roman Wilczyński, który jesienią 1978 roku, po 3-letnich

doświadczeniach związanych z wydawaniem „Biuletynu Informacyjnego” (w latach 1976–1978 ukazało się 9 zeszytów), postanowił założyć czasopismo zajmujące się propagowaniem osiągnięć naukowo-technicznych w dynamicznie rozwijającej się wówczas inżynierii środowiska. Pierwszy numer czasopisma „Ochrona Środowiska” ukazał się w 1979 r., a inż. Roman Wilczyński był jego Redaktorem Naczelnym do 1983 roku, zaś funkcję Sekretarza Redakcji pełnił znany wrocławski dziennikarz red. Bolesław Zublewicz. Kolejnymi Redaktorami Naczelnymi czasopisma byli Prezes Oddziału Dolnośląskiego PZITS mgr inż. Ryszard Rakowicz (1984–1990) oraz prof. zw. dr hab. inż. Apolinary L. Kowal (1991–2013), który w tym czasie przekształcił czasopismo naukowo-techniczne w regularnie ukazujący się kwartalnik naukowy. Od 2013 roku czasopismem kieruje, obecny Prezes Oddziału Dolnośląskiego PZITS, dr inż. Andrzej M. Dziubek wspólnie z dr hab. Barbarą Kołwzan, która pełni funkcję Zastępcy Redaktora Naczelnego. Rada Programowa czasopisma, której od 2013 roku przewodniczy prof. dr hab. inż. Wojciech Adamski, składa się z wybitnych przedstawicieli świata nauki, co gwarantuje wysoki poziom naukowy artykułów.

Czasopismo specjalizuje się publikowaniu wyników badań technologicznych z zakresu oczyszczania wody i ścieków, wodociągów i kanalizacji, przetwarzania osadów i odpadów, bioremediacji gleb oraz zagadnień pokrewnych. Czasopismo „Ochrona Środowiska”, począwszy od numeru 1/2007 (vol. 29), jest indeksowane i abstraktowane przez Clarivate Analytics (wcześniej przez Thomson Reuters) w Science Citation Index Expanded (SciSearch®) oraz Journal Citation Reports/Science Edition (2017: IF=0,603), a także w takich światowych bazach, jak Web of Science, Scopus, ProQuest, EBSCO i Elsevier, jak również w wielu bazach krajowych (ARIANTA, Index Copernicus, PBN, BazTech, BGP). W 2007 roku kwartalnik „Ochrona Środowiska” został wpisany na listę czasopism Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Od 2012 roku znajduje się w części A tego wykazu z liczbą punktów 15. Wszystkie egzemplarze archiwalne, z ostatnich 40 lat, i bieżące są dostępne bez żadnych ograniczeń i całkowicie nieodpłatnie na stronie internetowej czasopisma www.os.not.pl.

6.5. Współpraca międzynarodowa

PZITS jest członkiem dwóch branżowych organizacji międzynarodowych: od 1960 roku – International Gas Union (w skrócie IGU) oraz od 1960 roku – Federation of European Heating, Ventilation and Air Conditioning Associations (w skrócie REHVA). IGU to międzynarodowa, globalna organizacja non-profit, założona w 1931 roku, której celem jest promowanie technicznego i gospodarczego postępu w przemyśle gazowym, a także promowanie gazu jako integralnej części światowego/globalnego systemu zrównoważonej energii. Członkami IGU są stowarzyszenia i podmioty branży gazowniczej z 90 państw. Organizacja współpracuje z wieloma światowymi organizacjami

dedykowanymi energii. Prace grup roboczych utworzonych w ramach IGU obejmują swym zasięgiem wszystkie dziedziny przemysłu gazowego od wydobycia i przesyłu, przez dystrybucję i użytkowanie, a także zagadnienia dot. magazynowania i LNG oraz szeroko pojętej innowacyjności w gazownictwie. PZITS jest jedynym członkiem IGU z Polski i działa na forum tej organizacji poprzez swoich nominowanych przedstawicieli, wybieranych spośród pracowników podmiotów z branży gazowniczej (GAZ-SYSTEM, PGNiG, INiG, EuRoPolGaz), którzy przesyłają swoich kandydatów na reprezentantów do poszczególnych komitetów i grup zadaniowych IGU na okres trzech lat. Spotkania komitetów i grup roboczych odbywają się dwa razy do roku. Organizacjami, tzw. goszczącymi spotkaniem, są firmy z całego świata delegujące swoich przedstawicieli do poszczególnych komitetów. Łącznie podczas triennium odbywa się pięć spotkań roboczych, a ostatnim, wieńczącym triennium spotkaniem jest Światowy Kongres Gazowniczy, organizowany przez IGU co 3 lata. W trakcie Kongresu prezentowane są m.in. wyniki prac poszczególnych komitetów i grup roboczych oraz opracowane przez nie raporty. Współpraca z IGU jest prowadzona przez Główną Sekcję Gazownictwa.

REHVA natomiast jest europejską federacją krajowych stowarzyszeń działających w zakresie ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji, założoną w 1963 roku. REHVA skupia w sobie ponad 100 000 europejskich inżynierów z 27 krajów.

Misją REHVA jest rozwijanie i upowszechnianie energooszczędnych technologii obejmujących instalacje wewnętrzne w budynkach (ogrzewanie, wentylacja i klimatyzacja), służących tworzeniu zdrowych warunków środowiska wewnętrznego w budynkach; pomaganie swoim członkom oraz całej branży instalacji budowlanych poprzez wspieranie wymiany wiedzy i rozwoju. REHVA aktywnie wpływa na tworzenie wspólnej polityki UE i jej wdrażanie w krajach członkowskich. Cele strategiczne REHVA to: promowanie poprawy jakości środowiska wewnętrznego a w konsekwencji zdrowia, dobrego samopoczucia i komfortu użytkowników budynków; promowanie efektywności energetycznej na podstawie analiz rzeczywistej wydajności w budownictwie; promowanie rozwoju i wspieranie stosowania rozwiązań z zakresu oszczędzania energii i odnawialnych źródeł energii; upowszechnianie najlepszych praktyk, wiedzy i najnowszych technologiach europejskich; wspieranie przedsiębiorstw w wypełnieniu zobowiązań względem środowiska i społeczeństw; wspieranie wdrażania dyrektyw UE na poziomie państw członkowskich, a także wspieranie rozwoju polityki UE dotyczącej efektywności energetycznej budynków, wydajności energetycznej produktów i systemów, jakości środowiska wewnętrznego, oraz energii odnawialnej.

Członkami REHVA są krajowe organizacje (po jednej z danego kraju) powiązane tematycznie, z następujących państw: Belgia, Chorwacja, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Litwa, Łotwa, Mołdawia, Niemcy, Norwegia Polska, Portugalia, Republika Czeska, Rumunia, Rosja, Serbia, Słowacja, Szwecja, Szwajcaria, Turcja, Węgry, Włochy i Wielka Brytania.

Delegaci krajowi podczas Walnego Zgromadzenia REHVA w 2018 r.

Prezydent REHVA - Stefano P. Corgnat oraz Wiceprezes PZITS Anna Bogdan, podczas Walnego Zgromadzenia w 2017 r.

Działalność REHVA bazuje głównie na upowszechnianiu wiedzy, wsparciu Komisji Europejskiej przy ustanawianiu polityki w zakresie instalacji budowlanych i energooszczędnego oraz komfortowego dla użytkowników budownictwa, wsparciu krajów członkowskich we wdrażaniu dyrektyw UE, monitorowaniu tendencji rozwoju branży oraz wsparciu młodych inżynierów w edukacji. Działalność skupiona jest w następujących komitetach technicznych:

- The education and training committee – komitet wspierający rozwój zawodowy studentów, organizujący konkursy na najlepsze prace dyplomowe oraz współpracujący z uczelniami wyższymi z krajów członkowskich.
- The external relations committee – komitet współpracujący z organizacjami partnerskimi Federacji.
- The membership committee – komitet inicjujący i monitorujący działalność poszczególnych stowarzyszeń członkowskich, dbający o komunikację wewnętrzną i zewnętrzną Federacji.
- The publishing and marketing committee – komitet odpowiadający za działalność wydawniczą Federacji.
- The supporters committee – komitet wspierający działalność Federacji z członkami wspierającymi oraz pozostałymi przedsiębiorcami.
- The technology and research committee – komitet odpowiadający za wspieranie rozwoju technicznego branży, wytyczający kierunki, realizujący projekty badawcze itp.

Współpraca z REHVA jest prowadzona przez Główną Sekcję Ciepłownictwa Ogrzewnictwa Wentylacji i Inżynierii Atmosfery.

6.6. Współpraca z Polską Izbą Inżynierów Budownictwa

Polska Izba Inżynierów Budownictwa (PIIB) została powołana mocą ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa i urbanistów. W okresie poprzedzającym Zjazd Założycielski Izby Inżynierów Budownictwa 26 czerwca 2002 roku, przedstawiciele stowarzyszeń naukowo – technicznych w tym PZITS kol. Krzysztof Stelągowski i Waław Trojanowski weszli w skład powołanego Komitetu Organizacyjnego Izby (Zarządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 maja 2001 roku oraz Zarządzeniem Nr 11 Ministra Infrastruktury z dnia 1 lipca 2002 roku) i aktywnie uczestniczyli w pracach związanych z tworzeniem i formowaniem organizacyjnym PIIB.

Od 26 sierpnia 2002 roku zasady współpracy pomiędzy PIIB, a PZITS określało Porozumienie w sprawie współdziałania Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych z Komitetem Organizacyjnym Izby Inżynierów Budownictwa, które w dniu 15 czerwca 2012 roku zostało zastąpione Porozumieniem w sprawie współdziałania Stowarzyszeń

Naukowo – Technicznych z Polską Izbą Inżynierów Budownictwa. Współpraca jest stałą formą programowej działalności Izby zrzeszającej obligatoryjnie osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, z szeregu branż inżynierskich działających w procesie inwestycyjnym, w tym branży sanitarnej. Odbywa się to na poziomie organów krajowych Izby i ZG PZITS oraz Okręgowych Izb Inżynierów Budownictwa i Zarządów Oddziałów PZITS.

W ramach współpracy podejmowanych jest szereg wspólnych przedsięwzięć takich jak organizowanie konferencji naukowo-technicznych oraz szkoleń dla członków Okręgowych Izb branży sanitarnej. W ramach przyjętego regulaminu, przy nadawaniu uprawnień rzeczoznawcy budowlanego, zasięgano opinii stowarzyszeń naukowo-technicznych, także w sprawach dotyczących projektów ustaw, czy rozporządzeń z zakresu budownictwa. Współpraca ze stowarzyszeniami naukowo-technicznymi dotyczyła także działań wydawniczych. Powołana spółka prawa handlowego dla wydawania miesięcznika „Inżynier budownictwa” zasięgała rad i konsultowała swoje działania poprzez Radę Programową, w której zasiadają przedstawiciele wszystkich stowarzyszeń udziałowców tej spółki, w tym również PZITS w osobie prof. Bogdana Mizielińskiego, a obecnie prof. Mariana Kwietniewskiego. Należy także nadmienić, że wydawanie miesięcznika pozwoliło stowarzyszeniom wydającym swoje branżowe periodyki (GWiTS, COW), zwiększyć nakłady i usprawnić kolportaż, a to dzięki zachętom Okręgowych Rad Izby oraz finansowaniu prenumerat dla swoich członków.

Kontakty przedstawicieli Okręgowych Rad i Krajowej Rady z zarządami stowarzyszeń naukowo-technicznych są jednym z zasadniczych działań samorządu inżynierskiego, ponieważ dotyczą współdziałania osób zaangażowanych w działalność i w Izbie i w Stowarzyszeniu. Istotną, codzienną płaszczyzną współpracy Izby i Stowarzyszeń naukowo-technicznych jest współdziałanie w obszarze podnoszenia kwalifikacji zawodowych członków. Stowarzyszenia, albo pomagają Izbie, albo wyřęczają Izbę w organizacji szkoleń.

Jednym z ustawowych i statutowych zadań samorządu zawodowego inżynierów budownictwa jest współdziałanie ze Stowarzyszeniami naukowo – technicznymi. Współpraca ta ma na celu:

- doskonalenie kwalifikacji zawodowych inżynierów i techników działających w budownictwie – w branży sanitarnej oraz przygotowywanie ich do uzyskania uprawnień budowlanych,
- ochronę interesów zawodowych i szerzenie wiedzy o problemach budownictwa oraz rozwoju techniki i jej twórcach,
- zapewnienie właściwego poziomu etycznego swoich członków,
- troskę o doskonalenie aktów normatywnych dotyczących branży sanitarnej.

Do najważniejszych, realizowanych praktycznie od początku istnienia PIIB form i obszarów współpracy Izby z PZITS, należy zaliczyć:

- udział Oddziałów Stowarzyszenia w opracowywaniu planów i realizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe członków Izby,
- partycypację PIIB w częściowym pokrywaniu kosztów organizacji przez ZG lub Oddziały PZITS imprez technicznych podnoszących kwalifikacje zawodowe, z tytułu udziału w tych imprezach członków Izby, na zasadach określonych „Regulaminie dofinansowania” i Uchwałach Rady PIIB,
- występowanie przez ZG i Oddziały PZITS do PIIB z wnioskami o współorganizację konferencji naukowo – technicznych, o objęcie Patronatem Izby organizowanych przez Stowarzyszenie konferencji, sympozjów i seminariów technicznych oraz o częściowe pokrycie kosztu druku materiałów konferencyjnych,
- organizowanie przez część Oddziałów PZITS kursów przygotowujących do egzaminu na uprawnienia budowlane dla kandydatów ubiegających się o uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, w specjalnościach właściwych dla PZITS,
- udział przedstawicieli Oddziałów PZITS w pracach Zespołów Problemowych i Zespołów Roboczych PIIB,
- udział Prezesa/Prezesów Oddziałów PZITS w organizowanych corocznie Zjazdach Sprawozdawczych PIIB oraz w organizowanych spotkaniach z okazji Dnia Budowlanych,
- udział PZITS w opiniowaniu projektów aktów prawnych dotyczących budownictwa,
- udział przedstawicieli Oddziałów PZITS w organizowanych przez PIIB w imprezach rekreacyjnych,
- uczestnictwo przedstawicieli ZG i Oddziałów PZITS w organizowanych corocznie przez PIIB spotkaniach roboczych podsumowujących współpracę PIIB z PZITS.

Należy podkreślić, że współpraca PIIB z ZG i Oddziałami PZITS przynosi wymierne korzyści dla obu Stron. Na przestrzeni lat 2002–2018 członkami PZITS, pełniącymi samodzielne funkcje techniczne w budownictwie i działającymi w strukturach PIIB należy wymienić następujące osoby: Ryszard Chaciński, Krystyna Duraczyńska, Leszek Gryczko, Wiesław Olechnowicz, Paweł Piotrowiak, Janusz Iberszer, Leszek Kaczmarczyk, Piotr Korczak, Krystyna Korniak – Figa, Jan Lemański, Zbigniew Matuszyk, Andrzej Pieniążek, Leszek Reguła, Adam Skardowski.

6.7. Współpraca z administracją państwową i jednostkami gospodarczymi

Działalność PZITS jest mocno nakierowana na współpracę z wszystkimi podmiotami państwowymi, gospodarczymi oraz społecznymi w zakresie rozwoju bezpiecznego, przyjaznego człowiekowi i przyrodzie budownictwa i infrastruktury sanitarnej.

W związku z powyższym podejmowane są działania na rzecz poprawy przepisów i promocji technologii ograniczających emisję substancji szkodliwych do powietrza, wody i ziemi, przyczyniających się do minimalizacji zużycia energii pierwotnej, a także zapewnienia optymalnych warunków wewnętrznych w budynkach, przyjaznych człowiekowi i zapewniających mu jak najwyższe bezpieczeństwo.

Główna Komisja Legislacji na bieżąco opiniuje projekty przedstawianych w ramach konsultacji społecznych ustaw i rozporządzeń. Członkowie PZITS czynnie działają w grupach roboczych ministerstw, jednostek certyfikujących oraz normalizacyjnych. Członkowie PZITS wspierają i wspomagają jednostki gospodarcze oraz jednostki państwowe w zakresie dostosowywania ustawodawstwa do ciągle rozwijającej się techniki poprzez zwracanie uwagi i propozycji do już istniejących normatywów i przepisów. W ramach Głównych Sekcji branżowych, samodzielnie oraz we współpracy z innymi stowarzyszeniami branżowymi, członkowie PZITS angażują się w projekty, których celem jest praca na rzecz człowieka, jego środowiska oraz przyrody.

W ramach Oddziałów PZITS członkowie tego Zrzeszenia współpracują z lokalnymi jednostkami państwowymi, samorządowymi i gospodarczymi. Wysokie kwalifikacje członków są wykorzystywane do oceny realizowanych przedsięwzięć, wyrażenia opinii i ekspertyz na temat już zrealizowanych inwestycji. Prowadzone są szkolenia dla pracowników jednostek samorządowych i państwowych.

Bardzo ważną działalnością PZITS jest także popularyzacja wartościowej wiedzy technicznej. W PZITS prowadzone są kursy i szkolenia wspomagające w przygotowaniu specjalistów ubiegających się o uzyskanie uprawnień budowlanych, jak również prowadzone są egzaminy dla osób ubiegających się o uprawnienia dozоровe i eksploatacyjne instalacji i urządzeń sanitarnych.

PZITS ściśle współpracuje z uczelniami technicznymi wyższymi. Wielu wykładowców uczelni jest jednocześnie członkami PZITS. Poszczególne Sekcje Branżowe współpracują również z Kołami Naukowymi jako, że jednym z priorytetów PZITS jest rozwój młodych adeptów zawodu i wymiana wiedzy pomiędzy pokoleniami inżynierów. Aktywność PZITS, w wymienionych działaniach, jest zauważana i doceniana przez coraz większą liczbę jednostek i firm, które stają się członkami wspierającymi PZITS.

6.8. Perspektywy rozwoju Stowarzyszenia

„Perspektywy rozwoju Stowarzyszenia, to widok na to, co się daje przewidywać w przyszłości”.

Spoglądając z dzisiejszej perspektywy na uwarunkowania prawne i inne, które miały wpływ na wykonywanie naszego zawodu w okresie od 1919 roku, trzeba otwarcie przyznać, że aktualnie już w dużym stopniu jesteśmy kowalami swego losu. Wszystkie współczesne rozwiązania w zakresie ochrony środowiska nie powstały w oderwaniu od uwarunkowań historycznych. Złożyły się na nie lata doświadczeń i prób ich rozwiązywania w jakże różnej rzeczywistości politycznej i gospodarczej.

Rozwój PZITS to pozycja zawodowa jego członków. To ich zaangażowanie, wiedza, doświadczenie, sukcesy i uznanie w branży, przekładające się na ogólny stan wiedzy technicznej i przyrodniczej, kreślą przyszłość Zrzeszenia w kolejnych latach.

Celem PZITS, jako niezależnej i dobrowolnej organizacji naukowo – technicznej, skupiającej osoby fizyczne i prawne, zainteresowane działalnością zawodową i społeczną w specjalnościach: gazownictwo, wodociągi i kanalizacje, technologia wody i ścieków, ogrzewnictwo, ciepłownictwo, wentylacja i klimatyzacja, gospodarka odpadami, balneotechnika, ochrona wód, powietrza atmosferycznego i powierzchni ziemi oraz pokrewnych jest: rozwijanie techniki i myśli technicznej, szerzenie wiedzy i postępu technicznego; integracja środowiska, podnoszenie i weryfikacja kwalifikacji zawodowych członków w zakresie działalności PZITS i stała troska o przestrzeganie przez nich zasad etyki zawodowej. PZITS w swojej działalności kładzie szczególny nacisk na rozwój inżynierii sanitarnej i inżynierii środowiska, służących ochronie zdrowia i środowiska przyrodniczego, ale także reprezentuje interesy zbiorowe swoich członków wobec organów władzy publicznej.

W działalności Stowarzyszeniowej ważnym elementem jest:

- funkcja integracyjna środowiska technicznego, co pozwala skutecznie bronić interesu zawodowego,
- wymiana wiedzy i doświadczenia,
- czytelnictwo w rozwoju zawodowym każdego inżyniera,
- „kontynuacja działań poprzez poszukiwanie jej nowych form: (słowa Honorowego Prezesa PZITS prof. Witolda Wasilewskiego wypowiedziane podczas uroczystego spotkania z okazji jego 90-tych urodzin).

Na perspektywy rozwoju Stowarzyszenia składają się trzy grupy działań:

I - Realizacja celów zapisanych w statucie:

- Organizowanie kongresów, zjazdów, konferencji, sympozjów, seminariów, spotkań, konkursów, wystaw, pokazów, odczytów oraz wyjazdów studialnych i szkoleniowych w kraju i za granicą.
- Prowadzenie działalności szkoleniowej oraz wydawniczej, w tym wydawanie czasopism naukowo-technicznych.
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych swoich członków i opiniowanie tych kwalifikacji na wniosek zainteresowanych.
- Współdziałanie w zakresie specjalności określonych w § 1 Statutu z organizacjami i jednostkami państwowymi, społecznymi i gospodarczymi oraz z organami administracji państwowej, samorządowej i doradztwo techniczne tym jednostkom.
- Współdziałanie z właściwymi władzami i instytucjami w nadawaniu uprawnień w specjalnościach objętych zakresem działalności PZITS.
- Nadawanie swoim członkom tytułu rzeczoznawcy.
- Opiniowanie projektów aktów prawnych i norm w zakresie swojej działalności.
- Prowadzenie i wykorzystywanie informacji naukowo-technicznej, techniczno-ekonomicznej i patentowej oraz propagowanie stosowania racjonalnych technologii i urządzeń.
- Prowadzenie doradztwa technicznego, rzeczoznawstwa i innej działalności gospodarczej.
- Przyznawanie nagród za wybitne osiągnięcia techniczne i organizacyjne.
- Opiniowanie i zgłaszanie wniosków w sprawie odznaczeń i nagród państwowych dla członków i osób zasłużonych dla PZITS.
- Organizowanie działalności kulturalno-oświatowej i rekreacyjnej, prowadzenie różnych form pomocy i samopomocy koleżeńskiej.
- Popieranie i rozwijanie ruchu racjonalizatorskiego i wynalazczości.
- Troszczenie się o warunki pracy i interesy członków PZITS oraz o właściwe wykorzystanie potencjału techniczno-wytwórczego inżynierów i techników.
- Współdziałanie w zakresie rozwoju techniki z innymi stowarzyszeniami naukowo-technicznymi oraz przy zakładaniu i prowadzeniu Klubów Technika, Domów Pracy Twórczej i podobnych obiektów.
- Inicjowanie i prowadzenie współpracy z zagranicą.

II - realizacja wniosków (dezyderatu) z XXVII Zjazdu Delegatów PZITS

(z dnia 21 października 2016 roku, Ustroń–Jaszowiec):

- Niezbędna jest większa aktywność członków PZITS, organizacji terenowych i Zarządu Głównego w opiniowaniu i inicjowaniu aktów normatywnych, przedsięwzięć inwestycyjnych z użyciem mediów, przedsięwzięć władz terenowych i administracyjnych, co podniesie rolę i znaczenie PZITS w życiu społeczno-gospodarczym.
- Zarząd Główny wystąpi do agend centralnych Rządu RP o dokonanie rozdziału specjalności dotyczących uprawnień w branży instalacji i sieci sanitarnych na:
 - wodociągi i kanalizacje,
 - ciepłownictwo i wentylacje,
 - gazownictwo.
- Zarządy Oddziałów powinny nadal wykorzystywać zapisy zawarte w Porozumieniu pomiędzy Polską Izbą Inżynierów Budownictwa a Stowarzyszeniami, zwłaszcza w zakresie:
 - organizowania szkoleń dla członków Izby,
 - organizowania kursów przygotowawczych na uprawnienia budowlane.
- Zarząd Główny powinien kontynuować działania związane z usprawnieniem funkcjonowania BSiRz, poprzez m.in. przyjęcie i wdrożenie przygotowanego projektu Regulaminu BSiRz.
- Zarząd Główny powinien rozpocząć przygotowania do uczczenia 100 rocznicy powstania PZITS.
- Stowarzyszenie powinno bronić interesów branży sanitarnej, poprzez działalność członków Zarządu Głównego i Zarządów Oddziałów piastujących funkcje w Izbach Inżynierów Budownictwa.
- Zarząd Główny oraz Oddziały PZITS powinny występować do władz państwowych w sprawie nowej polityki klimatycznej Unii Europejskiej, nakładającej na państwa członkowskie obowiązek jej realizacji, a tym samym zmuszającej je do częściowego powrotu do scentralizowanych systemów zaopatrzenia miast w ciepło poprzez obligatoryjne podłączenie np. zakładów przemysłowych do całorocznych odbiorów ciepła, celem zapewnienia większej opłacalności wysokosprawnej kogeneracji.
- Wobec zapowiadanej zmiany sposobu powoływania biegłych sądowych, wskazany jest kontakt wszystkich Oddziałów PZITS z prezesami sądów okręgowych, celem oddelegowania do tych funkcji rzeczoznawców PZITS.

Dezyderat podjęty na Zebraniu Delegatów

Zobowiązać Zarząd Główny do wystąpienia do agend centralnych Rządu RP z propozycją zmiany ustawy „Prawo zamówień publicznych” idącej w takim kierunku, aby oferty odbiegające o więcej niż 30% od kosztorysu inwestorskiego lub od średniej arytmetycznej kosztorysów ważnych ofert były obligatoryjnie odrzucane

III - realizacja Strategii Rozwoju PZITS na lata 2016-2024 przyjęta Uchwałą nr 15/ZG/17 z dnia 11 grudnia 2017 r.

Cele Strategii to:

- analiza uwarunkowań formalnych oraz społecznych towarzyszących działalności Zrzeszenia oraz aktywności Zrzeszenia na tle konkurencyjnych organizacji,
- zdefiniowanie Misji Zrzeszenia oraz wartości nadrzędnych,
- wskazanie kierunków i perspektyw rozwoju Zrzeszenia, w tym roli Zarządu Głównego i Oddziałów,
- wsparcie działalności Oddziałów,
- określenie wizji Zrzeszenia w 2024 r. oraz celów działania i zadań priorytetowych,
- wskazanie możliwości wzmocnienia strony finansowej.

Misja i wartości nadrzędne	wskazujące najwyższe wartości, jakimi powinno kierować się PZITS,
Wizja Zrzeszenia w 2024 r.	wskazująca punkt, w którym powinno znaleźć się Zrzeszenie w 2024 r.,
Cele strategiczne	wskazujące sposoby urzeczywistnienia w Wizji Zrzeszenia,
Cele operacyjne	uszczegółowiające realizację poszczególnych Celów strategicznych,
Zadania priorytetowe	wskazujące sposoby realizacji celów operacyjnych w okresie do 2020 r.

Cele strategiczne w obszarach kwalifikacji:

1. Działalność edukacyjna i wydawnicza.
2. Współpraca z organizacjami międzynarodowymi.
3. Współdziałanie z organizacjami, samorządami i jednostkami państwowymi.
4. Doradztwo techniczne.
5. Działalność kulturalnooświatowa i rekreacyjna.
6. Komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna.
7. Współpraca z młodymi członkami PZITS.

Cele Strategiczne PZITS – 2024 r.:

1. Rozwój PZITS, jako platformy wymiany wiedzy.
2. Wzmocnienie pozycji PZITS, jako organizacji opiniotwórczej.
3. Wzmocnienie poczucia tożsamości członków z PZITS.
4. Uporządkowanie standardów funkcjonowania PZITS.

Zadania priorytetowe, które winny być przeprowadzone do 2020 r. w celu zapewnienia wizji PZITS – 2024:

1. Organizacja obchodów 100-lecia PZITS.
2. Przygotowanie nowej strony internetowej www.pzits.pl
3. Atrakcyjna i konkurencyjna oferta edukacyjna i wydawnicza.
Intensyfikacja działalności doradztwa technicznego.
4. Intensyfikacja współpracy z jednostkami państwowymi, samorządami i organizacjami.
5. Otwarcie PZITS.
6. Współpraca z młodymi członkami PZITS.

7. PODSUMOWANIE

W funkcjonowaniu każdej organizacji, czy też instytucji, mają miejsce ważne wydarzenia, które są znaczącymi w ich rozwoju i odnotowywane później w historii. Takim niewątpliwie ważnym wydarzeniem było to, że w roku 1919, dzięki inicjatywie i aktywności specjalistów branży gazowniczej, została utworzona samodzielna organizacja techniczna pod nazwą **Zrzeszenie Gazowników Polskich**, która w okresie 100 lat rozszerzała zakres merytorycznej aktywności, zmieniając równocześnie kilka razy swoją nazwę i przyjmując ją ostatecznie w 1957 roku, jako **Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych (PZITS)**.

Jubileusz, który uroczystie obchodzimy w 2019 roku, jest bardzo ważnym wydarzeniem w życiu PZITS, bowiem podsumowujemy aktywność i osiągnięcia Stowarzyszenia podczas 100 lat jego działalności. Okres ten jest znaczący nie tylko na przykład w porównaniu z długością życia człowieka, ale także jest znaczący w dziejach różnych instytucji, czy historii krajów. Dobrym przykładem może tu być Polska, w której na przestrzeni ostatnich 100 lat miało miejsce wiele ważnych wydarzeń historycznych, które wpłynęły na jej losy, a także całego regionu.

Korzystając z tego ważnego wydarzenia, jakim jest **Jubileusz 100-lecia PZITS**, w niniejszej monografii przypomniano nie tylko historię Zrzeszenia, ale także ludzi, którzy je tworzyli i aktywnie na jego rzecz pracowali. Osiągnięcia Zrzeszenia były efektem sumy poczynań aktywistów i pracowników pod kierownictwem kolejnych Prezesów, począwszy od pierwszego Prezesa inż. Adama Teodorowicza, aż do ostatnich lat, kiedy Stowarzyszeniem kieruje Prezes mgr inż. Krystyna Korniak-Figa.

Wydana drukiem Monografia Jubileuszowa, w pierwszej części mająca charakter historyczny, przedstawia najważniejsze wydarzenia, które na przestrzeni 100 lat kształtowały Zrzeszenie oraz wytyczały drogi jego rozwoju, a także aktywistów, którzy wnieśli swój wkład w jego osiągnięcia. W dalszej części przedstawiono stan obecny 21 oddziałów PZITS, a także wybrane aspekty z ich historii. Kolejne rozdziały przedstawiają stan obecny Stowarzyszenia w świetle aktywności merytorycznej i osób, które działają w organizacji. Część ta ma charakter dokumentacyjny, dla ocalenia pamięci o Koleżankach i Kolegach, którzy działali i nadal działają w PZITS. Jubileusz 100-lecia jest także okazją do popatrzenia w przyszłość, w celu określenia kierunków dalszego rozwoju Stowarzyszenia, co jest treścią jednego z końcowych rozdziałów.

Patrząc dzisiaj na 100-letnią działalność Zrzeszenia należy stwierdzić, że „pokonało” Ono pierwszą „setkę” z podniesioną głową, z ambicją na miarę możliwości, spełniając ogromnie istotną rolę w rozwoju branży, która jest ważna w postępie cywilizacyjnym. Należy w tym miejscu wyrazić z jednej strony głębokie uznanie dla tych ludzi, którzy Stowarzyszenie do życia powołali i rozwijali poprzez społeczne zaangażowanie, a także mieć nadzieję, że będzie się Ono nadal rozwijało, służąc branży sanitarnej i przyczyniając się do poprawy komfortu życia ludności w naszym kraju.

ISBN 978-83-87792-67-1